

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 7

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA

SPÓŁKA AKCYJNA

SOCIÉTÉ FERMIERE DES MINES

FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS

EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 915

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALNÍ „KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW”

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu

SPÓŁKA AKCYJNA

ZARZĄD W WARSZAWIE, WILCZA 9a

ODDZIAŁ W ŁÓDZI: ŁÓDŹ, PIERACKIEGO 5, TELEFON 219-76

FABRYKA W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

Przędza sztucznego jedwabiu wiskozowego, sztuczna słomka, sztuczne włosie. Przędziwo wiskozowe „Textra“, „Lintex“ i „Argona“. Przezroczysty papier wiskozowy „Tomofan“.

❖ ❖ Sól glauberska ❖ ❖

Wielka Nagroda Państwowa i Wielki Medal Złoty na P. W. K. w Poznaniu 1929 r.

Wielka Nagroda na Wystawie Międzynarodowej w Leodium 1930 r.

Przegląd Ekonomiczny

kwartalnik poświęcony badaniu aktualnych i podstawowych problemów gospodarczych i społecznych, założony w 1928 r.

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO
WE LWOWIE

Redaktor: Prof. Leopold Caro

W tomie XVII zawierał następujące rozprawy:

Władysława Grabskiego: Reforma oddłużenia rolniczego na skutek wzrostu cen rolniczych, **Czesława Klarnera:** Dochód społeczny wsi i miast, **Aleksandra Ivanki:** Polityka gospodarcza Trzeciej Rzeszy, **Marcina Maślanki:** Problem użyteczności w technice i społeczeństwie, oraz opis stosunków chałupniczego przemysłu kilmarskiego w powiecie kosowskim pióra **Emila Piotra Ehrlicha** i szereg recenzji.

Tom XVIII i następne zawierać będą prace Prof. **Imre Ferenczi**, Głównego Inspektora Pracy **Mariana Klotta**, Prezesa **Henryka Grubera**, Wiceministra **Maurycego Jaroszyńskiego**, Prez. **Jana Steckiego**.

Prenumerata roczna zł 15, każdy tom osobno zł 4. Wkładka członkowska uprawniająca do bezpłatnego odbioru „Przeglądu Ekonomicznego” i nabywania tomów „Biblioteki Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego”, również przez Tow. wydawanej, po znacznie niższej cenie — zł 1'50 miesięcznie. Dla urzędników wkładka zniżona zł 1 miesięcznie. Wpisowe zł 3.

ROHN-ZIELIŃSKI BROWN-BOVERI

Zakres produkcji fabryk
w Żychlinie i Cieszynie:

Silniki trójfazowe od najmniejszych do 3000 KM.

Transformatory o mocy do 24000 kVA i 165000 V.

Maszyny prądu stałego.

Silniki do trakcji elektrycznej.

Generatory trójfazowe.

Maszyny elektryczne do pracy na okrętach.

Aparatura elektryczna.

Elektryczne oświetlenie wagonów kolejowych.

Pompy wirowe i tłokowe.

tych imponujących zakładach przemysłowych,

znajdujących się w Warszawie, powstają znane w całym kraju ze swej dobroci wyroby Schichta. Teoretycy i praktycy, chemicy i technicy pracują od dziesiątków lat nad utrzymaniem wysokiego gatunku wyrobów. Nic więc dziwnego, że nazwa Schicht jest symbolem towarów pierwszej jakości. Kto nie zna rozpowszechnionych od dziesiątków lat produktów.

★
MYDŁO JELEŃ
RADION
LUX
VIM

SCHICHT-LEVER S. A. WARSZAWA

**Spółka Akcyjna do Eksploatacji
Państwowego Monopolu Zapalczanego**
===== w Polsce =====

Warszawa, ul. Królewska Nr 3

P O L E C A   Z A P A Ł K I

BRIDGE O W E

Przyjmuje również zamówienia na zapaliki z REKLAMĄ NABYWCÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGR.

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
CENTRALNY OKRĄG PRZEMYSŁOWY — Z. K.	677	POCZTA I TELEGRAF	694
PROGRAM ROBÓT WODNO-KOMUNIKACYJNYCH NA ROK 1937/38 — INŻ. H. HERBICH	680	KRONIKA TYGODNIOWA:	
KRONIKA GOSPODARCZA:		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	694
Inwestycje gospodarcze w budżecie 1937/38 — Z. K.		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	694
Z MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU	682	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		AKCYZY I MONOPOLE	695
HUTNICTWO	683	PIENIĄDZ I KREDYT	695
PRZEMYSŁ CHEMICZNY	686	Konferencja prasowa w Banku Gospodarstwa Krajowego	
Zjazd Inżynierów Chemików — t. z.		Działalność Banku Polska Kasa Opieki w roku 1936 — K. Rudziński	
ROLNICTWO	687	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	698
Struktura wydatków drobnego rolnika na rynku towarowym — B-wicz		Z BANKU POLSKIEGO	699
HANDEL:		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL WEWNĘTRZNY	690	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	691	OGÓLNE	700
RYNEK AKCYJNY	692	BELGIA	701
CŁO ORAZ REGLAMENTACJA	692	NIEMCY	701
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	693	AUSTRIA	703
Obniżka taryfy na przewóz ziemniaków w obrocie wewnętrznym — M. S.		SZWAJCARIA	703
ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	693	DANIA	704
		ŁOTWA	704
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	704

CENTRALNY OKRĄG PRZEMYSŁOWY

CZTERY główne elementy stanowią podstawę nowego okręgu gospodarczego, mającego powstać dookoła Sandomierza: dobra obronność w widłach dwu rzek u progu Karpat i w sercu Polski, obfitość tanich produktów rolnych, dobre warunki komunikacyjne i obfitość tanich i bliskich zasobów energetycznych. Abstrahując od względów natury strategicznej, należy stwierdzić, że z punktu widzenia czysto gospodarczego myśl stworzenia ośrodka przemysłowego nad Sanem i środkową Wisłą jest słuszną i celową. Pod względem ogólnego charakteru geo-gospodarczego powiaty, mające wejść w skład centralnego okręgu przemysłowego, a więc ziemie, leżące na granicy województw: kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego i lwowskiego—tworzą 2 zasadnicze kompleksy: widły Sanu i Wisły wraz z niektórymi przyległymi dystryktami ni-

ziny nadwiślańskiej oraz obszary wyżynne, przecięte Wisłą (plyta kielecka i lubelska).

Właściwe widły Wisły i Sanu, a więc powiaty: tarnobrzeski, niżański, kolbuszowski, rzeszowski, a także częściowo mielecki i sandomierski—to kraj błot, piasków i borów. Zwłaszcza obszary, leżące na wschód od rzeki Wisłoki—są to podmokłe piaski, gęsto porośnięte lasami, rzadko zaludnione, z bardzo ubogą, drobnorolną lub karłowatą ludnością włościańską. Miasta i miasteczka są tu nieliczne, małe i ubogie, zupełnie niezdatne do wchłaniania nadmiaru ludności wiejskiej i nie posiadające zdrowego stanu trzeciego. Ten anormalny stan rzeczy zostanie w znacznej mierze usunięty przez rozbudowę centralnego okręgu przemysłowego. Tereny w widłach rzek Sanu i Wisły ze względu na wielki procent nieużytków doskonale nadają się

do celów przemysłowych. Toteż, jeśli tu staną fabryki—nie będzie stąd żadnego uszczerbku dla stanu posiadania rolnictwa, przeciwnie, otworzy się zbyt dla ziemiopłodów z innych połaci Polski, głównie zaś z północnych powiatów okręgu.

Jako bazę aprowizacyjną centralnego okręgu należy uważać dwa obszary: po pierwsze—rejon uprawy świetnej pszenicy „sandomierki”, a więc całą lewo-brzezną połać kraju, tj. powiaty: sandomierski i opatowski oraz inne przyległe powiaty południowo-wschodniej kielecczyny, po drugie—obszar, ciągnący się od Zaklikowa na wschód i obejmujący doskonale gleby płyty lubelskiej aż po Wołyń i Podole.

Prócz problemu aprowizacji na czoło zagadnień, związanych z realizacją centralnego okręgu przemysłowego, wysuwa się sprawa zasobów energetycznych dla przemysłu i miast. Gros naszych pokładów węglowych ma położenie niedogodne i wybitnie ekscentryczne. Otóż, centralny okrąg przemysłowy ma 2 inne zapasowe źródła siły pędnej: gaz ziemny z Roztok i „biały węgiel” z Karpat. W bieżącym roku rozpocznie się budowa gazociągu z Roztok do środkowej Polski. Ponadto linia przesyłowa bardzo wysokiego napięcia połączy Rożnów przez okrąg radomski ze stolicą. Obok tego tani węgiel dostarczony frachtem rzeczonym z zachodniego okręgu górniczego (Śląsk—Chrzanów—Sosnowiec) stworzy doskonałe warunki dla rozwoju przemysłu w tych stronach.

Podstawowych kopalni, tj. żelaza i węgla, okrąg sandomierski nie posiada, znajdujemy tu natomiast szereg użytecznych minerałów. I tak, w Zawichoście i pod Ożarowem występują pokłady wapienia, bardzo wysokiego gatunku. Wapień ten już przed 100 laty wędrował Wisłą w uszczelnionych beczkach do twierdzy modlińskiej. Obecnie eksploatacja tych złóż podupadła—tak, że przeważnie do Sandomierza sprowadza się wapień aż z Łagowskich Kopalni pod Kielcami. Również pod Zawichostem, a także w Słupczy jest kamień na szosy i bruk, a w Międzygorzu (gmina Lipnik) wydobywa się w miejscowej powiatowej kopalni kwarcyty. W Janikowie występuje tani i zdatny do budowy piaskowiec, dający się ciąć piłą na dowolne kawałki i płyty, nawet cienkie i trwałe. Ponadto cała Sandomierszczyzna i Powiśle obfituje w doskonały surowiec do wyrobu cegły. Pod Annapolem aż do Gościeradowa są pokłady fosforytów skąpo dziś eksploatowane, gdyż Wisłą droga zatkana i odwozi się je do Ćmielowa, skąd koleją do Mościc i Chorzowa. W Pińczowskim pod Starą Wiślicą są bogate góry gipsowe, dawniej eksploatowane i dzięki żegludze na Wiśle kierowane do Warszawy i dalej do młynów gipsowych, rozsianych nad Wisłą. Nie należy wreszcie zapominać, że okolice Sandomierza należą do najstarszych geologicznych pokładów, mało zbadanych, mimo że miejscami odsłoniętych. W Górach Pieprzowych pod Zawichostem odkryto np. liczne gniazda syderytu.

Głównym jednak punktem zamierzeń i wysiłków, związanych z tworzeniem centralnego okręgu przemysłowego, jest problem komunikacji i transportu, przy czym na czoło wysuwa się bezspornie sprawa regulacji środkowej Wisły i Sanu.

Uporządkowanie tych 2 rzek stworzy naturalną, taną i wygodną sieć komunikacji wodnej przyszłego okręgu przemysłowego. Rzeki te płyną obecnie zupełnie dziko. W ciągu tysiąca lat historycznego istnienia nie dokonaliśmy właściwie niemal niczego, aby zago-

spodarować królową rzek polskich Wisłę i jej dopływ, i to w najbardziej newralgicznym punkcie jej biegu. Pomijając już sprawę zblżenia dorzecza Sanu z Wisłokiem, Wisłoki i górnej Wisły do Warszawy i portów bałtyckich—co jest bezspornie zagadnieniem w chwili bieżącej najważniejszym i najbardziej aktualnym—trzeba jeszcze pamiętać, że w rejonie tym istnieje drugi wielki problem—problem drogi wodnej, mającej w dalszej przyszłości połączyć Bałtyk z morzem Czarnym via system rzeczny Wisły, Sanu, Dniestru i Prutu. W związku z tym zmartwychwstaje również i stary austriacki projekt kanału Gliwice—Jarosław via Oświęcim—Kraków—Mościce z kanałem bocznym do portu wiślanego w Nadbrzeziu pod Sandomierzem. Kanał ten, który kosztowałby około zł ¼ mild., miałby—łącznie z regulacją Brynicy, obu Przemsz i innych rzek i rzeczek na Śląsku i w sąsiednich powiatach górniczych województwa kieleckiego i krakowskiego—olbrzymie znaczenie dla ekonomicznej rozbudowy kraju. Kanał węglowy połączyłby bowiem przemysłowo-górniczy okrąg zachodni z centralnym okręgiem, stolicą, Gdynią i Gdańskiem. W dalszej perspektywie zarysowuje się, jak zaznaczyliśmy, koncepcja przedłużenia omawianego kanału z Jarosławia na wschód przez Sadową Wisznię do Dniestru, skąd via Prut towar polski lub tranzytowy przeniknąłby do delty Dunaju, na morze Czarne i dalej na Lewant.

Takie są perspektywy i możliwości wykorzystania dróg wodnych okręgu centralnego. Rejestrując te projekty, jako wytyczne dla realizacji dnia jutrzejszego, nie możemy jednakże zapominać, że na razie nie obwołany San i Wisła tworzą istne potopy w widłach tych rzek, a Sandomierz, Tarnobrzeg i inne miasta i wsie centralnego okręgu przemysłowego rok rocznie przeżywają klęskę powodzi. Ponadto regulacja środkowej Wisły i Sanu stworzy niesłychanie dogodne warunki dla obrotu towarowego centralnego okręgu przemysłowego z przyległymi połaciami kraju. W pierwszym zaś rzędzie umożliwi wielotonowym barkom docierać z węglem śląskim do Sandomierza, Tarnobrzegu bądź Jarosławia.

Ponieważ w prasie codziennej nie brak artykułów, mówiących o kanale Gliwice—Jarosław, jako o czymś bardzo bliskim, należy podkreślić, że realizacja tego zamierzenia—to kwestia dalszej przyszłości. Obecnie zaś cały wysiłek Państwa i cała uwaga oraz zainteresowanie społeczeństwa powinny być skierowane na regulację środkowej Wisły oraz Sanu. Właśnie przy rozbudowie centralnego okręgu przemysłowego postulat uporządkowania głównych arterii wodnych naszego kraju znajdzie swój dobitny wyraz—jest to bowiem sprawa paląca, zaniedbana w dawnej Polsce. Natomiast problem kanału musi być siłą rzeczy odsunięty na plan dalszy.

Aczkolwiek problem regulacji Wisły i Sanu jest czołowym i najpilniejszym zagadnieniem komunikacyjnym nowego okręgu—nie należy jednak zapominać i o innych drogach, przede wszystkim o kolejach żelaznych. Wystarczy rzucić okiem na mapę naszego kraju, aby przekonać się, że Sandomierszczyzna, a więc jądro centralnego okręgu, leży na zetknięciu byłego zaboru austriackiego i moskiewskiego. W chwili objęcia przez odrodzone Państwo Polskie tych ziem w posiadanie było tu niewiele kolei, a i te, z wyjątkiem magistrali wiedeńskiej, biegnącej daleko na zachód od Sandomierza, miały charakter regionalny. Nic dziwnego: Moskwie ani Wiedniowi bynajmniej nie zależało na

szybkim i łatwym połączeniu Kielc i Lublina z Krakowem, Lwowem i innymi miastami Małopolski.

W czasie wojny Rosja zbudowała na gwałt kolej z Ostrowca do Nadbrzezia (pod Sandomierzem) i z Lublina do Rozwadowa. Obu tych kolei, zbudowanych zimą 1914/1915, a z wiosną 1915 r. otwartych — Rosja jednak nie używała, bowiem armia rosyjska była już wówczas w panicznym odwrocie. Dopiero Polska te linie uporządkowała, przebudowała i oddała do użytku publicznego. Tym sposobem połączono południowe województwa b. Kongresówki z Małopolską, a Sandomierz zyskał dobrą komunikację zarówno z okręgiem radomskim i stolicą, jak i z Lublinem oraz via Rozwadów i Dębica z Małopolską. W chwili obecnej najbardziej upośledzony pod względem dróg żelaznych jest lewy brzeg Wisły od Sandomierza aż po Kraków. W rozległym trójkącie, którego podstawę stanowi górna Wisła, prawy bok — kolej Sandomierz — Skarżysko, lewy zaś — linia Skarżysko — Kielce — Miechów — Kraków, rzuca się w oczy dotkliwy brak dobrych połączeń kolejowych. Jest tu wprawdzie kilka linii lokalnych (np. Jędrzejów — Hajdaszek) i parę wąskotorówek (Bogoria — Szczucin, Bogoria — Hajdaszek, Hajdaszek — Wiślica, Wiślica — Kocmyrzów, Miechów — Kazimierz itp.), przeważnie pobudowanych przez Austriaków w czasie wojny, te jednak dość prowizoryczne połączenia nie rozwiązują zupełnie zagadnienia. W tych warunkach uznać należy za wysoce aktualny, celowy i pożyteczny wysunięty niedawno przez Ministerstwo Komunikacji projekt budowy kolei Kielce — Mędrzechów — Tarnów — Krynica. Linia ta da najkrótsze połączenie Warszawy i centralnego okręgu przemysłowego z Małopolską Środkową oraz będzie stanowić niemal idealną linię, łączącą Polskę, a pośrednio Prusy Wschodnie, Szwecję itp. z centralną Czechosłowacją (Koszyce), Węgrami i półwyspem bałkańskim.

Aby wyczerpać obraz kolejowej rzeczywistości centralnego okręgu przemysłowego, trzeba jeszcze zapoznać się z układem dróg żelaznych w widłach rzek Sanu i Wisły, a więc tuż na południe od Sandomierza. Linie te tworzą regularny trapez, którego podstawę, zamykającą niejako okrąg centralny od południa, stanowi magistrala Lwów — Kraków na odcinku Przeworsk — Rzeszów — Dębica, przy czym Rzeszów stanowi środek podstawy trapezu. Z Przeworska biegnie wzdłuż Sanu do Rozwadowa wschodni bok trapezu, łącząc się w Rozwadowie z linią lubelską, oraz tworząc górną niewielką podstawę trapezu na odcinku Rozwadów — Grębów — Sobowo; linia ta zamyka trapez od północy, nieco poniżej Sandomierza. Wreszcie, zachodni ukośny bok trapezu tworzy równoległą do Wisły i Wisłoki kolej Sandomierz — Sobowo — Mielec — Dębica. Koleje, biegnące w kierunku południowym, dają centralnemu okręgowi przemysłowemu zupełnie dobre połączenie zarówno z zachodnim (via Rzeszów) jak i wschodnim (via Przemyśl i Chyrów) zagłębieniem naftowym. Ponadto nadmienić należy, że w swoim czasie rozpoczęto budowę linii wewnątrz omówionego trapezu, mianowicie na trasie Rzeszów — Kolbuszowa — Tarnobrzeg, doprowadzając na południu nasyp kolejowy do Głogowa oraz wznosząc na odcinku Rzeszów — Głogów szereg budynków oraz mostów i wiaduktów kolejowych. Kolej ta, acz już rozpoczęta, większego znaczenia gospodarczego jednak nie posiada i, zważywszy na dość gęstą, jak na stosunki polskie, sieć ko-

lejową w tej części kraju, dokończenie jej nie jest rzeczą najbardziej palącą.

Dla zobrazowania, chociażby w pobieżnym zarysie, całości problemu kolejowego, związanego z rozbudową centralnego okręgu przemysłowego, należy jeszcze w paru słowach wspomnieć o projekcie tzw. równoleżnikowej magistrali węglowej. Kolej ta, biorąca swój początek gdzieś z pogranicza Polesia i Wołyń, przecięłaby całą Polskę od wschodu na zachód, łącząc bogate w surowiec roślinny obszary kresowe ze Śląskiem i zagłębieniem sosnowiecko-dąbrowskim. Ta magistrala wołyńsko-śląska miałaby również poważne znaczenie dla rozbudowy ekonomicznej centralnego okręgu, bowiem po jej przeprowadzeniu Sandomierz, Nisko, Kolbuszowa czy Tarnobrzeg zyskałyby nie tylko centralne położenie w sensie komunikacji wodnej, ale byłyby położone blisko skrzyżowania najważniejszych dróg żelaznych na południe od Warszawy. Ponadto kilka tysięcy rodzin z przeludnionych okolic centralnej Małopolski miałyby wzdłuż tej magistrali zapewnioną egzystencję.

Wreszcie, do omówienia pozostaje zagadnienie dróg bitych.

W chwili obecnej właściwe widły Sanu i Wisły są niemal całkowicie odcięte od świata, zwłaszcza w kierunkach północnych. Na pograniczu centralnego okręgu przemysłowego i województwa kieleckiego nie ma dróg ani mostów. Między Sandomierzem i Jarosławem mamy wprawdzie dobry most żelazo-betonowy pod Rozwadowem i 2 mosty drewniane, ale brak szos, doprowadzających do tych mostów. Wreszcie, w lubelskim województwie, a więc w rejonie Biłgoraja i Janowa Lubelskiego ani jedna porządna droga nie prowadzi w kierunku Małopolski.

Do najpilniejszych zadań w dziedzinie drogowej należy wykończenie na całej długości lewobrzeżnej nadwiślańskiej szosy z Sandomierza do Krakowa oraz przetrzucie przez Wisłę drogi Lublin — Kraśnik — Anapol, a przez San — drogi Kraśnik — Janów. Ponadto potrzebna jest droga Zaklików — Rozwadów i Gościeradów — Zawichost.

Doniosły jest problem należytego i szybkiego zapatrzenia w żywność nowopowstających ośrodków przemysłowych między Wisłą a Sanem. Główną przeszkodą do pokonania w tej dziedzinie jest brak dostatecznej ilości wygodnych przepraw przez obie rzeki. W pierwszym rzędzie po wykończeniu szosy nadwiślańskiej Sandomierz — Kraków należy ją powiązać szeregiem dróg bitych z brzegiem Wisły oraz uruchomić w tych miejscach przynajmniej wygodne promy. To samo trzeba by zrobić w powiecie janowskim i w ogóle nad Sanem.

W miarę porządkowania dróg i uprzemysławiania się centralnego okręgu przemysłowego powstanie tu szereg firm handlowych, kooperatyw oraz zrzeszeń wytwórczych i spożywczych, rozbuduje się sieć chłodni, śpichrzów, elewatorów, rzeźni, solarni skór, przechowalni owoców itp. przedsiębiorstw aprowizacyjnych i usprawniających obrót ziemiopłodami. Gros przemysłu spożywczego i obrotu rolnego ześrodkować się powinno w Sandomierzu, gdyż tu właśnie skrzyżują się drogi ze wszystkich kierunków — z Opatowa, Zawichosta, Janowa, Osieka, Rozwadowa, Niska, Rzeszowa, Dębicy i Tarnowa.

Z. K.

PROGRAM ROBÓT WODNO-KOMUNIKACYJNYCH NA ROK 1937/38

PROGRAM robót wodno-komunikacyjnych na rok 1937/38 opracowany został w Biurze Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji na podstawie wytycznych, ustalonych w 4-letnim programie, a prowadzących stopniowo do celu głównego, którym jest odprowadzenie wód opadowych do morza arteriami wodnymi—1) przy ograniczeniu do minimum ich szkodliwego działania, 2) przy wyzyskaniu do maksimum ich właściwości fizycznych dla żeglugi, 3) przy wykorzystaniu zasobów energii potencjalnej, zawartych w masie tych wód, dla celów elektryfikacyjnych.

Rozmiałami swymi program bieżącego roku odbiega częściowo od ram, zakreślonych w 4-letnim programie, gdyż dostosowany być musiał do państwowych dyspozycji inwestycyjnych przy uwzględnieniu problemów polityki inwestycyjnej na wszystkich odcinkach.

Pod względem finansowego rozdziału przyznanych kredytów program dzieli się na 3 pozycje.

Pierwsza pozycja—w kwocie zł 2.3 miln.—obejmuje normalne wydatki, które ciążą stale na Państwie, wynikające z tytułu wykonywania ustawy wodnej i umów międzynarodowych, jak: regulacja rzek granicznych, utrzymanie szlaków dróg tranzytowych, utrzymanie taboru pływającego i istniejących budowli wodnych.

Druuga pozycja—w kwocie zł 6.2 miln.—obejmuje świadczenia Skarbu Państwa z tytułu umów i zobowiązań, wynikających z rozpoczęcia, a częściowo i ukończenia inwestycji w poprzednich latach na warunkach kredytowych. Pozycja ta dotyczy głównie robót przy budowie ukończonej w ub. r. zapory w Porąbce na rzece Sole, wykupna gruntów pod zbiornik porąbkowski oraz robót przy budowie zapory w Rożnowie na Dunajcu.

Trzecia wreszcie pozycja—w kwocie zł 15 miln.—obejmuje koszt wykonania inwestycji w roku 1937. Nie obejmuje ona całokształtu inwestycji, gdyż w b. r.—analogicznie jak w latach poprzednich—prowadzone będą również roboty kredytowe, przede wszystkim przy budowie zbiorników z uwzględnieniem zamówień części mechaniczno-elektrycznych, które to zamówienia dokonane są na poczet zamrożonych należności Polskich Kolei Państwowych w Niemczech za tranzyty kolejowe. Tak więc pozycja inwestycji w kwocie zł 15 miln. wzrośnie jeszcze o kilka milionów złotych.

Pod względem technicznym program tegoroczny—wobec konieczności zmieszczenia go w określonych granicach finansowych—obejmuje inwestycje najpilniejsze, a w szczególności roboty, rozpoczęte w latach poprzednich.

Pierwsza grupa robót obejmuje zagadnienie walki z dotkliwymi skutkami powodzi—przez uregulowanie przepływów i powstrzymanie ruchu rumowiska za pomocą budowy zbiorników i zabudowania potoków górskich z równoczesnym wykorzystaniem energii wody w dużych zakładach wodno-elektrycznych dla zasilenia państwowych linii transportu energii elektrycznej.

W grupie tej przewidziano roboty, związane z wykończeniem otwartej w grudniu ub. r. zapory i zbiorni-

ka (o pojemności 32 miln. m³) w Porąbce. Montaż zasuw na przelewach, regulacja Soły poniżej zapory, uporządkowanie terenu zalewowego itp. roboty wykonane będą kosztem zł 500 tys. Poza tym w b. r. opracowany będzie projekt samego zakładu wodno-elektrycznego o mocy 20 tys. kW, którego budowę przewiduje się w 1938 r. dla włączenia go do najbliższego okręgu elektryfikacyjnego dla współpracy z innymi państwowymi zakładami elektryfikacyjnymi.

Następnie, kontynuowana będzie budowa zapory w Rożnowie na Dunajcu o kubaturze ok. 380 tys. m³ betonu, zbiornika o pojemności 280 miln. m³ i zakładu wodno-elektrycznego o mocy 50 tys. kW oraz zdolności produkcyjnej 145 miln. kWh.

Na budowie tej, rozpoczętej w 1935 r., wykonano do tej pory wszystkie roboty przygotowawcze, jak: instalacje do wyrobu i taśmowego transportu betonu z wydajnością do 100 m³/godz. (kosztem ok. zł 3 miln.), kolejkę wąskotorową długości 18 km z Marcinkowic do transportów, a w szczególności, do transportu cementu w ilości ok. 100 tys. t, linię wysokiego napięcia 30 kW z Mościc, dla transportu prądu elektrycznego o mocy 1 200 kW, potrzebnego do budowy, rezerwową elektrownię na 300 kW, warsztaty, budynki, baraki dla pracowników i robotników, 320 tys. m³ wykopów i wyłomów skalnych dla fundamentów zapory, 300 m żelaznych grodz, w ochronie których wykonują się roboty, położone znacznie poniżej zwierciadła wody w Dunajcu, wreszcie 600 t zastrzyków cementowych dla uszczelnienia podłoża pod fundamentami zapory. W bieżącym roku wykonane będzie 75 tys. m³ betonów, 100 tys. m³ dalszych wykopów i wyłomów skalnych, częściowy montaż instalacji turbinowych w zakładzie elektrycznym oraz znaczna ilość zastrzyków cementowych w podłożu. Wreszcie, rozpoczęta zostanie budowa dróg kołowych w obrębie przyszłego zbiornika, powyżej maksymalnego piętrzenia wody—w miejsce istniejących, które ulegną zalewowi. Poza tym przeprowadzana będzie w dalszym ciągu planowa akcja wywłaszczeniowa terenów (ok. 1 800 ha) pod przyszły zbiornik. Na ten cel przeznaczona jest w b. r. kwota zł 7 miln., z czego zł 3 miln. z pozycji drugiej (budżet), a zł 4 miln.—z pozycji trzeciej programu (inwestycje).

Na zabudowanie potoków (w akcji przeciwpowodziowej), związane ściśle z budową zbiorników, przeznaczona jest dla województwa krakowskiego kwota zł 1.1 miln., z uwzględnieniem w pierwszej kolejności dorzeczy Soły i Dunajca.

Następnie, program tegoroczny przewiduje kwotę zł 400 tys. na dokończenie zapory w Kozłowej Górze, której celem jest stworzenie zbiornika o pojemności 15 miln. m³ dla uregulowania odpływu wód powodziowych i zasilenia w wodę w czasie niskich stanów wody ważnej dla transportu węgla drogi wodnej na Przemszy oraz górnej Wiśle. Z dotacji śląskich kontynuowana będzie równocześnie regulacja rzeki Brynicy poniżej zbiornika w Kozłowej Górze, by w szczelnym korycie betonowym doprowadzić wodę do Przemszy, na przesiąkliwym terenie zagłębia węglowego.

W tej pierwszej grupie robót przewidziane jest również rozpoczęcie budowy zbiornika w Czchowie

na Dunajcu, na warunkach kredytowych. Zbiornik ten, umieszczony o kilkanaście kilometrów poniżej zbiornika w Rożnowie, stanowić będzie integralną składową zakładu w Rożnowie. Chcąc bowiem spełnić warunek dostarczenia możliwie stałego przepływu w ciągu całej doby dla celów żeglugi — na dolnym Dunajcu, a następnie i Wiśle — przy zachowaniu równocześnie zupełnej swobody energetycznej zakładowi w Rożnowie (zmiennosc mocy, a tym samym zmiennosc odpływu spod turbin w ciągu doby, w zależności od zapotrzebowanej energii) — należy posiadać dolny zbiornik wyrównawczy do powtórnego wyrównania przepływów w ciągu doby. Tę to rolę spełniać będzie zbiornik w Czchowie. Przy zbiorniku tym zainstalowany będzie również zakład elektryczny o stałej pracy w ciągu doby, przy czym maksymalna moc wyniesie 10 tys. kW, a produkcja przeciętna w roku — 45 miln. kWh.

Poza tym w b. r. przystąpiono do wstępnych badań budowy zbiornika na Sanie w Solinie — Zabrodziu, który stanowić będzie dalsze ogniwo w rozbudowie systemu zbiorników retencyjnych dla unieszkodliwienia wód wszystkich karpaccich dopływów Wisły oraz zużytkowania ich dla celów elektryfikacyjnych na terenie Sandomierszczyzny.

Druga grupa robót obejmuje usprawnienie wschodnich i zachodnich dróg wodnych. W Polsce zaledwie 1% przewozów odbywa się drogami wodnymi; jesteśmy więc w tym dziale w porównaniu z innymi krajami niesłychanie tyle. Wpływa na to zbyt mała ilość kanałów niezbędnych do połączenia poszczególnych odcinków rzek w jedną całość, oraz niedostosowanie do potrzeb żeglugi samej naturalnej sieci dróg wodnych. W naszych warunkach finansowych należy zaczynać od budowy kanałów tam, gdzie koszty wypadają stosunkowo niskie, a więc gdzie warunki topograficzne są najdogodniejsze, gdzie natura lub ręka ludzka już część robót wykonała, gdzie przyrodzone warunki do korzystania z żeglugi wewnętrznej są najkorzystniejsze, gdzie da się uzyskać maksimum rentowności pośredniej przez podniesienie dobrobytu niektórych dzielnic kraju przy wykonywaniu masowych transportów.

Wschodnie drogi wodne odgrywają dużą rolę w życiu ekonomicznym naszych kresów. Oznaczają się one małymi spadkami i dzięki temu na znacznej długości są zdadne do żeglugi w naturalnym stanie i wymagają niewielkich stosunkowo wkładów dla stworzenia sieci dróg wodnych.

Program tegoroczny przewiduje w pierwszym rzędzie kontynuowanie rozpoczętej przebudowy kanału Królewskiego na długości 190 km, z zaopatrzeniem go w 11 śluz komorowych (11×60 m), sprostowaniem kanału na długości 23 km, wreszcie pogłębieniem do 1.5 m. Roboty te pozwolą na kursowanie statków 500-tonowych na drodze Pińsk — Brześć, łącząc środkową sieć dróg wodnych (Wisłę) ze wschodnią (Prypeć), oraz umożliwią odwodnienie 350 tys. ha zabagnionej ziemi.

Poza tym prowadzone będą roboty przy budowie kanału Kamiennego, idącego na przełaj od Horynia, Słuczy do Pińska. Droga ta — to korzystne uzupełnienie wschodniej sieci dróg wodnych i rozciągnięcie ich zasięgu na północno-wschodni Wołyń. Kanał ten służyć będzie do transportu kamienia do budowy dróg z kamieniołomów w Klesowie (granit), Janowej Dolinie i Berestowcu (bazalt), których produkcja obecnie wynosi ok. 1½ miln. t rocznie. Koszt

przewozu kamienia do Pińska po taryfie ulgowej koleją wynosi zł 5.25, przy przewozie wodą zaoszczędzi się ok. zł 2 na tonie. Przy przewozie do Warszawy, po dokończeniu przebudowy kanału Królewskiego, oszczędność na transporcie kamienia wyniesie ok. zł 5 na tonie. Projekt kanału Kamiennego przewiduje budowę 43 km kanału (od Klesowa do Horynia) z 5 śluzami dla statków 500-tonowych, budowę 22 km kanału zasilającego ze Słuczy, skanalizowanie 8 km Horynia, budowę kanału o długości 26 km od Horynia do Stubły, pogłębienie Stubły aż do Styru, stąd 40 km istniejącą drogą do Pińska. Ogólna długość Klesów — Pińsk wyniesie 130 km, w tym 90 km sztucznej drogi. Całkowity koszt budowy wyniesie zł 9 miln.

Stworzenie tak cennej arterii tak tanim kosztem (zł 100 tys. za 1 km), odpowiadającym kosztowi budowy szosy — gdy za granicą buduje się kanały 20-krotnie drożej — należy uważać za inwestycję niezmiernie korzystną. Kredyty na budowę tych 2 kanałów — wraz z usprawnieniem innych szlaków wodnych w dorzeczu Prypeci — mających na celu podniesienie życia gospodarczego tej połaci kraju oraz uwzględniających równocześnie cele obronne kraju — wynoszą zł 6.8 miln.

Zachodnie drogi wodne spełniają już swoje zadanie komunikacyjne (i to w większym stopniu niż w centrum kraju i na wschodzie), a to dzięki temu, że są to drogi na ogół dobrze utrzymane, ze znacznym taborem, a społeczeństwo przyzwyczajone jest do korzystania z przewozów wodnych; np. na niewielkim kanale Górnonoteckim z jeziora Gopła do kanału Bydgoskiego transporty wodne przekroczyły już 80 tys. t rocznie i wykazują stałą tendencję zwykłą.

Toteż w tegorocznym programie przewidziane jest pogłębienie istniejącego kanału Górnonoteckiego oraz przedłużenie go od jeziora Gopło do naturalnego końca, tj. Warty pod Koninem. Odcinek ten nie został swego czasu (1878 r.) wykonany tylko z tego powodu, że jezioro Gopło było przecięte granicą niemiecko-rosyjską. Dzięki szeregowi jezior budowa kanału o długości 20 km stworzy nową drogę wodną długości 40 km, której potrzebę odczuwano od dawna.

Na zapoczątkowanie tych robót wraz z utrzymaniem istniejących dróg wstawiona jest w programie robót bieżącego roku kwota zł 560 tys.

Trzecia grupa robót obejmuje regulację Wisły wraz z rozbudową urządzeń, zmierzających do usprawnienia żeglugi. Uregulowanie Wisły na całej długości jest zadaniem, które przekracza obecne możliwości Państwa i z konieczności musi być odłożone do czasów pomyślniejszych. W bieżącym roku realizowany będzie stosunkowo niewielki etap robót, który polega:

1) na skoncentrowaniu prac regulacyjnych na dość znacznie zaawansowanym (pod tym względem) odcinku górnej Wisły, by jak najprędzej uruchomić drogę wodną od zagłębia węglowego do Sandomierza;

2) na skoncentrowaniu koryta rzeki na zupełnie dzikich odcinkach Wisły środkowej i przygotowaniu jej do przyszłej regulacji;

3) na prowadzeniu robót portowych w Krakowie, Warszawie i Płocku, by sprostać potrzebom rozwijającego się ruchu żeglugowego.

Na te cele przeznaczona jest w budżecie i kredycie inwestycyjnym kwota zł 3.1 miln.

Pozostała nieznaczna kwota preliminowana jest na niewielkie inwestycje, posiadające charakter lokalny,

a zmierzające do ochrony brzegów i obiektów komunikacyjnych, jak mosty, drogi kołowe itd. na dopływach Dniestru i Niemna.

Jak zaznaczono wyżej, szczegółowy program tego roczny związany jest planowo z programem 4-letnim,

zmierzającym do podniesienia walorów obronnych kraju oraz zdążającym do dalszego ożywienia życia gospodarczego przez zakrojenie na szeroką skalę nader potrzebnych zresztą robót publicznych.

Inż. H. Herbich

KRONIKA GOSPODARCZA

AKCJA KOMISJI KONTROLI CEN

Minister Skarbu przydzielił do dyspozycji Komisji Kontroli Cen zł 4 miln. dewiz na walkę ze wzrostem cen w drodze zwiększenia kontyngentów importowych dla tych gałęzi przemysłu, które w chwili obecnej odczuwają największy brak surowców zagranicznych.

Komisja Kontroli Cen postanowiła przydzielić większą część tych dewiz przemysłowi włókiennicemu.

INWESTYCJE GOSPODARCZE

W BUDŻECIE 1937/38

Na jednym z pierwszych miejsc w inwestycjach budżetowych w bież. roku budż. należy postawić inwestycje morskie. Na zakup nowych jednostek oceanicznych, na rozbudowę nabrzeży portowych oraz na cele usprawnienia dalekomorskiego rybołówstwa morskiego desygnuje się kwotę z górą zł 18½ miln.

Inwestycje komunikacyjne w budżecie Ministerstwa Komunikacji (poza kolejami) zmierzają w 3 zasadniczych kierunkach: meteorologii, lotnictwa cywilnego oraz komunikacji samochodowej. A więc kwotę zł 70 tys. przeznaczono na kreowanie 3 pionierskich placówek meteorologicznych, mianowicie stacji obserwacyjnych na Kasprowym Wierchu w Tatrach oraz na Bielanych pod Warszawą i, wreszcie, na budowę pomostu dla badań talassologicznych w Hallerowie—Wielkiej Wsi nad otwartym Bałtykiem. Z kwoty zł 2·4 miln., przeznaczonych na rozbudowę i urządzenie lotnisk, zakup pierwowzorów płatowców itp.—blisko zł 1 miln. pójdzie na rozbudowę względnie zainstalowanie lotnisk warszawskich (Gocławek i Okęcie). Drugi zł 1 miln. zużyty zostanie na zakup wzorowych płatowców, a pozostała kwota—na rozbudowę portów i lądowisk lotniczych w Krakowie, Lwowie, Gdyni, Porubanku i Spale oraz na popieranie szybownictwa (Bezmiechowa). Z górą zł 300 tys. przeznaczono na zakup nowego taboru samochodowego, garaże, stacje benzynowe itp.

Wielostronny jest plan inwestycyjny budżetowych rolnictwa. Otóż, Państwowy Fundusz Melioracyjny pochłonie w bież. roku zł 1·1 miln., a Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej—przeszło zł 2½ miln. Stosunkowo szeroko uwzględniony jest problem usprawnienia obrotu płodami rolnymi; na ten wysoce żywotny cel przeznaczają się bowiem zł 11 miln. Więcej niż połowę tej sumy, bo zł 6 miln., pochłonie mleczarstwo—zarówno w Wielkopolsce, jak na Mazowszu, w Małopolsce i na ziemiach wschodnich. Na elewator we Włocławku przeznaczają się zł 2 miln., na chłodnie ogólnego użytku w Łodzi zł 1½ miln., a w Wilnie (lub Białymstoku)—zł ½ miln. Wreszcie, pozostały zł 1 miln. przeznaczono na przechowanie owoców, śpichrze oraz miedlarnie i czesalnie lnu i konopi (na Wołyniu i w Wilnie).

Pocztai i Telegraf zamieściły w budżecie kwotę zł 17·7 miln. Oto najważniejsze inwestycje tego działu: blisko zł 6½ miln.—na wykończenie kabla dalekosiężnego stolica—Bałtyk, zł 1½ miln.—na budowę gmachu pocztowego Warszawa II, blisko zł ½ miln.—na stacje radiowe w Gdyni i Radomiu. Reszta zaś przeznaczona została na budowę nowych linii (łącznie i budynków) pocztowych w całej Polsce. Między innymi, nowe budynki pocztowe otrzymają: Puck, Gdynia, Wisła, Nowy Targ, Lwów, Żabie, Stanisławów, Łuck, Wilno, Lida i Baranowicze.

Jednym z czynników ożywienia ruchu budowlanego stać się może kwota przeszło zł 11 miln., przeznaczona głównie na budowę nowych nieruchomości na terenie Lasów Państwowych.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych wykańcza za sumę z górą zł ½ miln. pałac Brühlowski, mieszczący centralę Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Ministerstwo Opieki Społecznej buduje (za zł 100 tys.) Hotel Emigracyjny w Gdyni oraz przeznaczają blisko zł 1 miln. na rozbudowę uzdrowisk i stacji klimatycznych (Krynica, Busko, Cichocinek i Szkoło) oraz zł ½ miln.—na szpitale, mianowicie na szpitale dla nerwowo chorych (Tworki, Swiack i Gościjewo) oraz na epidemiczne szpitale na Wileńszczyźnie i w Nowogródzczyźnie.

Nowe gmachy sądowe (na ten cel wstawiono do budżetu ok. zł 150 tys.) ukończone zostaną w Lublinie, Hrubieszowie, Gdyni i Krzywiczach.

Na nowe szkoły itp. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przewidziało kwotę zł 2·3 miln.

Wspomnieć też należy o Państwowych Zakładach Wodociągowych na Śląsku, które rozbudują się za sumę zł ¼ miln., oraz o inwestycjach (ok. zł 600 tys.) w państwowych kamieniołomach w Zagnańsku i Janowej Dolinie.

Plan inwestycyjny monopolów państwowych opiewa na kwotę zł 7 810 tys. Z tego zł 10 tys. pójdzie na inwestycje Głównej Loterii Państwowej w Warszawie, zł 1 miln.—na nowe nieruchomości Monopolu Spirytusowego (przy czym więcej niż połowa tej sumy zostanie zużyta na rozbudowę rozlewni warszawskiej, reszta zaś—na rozlewnie itp. w Starogardzie, Toruniu, Poznaniu, Siedlcach i na ziemiach wschodnich). Monopol Solny gros swych inwestycji przeprowadza w Bochni i Wieliczce (ok. zł 600 tys.) oraz w Inowrocławiu (ok. zł 150 tys.), pozostałe kwoty zużyte zostaną na cele budowlane w Warszawie i na zainwestowanie żup państwowych w woj. lwowskim (warzelnie Drohobycz i Lacko) i stanisławowskim (Bolechów, Dolina i Kosów). Razem więc ten monopol inwestuje zł 800 tys. Bardzo poważny plan inwestycyjny zakreślił sobie w tym roku Monopol Tytoniowy (zł 6 miln.), przy czym inwestycje tego monopolu idą w dwu kierunkach: wznoszenia nowych nieruchomości w miastach (największych—w Warszawie i Krakowie—za z górą zł 2½ miln.) oraz zainwestowania plantacji itp. w południowych regionach kraju.

Omówione wyżej inwestycje nie obejmują, rzecz jasna, całokształtu zagadnienia, bowiem znacznie większe kwoty są przeznaczane na budownictwo mieszkaniowe, przemysłowo-gospodarcze itp. z kwot poza budżetowych. Obraz, nakreślony wyżej, przedstawia fragment gospodarki inwestycyjnej Państwa, integralnie zespolony z całokształtem normalnej gospodarki budżetowej kraju.

Z. K.

Z MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU

KONFERENCJA PRASOWA W SPRAWIE UDZIAŁU POLSKI W WYSTAWIE PARYSKIEJ.—W dn. 7 b. m. odbyła się w Min. Przemysłu i Handlu konferencja, mająca na celu poinformowanie prasy o postępach prac przy organizacji działu polskiego na wystawie światowej w Paryżu.

Konferencję zagał Pan Minister Przemysłu i Handlu A. Roman. Następnie wyjaśnień udzielał przewodniczący komitetu organizacyjnego działu polskiego b. Minister P. W. Jędrzejewicz, który podniósł, że

decyzja co do organizacji polskiego pawilonu zapadła dopiero w czerwcu ub. r.—tak, że komitet stanął wobec konieczności wykonania całej pracy w okresie zaledwie 10-miesięcznym. Jeśli mimo to pawilon polski gotów będzie wkrótce—zawdzięczać to należy przede wszystkim poświęceniu i punktualności polskich artystów i rzemieślników. Wystawa paryska otwarta ma być ostatecznie w dn. 24 b. m.

Następny mówca, Generalny Komisarz działu polskiego P. Prof. Lech Niemojewski, zaznajomił zebranych ze szczegółami działu polskiego i prac nad jego organizacją. Wiadomo powszechnie, jakie trudności towarzyszyły tym pracom. Do nie dawna nie wiedzano w ogóle, kiedy nastąpi otwarcie wystawy. Jedynie 3 państwa (Belgia, Niemcy i Z.S.R.R.) wykończyły na czas swoje pawilony.

Pawilon polski zajmuje obszar 1 500 m², ponadto 560 m² zajmie Polska w „Hall des Nations”. Ogółem udział nasz pod względem zajmowanego obszaru przewyższy 7-krotnie udział Polski w wystawie sztuk dekoracyjnych w 1925 r. Niezależnie od tego bierzemy udział w innych działach specjalnych, jak np. plastyki, urbanistyki, kształcenia artystycznego itd. Koszt pawilonu polskiego wyniesie 2 miln. fr., a więc stosunkowo niewiele w porównaniu np. z pawilonem niemieckim, którego urządzenie pochłonie RM 46 miln. Mimo to zrobiono wszystko, aby poziom naszej wystawy był jak najwyższy.

Prof. Niemojewski udzielił następnie szczegółowych wyjaśnień co do rozplanowania działu polskiego, rozmieszczenia i rodzaju eksponatów, imprez, organizowanych w ramach wystawy, itd.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ HUTNICCTWO

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICCTWA ŻELAZNEGO W KWIETNIU 1937 R. przedstawiała się—według danych tymczasowych—jak następuje (w tonach):

	1 9 3 7	Kwiecień	
	Kwiecień	Marzec	1936
Surówka	57 386	55 596	45 458
Stal	122 628	120 104	94 906
Wytwory walcownicze	87 767	88 606	69 266
Rury żelazne i stalowe	7 882	7 798	4 240

Jak widać z powyższego zestawienia, wytwórczość w kwietniu w porównaniu z marcową lekko wzrosła, tym samym wytwórczość już drugiego miesiąca przekracza przeciętną miesięczną z 1928 r. Najwyższa produkcja w 1928 r. wypadła na miesiąc październik, dając w stali 139 201 t i w wytworach walcowniczych 101 291 t, z czego wynika, iż na razie hutnictwo nie osiągnęło jeszcze najwyższej miesięcznej wytwórczości. Zapotrzebowanie w kwietniu wykazało lekką obniżkę w porównaniu z marcem, utrzymywało się jednak nadal na wysokim poziomie, osiągniętym dopiero w ub. r.

W porównaniu z marcem b. r. wytwórczość kwietniowa wykazała wzrost we wszystkich działach z wyjątkiem walcowni, mianowicie: w surówce o 3·2%, w stali o 2·1% i w rurach o 1·1%, natomiast w wytworach walcowniczych nastąpił spadek wytwórczości o 0·9%. Porównanie z kwietniem ub. r. wykazuje znaczny wzrost produkcji w b. r.: surówki o 12·6%, stali o 29·5%, wytworów walcowniczych o 26·1% i rur o 85·9%.

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICCTWA CYNKOWEGO I OŁOWIANEGO W KWIETNIU 1937 R. przedstawiała się—według danych tymczasowych—jak następuje (w tonach):

	1 9 3 7	Kwiecień	
	Kwiecień	Marzec	1936
Cynk mufłowy i elektrol.	9 005	8 903	7 545
Błacha cynkowa	1 270	1 479	1 250
Kwas siarkowy	17 202	16 921	11 644
Ołów surowy	1 327	1 378	1 289

Wytwórczość hut cynkowych wykazała lekką zwyżkę w porównaniu z marcem; jest ona faktycznie cokolwiek większa, niż wykazują miesięczne liczby, jeżeli się weźmie pod uwagę, że w kwietniu było mniej dni roboczych niż w marcu. Ogólna koniunktura światowa nie bardzo odbiła się na sytuacji w Polsce, do czego przyczyniły się pewne specyficzne przyczyny, jak konieczność sprowadzania rudy zagranicznej, drogie przewozy, niemożność ustalania ceny itd. Błacha cynkowa—pomimo zbliżającego się sezonu budowlanego—wykazała dosyć znaczne zmniejszenie. W porównaniu z kwietniem ub. r. wytwórczość obecna

była większa. Wytwórczość ołowiu spadła nieznacznie w porównaniu z marcem, była jednak większa niż w kwietniu ub. r.

W porównaniu z marcem b. r. wytwórczość kwietniowa wzrosła w cynku o 1·1% i w kwasie siarkowym o 1·7%, natomiast zmniejszyła się w blasze cynkowej o 13·6% i w ołowiu surowym o 3·7%. W porównaniu z kwietniem ub. r. nastąpiła zwyżka we wszystkich działach, mianowicie: w cynku o 18%, w blasze cynkowej o 1·6%, w kwasie siarkowym o 47·8% i w ołowiu surowym o 2·9%.

KOPALNICTWO RUD ŻELAZNYCH W LISTOPADZIE I GRUDNIU 1936 R.—Koniunktura w przemyśle wielkopieczym wykazywała w dalszym ciągu rozwój—tak, że wytwórczość nawet w miesiącach zimowych listopadzie i grudniu, w których zwykle następuje znaczne obniżenie się wytwórczości—w 1936 r. pozostawała prawie bez zmiany, a nawet miała lekką tendencję zwyżkową. To ustabilizowanie się i rozwój koniunktury bardzo dodatnio odbija się na kopalnictwie rud żelaznych, gdzie ruch zaznacza się w coraz większej skali. Szczególnie dodatnią stroną jest wzmagający się ruch poszukiwawczy, który w sprawozdawczych miesiącach został nieco zahamowany przez warunki atmosferyczne. Zarówno hutnictwo, jak i kompetentne czynniki rządowe zdają sobie sprawę, że w dzisiejszych stosunkach międzynarodowych mocne oparcie się hutnictwa na rudach krajowych jest koniecznością, toteż już dziś zaczyna się bardzo wyraźnie zaznaczać współpraca przedsiębiorstw hutniczych z Państwowym Instytutem Geologicznym, który w tegorocznym planie swoich prac przewidział poważne prace poszukiwawcze rud żelaznych szczególnie w rejonie centralnym. Przedsiębiorstwa prywatne również zaczynają intensywne poszukiwania, ale o charakterze już bardziej praktyczno-przemysłowym. Tego rodzaju współpraca musi doprowadzić do rezultatów pozytywnych. Charakter naszych rud nie jest tego rodzaju, żeby mógł zaspokoić całkowicie zapotrzebowanie hutnictwa, może jednak znakomicie zmniejszyć ilość przywożonych rud. O ile niedawno jeszcze stosunek spożycia naszych rud do zagranicznych nie był większy jak 1 : 2—o tyle dziś rudy krajowe stanowią już przeszło połowę całości zużywanych w wielkopiecznictwie rud.

Wydobycie rud liczbowo przedstawiało się, jak następuje (w tonach):

	Okręgi górnicze:			Ogółem	Liczba robotników
	często- chowski	radom- ski	dąb- rowski		
1935 — przec. mies.	23 452	2 722	1 005	27 179	2 431
I kwart. 1936—przec. mies.	27 333	4 991	1 874	34 198	2 905
II „ „ — „ „	30 392	4 548	2 124	37 064	3 707
III „ „ — „ „	31 626	5 279	2 078	38 983	4 062
Wrzesień 1936	32 266	5 505	1 874	39 645	4 318
Październik „	36 258	5 230	1 302	42 790	4 525
Listopad „	38 078	6 178	743	44 999	4 905
Grudzień „	36 870	5 574	843	43 287	4 513
Cały rok 1936	379 259	61 338	21 115	461 712	—
„ „ 1935	281 418	32 668	12 065	326 151	—

Poza wykazaną wyżej rudą otrzymywano jeszcze rudę ze starych zwalów: w listopadzie—na 1 kopalni i w grudniu—na 2; w listopadzie

trzymano 288 t i w grudniu 610 t—wobec 136 t w październiku oraz 24 t i 84 t w listopadzie i grudniu 1935 r. Przez cały 1936 r. wydobyto e zwalów 4 947 rt—wobec 6 156 t w 1935 r.

W powyższej ilości rudy nie jest również wykazany i piryt, otrzymywany na kop. „Staszic” w Rudkach, którego wydobyto: w listopadzie 2 957 t i w grudniu 3 730 t—wobec 4 010 t w październiku i 1 549 t oraz 1 952 t w odnośnych miesiącach 1935 r. W całym 1936 r. wydobyto 33 757 t—wobec 15 720 t w 1935 r.

Wydobycie rud utrzymywało się, jak widać, na niewiele zmienionym poziomie w porównaniu z październikiem, gdyż listopad dał zwykle 5·2%, grudzień zaś tylko 1·6%. Ilościowo największy wzrost nastąpił w okręgu częstochowskim, pod względem zaś procentowym pierwszeństwo przypadło okręgowi radomskiemu; okr. dąbrowski wykazał zmniejszenie. Okres całoroczny wykazał przeszło 40%-owy wzrost wydobywania w porównaniu z 1935 r., przy czym ilościowo największy wzrost nastąpił w okr. częstochowskim, procentowo zaś w radomskim i następnie w dąbrowskim. Wskaźniki wydobywania rudy żelaznej (bez piryty) przedstawiały się następująco:

Okręgi	Październik		Listopad		Grudzień		Cały rok	
	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936
Częstochowski	100	105·0	101·7	100	134·8			
Radomski	100	117·9	106·2	100	188·0			
Dąbrowski	100	57·2	64·9	100	175·8			
Ogółem w Polsce	100	105·2	101·6	100	140·2			

Udział poszczególnych okręgów w rocznym wydobywaniu rudy wyniósł: częstochowskiego 82·2%, radomskiego 13·2% i dąbrowskiego 4·6%.

Liczba czynnych kopalń wynosiła w listopadzie 18 i w grudniu 17—wobec 19 w październiku. Zatrzymane zostały drobne odkrywkowe kopalnie, obie w okr. radomskim—ze względu na nieodpowiednie warunki atmosferyczne. Najważniejsze kopalnie w okr. częstochowskim wykazywały ożywioną działalność. Poszukiwania rud skoncentrowane były przeważnie w okr. częstochowskim na nadaniach państwowych i częściowo prywatnych; w okr. radomskim poważniejszych prac w tym kierunku nie prowadzono.

Zapasy rudy wszelkiego rodzaju, znajdujące się w kopalniach i hutach, wykazały w końcu grudnia dosyć znaczną zniżkę w porównaniu z październikiem, mianowicie z 66 415 t do 56 937 t, czyli o 16·7%. W tej ilości zapasy rudy ilastej, przygotowanej do prażenia, znajdujące się na kopalniach, zmniejszyły się z 19 359 t do 12 284 t (o 36·6%), zapas rudy ilastej prażonej oraz brunatnej, przygotowanych do wielkiego pieca, spadł z 24 168 t do 21 119 t (o 13·5%), w tym rudy ilastej było 9 819 t i rudy brunatnej 11 300 t. Zapasy rudy, aglomeratów i brykietów rudnych, znajdujących się w hutach, wzrosły z 22 888 t do 23 534 t (o 1·9%).

Ogólna liczba robotników w porównaniu z październikiem wzrosła w listopadzie o 380, tj. o 8·4%, natomiast w grudniu obniżyła się o 12 (0·27%). Wzrost w listopadzie nastąpił głównie w okr. częstochowskim, częściowo zaś w radomskim; w grudniu zmniejszenie liczby robotników nastąpiło tylko w okr. radomskim (o 127), natomiast w okr. częstochowskim nastąpił wzrost o 111 i w dąbrowskim o 4. W grudniu 1935 r. pracowało w kopalnictwie 2 640 robotników, liczba ich więc w okresie rocznym wzrosła o 1 873 (76·8%). Z ogólnej liczby robotników w listopadzie i grudniu pracowało w okr. częstochowskim 4 004 i 3 783, w okr. radomskim 762 i 686 i w dąbrowskim 39 i 44. W procentach liczby zatrudnionych robotników wynosiło to: w okr. częstochowskim 81·6 i 83·8, w okr. radomskim 17·6 i 15·2 i w okr. dąbrowskim 0·8 i 1.

Przeciętny zarobek robotników (bez potrąceń) w listopadzie w okr. częstochowskim i radomskim wynosił dziennie i miesięcznie (w zł):

	Na dniówkę:		Miesięcznie:	
	okr. częstoch.	okr. radomski	okr. częstoch.	okr. radomski
Ogół robotników	3·54	2·88	77	49
Górnicy na dole	4·51	3·16	112	63
Wykwalifik. na górze	3·09	2·08	70	43
Niewykwalifikowani	3·25	2·41	72	46

Wydajność pracy robotnika podana jest w poniższym zestawieniu (w tonach miesięcznie i dziennie), przy czym uwzględnieni zostali w tym obliczeniu jedynie robotnicy, pracujący w kopalniach, dających wydobywanie.

	Liczba robotn. w kop. z wydob.	Wydobycie na I miesięczne	Wydobycie na I robotn. : dzienne
Lipiec 1936	3 534	10·62	0·394
Sierpień „	3 969	10·00	0·400
Wrzesień „	3 896	10·12	0·390
Październik „	4 096	10·46	0·402
Listopad „	4 391	10·45	0·418
Grudzień „	4 103	10·50	0·456

Jak widać więc z tych liczb, wydajność pracy w 2 ostatnich miesiącach roku wzrosła; jest to zjawisko nie obserwowane na ogół w tych miesiącach, gdyż zwykle pogoda wywiera ujemny wpływ na wydajność, w szczególności na odkrywkach.

Przywóz z zagranicy wykazał na ogół dosyć silne zwiększenie choć silnie spadł w porównaniu z październikiem, co pozostaje w związku z polepszającą się koniunkturą dla hutnictwa. Trudności w zdobyciu rudy żelaznej wpłynęły na wzrost przywozu innych materiałów, zawierających żelazo. Przywóz rudy manganowej był w sprawozdawczych miesiącach znacznie mniejszy. Liczbowo przywóz i wywóz przedstawiał się następująco (w tonach):

	Przywóz z zagranicy:			Wywóz rudy i szlak.
	rudy żelaznej	materiał. zawier. żelazo	rudy manganowej	
1935 — przec. mies.	20 331	2 600	5 286	1 813
I kwart. 1936—przec. mies.	24 866	2 440	4 339	1 828
II „ „ — „ „	18 665	1 614	1 147	1 798
III „ „ — „ „	28 792	3 915	11 027	1 278
Wrzesień 1936	23 705	5 250	7 459	1 759
Październik „	60 086	6 693	4 496	428
Listopad „	37 651	9 392	556	1 856
Grudzień „	31 195	8 566	2 120	1 122
Cały rok 1936	345 900	48 558	56 706	18 118
„ „ 1935	243 974	31 199	63 431	21 757

Przywóz rudy żelaznej w porównaniu z poprzednimi miesiącami na ogół wzrósł, jednakże był o wiele niższy niż w październiku, kiedy był wyjątkowo duży. W okresie rocznym przywóz rudy był o 41·8% większy niż w 1935 r., również i przywóz materiałów, zawierających żelazo, wzrósł o 56·2%. Przywóz rudy manganowej zmniejszył się w 1936 r. o 10·5%. Wywóz rudy darniowej jest powoli ograniczany, gdyż huty—wobec ogólnego braku rud—używają ją w coraz większym zakresie.

HUTNICTWÓ ŻELAZNE W LISTOPADZIE I GRUDNIU 1936 R.—Koniunktura hutnicza pomimo pewnego osłabienia sezonowego utrzymywała się w dalszym ciągu w listopadzie i w grudniu ub. r. Wytwórczość hut pozostała na poziomie poprzednich paru miesięcy—z nieznacznym jednak zmniejszeniem w stali i wytworach walcowniczych; surowka wykazała lekką tendencję wzrostu. Wskaźniki wytwórczości zasadniczych działów hutnictwa żelaznego, przy podstawie 1928 r. =100, przedstawiały się następująco:

	I 9 3 6			I 9 3 5	
	Paźdz.	Listopad	Grudzień	Listopad	Grudzień
Wielkie piece	95·2	95·3	96·0	66·0	64·9
Stalownie	90·4	83·5	79·8	72·0	52·7
Walcownie	88·0	81·9	76·1	67·4	48·8

Jak widać więc, wytwórczość, pomimo pewnego spadku utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie, dużo wyższym niż w odpowiednich miesiącach 1935 r. Że była to zniżka o charakterze tylko koniunkturalnym, świadczy o tym silny wzrost zamówień i wytwórczości, jaki ujawnił się już w pierwszych miesiącach b. r. Kwestia nowych inwestycji stała się zagadnieniem palącym, którego rozwiązanie jest niezmiernie utrudnione wskutek zupełnego wyczerpania się finansowego przedsiębiorstw w latach kryzysowych. Niemożność dostatecznej amortyzacji i zupełny prawie zanik nowych inwestycji w okresie ostatnich kilku lat doprowadziły hutnictwo do silnego wyczerpania się technicznego, którego konsekwencją jest dający się już obecnie odczuwać brak niektórych gatunków żelaza, a w szczególności surowki i drobnych profili, jak: bednarki, drutu itp. Rok 1936 dał hutnictwu pewne nadwyżki fabrykacyjne, które jednak nie zdołały pokryć nawet amortyzacji. Wobec gwałtownego wzrostu cen starego żelastwa i rudy, który nastąpił już w ostatnim kwartale 1936 r. i z jeszcze silniejszą siłą ujawnił się w b. r., sytuacja finansowa hutnictwa pogorszyła się bardzo znacznie—tak, że obecnie nie tylko nie są przewidywane jakiekolwiek nadwyżki fabrykacyjne, ale występuje zupełnie wyraźna strata na każdej tonie wytworzonego żelaza. Koniunktura ilościowa nie może wywrzeć należytego wpływu, gdyż zarządzenia hutnicze są już prawie w 100%-ach wyzyskane. W miesiącach sprawozdawczych, które finansowo kształtowały się jeszcze lepiej, zbyt na rynku krajowym wykazał osłabienie kilkuprocentowe, zbyt zagraniczny—odwrotnie—dał lekką wyżkę. Pomimo wzrostu cen żelaza na rynku światowym eksport, z małymi wyjątkami, był jeszcze deficytowy i musiał korzystać z pomocy. Kwestie dewizowe zaczęły odgrywać coraz poważniejszą rolę w imporcie niezbędnych dla hutnictwa surowców.

Wytwórczość hut żelaznych w ich zasadniczych działach przedstawiała się, jak następuje (w tonach):

	Su- rówka	Stal zlewna	Wytw. walcow- niane	Rury	Liczba robotn.
a) w województwie kieleckim					
1935 — przec. mies.	7 872	28 237	19 996	1 874	12 422
I kwart. 1936—przec. mies.	10 931	25 717	19 586	1 583	12 206
II „ „ — „ „	12 993	34 177	23 742	2 023	13 261
III „ „ — „ „	16 292	35 253	25 343	1 904	13 849
Wrzesień 1936	15 882	31 713	22 955	1 439	13 911
Październik „	15 959	34 696	23 005	2 475	13 788
Listopad „	16 623	31 283	24 248	2 091	13 931
Grudzień „	16 848	34 801	22 460	2 117	13 937
IV kwart. 1936—przec. mies.	16 477	33 593			
Cały rok 1936	172 589	386 220	275 728	23 212	—
„ „ 1935	94 466	338 849	239 951	22 493	—

	Su- rówka	Stal zlewna	Wytw. walcow- niane	Rury	Liczba robotn.
b) w województwie śląskim					
1935 — przec. mies.	24 969	50 580	36 144	3 138	21 005
I kwart. 1936—przec. mies.	25 120	45 045	32 542	3 151	21 197
II „ „ — „ „	35 101	67 568	48 104	3 044	21 428
III „ „ — „ „	36 479	72 492	53 279	2 972	22 975
Wrzesień 1936	35 025	74 456	55 206	2 779	23 106
Październik „	38 182	73 786	53 154	3 622	23 175
Listopad „	37 613	68 468	46 446	3 319	23 348
Grudzień „	37 897	60 753	43 504	3 770	23 439
IV kwart. 1936—przec. mies.	37 896	67 669	47 701	3 570	23 321
Cały rok 1936	411 792	758 323	544 879	38 210	—
„ „ 1935	299 631	606 957	433 725	37 659	—

	Su- rówka	Stal zlewna	Wytw. walcow- niane	Rury	Liczba robotn.
c) ogółem w Polsce					
1935 — przec. mies.	32 841	78 817	56 175	5 012	33 448
I kwart. 1936—przec. mies.	36 051	70 762	52 368	4 734	33 443
II „ „ — „ „	48 094	101 745	72 118	5 067	35 058
III „ „ — „ „	52 771	107 745	79 183	4 876	37 025
Wrzesień 1936	50 907	106 169	78 855	4 218	37 112
Październik „	54 141	108 482	76 824	6 097	37 058
Listopad „	54 236	99 751	71 552	5 410	37 374
Grudzień „	54 745	95 554	66 694	5 887	37 391
IV kwart. 1936—przec. mies.	54 374	101 262	71 690	5 798	37 274
Cały rok 1936	584 381	1 144 543	826 085	61 424	—
„ „ 1935	394 097	945 806	674 099	60 152	—

Huta „Kraków” w Małopolsce pracowała w obu miesiącach w odśziale walcowni, dając 858 t w listopadzie i 730 t w grudniu; w odpowiednich miesiącach 1935 r. huta „Kraków” wyprodukowała 187 t i 236 t. W 1936 r. wytwórczość tej huty wynosiła 5 468 t. Liczba robotników wynosiła 95. Liczby te włączone zostały w powyższym zestawieniu do liczb ogólnych w Polsce.

W dziale surowki wytwórczość listopadowa w porównaniu z październikową pozostawała prawie bez zmiany, wytwórczość zaś grudniowa podniosła się minimalnie. Kilkuprocentowy wzrost nastąpił w b. Kongresówce, podczas gdy Górny Śląsk wykazał paroprocentową stratę. Wytwórczość roczna w 1936 r. w porównaniu z wytwórczością w 1935 r. okazała się bardzo znacznie większa, przy czym procentowo została więcej b. Kongresówka niż Śląsk. Zmiany wskaźnika rozmiarów wytwórczości podaje poniższe zestawienie:

	Październ.	Listopad	Grudzień	Cały rok 1935	1936
B. Kongresówka	100	104·4	105·6	100	172·7
Górny Śląsk	100	98·5	99·2	100	137·6
Ogółem w Polsce	100	100·2	101·1	100	148·1

Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wynosił: b. Kongresówki 29·6% i Górnego Śląska 70·4%. Liczba czynnych wielkich pieców pozostawała bez zmiany, pracowało, mianowicie, w obu miesiącach po 11 wielkich pieców, z których 4 w b. Kongresówce i 7 na Śląsku. Ilość przepracowanych pieco-dni wynosiła w sprawozdawczych miesiącach 322 i 339, z czego na b. Kongresówkę wypadło 114 i 123, a na Górny Śląsk 203 i 216. W odpowiednich miesiącach 1935 r. pracowało po 8 pieców, dając 236 i 232 pieco-dni.

Ogólny zbył surowki wykazał bardzo znaczny wzrost w porównaniu z październikiem i to tylko dzięki wzrostowi zapotrzebowania krajowego, gdyż zbył zagraniczny spadł bardzo silnie. Rezultat roczny wykazał w 1936 r. kilkunastoprocentową zwyzkę zbytu i to niemal wyłącznie na

rynku krajowym. Liczbowo zbył surowki przedstawiał się następująco (w tonach):

	Z w kraju	b za granicę	t: razem	Spżycie własne
Wrzesień 1936	14 814	1 041	15 855	44 136
Październik „	14 422	959	15 381	46 850 ¹⁾
Listopad „	28 354	507	28 861	45 855
Grudzień „	23 201	167	23 368	41 576
Cały rok 1936	158 900	8 130	167 030	506 377
„ „ 1935	135 798	8 052	143 850	374 880

Zbył krajowy w porównaniu z październikiem wzrósł w listopadzie o 87·8% i w grudniu o 52%, natomiast wywóz za granicę był mniejszy o 47·2% i o 83·3%. Porównanie wywozu rocznego w 1936 r. i w roku poprzednim wykazuje wzrost w 1936 r. o 16%, z czego na rynek krajowy przypada 17·8% i na wywóz 1%. Zapasy surowki spadły z 39 418 t w końcu października do 26 891 t w końcu grudnia, tj. o 31·9%.

W stalowniach ogólna wytwórczość w stosunku do października wykazała obniżenie w obu dziedzinach. Jednakże w okresie rocznym wytwórczość 1936 r. była większa niż w 1935 r. o 21%. Zmiany wskaźnika wytwórczości podaje poniższe zestawienie:

	Październ.	Listopad	Grudzień	Cały rok 1935	1936
B. Kongresówka	100	90·1	100·3	100	114·1
Górny Śląsk	100	92·6	82·4	100	125·0
Ogółem w Polsce	100	92·0	88·1	100	121·0

Jak widać więc, spadek wytwórczości w porównaniu z październikiem nastąpił w b. Kongresówce tylko w listopadzie o 9·9%, natomiast w grudniu wytwórczość lekko wzrosła — o 0·3%. Na Górnym Śląsku w obu miesiącach nastąpiła zmniejsza — o 7·4% i 17·6%. W 1936 r. w porównaniu z 1935 r. ilościowy wzrost wytwórczości na Górnym Śląsku był przeszło 3-krotnie większy niż w b. Kongresówce, procentowo zaś b. Kongresówka dała wzrost o 14·9%, a Śląsk o 25%. Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wyniósł: b. Kongresówki 33·7% i Górnego Śląska 66·3%.

Ogólna liczba pieców martenowskich w ruchu wynosiła w odośnych miesiącach 28 i 27, z czego w b. Kongresówce pracowało 9 i 10 pieców, a na Górnym Śląsku 19 i 17. Ilość przepracowanych pieco-dni w listopadzie i w grudniu wynosiła 680 i 683, z czego na b. Kongresówkę wypadło 234 i 250, a na Śląsk 446 i 433. W odpowiednich miesiącach 1935 r. pracowało 23 i 21 pieców, dając 596 i 469 pieco-dni. Pieców elektrycznych pracowało ogółem po 9 w każdym miesiącu, dając 212 i 214 pieco-dni, z tego na b. Kongresówkę przypada po 4 piece (93 i 82 pieco-dni) i na Górny Śląsk po 5 pieców (119 i 132 pieco-dni). Zapasy stali obniżyły się z 56 865 t w końcu października do 49 224 t w końcu grudnia, tj. o 13·5%.

W walcowniach wytwórczość obniżyła się w tym samym stopniu, co i w stalowniach, przy czym obniżenie to nastąpiło w obu dzielnicach. Wytwórczość roczna wykazała wzrost również w tym samym prawie stopniu, co i w stali. Wskaźniki wytwórczości kształtowały się następująco:

	Październ.	Listopad	Grudzień	Cały rok 1935	1936
B. Kongresówka	100	105·5	97·5	100	114·9
Górny Śląsk	100	87·3	81·9	100	125·5
Ogółem w Polsce	100	93·0	86·8	100	122·7

Wzrost nastąpił jedynie w listopadzie w b. Kongresówce o 5·5%, podczas gdy na Górnym Śląsku, a w grudniu i w obu dzielnicach, miała miejsce obniżka wytwórczości. W ciągu roku wytwórczość b. Kongresówki wzrosła o 14·9%, a na Górnym Śląsku o 25·5%. Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości wyniósł: b. Kongresówki 33·4%, Górnego Śląska 65·8% i Małopolski 0·8%.

Zbył wytworów walcownianych w porównaniu z październikiem obniżył się o kilka procent; zmniejszenie to nastąpiło tylko na rynku krajowym, gdyż wywóz za granicę lekko wzrósł. Zbył w całym roku 1936 był większy niż w 1935 r., do czego głównie przyczynił się rynek krajowy. Liczbowo zbył wytworów walcownianych przedstawiał się, jak następuje (w tonach):

	Z w kraju	b za granicę	t: razem	Spżycie własne
Wrzesień 1936	65 749	19 697	85 446	23 075
Październik „	62 134	23 089	85 223	23 156
Listopad „	58 855	24 341	83 196	23 856
Grudzień „	54 840	23 810	78 650	22 680
Cały rok 1936	685 781	226 158	912 939	244 911
„ „ 1935	524 437	205 739	730 176	199 795

¹⁾ Liczba poprawiona.

Zbyt krajowy, jak widać, w porównaniu z październikiem obniżył się w obu miesiącach o 7% i o 11·7%, jednakże w całym roku był większy niż w 1935 r. o 31%. Liczbowo pojemność rynku wewnętrznego wzrosła o 161 344 t. Wywóz był większy niż w październiku (w listopadzie o 5·5% i w grudniu o 3·3%). W roku 1936 wywieziono o 10·2% więcej niż w 1935 r. Zapasy gotowych wytworów walcowanych zmniejszyły się z 67 762 t w październiku do 66 585 t w grudniu, tj. o 1·7%.

Dział rur w porównaniu z październikiem dał pewne osłabienie wytwórczości w obu sprawozdawczych miesiącach. Okres roczny natomiast w porównaniu z rokiem poprzedzającym dał niewielką poprawę (o 4·1%). Wskaźniki wytwórczości rur przedstawiały się następująco:

	Październik		Listopad		Grudzień		Cały rok	
	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936
B. Kongresówka . . .	100	85·1	86·0	100	106·5			
Górny Śląsk . . .	100	91·5	108·0	100	101·5			
Ogółem w Polsce . . .	100	88·9	96·5	100	104·1			

Po pewnej poprawie wytwórczości w październiku następne miesiące wykazały znów osłabienie i to w obu dzielnicach, jedynie na Górnym Śląsku w grudniu nastąpiła zwyżka wytwórczości o 8% w porównaniu z październikiem. W okresie rocznym w obu dzielnicach nastąpiło zwiększenie wytwórczości. Udział poszczególnych dzielnic w rocznej wytwórczości przedstawiał się następująco: b. Kongresówki 37·8% i Górnego Śląska 62·2%.

Ogólny zbyt rur wykazał zwiększenie w obu miesiącach; również i wytwórczość roczna była w 1936 r. nieco wyższa niż w 1935 r. Liczbowo zbyt rur przedstawiał się następująco (w tonach):

		Z w kraju	b za granicę	y razem	t: Spożycie własne
Wrzesień	1936 . . .	2 596	1 833	4 429	60
Październik	„ . . .	2 767	2 280	5 047	81
Listopad	„ . . .	2 555	2 950	5 505	92
Grudzień	„ . . .	2 830	3 618	6 448	103
Cały rok 1936		32 912	28 675	61 587	828
„ „ 1935		23 135	35 923	59 058	471

Zbyt krajowy w porównaniu z październikiem był mniejszy w listopadzie o 7·6%, natomiast w grudniu był większy o 4·3%; w ciągu roku sprzedaż wewnętrzną wzrosła o 42·2%. Zbyt zagraniczny wykazał poważny wzrost, gdyż w listopadzie o 20·3% i w grudniu o 58·5%; jednakże w ciągu roku eksport zmniejszył się o 20·1%. Zapasy rur zmniejszyły się z 5 244 t w październiku do 4 510 t w grudniu, tj. o 14%.

Liczba robotników, zatrudnionych w hutach żelaznych, wykazywała w dalszym ciągu tendencję ku wzrostowi. W porównaniu z październikiem liczba robotników wzrosła w listopadzie o 316, co stanowi 0·85% ogólnej liczby, i w grudniu o 333, czyli o 0·9%. W grudniu 1935 r. pracowało 33 425 robotników, tj. w okresie rocznym liczba ich wzrosła o 3 966, czyli o 11·9%. Z ogólnej liczby robotników w grudniu 1936 r. w b. Kongresówce pracowało 13 937, tj. 37·3%, i na Górnym Śląsku 37 391, czyli 62·6%. W Małopolsce w końcu grudnia zapisanych było tylko 15 ludzi, choć w ciągu miesiąca pracowało ich 95. Liczba „świętówek” na Górnym Śląsku wykazuje w miesiącach sprawozdawczych wzrost, gdyż z 14 598 w październiku podniosła się w listopadzie do 15 146 i w grudniu do 24 058; w stosunku do ilości dniówek, jakie powinny były być przepracowane normalnie, świętówki stanowiły: w listopadzie 2·57% i w grudniu 4·21%. W 1935 r. liczba świętówek wynosiła w listopadzie 21 458 i w grudniu 63 646, co stanowiło 3·98% i 12·17%.

Przeciętne zarobki robotnicze (bez potrąceń) w listopadzie na dniówkę i miesięcznie, wynosiły (w zł):

	Dniówka:		Miesięcznie:	
	b. Kongre- sówka	Górny Śląsk	b. Kongre- sówka	Górny Śląsk
Ogółem dla całej załogi . . .	8·06	13·00	147	255
Dla wykwalifikowanych . . .	11·30	14·70	290	330
Dla niewykwalifikowanych . . .	5·14	9·57	100	188

Ogólny stan z zamówień wewnętrznych wykazywał pewne osłabienie w porównaniu z ostatnimi miesiącami. W listopadzie były duże zamówienia kolejowe i te poprawiły sytuację, natomiast grudzień był dość słaby. Według danych Syndykatu Polskich Hut Żelaznych zamówienia (bez surówki, rur i zagranicznych) wynosiły (w tonach):

	Paźdz.		Listopad		Grudzień		Cały rok	
	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936
Rządowe	971	27 478	157	38 391	108 027			
Prywatne	22 718	19 438	10 605	220 864	266 666			
R a z e m:	23 689	46 916	10 762	259 255	374 693			
W prywatnych było:								
zamówień handlu	14 245	12 341	5 893	139 241	169 977			
„ przemysłu	8 473	7 097	4 712	81 623	96 689			

Dostawa materiałów surowych odbywała się normalnie, choć dawały się odczuwać pewne trudności ze złomem żelaznym i z rudami. Ceny tych tworzyw zaczęły bardzo silnie zwyżkować, a co się tyczy rudy żelaznej—to odczuwane były duże trudności w kontraktowaniu nowych partij z powodu zaznaczającego się coraz bardziej braku dobrej rudy. Spożycie przez huty tworzyw w listopadzie i grudniu przedstawiało się następująco (w tonach): rudy do wielkich pieców 76 474 i 70 321; innych tworzyw, zawierających żelazo, 27 593 i 31 372; koksu do wielkich pieców 52 315 i 57 302 (w czym koksu zagranicznego sprowadzono w grudniu 40 t); węgla dla wszystkich celów (z wyjątkiem koksowni) 118 928 i 116 916; żelastwa dla wielkich pieców i martenowskich 71 059 i 68 042, w czym żelastwa własnego 20 425 i 20 264; rudy manganowej 1 525 i 1 451.

Obrót zagraniczny wytworami hutnictwa żelaznego wraz z obrotem uszlachetniającym podany jest w poniższym zestawieniu (w tonach i tys. zł); liczby wywozu zestawione są na podstawie danych Dep. Górn.-Hutn. Min. Przem. i Handlu, liczby zaś przywozu—na podstawie danych Gł. U. St.

	Listopad		Grudzień	
	ton	tys. zł	ton	tys. zł
Surówka	{ wywóz 507	96	169	35
wszelka	{ przyw. 409	85	270	55
Bloki i półwy- twór walcow.	{ wywóz —	—	—	—
	{ przyw. 1 989	337	2 654	428
Żelazo i stal walc. (oprócz niżej wymien.)	{ wywóz 16 220	2 597	15 386	2 384
	{ przyw. 761	489	363	419
Szyny wszelk. wraz z akces.	{ wywóz 3 178	724	2 369	568
	{ przyw. 3	2	—	—
Błacha żelazna i stalowa	{ wywóz 3 971	873	4 436	934
	{ przyw. 33	21	62	63
Rury żelazne i stalowe	{ wywóz 2 945	849	3 617	978
	{ przyw. 39	87	64	70
Wytw. dalszej obróbki	{ wywóz 407	278	446	277
R a z e m	{ wywóz 27 228	5 417	26 423	5 176
	{ przyw. 3 234	1 021	3 413	1 035

Wywóz do Z. S. R. R. wyniósł w listopadzie 1 266 t, co stanowiło 4·6% ogólnego wywozu, wartości zł 224 tys., czyli 5·2% ogólnej wartości; w grudniu wywóz ten wyniósł 2 349 t (8·9%) wartości zł 340 tys. (8·5%). Ogólny tonaż wywozu w listopadzie i w grudniu wyniósł 53 651 t wartości zł 10 593 tys., w stosunku więc do 2 poprzednich miesięcy (47 825 t—wartości zł 9 321 tys.) nastąpił wzrost ilościowy o 10·8% i wartościowy o 13·6%. W porównaniu z wywozem w tychże miesiącach 1935 r. wywóz obecny był większy wagowo o 29·9% i wartościowy o 21·2%. W okresie rocznym w 1936 r. wywieziono 260 747 t wartości zł 52 093 tys., co w porównaniu z wywozem w 1935 r. (264 862 t wartości zł 67 121 tys.) stanowi zmniejszenie wywozu ilościowy o 1·6%, i pod względem wartości o 22·3%.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

ZJAZD INŻYNIERÓW CHEMIKÓW

W dn. 2, 3 i 4 maja b. r. odbył się w Warszawie I Ogólnopolski Zjazd Inżynierów Chemików, zwołany przez Związek Inżynierów Chemików. Zjazd odbywał się pod wysokim protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, a naczelnymi hasłami Zjazdu były: „chemia na usługach obrony kraju” i „zagadnienie samowystarczalności w dziedzinie surowców”.

Zjazd obesłany został bardzo licznie, bo około 800 chemików z wyższym wykształceniem, pracujących w przemyśle, przyjęło udział w obradach. Zgłoszono niespełna 200 referatów, poruszających dość szeroką gamę zagadnień, związanych bezpośrednio lub pośrednio z hasłami Zjazdu. Wszystkie poruszane na Zjeździe tematy były bliskie życia, nie zaś oderwane od rzeczywistości. Zdecydowana przewaga tematów technologicznych i gospodarczych wskazywała na charakter zainteresowań uczestników Zjazdu. Zarówno liczba uczestników i referatów, jak wskazane cechy tych referatów, jak wreszcie bardzo liczna frekwencja nie tylko na posiedzeniach plenarnych, lecz również sekcyjnych—pozwalała na stwierdzenie, iż zwołanie Zjazdu odpowiadało potrzebom chwili i życzeniom polskich inżynierów chemików. Słuszna więc była inicjatywa Związku Inżynierów Chemików zorganizowania Zjazdu w bieżącym roku, słuszna też jest decyzja zwoływania podobnych zjazdów co 2 lata.

Znamienną cechą, charakteryzującą Zjazd, było uniknięcie poruszenia spraw, związanych z zawodowymi uprawnieniami i dezyderatami inżynierów chemików. Okoliczność tę zapisać trzeba na wielkie dobro Zjazdu, który wykazał, że naczelnym zainteresowaniem polskiego inżyniera chemika są zagadnienia dobra Narodu i Państwa, nie zaś osobiste go interesu.

Jak wielkie znaczenie do prac Zjazdu przywiązywał Rząd i społeczeństwo—tego najlepszym dowodem m. in. było, że przedstawiciele naczelnich władz cywilnych i wojskowych brali udział w posiedzeniach plenarnych i komisyjnych. Pan Prezydent Rzeczypospolitej nie tylko zechciał udzielić wysokiego protektoratu, ale wziął czynnie udział w obradach, które w pewnej części odbywały się na Zamku w obecności Pana Prezydenta, odpowiedniemu zaś zebraniu przewodniczył Pan Wicepremier Inż. Eugeniusz Kwiatkowski. Na zebraniu tym omawiane były zagadnienia, związane z produkcją związków azotowych.

Poprzez wygłoszone na Zjeździe referaty i prowadzone dyskusje przewijała się głęboka troska o zapewnienie warunków jak najpomyślniejszego rozwoju przemysłu chemicznego w Polsce. Zwracano uwagę, że jest to zagadnienie o doniosłości państwowej z uwagi zarówno na konieczność uprzemysławiania kraju, a więc rozwiązania stojących przed nami zagadnień demograficznych, jak przede wszystkim z uwagi na szczególne dla obronności Państwa znaczenie produkcji chemicznej. Stąd też płynęły akcenty o potrzebie istnienia takiego klimatu gospodarczego w Polsce, który pozwoli na rozwijanie najszerzej inicjatywy ku rozwojowi przemysłu chemicznego i zapewni optimum warunków, sprzyjających dopływowi niezbędnych środków finansowych, pochodzących z kapitalizacji wewnętrznej.

Drugą myślą, zasługującą na podkreślenie, było uwypuklenie znaczenia żywego człowieka w produkcji chemicznej. Myśl tę pięknie sformułował w powitalnym przemówieniu Rektor Politechniki w Warszawie, P. Prof. Dr Józef Zawadzki, mówiąc:

„Najważniejszą inwestycją w budowie życia Narodu i Państwa jest człowiek, do pracy twórczej zdolny i do pracy tej należycie przygotowany; wszelkie plany inwestycyjne, praca nad podciągnięciem Polski wzwyż wtedy tylko dadzą zamierzone wyniki, gdy będziemy mieli ludzi, którzy potrafią plany te wykonywać, gdy ich należycie do tego przygotujemy. W hierarchii potrzeb i wysiłków państwowych przygotowanie człowieka musi znaleźć należne miejsce.”

Zjazd nie poprzestał na wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu nad nimi dyskusji, lecz przyjął również 10 uchwał, dotyczących najbardziej zasadniczych spraw, nad którymi obradowano. Uchwały te sformułowane są w sposób następujący:

1.—I Ogólnopolski Zjazd Inżynierów Chemików stwierdza pełną gotowość ofiarnej pracy ogółu inżynierów chemików dla rozwoju potęgi kulturalnej i gospodarczej Narodu i Państwa.

2.—Zjazd stwierdza, że silny przemysł chemiczny jest podstawowym warunkiem niezależności gospodarczej i politycznej Państwa. Rozwój przemysłu chemicznego wymaga jednak należytego poparcia przez społeczeństwo krajowej produkcji chemicznej.

3.—Równocześnie Zjazd stwierdza, że sprawne i szybkie doprowadzenie naszego przemysłu chemicznego do należytego poziomu jest uwarunkowane ścisłą współpracą czynników rządowych i wojskowych, organizacji i zrzeszeń technicznych i naukowych oraz sfer przemysłowych. W tym celu Zjazd uważa za niezbędne poparcie przez czynniki państwowe zamierzeń inwestycyjnych przemysłu, zgodnych z potrzebami samowystarczalności i obronności, drogą odpowiedniej polityki kredytowej, celnej, taryf przewozowych, oraz udogodnień podatkowych.

4.—Zjazd uważa za konieczne podjęcie inwestycji, mających na celu zwiększenie samowystarczalności i obronności Państwa, a więc: unowocześnienia istniejących urządzeń fabrycznych, opracowania i wprowadzenia w życie nowych metod produkcji, opartych na surowcach krajowych, oraz wszczęcia produkcji artykułów, dotychczas importowanych.

5.—Zjazd uchwała zwrócić się do odpowiednich czynników państwowych w sprawie ograniczenia wywozu surowców oraz o popieranie przeróbki tych surowców w polskich fabrykach chemicznych; Zjazd uważa za konieczne rozwinąć propagandę społeczną w kierunku niemarnowania nadających się do zużytkowania produktów odpadkowych.

6.—Zjazd stwierdza konieczność wydatniejszego poparcia nauk technicznych i prac badawczych oraz rozszerzenia zakresu i uintensywnienia badań geologicznych.

7.—Zjazd uważa za konieczne ścisłą współpracę Państwowego Instytutu Geologicznego i wyższych uczelni technicznych, przez co osiągnie się należyte zbadanie użyteczności przemysłowej surowców mineralnych w Polsce oraz wydatniejszą eksploatację krajowych bogactw mineralnych, roślinnych i zwierzęcych dla użytku rodzimego przemysłu chemicznego.

8.—Zjazd stwierdza konieczność zwiększenia zatrudnienia inżynierów-chemików tak w przemyśle chemicznym, jak również w przemyśle metalurgicznym i w przemysłach pokrewnych.

9.—Zjazd uważa za konieczne powołanie przez czynniki miarodajne Rady Chemicznej, złożonej z przedstawicieli świata naukowego i przemysłowego oraz inżynierów-chemików, której zadaniem byłoby czuwanie nad działaniem i racjonalnym rozwojem przemysłu chemicznego.

10.—Zjazd poleca sekcjom fachowym Związku Inżynierów Chemików R. P. opracowanie szczegółowych wniosków, związanych z pracami sekcji.

Zjazd Inżynierów Chemików odegrał—obok fachowej—dużą rolę społeczną. Obudził zainteresowanie produkcją chemiczną i poczynaniami technologicznymi, dał przegląd najważniejszych zadań, stojących przed polskim inżynierem chemikiem, ale nade wszystko był znakomicie udaną próbą mobilizacji tętniących życiem i energią sił twórczych na froncie polskiego przemysłu chemicznego.

i. z.

ROLNICTWO

STRUKTURA WYDATKÓW DROBNEGO ROLNIKA NA RYNKU TOWAROWYM

Celem niniejszych rozważań jest ustalenie, jakie grupy wydatków stanowią główne pozycje w wydatkowym budżecie drobnego rolnika na rynku towarowym, aby przy ustalającej się obecnie nowej relacji cen poszczególnych towarów móc należycie zorientować się we wpływie tych relacji cen na położenie drobnego rolnika. Okres, który przeżywamy, jest bezwzględnie okresem wzrostu wydatków gotówkowych drobnego rolnika na rynku towarowym, chociaż—rzecz prosta—daleko jeszcze jest do poziomu z lat 1927÷30. I dlatego specjalnie interesujące jest obecnie zagadnienie, czy udział poszczególnych grup wydatków drobnego rolnika w całości jego wydatków na rynku towarowym różnił się znacznie w okresie 5 lat kryzysowych (1930÷1935) od stanu rzeczy, jaki miał miejsce w roku o najwyższych cenach zbóż (1927/28), oraz w roku, w którym stosunek cen produktów hodowlanych do zbóż, tak bardzo zawsze obchodzący drobnego rolnika, był najbardziej korzystny dla produkcji hodowlanej (1929/30). Porównanie bowiem udziału poszczególnych grup wydatków drobnego rolnika w całości jego wydatków go-

tówkowych na rynku towarowym pozwoli na zorientowanie się, jakiej dynamice będą ulegać dane, ustalone w tym zakresie dla 5-lecia 1930÷1935 w miarę ewentualnej dalszej poprawy sytuacji rolnictwa.

Umieszczona niżej tablica została zestawiona na podstawie danych, ogłoszonych za odpowiednie lata przez Wydział Ekonomiki Rolnej Drobnych Gospodarstw Wiejskich, w sposób następujący:

Wydatki gotówkowe drobnego rolnika na gospodarstwo rolne zostały przyjęte dla gospodarstwa o średniej wielkości w stosunku do wszystkich zbadanych przez Wydział gospodarstw, wydatki na gospodarstwo domowe i prywatne zostały ustalone dla gospodarstwa o średniej liczbie osób dorosłych, przypadających na każde z tych gospodarstw, po czym wszystkie wydatki, otrzymane dla tak wybranego idealnego gospodarstwa, zostały dodane dla uzyskania całości wydatków.

Należy wyraźnie podkreślić, że ponieważ chodziło nam tylko o wydatki drobnego rolnika na rynku towarowym z ogółu wydatków gotówkowych, ustalonych przez Wydział, zostały pominięte następujące grupy wydatków: wszelkie ubezpieczenia i podatki, wydatki na robociznę pieszą, długi gotówkowe oraz długi towarowe i zaległości z lat ubiegłych, procenty, czynsze dzierżawne oraz wydatki na kupno ziemi.

Wydatki, dokonywane na rynku towarowym przez tak wybrane idealne gospodarstwo, wyniosły w 1927/28 r. zł + 200·39 (62·5% ogółu wydatków gotówkowych), w 1929/30 r. — zł 3 798·97 (58·8%) i w latach 1930 ÷ 1935 — średnio zł 1 346·45 (56·3%).

Dla bliższej orientacji zaznaczamy, że wybrane przez nas idealne gospodarstwo składało się w badanych przez nas okresach kolejno z 12·96 ha, 13·10 ha i 12·96 ha; posiadało osób dorosłych w gospodarstwie domowym 5·8, 5·7 i 5·5, w gospodarstwie zaś prywatnym — 5·2, 4·8 i 4·8.

W przytoczonej poniżej tablicy nie podaliśmy zupełnie liczb absolutnych ze względu na bardzo znaczną różnicę cen, jaka miała miejsce w rozważanym przez nas okresie, a ograniczyliśmy się wyłącznie do liczb względnych. Uszeregowanie w tablicy poszczególnych grup wy-

datków zostało dokonane w ten sposób, że w każdym zasadniczym podziale wydatków zostały wymienione przede wszystkim te grupy wydatków, których udział zmalał w latach 1930 ÷ 1935 w porównaniu z rokiem 1929/30, przyjętym za bardziej charakterystyczną podstawę dla naszych badań niż rok 1927/28 — ze względu na zaznaczony już przypadający na ten rok właśnie wyjątkowo pomyślny stosunek cen produktów hodowlanych do zbóż, co przy badaniach, dotyczących drobnego rolnictwa, wydawało się nam szczególnie charakterystyczne. Następnie idą grupy wydatków, których udział w tym okresie czasu wzrósł; w obu wypadkach zachowana jest kolejność, odpowiadająca wielkości absolutnego spadku lub wzrostu udziału danej grupy wydatków w całości wydatków drobnego rolnika na rynku towarowym.

Podział wydatków gotówkowych drobnego rolnika (2 ÷ 50 ha) na rynku towarowym w latach 1927/28, 1929/30 i 1930 ÷ 35

Grupy wydatków gotówkowych	Udział %-owy w całości wydatków gotówkowo-towarowych:			Wzrost (+) lub spadek (-) udziału procentowego w średniej za lata 1930 ÷ 35:			
	w roku 1927/28	w roku 1929/30	w średniej za lata 1930 ÷ 35	w stos. do 1927/28 r.	w stos. do 1929/30 r.	w stos. do 1927/28 r.	w stos. do 1929/30 r.
				w liczbach absol.		w %-ach	
Wydatki, dotyczące artykułów przemysłowych w całości lub przeważającej części							
Ogółem	54·00	56·30	57·33	+ 3·33	+ 1·03	+ 6·2	+ 1·8
Nawozy sztuczne	4·68	7·52	2·98	- 1·70	- 4·54	- 36·3	- 60·4
Naprawa i dokupno inwentarza martwego oraz dokupno drobnych narzędzi	8·56	8·09	6·86	- 1·70	- 1·23	- 19·9	- 15·2
Meble i sprzęty	1·79	1·79	1·18	- 0·61	- 0·61	- 34·1	- 34·1
Napoje alkoholowe	1·15	1·10	0·79	- 0·36	- 0·31	- 31·3	- 29·1
Ryż	0·28	0·21	0·16	- 0·12	- 0·05	- 42·9	- 23·8
Cukier	1·64	1·93	2·94	+ 1·30	+ 0·01	+ 79·3	- 52·3
Obuwie	4·07	3·71	4·73	+ 0·66	+ 1·02	+ 16·2	+ 27·5
Sól	0·39	0·41	1·06	+ 0·67	+ 1·65	+ 171·8	+ 158·5
Odzież	8·61	8·85	9·62	+ 1·01	+ 0·77	+ 11·7	+ 8·7
Przebież	0·74	0·86	1·49	+ 0·75	+ 0·63	+ 101·4	+ 73·3
Węgiel i inne środki opałowe	2·93	3·39	4·03	+ 1·10	+ 0·64	+ 37·5	+ 18·9
Światło	0·56	0·75	1·33	+ 0·77	+ 0·58	+ 137·5	+ 77·3
Bielizna	2·62	2·07	2·63	+ 0·01	+ 0·56	+ 0·4	+ 27·5
Tytoń i papierosy	1·21	1·37	1·86	+ 0·65	+ 0·49	+ 53·7	+ 35·8
Dokupno pasz treściwych	4·16	3·43	3·93	- 0·23	+ 0·50	- 5·5	+ 14·6
Środki do prania	0·48	0·62	0·95	+ 0·47	+ 0·33	+ 97·9	+ 53·2
Gazety, książki i poczta	0·39	0·50	0·68	+ 0·29	+ 0·18	+ 74·4	+ 36·0
Kawa i cykorja	0·29	0·37	0·49	+ 0·20	+ 0·12	+ 69·0	+ 32·4
Dokupno i naprawa sprzętu kuchennego	0·72	0·56	0·65	- 0·09	+ 0·09	- 9·7	+ 16·1
Herbata	0·18	0·17	0·21	+ 0·03	+ 0·14	+ 16·7	+ 23·5
Naprawa i budowa budynków	8·55	8·60	8·76	+ 0·21	+ 0·16	+ 2·5	+ 1·9
Wydatki, dotyczące artykułów rolnych							
Ogółem	26·48	26·47	22·72	- 3·76	- 3·75	- 14·2	- 14·2
Inwentarz żywy	14·43	15·89	10·95	- 3·48	- 4·94	- 24·1	- 31·1
Melioracje	0·66	1·08	0·28	- 0·38	- 0·80	- 57·6	- 74·1
Mięso	1·88	2·07	1·97	+ 0·09	- 0·10	+ 4·8	- 4·8
Tłuszcze	1·44	2·29	2·21	+ 0·77	- 0·08	+ 53·5	- 3·5
Zboże na paszę	0·16	0·61	0·57	+ 0·41	- 0·04	+ 25·6	- 6·6
Nasiona pasz, zbóż, ziemniaków itd.	5·36	2·32	3·26	- 2·10	+ 0·94	- 39·2	+ 40·5
Siano, okopowe na paszę i ściółka	1·09	0·69	1·22	+ 0·13	+ 0·53	+ 11·9	+ 76·8
Mąka	0·57	0·40	0·76	+ 0·19	+ 0·36	+ 33·3	+ 90·0
Robocizna pociągowa	0·26	0·61	0·83	+ 0·57	+ 0·22	+ 219·2	+ 36·1
Pieczywo	0·63	0·51	0·67	+ 0·04	+ 0·16	+ 6·3	+ 31·4
Najważniejsze inne wydatki							
Ogółem	17·74	16·03	17·23	- 0·51	+ 1·20	- 2·9	+ 8·1
Różne wydatki gosp. dom.	2·33	2·13	1·23	- 1·10	- 0·90	- 47·2	- 42·3
Koszty podróży i jedzenie poza domem	2·07	2·35	1·85	- 0·22	- 0·50	- 10·6	- 21·3
Kształcenie dzieci	3·41	3·20	2·93	- 0·48	- 0·27	- 14·1	- 8·4
Podarunki i składki przygodne	1·24	1·01	0·79	- 0·45	- 0·22	- 36·3	- 21·8
Zabawy	0·49	0·39	0·35	- 0·14	- 0·04	- 28·6	- 10·3
Dzieciom gotówka, słodycze, różne wydatki gosp. prywatnego	3·99	2·07	3·30	- 0·69	+ 1·23	- 17·3	+ 59·4
Koszty leczenia zwierząt i różne koszty hodowli	0·95	1·03	1·52	+ 0·57	+ 0·49	+ 60·0	+ 47·6
Ogólne wydatki administracyjne	1·01	1·04	1·46	+ 0·45	+ 0·42	+ 44·5	+ 43·8
Lekarz i lekarstwa	1·75	1·65	2·04	+ 0·29	+ 0·39	+ 16·6	+ 23·6
Uroczystości rodzinne	0·20	0·71	1·06	+ 0·86	+ 0·35	+ 430·0	+ 49·3
Dodatki kuchenne	0·30	0·46	0·70	+ 0·40	+ 0·24	+ 133·3	+ 52·2

W przytoczonej tablicy uderzają przede wszystkim stosunkowo niewielkie zmiany w udziale w całości wydatków drobnego rolnika na rynku towarowym, jakim podległy wyodrębnione przez nas zasadnicze

podziały wydatków, chociaż w porównywanych przez nas okresach tak bardzo różniły się od siebie same kwoty wydatków i tak różna była sytuacja rolnictwa.

Na rynek towarów przemysłowych drobny rolnik wychodził w tym samym niemal stosunku całości swych wydatków towarowych w roku 1927/28 co i w kryzysowych latach 1930 ÷ 35.

W zakresie towarów przemysłowych prawie całość ubytku udziału wydatków gotówkowych drobnego rolnika na rynku towarowym koncentruje się w 3 działach wydatków: nawozów sztucznych, naprawy i dopkupna inwentarza martwego i drobnych narzędzi oraz kupna mebli i sprzętów (wbrew spodziewaniu w szeregu tych działów nie znalazła się naprawa i budowa budynków, których udział pozostał prawie bez zmiany przez cały badany okres). Oszczędności, dokonane na wydatkach w wymienionych działach, poszły w całości, i to jeszcze z pewnym nadmiarem, na podniesienie się udziału wszystkich grup wydatków, związanych z gospodarstwem domowym i prywatnym drobnego rolnika. Najwyższy stosunkowy wzrost wykazały tu wydatki na: cukier, sól, przemiał, światło i środki do prania, tzn. grupy wydatków na te towary przemysłowe, których ceny najmniej spadły w latach kryzysowych, przez co widocznie wydatki na nie drobnego rolnika — pomimo daleko posuniętych ograniczeń — musiały wzrosnąć stosunkowo najbardziej. Zupełnie jasny obraz w tej sprawie otrzymalibyśmy tylko wówczas, gdybyśmy zadali sobie trud obliczenia dla każdej grupy wydatków procentu ich absolutnego spadku i dopiero tak otrzymany spadek podzieliłi przez inny dla każdej grupy wydatków procentowy spadek cen w tym w tym okresie. Wówczas dopiero bowiem otrzymalibyśmy dla każdej grupy wydatków procent ilościowego skurczenia zakupów. Sądzimy, że wpływ układu cen towarów na strukturę budżetu wydatków drobnego rolnika na rynku towarowym jest zagadnieniem o tak wielkim znaczeniu, że trzeba będzie w przyszłości uciec się do tej metody opracowania całego omawianego tu materiału liczbowego.

Udział wydatków gotówkowych drobnego rolnika na artykuły rolne uległ w czasie lat kryzysowych poważniejszym zmianom niż udział wydatków na artykuły przemysłowe i wykazał 14·2% spadku. Najsilniej zaważył tu spadek wydatków na inwentarz żywy, a przy porównaniu roku 1929/30 z rokiem 1927/28 — również i spadek wydatków na zakup wszelkich nasion, będący widocznie w związku z rosnącą w tym czasie nieopłacalnością produkcji roślinnej.

Udział wszystkich wydatków, zgrupowanych przez nas w poddziale „najważniejsze grupy innych wydatków”, nie wykazał w całym omawianym okresie większych zmian, chociaż udział poszczególnych grup tych wydatków podlegał w tym czasie dość poważnym zmianom, co ze względu na specjalny charakter tych wydatków jest rzeczą dość naturalną; zjawisko to obserwujemy np. również w zestawieniu roku 1929/30 z rokiem 1927/28, kiedy inne grupy wydatków — poza wymienionym już zakupem nasion oraz zboża na paszę — nie wykazują poważniejszych na ogół zmian (ciekawym i bardzo znamionym wyjątkiem jest wzrost w tym czasie udziału wydatków na nawozy sztuczne z 4·68% na 7·52%, dokonany wówczas, gdy z powodu trwającej zniżki cen na zboża należałoby się spodziewać tendencji wprost odwrotnej).

Reasumując wyniki naszych badań, należy podkreślić, że — jak widzieliśmy — liczba grup wydatków drobnego rolnika na rynku towarowym, które w badanym przez nas okresie zmieniły w poważny sposób swój udział w całości wydatków, jest stosunkowo nieznaczna, dzięki czemu obecne tendencje dynamiki budżetu wydatkowego drobnego rolnika na rynku towarowym w stosunku do lat kryzysowych nie są na ogół trudne do określenia.

B — wicz

ZWOLNIENIE TŁUSZCZÓW SPOD OPODATKOWANIA. — W myśl przepisów ustawy z dn. 26/III 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów („Dz. Ust. R. P.” Nr 22/1935, poz. 131) opodatkowaniu podlegają

następujące tłuszcze zarówno wyrobu krajowego, jak i sprowadzane z zagranicy lub W. M. Gdańska: tłuszcze roślinne (kokosowy, palmowy i inne) o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych poniżej 2·5%; tłuszcze zestalone (utwardzone), a zawierające poniżej 2·5% wolnych kwasów tłuszczowych; tłuszcze mieszane, tj. mieszaniny tłuszczów roślinnych i zestalonych oraz mieszaniny tych tłuszczów z innymi tłuszczami i olejami pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego, jak też wszelkie inne sztuczne tłuszcze mieszane jadalne (margaryna, sztuczny smalec itp.). Należy wyjaśnić, że przez nazwę „tłuszcze” rozumie się produkty, składające się z substancji tłuszczowej, otrzymane drogą przeróbki tkanek zwierzęcych lub roślinnych, mające w temperaturze +15° C konsystencję mazistą lub stałą, a pod nazwą „oleje” rozumie się takie same produkty, mające w temperaturze +15° C konsystencję płynną. Radzie Ministrów przysługuje prawo zwalniania od podatku niektórych rodzajów wymienionych tłuszczów lub objęcie opodatkowaniem olejów zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego oraz innych tłuszczów zwierzęcych lub roślinnych, które nie zostały wymienione w omawianej ustawie.

Na podstawie tych uprawnień Rada Ministrów — rozporządzeniem z dn. 10/II 1937 r. o zwolnieniu niektórych rodzajów tłuszczów spod opodatkowania („Dz. Ust. R. P.” Nr 11/1937, poz. 77) — postanowiła zwolnić od opodatkowania tłuszcze zestalone, wyprodukowane z olejów rzepakowego, lnianego lub konopnego, oraz tłuszcze mieszane, wyprodukowane ze smalcu, łożu, olejów: rzepakowego, lnianego lub konopnego, a także z tłuszczów zestalonych, wyrobionych z tych olejów z dodatkiem przepisowego środka rozpoznańczego i ewentualnie także innych składników nietłuszczowych, jak: mleko, woda, żółtka itp. Przepisy tego rozporządzenia weszły w życie z dniem 19/II 1937 r.

Obecnie zostało ogłoszone w „Dz. Ust. R. P.” Nr 35, poz. 271 rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 20/IV 1937 r. w sprawie tłuszczów, zwolnionych spod opodatkowania. Omawiane rozporządzenie ustala warunki, jakim winien odpowiadać wyrób tych tłuszczów, a mianowicie: zamierzony wyrób tłuszczów ma być zgłoszony pisemnie przez przedsiębiorcę wytwórni rejonowi kontroli skarbowej najpóźniej na 24 godziny przed rozpoczęciem wyrobu, przy czym w zgłoszeniu należy podać, kiedy, jakie rodzaje tłuszczów i z jakich produktów będą wyrabiane. Nad wyrobem tłuszczów będzie roztoczony stały nadzór kontroli skarbowej. Przebieg wyrobu oraz gotowe tłuszcze powinny być zapisane do odpowiednich ksiąg kontrolnych, przewidzianych § 48 pkt. a+c rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 30/IV 1935 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 26/III 1935 r. o opodatkowaniu tłuszczów („Dz. Ust. R. P.” Nr 32/1935, poz. 234). Odpowiednie punkty tego paragrafu wprowadzają obowiązek prowadzenia dla wytwórni tłuszczów następujących ksiąg: dla kontroli wytlączania bądź ekstrakcji tłuszczów, dla kontroli rafinowania tłuszczów oraz dla kontroli produkcji tłuszczów mieszanych.

Gotowe tłuszcze, zwolnione spod opodatkowania, mają być przechowywane poza magazynem tłuszczów, podlegających opodatkowaniu, z wyjątkiem wypadków, gdy przedsiębiorstwo nie produkuje oraz nie posiada zapasów tłuszczów opodatkowanych. Tłuszcze, zwolnione spod opodatkowania w myśl wymienionego już rozporządzenia Rady Ministrów, a wyrobione przed dniem wejścia w życie omawianego rozporządzenia i nie wywiezione z wytwórni — korzystają ze zwolnienia spod opodatkowania, jeżeli wyrób tych tłuszczów odbywał się pod nadzorem kontroli skarbowej i został dokładnie uwidoczniony w obowiązujących wytwórni księgach obrachunkowych.

Poza tym tłuszcze te, przywożone z zagranicy lub obszaru W. M. Gdańska, będą zwalniane spod opodatkowania, jeżeli przy odprawie celnej lub przekazowej zostanie ustalone przez zbadanie próbek tłuszczów w laboratorium chemicznym Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w Warszawie, że do ich wyrobu użyto tylko produktów, uzasadniających zwolnienie tłuszczów od podatku. Koszt badania próbki ponosi sprowadzający tłuszcze z zagranicy bądź W. M. Gdańska.

Przepisy omawianego rozporządzenia weszły w życie z dniem ogłoszenia, tj. z dniem 7/V 1937 r.

Należy nadmienić, że o zwolnienie spod opodatkowania wymienionych tłuszczów już od dłuższego czasu ubiegały się zainteresowane sfery gospodarcze i organizacje branżowe, motywując swe stanowisko poważnymi względami natury gospodarczej naszego kraju. Poza tym zwolnienie od podatku niektórych tłuszczów zestalonych oraz tłuszczów mieszanych wpłynie niewątpliwie dodatnio na produkcję krajową.

H. H.

HANDEL

HANDEL WEWNĘTRZNY

RUCH CEN W MARCU 1937 R.—Obroty handlowe w marcu nie wykazały specjalnej zwyczajności—mimo zbliżającego się sezonu wiosennego oraz przypadających w marcu świąt wielkanocnych; w każdym jednak razie kształtowały się one na poziomie wyższym niż w marcu ub. r. Ożywienie obrotów w marcu występowało wyraźniej w branżach: włókienniczo-odzieżowej i budowlanej.

Wyplacalność odbiorców—przy ogólnej poprawie płynności—przedstawiała się w dalszym ciągu dobrze. Zwiększone ze strony obrotu gospodarczego zapotrzebowanie kredytowe znajdowało odpowiednik w dopływie wkładów do instytucji przemysłowych.

Niektóre liczby, rzucające pewne światło na kształtowanie się obrotów, jak suma weksli wystawionych (z zastrzeżeniem, oczywiście, udziału weksli czysto finansowych oraz zmian w ustosunkowaniu się transakcyjnym na kredyt wekslowy, gotówkowy i na kredyt otwarty), jak suma opłat stempowych, jak wskaźnik ładunków kolejowych—wykazują wzrost w stosunku do stycznia, ale w stosunku do lutego—pewne cofnięcie się (liczby te jednak ustalane są przez Instytut Badania Koniunktur z usunięciem czynnika sezonowości). I tak, suma weksli wystawionych—po silnej zwyczajności w lutym—obniżyła się w marcu (z zł 430 miln. do zł 385 miln.), zatrzymując się na poziomie prawie identycznym z poziomem z marca ub. r. Wskaźnik ładunków kolejowych (1928 r.=100)—również po silnej zwyczajności w lutym (z 75·6 do 85·3)—w marcu spadł (do 82·1), ale był znacznie wyższy niż w marcu ub. r. (69·0). Suma opłat stempowych w całym I kwartale b. r. wyniosła zł 21·4 miln., gdy w IV kwartale ub. r. stanowiła zł 21·1 miln., a w I kwartale ub. r.—tylko zł 19·9 miln.

Ceny w marcu w dalszym ciągu zwyczajowały. Oddziaływała na to zwyczajność cen światowych (zwłaszcza zbóż i surowców) oraz poprawa koniunktury. Mniejszy już wpływ mogła mieć na ruch zwyczajowy cen regulacja towarowo-dewizowa, zato wzmagaly go ujawniające się tu i ówdzie tendencje spekulacyjne.

Ruch wskaźników cen hurtowych przedstawia następujące zestawienie (na podstawie danych Instytutu Badania Koniunktur oraz Gł. Urz. Stat.):

	Marzec	1929	Wskaźnik		
			ogólny	Artykuły rolne kraj.	Artykuły przemysł.
		98·6	96·1	100·3	
	"	1930	87·7	79·2	92·8
	"	1931	76·7	69·3	80·1
	"	1932	67·9	62·1	69·3
	"	1933	59·8	54·6	60·8
	"	1934	57·3	48·2	61·3
	"	1935	52·1	41·8	56·7
	"	1936	52·1	42·4	55·9
	"	1937	60·6	54·6	62·3

	Artykuły rolne: sprzedawane przez rolników	Artykuły przemysłowe: surowce półfabrykaty	wyroby gotowe			
				twory	gotowe	
Styczeń	1936	35·4	49·3	54·5	53·7	59·8
Luty	"	36·5	48·7	54·8	53·6	59·5
Marzec	"	36·2	48·9	55·1	53·3	59·3
Styczeń	1937	44·5	56·6	66·0	59·1	60·6
Luty	"	48·5	58·8	66·2	59·7	60·7
Marzec	"	50·0	59·3	66·1	60·6	61·1
Marzec	1935	33·5	50·2	53·9	54·9	60·9
"	1934	38·8	57·9	60·8	59·7	64·8

Ceny hurtowe, zwyczajujące—z przejściowym nieznacznym spadkiem w lipcu—przez cały rok od marca ub. r., w marcu b. r. wzrosły o 1·2%. Wzrost wykazały przede wszystkim ceny artykułów rolnych, w mniejszym zaś stopniu ceny artykułów przemysłowych.

Jeśli chodzi o ceny artykułów rolnych (łącznie z kolonialnymi oraz innymi, objętymi grupą ogólną żywności i używek)—to zmiany we wskaźnikach poszczególnych pozycji przedstawiały się następująco (wskaźniki: 1928 r.=100).

	Styczeń		Luty		Marzec	
	1937	1937	1937	1937	1937	1936
Ziemiopłody . . .	46·8	53·2	54·7	36·0		
Mąka i kasza . . .	53·4	60·1	59·4	36·0		
Zwierzęta rzeźne . .	40·8	42·7	43·3	34·7		
Mięso i słonina . . .	45·6	45·6	47·9	39·3		
Nabiał	45·0	46·4	49·3	39·3		
Cukier, spirytus, piwo	71·3	71·3	71·3	71·8		

Towary kolonialne . . .	73·8	74·8	75·2	73·6
Tytoń	96·8	96·8	96·8	96·8
Sól	91·8	91·8	91·8	100·9

Ceny artykułów rolnych, zwyczajujące bez przerwy od początku roku gospodarczego, tj. od sierpnia, w marcu wykazały nieco słabsze tempo wzrostu, podnosząc się o 2·1%—wobec 4·1% w styczniu i 6·4% w lutym. Wzrost w miesiącu sprawozdawczym wykazały zarówno ceny artykułów roślinnych, jak i ceny artykułów hodowlanych, ale w pierwszym wypadku wzrost był tym razem słabszy, w drugim—stosunkowo poważny. Ceny zbóż—przy zwyczajujących cenach światowych—wykazywały, z mniejszymi lub większymi wahaniami, tendencję przeważnie zniżkową; zwłaszcza wyraźnie zniżkowo kształtowały się ceny owsa. Ceny bydła rogatego i trzody chlewnej w marcu nieznacznie zniżkowały; ceny mięsa natomiast zwyczajowały. W zakresie nabiału ceny masła (przy spadku eksportu) w miesiącu sprawozdawczym zwyczajowały, ceny zaś jaj (których eksport zwiększył się) po silnej zwyczajności w lutym w marcu poważnie zniżkowały.

W grupie cen artykułów przemysłowych zwyczajność w marcu wyniosła 1·0%. Zmiany cen, jakie nastąpiły w poszczególnych działach towarowych, ustalić można z następującego zestawienia (wskaźniki przy podstawie: 1928 r.=100):

	Styczeń		Luty		Marzec	
	1937	1937	1937	1937	1936	1936
Drewno surowe	77·9	77·3	74·0	49·6		
" obrobione	52·4	55·0	56·8	40·3		
Surowce włókniste	44·6	44·9	46·9	39·1		
Przędza	55·0	54·8	55·6	46·0		
Tkaniny	58·1	58·3	58·7	55·6		
Paliwo mineralne	77·3	77·3	77·3	77·3		
Oleje mineralne	80·4	80·4	80·4	84·1		
Złom i ruda żelazna	74·8	77·9	83·1	61·6		
Żelazo	70·9	70·9	70·9	70·9		
Metale nieżelazne	62·2	75·8	79·3	48·6		
Skóry surowe	43·8	44·1	44·7	32·5		
" wyprawione	50·1	50·6	51·4	42·3		
Odzież i obuwie	48·4	48·5	48·5	47·1		
Chemikalia	69·4	71·3	73·0	67·8		
Mydło	73·8	72·3	75·7	73·7		
Nawozy sztuczne	68·8	70·4	70·7	70·1		
Materiały budowlane mineralne . .	48·0	47·1	47·9	45·3		
Papier	55·8	55·8	55·8	55·8		
Urządzenia domowe (meble, nac., żarówki)	69·1	69·0	69·1	69·4		
Maszyny i narzędzia rolnicze . .	64·0	64·1	64·2	68·2		
Maszyny, narzędzia i inne wyroby dla przemysłu	74·9	74·8	75·0	76·6		

W grupie drzewnej—przy zwiększonej produkcji oraz przy zwyczajającym zbycie zarówno w kraju, jak i na eksport—ceny w marcu w dalszym ciągu wzrastały, przy czym silniej podnosiły się ceny drzewa obrobionego niż surowego.

W grupie włókienniczej ruch cen w marcu był zwyczajowy. Najbardziej wzrosły ceny surowców, przy czym wzrost cen dotyczył głównie bawełny, gdyż większość innych surowców pozostała niezmienną w cenie, a len wykazał nawet zniżkową tendencję cen. Podkreślić należy, że—przy zwiększonej produkcji, ale nie specjalnie jeszcze ożywionym zbycie—podniosły się w marcu ceny tkanin, zwłaszcza prawie wszystkich gatunków tkanin bawełnianych.

Ceny paliwa od stycznia, kiedy nastąpiła zniżka cen ropy, pozostały niezmiennymi.

W grupie metali w dalszym ciągu silnie zwyczajowały w marcu ceny surowców żelaza. Ceny żelaza—przy wzrastającym wciąż zbycie głównie w kraju, ale także i na eksport—pozostały niezmiennymi. Wzrosły poważnie—przy zwiększonej produkcji i sprzedaży—ceny cynku. Podniosły się także ceny ołowiu i ceny miedzi. Wyroby metalowe pozostały na ogół niezmiennymi w cenie, natomiast pewne zwyczajności cen zanotowano w przemyśle elektrotechnicznym.

W grupie „różnych” artykułów przemysłowych ceny skór surowych zwyczajowały w marcu nieznacznie, przy czym niektóre gatunki (np. skóry cielece) wykazały spadek cen, jednocześnie zwyczajowały ceny skór wyprawionych i niektórych rodzajów obuwia; w zakresie materiałów budowlanych mineralnych—przy zwiększonej produkcji i ożywieniu zbytu—wzrost cen wykazały jedynie cegła i wapno; ceny produktów naftowych—przy osłabionym sezonowym zbycie w kraju (prócz benzyny) i poprawie eksportu—pozostały w dalszym ciągu bez zmiany; ceny chemikalijskie zwyczajowały, np. wzrosły ceny smoły, terpentyny me-

dycznej itp.; na ogół nie uległy zmianie ceny nawozów sztucznych (przy wzroście zbytu), z wyjątkiem jedynie superfosfatu, którego cena nieznacznie podniosła się; niezmienną pozostała cena papieru.

W okresie rocznym—od marca 1936 r. do marca 1937 r.—ceny hurtowe podniosły się aż o 16·3%. Ceny artykułów rolnych wzrosły o 23·8%, ceny zaś artykułów przemysłowych—znacznie słabiej, bo o 11·4%, a więc „nożyce cen” dość poważnie zemknęły się.

Jeśli chodzi o ceny artykułów rolnych, to nastąpiła w ciągu omawianego okresu rocznego znaczna poprawa przede wszystkim w zakresie produktów roślinnych, bowiem w zakresie artykułów hodowlanych nastąpiła zwykła stosunkowo słabsza. Mianowicie, ceny ziemiopłodów podniosły się aż o 51·9%, a ceny przetworów nawet aż o 65·0%; jednocześnie jednak ceny bydła i trzody zwykowały tylko o 24·8%, ceny mięsa i przetworów o 21·9% i ceny nabiału o 25·4%.

Co się tyczy cen artykułów przemysłowych, to nie we wszystkich grupach wykazały one w okresie marzec 1936÷marzec 1937 zwykę, chociaż w stosunkowo niewielkiej tylko liczbie grup utrzymywała się jeszcze tendencja zniżkowa cen, przy czym w grupach, gdzie nastąpiła zwykła—stopień jej był bardzo różny. W grupach surowców nastąpił najsilniejszy wzrost cen: ceny drewna surowego podniosły się aż o 49·2%, ceny złomu i rudy—aż o 34·9%, ceny skór surowych—o 37·5%, ceny surowców włókienniczych—o 19·9%, wreszcie, ceny paliwa mineralnego pozostały bez zmiany. W grupach półfabrykatów zmiany cen w okresie rocznym były na ogół mniejsze: ceny drewna obrobionego wzrosły o 40·9%, ceny przędzy—o 20·9%, ceny skór wyprawionych—o 21·5%, ceny żelaza pozostały bez zmiany, a ceny olejów mineralnych spadły o 4·4% (zniżka cen benzyn); poza tym ceny innych metali poza żelazem wzrosły o 63·2% (silny wzrost cen cynku i ołowiu, a zwłaszcza miedzi), ceny chemikalij—o 7·7% (terpentyny medycznej itp.), nawozów sztucznych—o 0·9% (kainitu—przy stabilizacji lub spadku cen innych) oraz materiałów budowlanych—o 5·7% (wzrost cen cegły, wapna, a zwłaszcza cementu); ceny papieru pozostały bez zmiany. W zakresie wyrobów gotowych o charakterze bezpośredniej konsumpcji nastąpił między innymi wzrost cen tkanin (o 5·6%), odzieży i obuwia (o 3·0%), oraz cen mydła (o 2·7%).

Ujmując zmiany cen w okresie od marca 1936 r. do marca 1937 r. według zasadniczych grup, otrzymujemy—w odniesieniu do przemysłu—następujące wyniki: ceny surowców wzrosły o 20·0%, ceny półfabrykatów—w mniejszym stopniu—bo o 13·7%, a ceny wyrobów gotowych—zaledwie o 3·0%. Jeśli chodzi jednak o wyroby gotowe, to artykuły konsumpcyjne wykazały silniejszą nieco zwykę cen—o 4·6%, podczas gdy jeszcze zniżkowały ceny wyrobów dla produkcji rolnej—o 5·9% i ceny wyrobów dla produkcji przemysłowej—o 2·1%. Wzrost cen surowców i półfabrykatów słabo bardzo dotknął artykuły skartelizowane, które zwykowały minimalnie (o 0·6%), ujawnił się natomiast silnie w grupie artykułów, uzależnionych od zagranicy—o 27·2%, oraz w grupie „pozostałych” surowców i półfabrykatów—o 23·0%.

Jeśli chodzi o rolnictwo, to stwierdzamy następujące zmiany w okresie rocznym marzec 1936÷marzec 1937: ceny artykułów, sprzedawanych bezpośrednio przez rolników (ziemiopłody, zwierzęta, nabiał), wzrosły o 38·1%, a ceny przetworów (przetwory zbożowe, mięso i tłuszcze, cukier, spirytus i piwo) podniosły się o 21·3%. Korzystnie wypada zestawienie ruchu cen artykułów, sprzedawanych przez rolnika, (wzrost o 38·1%) z ruchem cen artykułów żywności i używek, nabywanych przez spożywców (nabiał, przetwory roślinne i zwierzęce, towary kolonialne, tytoń, sól), które wzrosły tylko o 14·3%. Jeszcze korzystniej przedstawia się porównanie ruchu cen artykułów, sprzedawanych przez rolnika, z ruchem cen artykułów, nabywanych przez rolnika (maszyny i narzędzia, nawozy, materiały budowlane, drewno, żelazo, skóry, towary kolonialne, cukier, sól, spirytus, piwo, tytoń, węgiel, nafta, mydło, tkaniny, obuwie, meble i naczyńia): pierwsze podniosły się o 38·1%, drugie—zaledwie o 3·3%.

Ceny detaliczne wykazały w marcu wzrost słabszy niż ceny hurtowe, bo o niecałe 0·2%. Ceny artykułów przemysłowych pozostały w marcu w ogóle niezmiennione, ceny artykułów kolonialnych nieco zniżkowały; niezmiennione—we wskaźniku ogólnym—pozostały także ceny artykułów pochodzenia zwierzęcego, lecz nastąpił tu wzrost cen mleka i przetworów oraz mięsa, który zrównoważył silny spadek cen jaj; zwykę cen wykazała właściwie jedynie grupa artykułów pochodzenia roślinnego (o 1·5%).

W okresie rocznym marzec 1936÷marzec 1937 ceny detaliczne wzrosły o 6·8%, przy czym ceny artykułów pochodzenia roślinnego podniosły się o 11·3%, artykułów pochodzenia zwierzęcego—o 15·1% (głównie jaja, w mniejszym stopniu nabiał, mięso i przetwory), artykułów kolonialnych—o 7·2% i artykułów przemysłowych—tylko o 1·3% (wzrost cen materiałów włókienniczych).

Koszty utrzymania (w Warszawie) wykazały w marcu wzrost, wynoszący jeśli chodzi o koszty utrzymania rodzin robotniczych—0·2%, jeżeli zaś chodzi o koszty utrzymania rodzin pracowników umysłowych—0·3%. Wzrost ten został spowodowany jedynie zwykłą kosztów żywności.

W okresie rocznym marzec 1936÷marzec 1937 koszty utrzymania rodzin robotniczych zwiększyły się o 9·4%, koszty zaś utrzymania rodzin pracowników umysłowych—tylko o 3·9%. Decydującą rolę odegrał wzrost kosztów żywności, a niewielką tylko—wzrost kosztów odzieży i obuwia; koszty opalowo-oświetleniowe i „inne” dla pracowników umysłowych obniżyły się.

**OBNIŻKA TARYFY NA PRZEWÓZ ZIEMNIAKÓW W OBRO-
CIE WEWNĘTRZNYM** — p. str. 693.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 26/IV÷8/V 1937 r. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	26,IV÷1/V	4÷8/V	Wzrost %
Pszzenica			
Warszawa . . .	30·33	31·00	2·2
Poznań . . .	28·00½	29·13	4·0
Lwów . . .	28·22½	28·73	1·8
Średnia . . .	28·85	29·62	2·6
Ż y t o			
Warszawa . . .	23·70	24·38	2·8
Poznań . . .	23·38	24·13	3·2
Lwów . . .	23·40	24·00	2·5
Średnia . . .	23·49	24·17	2·8
O w i e s			
Warszawa . . .	21·37½	22·00	2·9
Poznań . . .	22·13	22·13	—
Lwów . . .	20·36	20·91	2·7
Średnia . . .	21·29	21·68	1·8
Jęczmień browarowy			
Warszawa . . .	26·00	26·00	—
Poznań . . .	—	—	—
Lwów . . .	27·50	27·50	—
Średnia . . .	26·75	26·75	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa . . .	22·75	22·75	—
Poznań . . .	24·38	24·38	—
Lwów . . .	21·50	22·12½	2·8
Średnia . . .	22·88	23·08	0·9

— Okres sprawozdawczy (od 4 do 8 maja) na rynku zbóż i przetworów przyniósł lekkie wzmocnienie nastrojów; obroty były silnie ograniczone—częściowo wskutek zmniejszonych dowozów z powodu 2 dni świątecznych. Na giełdzie warszawskiej saldami dodatkami (w zł na 100 kg) okres sprawozdawczy zamknęły następujące zboża: pszenica jednolita 748 grl i zbierana 737 grl 0·25 oraz I standart 460 grl i II standart 435 grl owa 0·50. Na giełdzie poznańskiej zwykowały (analogicznie): pszenica o 0·75 oraz żyto o 0·25.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 5 593 t, w tym 1 309 t żyta (dla okresu, poprzedzającego sprawozdawczy odpowiednie liczby wynosiły: 6 890 i 1 377).

Warszawa.—Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jednolita 748 grl 31·00÷31·50 (30·75÷31·25), —zbierana 737 grl 30·50÷31·00 (30·25÷30·75), żyto I standart 693 grl 24·25÷24·50, —II standart 681 grl 24·00÷24·25, jęczmień browarny 678÷684 grl 25·50÷26·50, —o wadze 673÷678 grl 23·50÷24·00, —o wadze 649 grl 22·50÷23·00, —o wadze 620·5 grl 22·00÷22·50, owies I standart 460 grl 22·50÷23·00 (22·00÷23·00), —eksportowy 478÷488 grl bez obrotów, —II standart 435 grl 22·00÷22·50 (21·50÷22·00), mąka pszenna I gat. 0÷65% 44·00÷44·50, —II gat. 65÷70% 35·00÷36·00, —II gat. A 65÷75% 33·50÷34·50, —III gat. 70÷75% 31·25÷32·25, —razowa 0÷95% bez notowań, —pastwana 23·75÷25·25, mąka żytnia wyciągowa: I gat. 0÷70% 33·00÷33·50, —razowa 0÷95% 27·25÷28·00, otręby pszenne grube z przemiału standartowego 15·75÷16·25, —średnie z przemiału standartowego 14·50÷15·00, —miałkie z przemiału standartowego 14·50÷15·00, otręby żytnie z przemiału standartowego 14·50÷15·00.

Poznań.—Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu)—w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego spr-

wzodawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 29'00 ÷ 29'25 (28'25 ÷ 28'50), żyto 24'00 ÷ 24'25 (23'75 ÷ 24'00), jęczmień 630/640 grl 23'00 ÷ 23'25, —667/676 grl 24'25 ÷ 24'50, —700/715 grl 26'25 ÷ 27'00, —browarny bez notowań, owies 22'00 ÷ 22'25, mąka (wraz z workiem): pszenna I gat. 0 ÷ 65% 42'50 (bez notowań), —II gat. 65 ÷ 70% 30'50 ÷ 31'50 (bez notowań), —II gat. A 65 ÷ 70% 28'00 ÷ 29'00 (bez notowań), —III gat. 70 ÷ 75% 24'00 ÷ 25'00 (bez notowań), —razowa 0 ÷ 95% bez notowań, —pastewna bez notowań, mąka żytnia (nowe standardy): I gat. 0 ÷ 70% 32'50, —razowa 0 ÷ 95% 28'00, mąka żytnia wyciągowa (stare standardy): I gat. 0 ÷ 30% bez notowań, —I gat. 0 ÷ 50% bez notowań, —I gat. 0 ÷ 65% bez notowań, —II gat. 60 ÷ 65% bez notowań, —poślednia ponad 65% bez notowań, otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 14'00 ÷ 14'50 (13'75 ÷ 14'25), —grube z przemiału standartowego 15'25 ÷ 15'75 (15'00 ÷ 15'50), otręby żytnie z przemiału standartowego 15'00 ÷ 15'50 (14'75 ÷ 15'25), otręby jęczmienne 15'50 ÷ 16'50 (15'25 ÷ 16'25).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 4 do 8 maja 1937 r.

Istotną cechą rynku akcyjnego w okresie sprawozdawczym było silne ograniczenie zarówno liczby papierów, którymi obracano, jak i kwoty zawartych transakcji. Na ten stan rynku częściowo wywarły wpływ 2 dni świąteczne. Jeśli chodzi o nastrój — to był on niejednorodny: zwyżkowały tylko akcje Banku Polskiego (o zł 0'25) i Warsz. Tow. Fabryk Cukru (również o zł 0'25). Pozostałe akcje zniżkowały; tutaj należą akcje: Warsz. Tow. Kopalń Węgla, które straciły zł 0'15, Lilpopy — zł 0'10 i Starachowic — zł 0'50. Z dniem 5/V b. r. akcje Tomaszowskiej

Fabryki Sztucznego Jedwabiu są notowane bez kuponu dywidendowego za rok 1936 wartości zł 12.

Na giełdach: krakowskiej i lwowskiej drobne transakcje zawierano akcjami Banku Polskiego po kursie utrzymanym.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Bank Polski	zł 100	102'00	100'00	100'50
Warsz. Tow. Fabryk Cukru	zł 100	.	.	29'75
Warsz. Tow. Kopalń Węgla	zł 100	19'50	19'50	19'50
Lilpop	zł 25	13'25	13'25	13'25
Starachowice	zł 100	32'50	31'25	31'75 -31'25

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł: Bank Polski 101'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach — notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski 101'00 (101'00 — 100'50), Lubań-Wronki 10'00.

CŁO ORAZ REGLEMENTACJA

STOSOWANIE ZNIŻEK CELNYCH, OBJĘTYCH WYKAZEM NR 3. — Rozporządzenia Ministra Skarbu, wydawane na podstawie art. 23 ust. 1 lit. a prawa celnego, przewidują m. in., że przy przywozie towarów, wyszczególnionych w wykazie Nr 3, urzędy celne stosują cło niższe bądź zwalniają od cła bez osobnych na to pozwoleń lub zaświadczeń. Zachodzą przy tym przypadki, że strona, zgłaszając do odprawy celnej towar, objęty wykazem Nr 3 obowiązującego w danym czasie rozporządzenia o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła, nie umieszcza w zgłoszeniu celnym przewidzianego w § 48 przepisów wykonawczych do prawa celnego wniosku o zastosowanie do zgłoszonego towaru zniżki celnej. Urząd celny nie zastosował zniżki celnej, strona zaś po wyrażeniu zgody na wynik rewizji i podjęciu towaru do wolnego obrotu, dopiero w trybie i terminie, przewidzianym w art. 123 prawa celnego, zgłasza prośbę o zwrot należności celnych, nadmiernie od niej pobranych.

Ponieważ powstały wątpliwości, czy tego rodzaju prośba może być uwzględniona, Min. Skarbu w okólniku z dn. 12/IV 1937 r. L. D. IV 6404/3/37 wyjaśniło, że brak w zgłoszeniu celnym wniosku strony o zastosowanie przy odprawie celnej zniżki, przewidzianej w wykazie Nr 3 obowiązującego w danym czasie rozporządzenia o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła, nie może być przeszkodą dla zastosowania zniżki, ponieważ zniżki, ustalone w wykazie Nr 3, nie są uwarunkowane jakimikolwiek pozwoleniami lub zaświadczeniami i powinny być stosowane z urzędu, jeżeli ustalona przy rewizji taryfowa jakość towaru odpowiada ściśle nazwie towaru, określonej w wykazie Nr 3 rozporządzenia o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła. W tych przypadkach winno być dokonane sprostowanie wymiaru należności celnych na podstawie art. 121 ust. 2 prawa celnego.

ODPRAWA CELNA GOTOWYCH CZĘŚCI I PÓLFABRYKATÓW DO WYROBU SAMOCHODÓW I PODWOZI SAMOCHODOWYCH. — Rozporządzenie o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (obecnie obowiązujące z dn. 22/IV 1937 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr 34/1937, poz. 268) przewiduje — za pozwoleniem Ministra Skarbu — cło niższe dla półfabrykatów i gotowych części, sprowadzanych przez przemysł wyrobu samochodów do wyrobu samochodów i podwozi samochodowych. W związku z tym Min. Skarbu w okólniku z dn. 26/IV 1937 r. L. D. IV 5136/2/37 wyjaśniło, że: 1) według poz. 1 140 punkt odpowiedni taryfy celnej winny być clone wszelkie przedmioty metalowe, stanowiące typowe części nadwozi, jak: blaszane części karoserii, drzwi oraz dźwignie do szyb, metalowe tabliczki z nazwą samochodu itp., 2) według poz. 1 145 p. 14 tar. celn. winny być clone wszelkie metalowe wyroby (części samochodów), nie stanowiące typowych części nadwozi, oraz wszelkie metalowe wyroby (części samochodów), nie wymienione w pp. 1 ÷ 13 tej pozycji. Nie dotyczy to silników, ich części, wyposażenia elektrycznego i przedmiotów, przydzielonych już do odpowiednich pozycji w drodze konwencyjnej, a mianowicie

w uwagach do grup: 65, 66, 67, 69, 70, 71 w umowie handlowej z Wielką Brytanią z dn. 27/II 1935 r. Według zatem poz. 1 145 p. 14 tar. celn. winny być clone np. specjalnie przeznaczone do łączenia poszczególnych części samochodów śruby, nakrętki, sprężyny i tym podobne półfabrykaty lub gotowe wyroby.

Ma to zastosowanie tylko do towarów, sprowadzanych za pozwoleniem Min. Skarbu za cłem niższym przez krajowe montownie samochodów pod warunkiem, że towary te zużyte zostaną do celów, w tych pozwoleniach określonych, jako części, przeznaczone do montowania samochodów.

ODPRAWA CELNA BILETÓW ZAGRANICZNYCH PRZEDSIĘBIORSTW PRZEWOZOWYCH, ROZKŁADÓW JAZDY I INNYCH DRUKÓW KOMUNIKACYJNYCH. — Min. Skarbu okólnikiem z dn. 20/IV 1937 r. L. D. IV 9658/1 37 poleciło urzędowi celnemu dokonywać w trybie przyspieszonym wolnej od cła odprawy, na podstawie art. 22 cz. II p. 24 prawa celnego, nadsyłanych dla polskich rządów komunikacyjnych i biur podróży (np. „Orbis”) przesyłek, zawierających materiały i druki, niezbędne dla sprawnego funkcjonowania komunikacji międzynarodowej, jak: bilety zagranicznych przedsiębiorstw przewozowych i okładki do nich, bilety krajowe i okładki, zwracane z zagranicy, rozkłady jazdy, wydawnictwa taryfowe, druki rozrachunkowe, statystyczne i inne, które ze względu na swój charakter mają przeznaczenie dla komunikacji międzynarodowej lądowej, morskiej lub lotniczej.

WYJAŚNIENIA TARYFOWE. — Min. Skarbu ogłosiło następujące wyjaśnienia taryfowe do poszczególnych pozycji taryfy celnej przywozowej:

Do poz. 1 079. — Suszarka w formie szafy ze sztuczną wentylacją, ogrzewaniem parowym i transporterem do przesuwania kawałków suszonego mydła — podlega oczeniu według poz. 1 079 p. 3 tar. celn. (okólnik Min. Skarbu z dn. 26/IV 1937 r. L. D. IV 6590/2/37).

Do poz. 1 085. — Nicielnica druciana do krosna tkackiego z p. 5 poz. 1 085 tar. celn. są to 2 równoległe listewki drewniane (rama), połączone ze sobą odpowiednią ilością strun drucianych, których oczka służą do przeciągania nitki osnowy. Struny nicielnicowe druciane, nadchodzące osobno, należy clić według poz. 1 085 p. 10 tar. celn., ramy zaś drewniane do tych nicielnic — według poz. 1 086 punktu odpowiedniego tar. celn. (okólnik Min. Skarbu z dn. 26/IV 1937 r. L. D. IV 6590/2/37).

Maszyny i aparaty rolnicze. — Wyposażenie elektryczne i części elektryczne maszyn i aparatów rolniczych, nadchodzące osobno (bez tych maszyn i aparatów) — podlega oczeniu według właściwych pozycji taryfy celnej, przewidzianych dla towarów elektrotechnicznych (okólnik Min. Skarbu z dn. 26/IV 1937 r. L. D. IV 6590/2/37).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

OBNIŻKA TARYFY NA PRZEWÓZ
ZIEMNIAKÓW W OBROTCIE WEWNĘTRZNYM

W „Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 19/1937, poz. 276 ogłoszona została — z ważnością od dn. 10/V 1937 r. — taryfa wyjątkowa, oznaczona symbolem *wa-10*, na przewóz ziemniaków świeżych z poz. 29 a K. t., obowiązująca od i do wszystkich stacyj P. K. P. Taryfę tę wprowadzono na okres przejściowy z terminem ważności najdłużej do dn. 30/VI 1937 r.

Zniżka rozpoczyna się przy przewozach powyżej 100 km i dochodzi na odległości 600 km do pełnych 50% opłat obecnej taryfy specjalnej WA-29, czyli posiada na tej odległości opłaty najniższej zasadniczej kl. 16, obniżone o 75%. Zniżka ta obejmuje ok. $\frac{2}{3}$ ogółu przewozów wewnętrznych ziemniaków świeżych. Omawiana taryfa wyjątkowa *wa-10* może być również wykorzystana przy nadaniu zakwalifikowanych ziemniaków do sadzenia, ponieważ ziemniaki te są objęte poz. 29a K. t., co ma doniosłe znaczenie dla okręgu woj. pomorskiego, gdzie odczuwa się dotkliwie brak ziemniaków sadzeniaków.

Poniższa tabela przedstawia opłaty taryfy wyjątkowej *wa-10* w stosunku do opłat dotychczas obowiązującej taryfy WA-29 i do opłat na zakwalifikowane ziemniaki do sadzenia (w gr od 100 kg):

Odległość przewozu km	Ogólna taryfa specjalna WA-29 (kl. 16—25%)	Taryfa na zakw. ziemniaki-sadzeniaki (kl. 14—50%)	Obniżona taryfa wyjątkowa <i>wa-10</i>
100	50	44	50
200	74	67	53
300	93	86	55
400	107	101	57
500	115	112	59
600	122	120	61
700	130	126	70
800	136	132	80
900	140	136	90
1 000	143	139	100

Jak z powyższego zestawienia widać, stawki taryfy *wa-10* zostały również bardzo poważnie obniżone w stosunku do stawek taryfy na zakwalifikowane ziemniaki do sadzenia. Zniżka, na bliższych odległościach mniejsza od zniżki, z jakiej skorzystały ziemniaki konsumcyjne, wynosi na odległości 600 km prawie 50%.

Tak poważna obniżka taryfy kolejowej na przewóz ziemniaków w obrocie wewnętrznym spowodowana została dużą rozpiętością cen tego produktu na rynku krajowym. Ceny w poszczególnych, często nawet sąsiadujących z sobą ośrodkach konsumcyjnych, różnią się między sobą w niektórych wypadkach więcej aniżeli 3-krotnie. Ten stan rzeczy jest wynikiem anarchii, panującej w handlu ziemniakami, które produkowane są równomiernie w całej Polsce i ceny na nie nie powinny wykazywać większych odchyśleń. Lokalne braki, wywołane nieurodzajem, łatwo mogą być wyrównywane z pobliskich okręgów przy niewielkich odległościach przewozu. Ponieważ koszt przewozu na odległości 200 km wynosił przed omawianą zniżką gr 74 od 100 kg, przeto różnica ceny

nie powinna być większa niż zł 1:00 ÷ 1:50 maksimum, gdy tymczasem np. rozpiętość cen pomiędzy woj. poznańskim i pomorskim przekraczała zł 3, pomiędzy Wilnem i Nieświeżem — zł 4:5, pomiędzy Lwowem i Zborowem zł 3:5. Ogłoszona taryfa wyjątkowa jest próbą doraźnego zabiegu gospodarczego, mającego przyczynić się do wyrównania niezdrowej rozpiętości cen tego produktu na rynku krajowym.

W razie stwierdzenia, że omawiana taryfa *wa-10* nie spełniła swego zadania, a więc nie przyczyniła się do obniżki cen w większych ośrodkach konsumcyjnych, zostanie ona skasowana przed maksymalnym terminem jej obowiązywania, tj. przed dniem 30/VI 1937 r., ponieważ ofiara finansowa, jaką P. K. P. w związku z tą taryfą ponoszą, byłaby w tych warunkach nie uzasadniona.

M. S.

POLSKO-ŁOTEWSKO-ESTOŃSKA KOMUNIKACJA TOWAROWA. — W „Dz. Tar. i Zarząd. Kolej.” Nr 18/1937, poz. 260 i 261 ogłoszony został — z ważnością od dn. 1/V 1937 r. — Dodatek 3 do części II i III, oraz Dodatek 2 do części IV bezpośredniej polsko-łotewsko-estońskiej taryfy towarowej.

Dodatek 3 — prócz pewnych drobnych zmian taryfowych — zmienia dotychczasową taryfikację na drzewo i materiały drzewne, obowiązującą na kolejach łotewskich. Zmiany te w zakresie pewnych gatunków i sort drzew wprowadzają obniżkę stawek, jak np. dla kłód i bloków z drzew iglastych o długości 0:75 ÷ 3:10 m, kopalniaków, celulozy itp., do innych natomiast gatunków wprowadzają podwyżkę, której wysokość waha się w granicach 1 ÷ 3 klas. Zmiany w taryfikacji łotewskiej są wynikiem zmiany taryfy wewnętrznej kolei łotewskiej oraz przeprowadzonej ostatnio dewaluacji łąta, sięgającej do 40%.

Następnie Dodatkiem tym zastąpiono dotychczasowe opłaty dla drzewa, obowiązujące na kolejach polskich, nowymi opłatami, które również pozostają w związku z przeprowadzoną w taryfie wewnętrznej P. K. P. zmianą stawek taryfy specjalnej i wyjątkowej. Uzupełniono nomenklaturę przez włączenie nowej poz. 17a dla eksportu drzewa opałowego, jak również pozycję 71 dla „pakuł lnianych i konopnych” uzupełniono taryfikacją na kolejach estońskich, co ma znaczenie dla eksportu pakuł z Polski do Estonii i Finlandii w ramach taryfy bezpośredniej, co dotychczas było niemożliwe. W części III taryfy wprowadzono nową taryfę specjalną Nr 3 na przywóz ryb słodkowodnych świeżych, mrożonych i solonych. Taryfa ta, specjalna zbudowana w formie tabeli stacyjnej, zawiera dogodne i obniżone opłaty od stacyj estońskich nadawczych (Tartu i Valga) do kilku odbiorczych stacyj polskich (Białystok, Łódź, Warszawa i Wilno).

Dodatek 2 do części IV taryfy bezpośredniej, która ma wyłączne zastosowanie do stacyj okręgu wileńskiego w komunikacji z portami ryskimi i w Libawie, wprowadza nowe pozycje nomenklatury, a mianowicie dla drzewa opałowego i tartego, które to artykuły mają szanse eksportu zarówno ze względu na popyt na te artykuły na rynkach zagranicznych, jako też i na dogodne opłaty przewozowe. Opłaty dla drzewa opałowego zawarte są w „Aneksie 2” do taryfy artykułowej Nr 1, opłaty zaś dla drzewa tartego — w „Aneksie 3” do taryfy art. Nr 1. Dla materiałów tartych, wywiezionych przy zachowaniu kontyngentu, przyszanje się w drodze zwrotu niższe stawki od stawek zasadniczych, zawartych w omawianym aneksie 3.

Ponadto w związku ze zmianą opłat na drzewo w taryfie wewnętrznej kolei polskich i łotewskich przerobione zostały odpowiednio stawki zasadnicze taryfy artykułowej Nr 1 oraz aneksu 1 do tej taryfy.

H. Z.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

SYTUACJA RYNKU FRACHTOWEGO W KWIETNIU 1937 R. — Według oceny Polskiej Agencji Morskiej, kwiecień minął pod znakiem znacznego zmniejszenia transakcyj na rynku frachtowym gdyni/gdańskim, przy tendencji wybitnie zwykłej dla frachtów morskich. Znajdzenie odpowiedniego tonażu dla pojawiających się na rynku towarów było niejednokrotnie połączone z znacznymi trudnościami. Zapotrzebowanie tonażu było w kwietniu duże, a armatorzy, przypuszczając, iż stawki ulegną dalszej podwyżce, niechętnie frachtowali swe statki na Gdynię/Gdańsk, dając je pod ładunki z Szwecji, Finlandii i Z. S. R. R., gdzie uzyskiwali znacznie wyższe stawki.

W eksporcie drewna do Anglii można było zauważyć na początku okresu sprawozdawczego dość wielkie ożywienie, które jednak pod koniec miesiąca znacznie osłabło ze względu na to, iż tonaż, zainteresowany ładunkami z Gdyni/Gdańska, był bardzo skąpy. Odbiło się to na frachtach morskich, które wzrosły o sh 4/-; i tak, płacono na ogół za statek wielkości 6/700 stds. D. B. B. (tarcia): z Gdańska do Londynu sh 32/- ÷ 34/- za std. na war. Baltwood net, z Gdańska do Hullu sh 34/- ÷ 36/- za std. na war. Baltwood gross, z Gdańska do Tyne sh 33/- ÷ 34/- za std., z Gdańska do Westhurtlepool sh 33/- ÷ 35/- za std. Należy jeszcze zaznaczyć, że obecnie płaci się z Szwecji, Finlandii i Z. S. R. R.

do U. K. o sh 10/-÷12/- powyżej stawek minimalnych. Z tego też powodu w ostatnich 14 dniach zafrachtowanie statku z Gdyni/Gdańska było prawie że niemożliwe.

Co do przyszłego eksportu z b o ż a można przypuszczać, że rozpocznie się on znowu pod koniec sierpnia /początek września, względnie po stwierdzeniu dokładnych zapasów ewentualnie w mniejszych ilościach pod koniec maja/ początek czerwca.

Na rynku węglowym panowało dość znaczne ożywienie, lecz stawki frachtowe utrzymały się na poziomie poprzedniego okresu. Za statek wielkości ok. 2 800 t płacono: do Rouen sh 8/3, do Bayonne sh 10/3 za 1 t przy wyładunku 500 t dziennie i za statek ok. 4 200 t do Antwerpii sh 5/3 za 1 t przy wyładunku 2 000 t dziennie, oraz do Rotterdamu sh 5/6 za 1 t przy wyładunku 1 500 t dziennie. Poza tym należy wspomnieć o zafrachtowaniu statku ok. 8 000 t do Port Said po sh 15/- od tony.

POCZTA I TELEGRAF

WPŁYWY I ROZCHODY PRZEDSIĘBIORSTWA „POLSKA POCZTA, TELEGRAF I TELEFON” W MARCU 1937 R. przedstawiały się, jak następuje (w zł):

	Wpływy	Rozchody
Dyrekcje okr. poczt i telegr.	2 107'16	375 745'53
Urzędy pocztowe	11 839 122'04	8 533 214'60
Urzędy telefoniczne i telegraf.	6 217 614'47	1 850 191'64
Radiotelegraf	561 906'91	114 877'78
Państwowy Instytut Telekomun.	1 602'90	60 617'49
Główna Składnica Materiałów Pocz- towych	735'64	14 261'21
Główna Składnica Materiałów Tele- technicznych	220'73	13 002'70
Izba Kontroli Rachunkowej Pocz i Telekomunikacji	36'36	65 112'11
Emerytury	2 340'59	1 375 102'24
Długi i gwarancje	—	208 914'45

Początek kwietnia minął w dziedzinie frachtowania małego tonażu pod znakiem wielkiej podaży tonażu, przy odpowiednich ładunków było bardzo mało, a to ze względu na to, iż brak było ładunków zboża i zmalał eksport makuchów. Ogromna podaż tonażu małego tłumaczy się uruchomieniem nowego tonażu niemieckiego, który dotychczas był na uwięzi. Pod koniec miesiąca dało się odczuć pewne ożywienie, lecz frachty morskie w stosunku do miesięcy poprzednich spadły ogromnie. Płacono do jednego portu duńskiego, położonego nie bardziej na północ od Aarhus, za makuchy RM 3'75 za 1 000 kg. Pod koniec miesiąca frachty lekko zwyżkowały. Za drzewo płacono do jednego portu duńskiego, położonego nie bardziej na północ od Aarhus, sh 22/6÷23/- za std., jednakże drzewo eksportowano jedynie w bardzo małych ilościach. Należy się spodziewać, że tendencja na makuchy będzie w przyszłym okresie silniejsza i istnieje obawa, że da się odczuć brak małego tonażu, a to ze względu na to, że tonaż ten ominie Gdynię/Gdańsk, szukając zapotrzebowania bardziej na północ.

Przelew z tytułu państwowego podatku dochodowego i opłaty emerytalnej	—	105 416'00
Investycje	—	3 307 660'61
Razem:	18 625 686'80	16 024 116'36

Nadwyżka wpływów nad rozchodami z Państwowego Przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” w marcu b. r. wynosiła zł 2 601 570'44.

Niezależnie od tego dochody i wydatki Zarządu, wykonywanego przez Min. Poczty i Telegrafów, stanowiły zł 824'68 w dochodach i zł 144 941'06 w wydatkach.

Wpływy urzędów obejmują dochód z następujących źródeł (w zł):

Opłaty pocztowe	10 759 027'16
„ telegraficzne	660 943'78
„ telefoniczne	5 442 123'25
„ radiotelegraficzne	165 593'72
„ radiofoniczne	386 678'25
Wpłata za świadczenia na rzecz P. K. O.	586 666'00
Inne wpływy	624 654'64

KRONIKA TYGODNIOWA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWY:

Ratyfikacja trzeciego porozumienia do umowy gospodarczej polsko-niemieckiej — ust. z dn. 20/IV 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 32/1937, poz. 251).

Przedłużenie prowizorycznego układu handlowego polsko-francuskiego — ust. z dn. 20/IV 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 33/1937, poz. 252)

Ratyfikacja porozumienia polsko-szwajcarskiego w kwestii wzajemnego udzielania kontyngentów na tkaniny wełniane i plecionki do kapeluszy — ust. z dn. 20/IV 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 33/1937, poz. 253).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Rozbudowa miast — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 9/IV 1937 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr 34/1937, poz. 267).

Zniżki celne i zwolnienia od cła — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 22/IV 1937 r., wyd. w poroz. z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr 34/1937, poz. 268).

Przedłużenie czasu trwania konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 23/IV 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 34/1937, poz. 269).

Wykonanie ordynacji podatkowej — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 25/III 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 35/1937, poz. 270).

Tłuszcze, zwolnione spod opodatkowania — rozporz. Ministra Skarbu z dn. 20/IV 1937 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr 35/1937, poz. 271).

KONWENCJE MIĘDZYARODOWE:

Ujednostajnienie niektórych zasad, dotyczących ograniczenia odpowiedzialności właścicieli statków morskich i przystąpienie szeregu państw do tej konwencji — „Dz. Ust. R. P.” Nr 33/1937, poz.: 256 i 257.

Ujednostajnienie niektórych zasad, dotyczących konosamentów i przystąpienie szeregu państw do tej konwencji — „Dz. Ust. R. P.” Nr 33/1937, poz.: 258 i 259.

Ujednostajnienie niektórych zasad, odnoszących się do przywilejów i hipotek morskich, i przystąpienie szeregu państw do tej konwencji — „Dz. Ust. R. P.” Nr 33/1937, poz.: 260 i 261.

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

18 maja:

— „Petroles de Boryslaw”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Antwerpii, 10–12, rue Kipdorp.

25 maja:

— **Przem. Włók. „Karol Steinert”**, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 276.

26 maja:

— „**Rawski Synd. Roln.**”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Rawie Maz.

— **Przem. Drzewny „Maksymilian Jakubowicz”**, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w Łodzi, St. Żeromskiego 90/92.

— **Pol. S-ka Wytw. Chem. „Roche”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Rakowiecka 19.

28 maja:

— **Fabr. Narz. Chirurg., Weter i Wyr. Stal. Ostrych „Alfons Mann”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, pl. Małachowskiego 2.

— „**M. Arct**” Zakł. Wyd., S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Nowy Świat 35.

— „**Bank Kujawski we Włocławku**”, S. A. — o g. 15 w gmachu Muzeum Ziemi Kujawskiej we Włocławku, Słowackiego 1a.

— **Cukr. Roln. „Podole”**, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w Tarnopolu, Mickiewicza 45.

- **Włók. S. A. „M. Eitingon i S-ka”**—o g. 10 w lok. S-ki w Łodzi, Sienkiewicza 82.
- **S. A. Przem. Cem. „Wiek”**—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Warecka 11 m. 17.
- **„Edward Kręglewski”**, S. A.—o g. 12 w lok. S-ki w Poznaniu, Szyperska 8.
- **„Wspólnota Inż.-Bud.”**, S. A.—o g. 16 w kanc. Not. Z. Zabierzowskiego w W-wie, Miodowa 27.
- **„Pozn.-Warsz. T-wo Ubezp.”**, S. A.—o g. 16½ w lok. „Vesty” w Poznaniu, Św. Marcina 61.

29 maja:

- **„Mazowia” Fabr. Mebli Gięt.**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w Radomsku, Dobryszczyka 2.
- **„Borysław” S. A. dla Przem. Wosku Ziemn. i Ol. Skaln.**—o g. 12 w kanc. Not. I. Zakiego w Drohobyczu.
- **S. A. Mech. Wyr. Obuwia „Polus”**—o g. 11, Nowogrodzka 43 m. 5.
- **„Ziarno” Pol. Wytw. Chleba Zdrowia i Młyn Walc.**, S. A.—o g. 16 w lok. Zw. Przem. w Krakowie, Szpitalna 15.
- **„Częstoch. Fabr. Igieł i Wyr. Met.”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Częstochowie, Fabryczna 21÷23.
- **Zjedn. Brow. Warsz. „Haberbusch i Schiele”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Grzybowska 58.
- **„Hotel Europejski w W-wie”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, pl. Piłsudskiego 8.
- **„Pabian. Zakł. Włók. dawn. R. Kindler”**, S. A.—o g. 11 w lok. S-ki w Pabianicach, Traugutta 4.
- **T-wo Białost. Manuf. „Eugeniusz Becker i S-ka”**, S. A.—o g. 15 w gmachu Resursy Obyw. w W-wie, Krak. Przedm. 64.
- **T-wo Akc. „Quebracho”**—o g. 16 w kanc. Not. Z. Nowickiego w W-wie, Kapucyńska 6.
- **T-wo Akc. Bud. i Eksploat. Domów „Wegan”**, S. A.—o g. 18½ w kanc. Not. St. Jurkiewicza w W-wie, Kapucyńska 6.
- **„Związkowa Centrala Maszyn”**, S. A.—o g. 11 w lok. S-ki w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 16.
- **Fabr. Metal. „R. Plewiewicz”**, S. A.—o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Czerniakowska 180/182.
- **Zakł. Elektromech. „Rohn-Zieliński”**, S. A.—o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, Bielańska 6.
- **Zakł. Przem. „Eternit”**, S. A.—o g. 11 w lok. S. A. „Firley” w W-wie, Czackiego 14 m. 7.
- **„Jaworznicke Komunalne Kopalnie Węgla”**, S. A.—o g. 12 w lok. Prez. Zarz. Miasta we Lwowie.
- **Pol. T-wo Akum. „Petea”**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Kopernika 13.

31 maja:

- **„H. Cegielski”**, S. A.—o g. 10 w lok. B-ku Zw. Sp. Zar. w Poznaniu, pl. Wolności 15.
- **„Elektrownia Okr. Warszawskiego”**, S. A.—o g. 11 w lok. T-wa Ubezp. „Przezorność” w W-wie, Świętokrzyska 23.
- **T-wo Ubezp. „Piast”**, S. A.—o g. 18 w lok. T-wa w W-wie, Moniuszki 10.
- **T-wo Ubezp. „Przezorność”**, S. A.—o g. 11½ w lok. T-wa w W-wie, pl. Napoleona 9.
- **„Goleszowska Fabr. Portland-Cementu”**, S. A.—o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 3 m. 5.
- **„Polski Bank Komercyjny”**, S. A.—o g. 18 w lok. B-ku w W-wie, al. Jerozolimka 36.
- **Zakł. Wyr. Met. „Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka”**, S. A.—o g. 18½ w lok. S-ki w W-wie, Grzybowska 25.

- **„Polskie Zakł. Optyczne”**, S. A.—o g. 11 w gmachu Stow. Techników w W-wie, Czackiego 5.
- **Fabr. Masz. Roln. „Odlew”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w Krakowie, Żółkiewskiego 17.
- **T-wo Ubezp. „Patria”**, S. A.—o g. 11 w lok. T-wa w W-wie, pl. Napoleona 3.
- **Zjedn. Fabr. Portland-Cementu „Firley”**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 14.
- **„Standard-Nobel w Polsce”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, al. Jerozolimka 57.
- **T-wo Akc. Suk. Manuf. „Leonhardt, Woelker i Girbardt”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Leonhardta 1.
- **„Grand Hotel”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 72.
- **S. A. Wyr. Baw. „I. K. Poznańskiego”**—o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Ogrodowa 17.
- **T-wo Przem. Met. „K. Rudzki i S-ka”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Fabryczna 3.
- **„Pol. T-wo Elektr.”**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Terespolska 48.
- **Fabr. Portland-Cem. „Szczakowa”**, S. A.—o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 3.
- **Zakł. Przem. „H. B. Raabe”**, S. A.—o g. 14 w lok. S-ki w W-wie, Zamenhofska 5.
- **„S. A. do Eksploat. Państw. Mon. Zapalcz. w Polsce”**—o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 3.
- **D. H. „Herman Meyer”**, S. A.—o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Traugutta 2.
- **„Centrala Rolników”**, S. A.—o g. 16 w lok. B-ku Zw. Sp. Zar. w Poznaniu, pl. Wolności 15.
- **„Olkusz” Fabr. Naczyni Emal.**, S. A.—o g. 15 w lok. S-ki w Olkusz, Fabryczna 8.
- **„Podkarpackie T-wo Elektr.”**, S. A.—o g. 12½ w lok. S-ki we Lwowie, Fredry 9.
- **„Wolbrom” Fabr. Wyr. Gum.**, S. A.—o g. 16 w lok. S. A. „Olkusz” w Olkusz.
- **„Europ. T-wo Ubezp. Towarów i Pakunków Podróżnych”**, S. A.—o g. 13 w lok. T-wa w W-wie, Jasna 4.
- **Mech. Cegielnia „Dąbrówka Wilanowska” St. Rostkowski**, S. A.—o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Smolna 19.
- **„Zjedn. Fabr. Żarówek”**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, 6 Sierpnia 13.
- **„Teren” S. A. dla Przem. Bud.**—o g. 18 w lok. S-ki w Krakowie, Batorego 15b.
- **Zjedn. Fabr. Dykt Klej. „Bracia Braun”**, S. A.—o g. 12 w kanc. Not. Gostyńskiego w W-wie, Miodowa 7.

1 czerwca:

- **„Modrzejów-Hantke” Zjedn. Zakł. Górn.-Hutn.**, S. A.—o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Srebrna 9.
- **Zakł. Przem.-Hand. „Polska Chiozza”**, S. A.—o g. 11 w W-wie, Traugutta 11. II p.
- **„Browar w Częstochowie dawn. K. Szwede”**, S. A.—o g. 17 w kanc. Not. K. Hettlingera w W-wie, Kapucyńska 6.

2 czerwca:

- **„Kopalniak” S. A. dla Przem. Drzewn.**—o g. 12 w lok. S-ki w Katowicach, Stawowa 5.

3 czerwca:

- **„Kabel Polski”**, S. A.—o g. 15½ w lok. S. A. „Siła i Światło” w W-wie, Marszałkowska 94.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

AKCYZY I MONOPOLE

ZWOLNIENIE TŁUSZCZÓW SPOD OPODATKOWANIA — p. str. 689.

PIENIĄDZ I KREDYT

KONFERENCJA PRASOWA

W BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

W dn. 14 b. m. odbyła się w Banku Gospodarstwa Krajowego konferencja prasowa, na której Prezes Banku P. Minister Dr Roman Gó-

recki wygłosił dłuższe przemówienie, przedstawiające działalność Banku Gospodarstwa Krajowego w roku 1936 na tle rozwoju ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju.

P. Prezes Górecki podkreślił m. in., że rok 1936 przyniósł dalsze znaczniejsze ożywienie produkcji przemysłowej oraz wyraźną poprawę położenia w rolnictwie. Na odprężenie sytuacji rolnictwa wpłynęła zwyżka cen ziemiopłodów, wzrost konsumpcji produktów rolniczych w kraju oraz silne zwiększenie eksportu rolniczego, na który składają się w coraz większej mierze artykuły uszlachetnione i uzyskujące wyższą cenę. Korzystnie odbiło się również na sytuacji finansowej wsi zmniejszenie ciężaru obsługi długów w wyniku przeprowadzonej

akcji oddłużenia, która w pierwszych miesiącach b. r. została już prawie w całości zakończona.

Ruch zwykłowy w przemyśle opierał się głównie na szerszych możliwościach zbytu artykułów przemysłowych na rynku wewnętrznym, a w niektórych gałęziach częściowo również na zwykłym wywozu. Pojemność rynku krajowego wzrosła dzięki wzmożeniu się ruchu inwestycyjnego i silnych przejściowo dążeń do lokat rzeczowych, przede wszystkim zaś dzięki większym inwestycjom w budownictwie i w zakresie robót publicznych, a poza tym w przemyśle i rolnictwie.

Wzrostowi produkcji towarzyszyło ożywienie obrotów handlowych na rynku wewnętrznym we wszystkich prawie branżach.

O ile w zakresie produkcji i obrotów rok ubiegły przyniósł znaczącą poprawę i trwały ruch zwykłowy, o tyle w dziedzinie pieniężno-kredytowej nie był pozbawiony przejściowych trudności, mających swe źródło głównie w niestabilizowanej sytuacji walutowej świata. Trwając na stanowisku utrzymania niezmiennego kursu swej waluty, Polska zmuszona była wprowadzić pod koniec kwietnia ograniczenia swobodnego dotychczas obrotu pieniężnego z zagranicą, a w wyniku reglamentacji dewizowej również ścisłą kontrolę obrotów towarowych z innymi państwami.

Pomyślne tendencje rozwojowe w życiu gospodarczym Polski utrzymały się również w pierwszych miesiącach bieżącego roku, znajdując swój wyraz w dalszym, poważniejszym wzroście produkcji przemysłowej oraz korzystnej sytuacji rynkowej dla produkcji rolniczej. Znaczniejszy wzrost wkładów we wszystkich prawie instytucjach finansowych stwarza podstawy do rozwinięcia szerszej działalności kredytowej. Na progę tegorocznego sezonu inwestycyjnego i produkcyjnego instytucje kredytowe Polski wykazują dużą płynność i znaczniejsze zasoby wolnych środków obrotowych. Ta obfitsza niż w poprzednich latach dyspozycja kapitałowa ułatwia niewątpliwie realizację poważniejszych zadań i przedsięwzięć, jakich podjąć się musi w najbliższym czasie Państwo i życie gospodarcze celem podniesienia poziomu ekonomicznego kraju.

Z kolei P. Prezes Górecki mówił o działalności Banku Gospodarstwa Krajowego, którą na wstępie scharakteryzował mniej więcej w sposób następujący:

Poprawa sytuacji gospodarczej Polski w 1936 r. odbiła się korzystnie na warunkach działalności Banku Gospodarstwa Krajowego. Proces likwidacji skutków kryzysu w dziedzinie kredytowej w postaci akcji oddłużeniowej, prawie całkowicie zakończonej w ubiegłym roku, doprowadził do przywrócenia aktywom bankowym rzeczywistej ich wartości, przynosząc zarazem dłużnikom duże ulgi i przyczyniając się przez to do poprawy wypłacalności i likwidacji zaciągniętych w odmiennych warunkach zobowiązań. Z drugiej strony poprawa w dziedzinie pieniężno-kredytowej, zwłaszcza w II połowie roku, objawiająca się m. in. w poważniejszym przyplywie środków obrotowych do Banku, pozwoliła mu na zwiększenie pomocy finansowej dla życia gospodarczego, dźwigającego się z długoletniego przesilenia.

Znalazło to wyraz zewnętrzny w zwiększeniu obrotów Banku o $\text{zł } 2\cdot9$ mild. do $\text{zł } 22\cdot8$ mild., jak również ogólnej sumy bilansowej o prawie $\text{zł } 300$ miln. do przeszło $\text{zł } 2\frac{1}{2}$ mild.

Spśród kapitałów obrotowych Banku szczególnie korzystnie kształtował się stan wkładów, które wzrosły o $\text{zł } 91$ miln. do $\text{zł } 378$ miln., przekraczając tym samym o przeszło $\text{zł } 50$ miln. najwyższy dotąd ich stan z końca 1928 r. W równej prawie mierze zwiększyły się przy tym wkłady instytucyj i przedsiębiorstw publiczno-prawnych jak i osób i firm prywatnych.

P. Prezes Górecki przedstawił następnie szczegółowo rozwój akcji kredytowej Banku oraz omówił sprawę koncernu przemysłowego Banku.

DZIAŁALNOŚĆ BANKU POLSKA KASA OPIEKI W ROKU 1936

Ogłoszone sprawozdanie z działalności Banku Polska Kasa Opieki w 1936 r. jest tym ciekawsze, że ilustruje nie tylko działalność Banku P. K. O. jako polskiej instytucji finansowej, pracującej na terenach

większych skupień naszej emigracji, ale równocześnie daje nam charakterystykę położenia materialnego tej emigracji na poszczególnych terenach działalności placówek zagranicznych Banku. Takie ujęcie sprawozdania jest w zupełności słuszne, bowiem chcąc należycie ocenić rozwój danej placówki, musimy chociażby w ogólnych zarysach zapoznać się z warunkami, w jakich ona pracowała; warunki te wywierają niekiedy decydujący wpływ na zakres jej działania.

Bank Polska Kasa Opieki posiada w chwili obecnej 4 główne placówki zagraniczne, a mianowicie: Oddział na Francję w Paryżu, na Argentynie — w Buenos-Aires, na Palestynie — w Tel-Aviv, oraz Wydział Przekazowy Gdynia — Ameryka Line w New-Yorku.

Rok 1936 był dla rozwoju Oddziału Banku w Paryżu na ogół niekorzystny. Dewaluacja franka, strajki i lokalne zamieszki wywoływały niepokój na francuskim rynku pieniężnym i spowodowały czasowy odpływ wkładów. Dla zahamowania fali niepokoju, powstałego na tle walutowym, Bank wprowadził rachunki złotowo-frankowe, dzięki czemu odpływ wkładów nie tylko ustał, lecz nawet rok został zamknięty przyrostem wkładów w wysokości 9 miln. franków do sumy 92·7 miln. fr. Na ten dodatni wynik, prócz zabiegu o charakterze walutowym, wpłynęła również poprawa na rynku pracy, dzięki czemu i sytuacja materialna naszego wychodźstwa polepszyła się. Wychodźstwo nasze na terenie Francji — to przeważnie górnicy, robotnicy przemysłowi i rolni. Zawody te stanowią ok. 70% depozytariuszów Oddziału Banku. Ilość rachunków depozytowych (książeczek i rachunków terminowych) zwiększyła się w 1936 r. o 4 487 — do 17 314. Przeciętny stan wkładów na jednym rachunku był stosunkowo wysoki i wynosił przeszło 5 tys. fr. Jak widzimy, ten dział pracy paryskiego Oddziału Banku P. K. O. rozwija się bardzo pomyślnie. Składa się na to, oprócz czynników natury gospodarczej, jak poprawa na rynku pracy, w głównej mierze społeczne i solidne załatwienie przez Bank zleceń, co miało nie tylko decydujący wpływ na spopularyzowanie tej instytucji wśród naszej emigracji, ale ponadto Bank zdobył sobie ich całkowite zaufanie.

Ruch przekazowy między Polską i Francją w roku sprawozdawczym wyniósł 19 546 przekazów na kwotę 55 miln. fr. W porównaniu z 1935 r. ten dział operacyj zmalał, a to na skutek ograniczeń dewizowych. Operacje przekazowe Oddziału wewnątrz Francji wyraziły się kwotą 30 miln. fr.

Spśród innych czynności Oddziału na uwagę zasługuje rozpoczęcie akcji kredytowej dla polskich związków kupieckich oraz osadniczych, co dla polepszenia struktury społecznej naszej emigracji na terenie Francji będzie posiadało doniosłe znaczenie. Oddział Banku P. K. O. w Paryżu posiada na terenie Francji 3 ekspozytury oraz 12 agencji.

Działalność Oddziału Banku P. K. O. w Paryżu bazuje w głównej mierze na dziale depozytowym oraz na operacjach przekazowych. Natomiast w Oddziale Banku w Buenos-Aires działalność depozytowa, aczkolwiek rozwija się pomyślnie, to jednak rozwój tego działu postępuje w znacznie wolniejszym tempie. Składają się na to specyficzne warunki, niespotykane bodaj w Europie, mianowicie obfitość i taniość kapitałów stwarzają specjalnie dogodne warunki dla nabywania własnych domków przez osoby, nawet bardzo mało zarabiające i nie posiadające własnych kapitałów. Dogodność ta jest skwapliwie wykorzystywana przez naszych emigrantów, którzy — na skutek wrodzonego przywiązania do ziemi — dążą do jak najszybszego nabycia bodaj najmniejszego kawałka gruntu i wzniesienia własnego domu. Należy przy tym podkreślić, że kupno terenów i domków na spłaty na ogół dobrze się kalkuluje, bowiem wysokość rat nie wiele przekracza normalne miesięczne komorne. W ten sposób lokują swe oszczędności prawie wszyscy emigranci, zatrudnieni w fabrykach, przy czym należy zaznaczyć, że robotnicy fabryczni należą w Argentynie do najlepiej sytuowanych, a stałe zarobki pozwalają im na systematyczne oszczędzanie.

Znaczna poprawa gospodarcza Argentyny w 1936 r. spowodowała wzrost zapotrzebowania rąk do pracy i w związku z tym bezrobocie wśród emigracji polskiej w praktyce nie tylko nie istniało, ale nawet nowoprzybywający łatwo znajdowali zatrudnienie. Poprawa rentowności gospodarstw rolnych spowodowała, że duża część emigrantów, zwłaszcza nowoprzybywających, zakupuje działki i osiada na roli. Zrozumiałe jest, że również i ta kategoria emigrantów musi nie tylko

swe oszczędności lokować w inwestycjach gospodarczych, niezbędnych do osiągnięcia samowystarczalności, ale ponadto potrzebuje pomocy kredytowej.

Jeśli się zważy, że polska emigracja na terenie Argentyny jest stosunkowo młoda i jeszcze przez wiele lat musi przeznaczać swoje oszczędności bezpośrednio na amortyzację zakupionych na spłaty działek rolniczych i domków, to staje się zrozumiałe, że w tych warunkach narastanie oszczędności pieniężnych będzie postępować w wolnym tempie. Niemniej jednak oszczędności te wzrastają i pozwolą w konsekwencji na dalsze zwiększanie stanu posiadania naszej emigracji na terenie Argentyny.

Na specjalne pokreślenie zasługuje współpraca argentyńskiego Oddziału Banku P. K. O. w dziedzinie unormowania wymiany towarowej między Polską i Argentyną. Mianowicie, przed kilku laty bilans obrotów handlowych obu krajów wykazywał saldo ujemne dla Argentyny, gdy na podstawie polskich danych statystycznych powinien był wykazywać saldo dodatnie. Wskutek tego Bank P. K. O. nie otrzymywał przydziału dewiz, który — w myśl obowiązujących przepisów argentyńskich — należał mu się z tytułu kompensaty na pokrycie należności za towary, importowane z Polski. Okazało się, że importerzy polscy otrzymują towary z Argentyny via inne kraje, i że towary te figurują na rachunkach krajów pośredniczących. Celem przywrócenia rzeczywistego stanu rzeczy w stosunkach handlowych Polski z Argentyną Bank P. K. O. poczynił starania, aby należność za eksportowany towar z Argentyny do Polski była regulowana w Banku P. K. O. w Buenos Aires. Pomyślnie załatwienie tej sprawy dało Bankowi możliwość ścisłego wykazania władzom argentyńskim ilości towaru, sprowadzanego z Argentyny do Polski, i na tej podstawie Bank uzyskał zezwolenie na wymianę dewiz. W ten sposób zniknęły trudności dla polskiego eksportu do Argentyny. Od tego czasu eksport z Polski do Argentyny z roku na rok wzrasta i w 1936 r. wyniósł już sumę 14 miln. pesetów (w 1935 r. — 9,9 miln. pes.). Należy tu jeszcze dodać, że Bank P. K. O. w Buenos Aires rozwinął akcję kredytową na rzecz polskich eksporterów. W tych warunkach zwiększenie obrotów handlowych między Polską i Argentyną wpłynęło na znaczny wzrost operacji dewizowych oraz inkasowych Banku, połączony z otwieraniem akredytyw towarowych.

Rozpatrując na tym tle wyniki w poszczególnych działach pracy Oddziału Banku w Buenos Aires, należy stwierdzić, że przedstawiają się one pomyślnie. Wkłady oszczędnościowe wzrosły w roku sprawozdawczym o przeszło 400 tys. pes. — do ogólnej kwoty 1 602 tys. pes. Wkłady na rachunkach bieżących osiągnęły kwotę 681 tys. pes. Ogólna zatem suma wkładów wynosiła na koniec roku sprawozdawczego 2 283 tys. pes. Liczba książeczek oszczędnościowych wynosiła 5 697, czyli wzrost wyniósł 980 książeczek. Jeśli chodzi o skład zawodowy właścicieli książeczek — to 55% stanowią robotnicy przemysłowi i rolni, 25% — rzemieślnicy, a pozostałe 20% przypada na pracowników biurowych i handlowych, drobnych kupców, młodzież szkolną oraz inne zawody.

Obrót przekazowy, który w 1935 r. wynosił 2 425 tys. pes., wzrósł w roku sprawozdawczym do kwoty 4 718 tys. pes.

Skup dewiz wyraża się w 1936 r. kwotą 16 492 tys. pes. — wobec 11 165 tys. pes. w 1935 r., czyli wzrost wynosi 47,7%. Akredytywy towarowe na rzecz polskich eksporterów wyniosły kwotę 11 711 tys. pes. Dział kupna i sprzedaży walut zagranicznych wykazał obrót w kwocie 834 tys. pes.

Poza operacjami czysto bankowymi, Oddział w Buenos Aires objął wyłączną sprzedaż kart okrętowych na polskie linie okrętowe i załatwiał związane z tym czynności, jak: przyjmowanie emigrantów, zaokrętowanie pasażerów itp. Ruch reemigracyjny do Polski był w okresie sprawozdawczym stosunkowo mały, a to na skutek poprawy gospodarczej w Argentynie. Natomiast ruch emigracyjny do Argentyny był dość ożywiony. Prócz tego Oddział uruchomił na statkach „Kościuszko” i „Pułaski” agencję Banku, która w drodze z Montevideo do Buenos Aires skutecznie wymianę czeków, walut i udziela przybywającym emigrantom praktycznych wskazówek i informacji.

Znaczenie Banku P. K. O. w Buenos Aires zostało wzmocnione przez kupno w połowie 1936 r. własnego gmachu. W uroczystości poświęcenia gmachu wzięli udział: ks. Biskup Devoto, Wiceprezydent Republiki Dr

Julio A. Rocca, Minister Skarbu, Inspektor Armii, Prezes Dyrekcji Robót Publicznych, członkowie korpusu dyplomatycznego, reprezentanci pracujących z Polską firm eksportowych i importowych, banków, linii okrętowych, wszystkich polskich towarzystw oraz personel Poselstwa.

Oddział Banku P. K. O. na Palestynę w Tel-Aviv pracował w 1936 r. w niekorzystnych warunkach. Dotychczasowa prosperity w Palestynie — po pierwszym osłabieniu we wrześniu 1935 r. na skutek wybuchu wojny włosko-abisyńskiej i po przejściowej lekkiej poprawie w pierwszych miesiącach 1936 r. — uległa ponownie znacznej depresji na skutek nienotowanych dotychczas w historii nowobudującej się Palestyny rozruchów arabskich. Wypadki powyższe wpłynęły przede wszystkim na zmniejszenie ruchu budowlanego. Poza tym ruch turystyczny, przysparzający Palestynie dużych dochodów, znacznie zmalał. Z drugiej strony jednak, na skutek strajku w porcie arabskim w Jaffie, Rząd brytyjski zezwolił ludności żydowskiej na budowę własnego portu w Tel-Aviv, na sąsiadujących zaś z portem terenach Targów Lewantyńskich. W budowlach powystawowych znalazły pomieszczenie składy towarowe, magazyny celne oraz fabryki, przeniesione z Jaffy. Ponadto przeniesione zostały z Jaffy do Tel-Aviv różne urzędy. Strajk arabski i bojkot przyczyniły się do rozwoju żydowskiego rolnictwa, które przedtem było w pewnej mierze uzależnione od Arabów. Dało to w pewnym stopniu możliwość zatrudnienia bezrobotnych robotników budowlanych. Niemniej jednak trwające naprężenie stosunków arabsko-żydowskich osłabiło sytuację gospodarczą kraju i odbiło się ujemnie na obrotach miejscowego Oddziału Banku P. K. O. Wkłady oszczędnościowe zmniejszyły się o 54 tys. funtów palestyńskich do kwoty 145 tys. funtów palest. Ruch przekazowy między Polską i Palestyną — na skutek nie tylko wypadków, rozgrywających się na terenie Palestyny, ale i na skutek polskich ograniczeń dewizowych — zmalał i w 1936 r. wyniósł 167 tys. funtów palest.

Łączna suma wkładów we wszystkich oddziałach Banku wynosiła na koniec 1936 r. w przeliczeniu na złote ogółem zł 33,7 miln. Łączny obrót przekazowy wynosił zł 87,9 miln. Po zasileniu funduszy rezerwowych z zysku za 1936 r. kapitały własne Banku wynoszą zł 4,3 miln., w czym kapitał zakładowy zł 2,5 miln., rezerwy zaś zł 1,8 miln. Wszystkie oddziały Banku zamknęły swoje bilanse zyskami. Łączny zysk za 1936 r. wyniósł zł 1 164 tys.

Przedstawione rezultaty pracy Banku P. K. O. pozwalają stwierdzić, że spełnia on doniosłą rolę nie tylko jako łącznik pomiędzy naszą emigracją i Macierzą, ale ponadto ułatwia w znacznym stopniu rozwój naszej ekspansji gospodarczej.

K. Rudziński

WYJAŚNIENIA KOMISJI DEWIZOWEJ

I. 1.—Wysyłka weksli za granicę¹⁾.—Jeżeli bank dewizowy otrzyma weksel, wysłany poprzednio za granicę i opatrzony jedną z klauzul, wymienionych w rozdziale II okólnika Nr 26 Komisji Dewizowej z dn. 30/VII 1936 r. (adnotacje na wekslach i czekach)¹⁾ — wówczas bank, przed wydaniem weksla wykupującemu lub osobie trzeciej, winien skreślić klauzulę, umieszczoną na wekslu.

2.—Statystyka banków dewizowych²⁾.—W zestawieniu obrotów pieniędzmi zagranicznymi i dewizami do rozdz. II okólnika Nr 1 Komisji Dewizowej²⁾ nie należy uwzględniać obrotów z Oddziałem Warszawskim Banku Francusko-Polskiego oraz korespondujących transakcyj, zawartych z klientelą, uskuteczniionych według przepisów rozdziału II okólnika Nr 28.

3.—Gwarancja bankowa.—Według przepisu ust. 2 art. 9 dekretu wystawienie poręki wobec cudzoziemców wymaga wprowadzić tylko zgłoszenia do Banku Polskiego, względnie do Komisji Dewizowej, lecz ani to zgłoszenie, ani przyjęcie zgłoszenia tego do wiadomości nie zawiera zezwolenia na przekazanie sumy za granicę lub też na wypłacenie jej w kraju z polecenia cudzoziemca. Odnośne czynności wymagają osobnego zezwolenia Komisji Dewizowej — chyba że suma, objęta poręką, zostanie złożona na rachunek zablokowany.

II. Regulowanie należności za importowane do Polski towary³⁾.

Do rozdz. III p. 1 okólnika Nr 14³⁾.—Jeżeli faktura zagranicznego dostawcy za towar nie obejmuje kosztów transportu do gra-

1) P. zesz. 32/1936, str. 942.

2) P. zesz. 5/1937, str. 161.

3) P. zesz. 16/1937, str. 564.

nicy Polski, bank dewizowy winien żądać przedstawienia rachunku czy to zagranicznego dostawcy, czy to spedytora, za koszty tego transportu, a w braku takiego rachunku—poświadczenia rachunku za towar przez Izbę Handlowo-Przemysłową, względnie Centralną Komisję Przywozu.

Do rozdz. III p. 2 okólnika Nr 14.—W linii drugiej p. 2 okólnika Komisji Dewizowej Nr 14 opuszczono po wyrazach „przez niego” słowo: „i wymienionej”. Punkt 2 powinien więc brzmieć: „2.—Zapłata z tytułu importu może być dokonana zarówno na rzecz bezpośredniego dostawcy, jak i wskazanej przez niego i wymienionej we wniosku osoby trzeciej, z uwzględnieniem jednak specjalnych przepisów, określających obrót płatniczy między Polską i krajem dostawcy lub posiadacza towaru (np. kraje clearingowe).”.

Do rozdz. III p. 3 okólnika Nr 14.—Przekazujący może żądać we wniosku przydzielenia zagranicznych środków płatniczych także w tym wypadku, gdy towar został fakturowany w złotych polskich przez zagranicznego dostawcę. Na żądanie klienta bank dewizowy może zapisać złote polskie na rachunek zagraniczny wolny we wszystkich wypadkach—nawet wówczas, gdy decyzja Komisji Dewizowej opiewała na zagraniczne środki płatnicze.

Do rozdz. III p. 4 e okólnika Nr 14.—Klienci, którzy posiadają za granicą należności, mogą we wniosku prosić o zezwolenie na zapłacenie z tychże należności swych zobowiązań z tytułu importowanych towarów. Należności zagraniczne, które mają być użyte na zapłatę zobowiązań, winny być dokładnie podane. Banki dewizowe załatwiają odnośne wnioski w granicach i na warunkach, podanych w rozdziale VI A okólnika Nr 14 we własnym zakresie, pozostałe zaś wnioski przesyłają Komisji Dewizowej do rozstrzygnięcia. Kontrolę wykonują banki dewizowe w ten sposób, że przyjmują od importera czek lub list, zawierający zlecenie, celem wysłania go odbiorcy, wskazanemu we wniosku.

Do rozdz. IV p. 1 d okólnika Nr 14.—Data zawarcia transakcji winna być podawana we wniosku tylko wówczas, gdy nie przedstawiono rachunku.

Do rozdz. V A p. 1 okólnika Nr 14.—Przesunięcie terminu do dn. 8/IV, od którego obowiązują przepisy, zawarte w rozdziale V p. 1, winno być rozumiane w ten sposób, że przepisy te obowiązują dla wszystkich faktur, wystawionych po tej dacie. Do poświadczenia faktury jest również uprawniona Izba Handlowo-Przemysłowa w Warszawie.

Do rozdz. V A p. 2 f okólnika Nr 14.—Jeżeli klient, w myśl rozdziału V p. 2 f, jest zwolniony od przedstawienia kwitu celnego i nie jest również zobowiązany na podstawie rozdziału V p. 3 e do uzyskania zezwolenia przywozu—wówczas banki dewizowe załatwiają wnioski, dotyczące należności za drobne ilości towarów w przesyłkach listowych, nie podlegających oczeniu tylko do wysokości zł 100 we własnym zakresie działania; wnioski, opiewające na kwoty wyższe, przesyłają Komisji Dewizowej do rozstrzygnięcia.

Do rozdz. V A p. 3 okólnika 14.—Na dokumentach, załączonych do wniosku, należy odnotowywać bezpośrednio po otrzymaniu treści decyzji Komisji Dewizowej. Uskutecznienie zaś poszczególnych przekazów itp. odnotowuje się tylko na wniosku i w kartotece. Klient, który nie wykorzystał zezwolenia, może się zwrócić do banku dewizowego o potwierdzenie tego faktu na dokumentach, przy równoczesnym anulowaniu zezwolenia.

Do rozdz. V B p. 1 okólnika 14.—Jeżeli towary, oclone na terenie W. M. Gdańska, zostały przywiezione do Polski w inny sposób niż koleją lub statkiem, należy wniosek skierować do Komisji Dewizowej bez względu na kwotę.

Do rozdz. V B p. 5 okólnika Nr 14.—Poświadczenie zaprzysiężonego przy terytorialnie właściwej izbie przemysłowo-handlowej rzeczoznawcy księgowego może zastąpić również: a) wyrok sądowy, b) wyciąg z konta, sporządzony przez zagranicznego dostawcę i poświadczony przez dłużnika krajowego, który to wyciąg winien obejmować obroty za cały czas od dnia powstania należności do chwili złożenia wniosku. Wszystkie wnioski, dotyczące zapłaty należności za towary, sprowadzone przed dn. 27/IV 1936 r., do których nie dołączono poświadczenia zaprzysiężonego rzeczoznawcy księgowego, banki dewizowe przedstawiają Komisji Dewizowej do decyzji bez względu na kwotę.

Do rozdz. V B p. 6 okólnika Nr 14.—Pochodzenie towaru należy udowodnić we wszystkich wypadkach, w których zapłata do kraju, z którym obrót płatniczy jest oparty na rozrachunku (Niemcy, Austria), ma być dokonana poza tym rozrachunkiem i dotyczy towarów, sprowadzonych z kraju trzeciego. Jeżeli z krajem, z którego towar pochodzi, Polska zawarła umowę o zapłatę należności za towary w drodze rozrachunku przez P. I. R., Zahan lub inną t. p. instytucję, wówczas zapłata może nastąpić tylko w sposób, określony w umowie z krajem pochodzenia towaru, w innych zaś wypadkach na zasadach ogólnych. Świadczenia pochodzenia należy żądać tylko wówczas, jeżeli pochodzenie towaru nie da się stwierdzić z dokumentów celnych, przedstawionych przy złożeniu wniosku.

Do rozdz. V D okólnika Nr 14.—Obowiązek doniesienia Komisji Dewizowej o niewykonaniu zobowiązań dostarczenia dokumentów ciąży na banku dewizowym także w tych wypadkach, w których dokumenty, przedstawione w terminie późniejszym, wykazują rozbieżność z innymi dokumentami.

Do rozdz. VI A okólnika Nr 14.—Przepisy okólników Nr Nr 16, 17 i 28 Komisji Dewizowej, które zawierają odmienne przepisy o kompetencji banków dewizowych, pozostają nadal w mocy.

Do rozdz. VI C okólnika Nr 14.—Datę wniosku należy podawać w adnotacjach tylko wówczas, gdy bank załatwia wniosek we własnej kompetencji. W adnotacjach, wymaganych w ust. 2 rozdziału VI C, należy podawać tylko zasadniczą treść decyzji Komisji Dewizowej, np.: „Zezwolono na przekaz sumy ..”, „odmowa”, „odroczenie” itp.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 4 do 8 maja 1937 r.

W sytuacji rynku dewiz w okresie sprawozdawczym nie miały miejsca poważniejsze zmiany. Na podkreślenie zasługuje jedynie wzmocnienie w pierwszych dniach okresu kursu franka francuskiego, tłumaczone przez sferę giełdowe londyńskie repatriacją kapitałów francuskich; po kilku dniach nastąpiła niżka—przypuszczalnie jako reakcja na zbyt szybkąwyżkę. Salda tygodniowe (w zł na 100 jednostkach walutowych; ze znakiem plus—wyżka, ze znakiem minus—spadek notowań) ukształtowały się następująco: franki francuskie—0.06, franki szwajcarskie +0.65, belgi —0.05, korony czeskosłowackie —0.02, liry włoskie —0.03, floreny holenderskie —0.05, korony szwedzkie —0.40 i korony duńskie —0.50; poza tym dolary gotówkowe zwiększyły o zł 0.00¹/₈ na \$ 1, a funty szterlingi straciły zł 0.07 na £ 1.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5.28	5.27 ³ / ₄	5.28
„ „ „ telegr.	\$ 1	5.28 ¹ / ₈	5.28 ¹ / ₈	5.28 ¹ / ₈
Funty szterlingi	£ 1	26.11	26.07	26.10
Franki francuskie	100 fr.	23.85	23.64	23.64
Franki szwajcarskie	100 fr.	120.95	120.80	120.90
Belgi	100 blg.	89.35	89.20	89.35
Marki niemieckie	100 RM	—	—	—
Korony czeskosłow.	100 kor.	18.40	18.38	18.38
Liry włoskie	100 lir.	27.85	27.85	27.85
Floreny holenderskie	100 fl.	290.10	289.80	289.95
Guldeny gdańskie	100 guld.	100.00	100.00	100.00
Korony szwedzkie	100 kor.	134.65	134.55	134.55
Korony duńskie	100 kor.	—	—	116.35
Korony norweskie	100 kor.	—	—	—

Nastrój na rynku papierów lokacyjnych państwowych zasadniczo był słaby, a obroty—silnie zredukowane. W grupie premiówek na uwagę zasługuje systematyczny spadek 4% Poż. Dolarowej; spadek ten, który rozpoczął się jeszcze w końcu kwietnia przed zbliżającym się losowaniem (w dn. 1/V)—trwał i w okresie sprawozdawczym, w wyniku którego pożyczka ta odnotowała stratę kursową w wysokości zł 3.50. Druga z premiówek—3% Poż. Premiowa Inwestycyjna—była niejednolita: sztuki I emisji wynosiły zł 0.50, serie II emisji—zniżkowały o zł 0.50. Straty kursowe pozostałych pożyczek kształtowały się następująco (w % -ach nominalu): 4% Poż. Konsolidacyjna 1.00, 5% Poż. Konwersyjna 0.50 i 6% Poż. Dolarowa 1.00.

Również i na rynku papierów lokacyjnych prywatnych tendencja była słaba; ograniczenie obrotów listami zastawnymi towarzystw kredytowych miast prowincjonalnych było nad wyraz silne. Poza zwiększającymi o 0.25% nom. 4¹/₂% L. Z. Tow. Kred. Ziemińskiego i 4¹/₂% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy—stratę w wysokości 1.00% nom. odnotowały: 5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy i 5% L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi z 1933 r. oraz w wysokości 0.75% nom.—5% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy z 1933 r.

Wartość nominalna (waluta)	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
			w zł za sztukę

Papiery państwowe

3% Pożyczka Premiowa Inwestycyjna

I emisja	sztuki	zł w zł. 100	—	66.00
„ „	serie	„ „ „ „	—	—

II emisja sztuki serie	zł w zł. 100	65 25	64 50	64 50	7% stabilizac.			
4% Pożyczka Dolarowa	„ „ „ „ \$ ¹⁾	85 00	83 50	83 50	1927	63-62½-63	63⅞-61½-62¼	62½-61½-62 (23 000)
		40 40	36 25	38 00		(14 000)	(21 000)	
				-36 25	7% Warszawy			
				-36 50	1928	44⅞-44⅞	44⅞-43⅞-43⅞	42⅞-41⅞-42⅞ (7 000)
						-44⅞ (7 000)	(4 000)	
					7% Śląska			
					1928	44⅞-44½	bez obrotów	43⅞-43-43⅞ (10 000)
						-44½ (7 000)		
					London			
					7% stabilizac.			
					1927	61 83-59 83	62 20-60 20	
						-60 83	-60 95	
					Zurych			
					7% stabilizac.			
					1927			
					Paryż			
					7% stabilizac.			
					1927	67 62-62 52	64 73-64 53	65 80-64 03
					Mediolan			
					7% włoska			
					1924	96 65-96 05	96 39-96 28	
						-96 25 (150)	-96 39 (200)	

Z BANKU POLSKIEGO

BANK POLSKI W KWIETNIU 1937 R.—Obroty walutowe zwyczajne Banku Polskiego w kwietniu kształtowały się korzystnie, dając nadwyżkę skupu walut i dewiz nad ich sprzedażą przez Bank. W ub. r. w tym samym miesiącu, pod koniec którego zresztą została wprowadzona reglamentacja dewizowa—obroty walutowe Banku wykazywały jeszcze ogromny deficyt.

W związku z korzystnym w kwietniu kształtowaniem się obrotów walutowych nastąpił też wzrost rezerw walutowych Banku, mianowicie z zł 35 4 miln. do zł 36 3 miln.

Jednocześnie wzrastały i rezerwy z łota—głównie dzięki drobniemu skupowi, dokonywanemu przez oddziały Banku, częściowo zaś dzięki zakupom za granicą. Wzrost rezerw złota w I dekadzie kwietnia wyniósł zł 0 8 miln., w II dekadzie—zł 0 8 miln. i w III dekadzie—zł 1 3 miln. W ciągu całego miesiąca rezerwy podniosły się z zł 405 9 miln. do zł 408 8 miln.

Jakie rezultaty dała reglamentacja dewizowa w zakresie rezerw instytucji emisyjnej w okresie rocznym działania? Otóż, w ciągu roku—od końca kwietnia 1936 r. do końca kwietnia 1937 r.—rezerwy złota podniosły się o zł 28 1 miln. do zł 408 8 miln., a rezerwy walutowe więcej niż podwoiły się, zwiększając o zł 21 1 miln. do zł 36 3 miln.

Jeśli chodzi o tzw. pokrycie z łotem obiegu i zobowiązań, a więc stosunek rezerw złota do sumy obiegu biletów bankowych i części natychmiast płatnych zobowiązań (przewyżki ich ponad zł 100 miln., uznane przez statut za pewne niezmiennie minimum tych zobowiązań)—to pokrycie to na ultimo kwietnia b. r. wyniosło 35 82% i było większe niż przed miesiącem, ale nieco niższe niż przed rokiem. Zmiany w stanie pokrycia złotem obiegu i zobowiązań przedstawia liczbowo następujące zestawienie:

	o/o
31/III 1937	35 17
10/IV „	36 48
20/IV „	37 08
30/IV „	35 82
30/IV 1936	36 82

Wzrost procentu pokrycia złotem w kwietniu b. r. był nieco większy, niż to wynikałoby ze wzrostu sumy pokrycia, tj. rezerw złota, mianowicie dzięki temu, że jednocześnie niewielkiej zmniejszeniu uległa podlegająca pokryciu suma obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań Banku (właściwie części ich, uwzględnianej przy obliczaniu pokrycia)—z zł 1 254 1 miln. do zł 1 241 2 miln. (względnie z zł 1 154 1 miln. do zł 1 141 2 miln.).

Zmniejszeniu uległy oba składniki powyższej sumy, a więc zarówno obieg biletów bankowych (z zł 999 6 miln. do zł 995 7 miln.), jak i natychmiast płatne zobowiązania (z zł 254 5 miln. do zł 245 5 miln.). W zakresie zobowiązań spadek dość poważny, bo blisko o 10%, wykazały w kwietniu lokaty żyrowe; natomiast saldo pozycji „różne rachunki” nie tylko nie obniżyło się, ale nawet wzrosło—z zł 59 6 miln. do zł 69 4 miln. Suma lokat żyrowych obniżyła się z zł 194 8 miln. do zł 176 1 miln. Obniżyły się lokaty kas państwowych, ale wobec ich zanikomych rozmiarów nie wywołało to większego wpływu na ogólną sumę lokat. Obniżyły się też lokaty prywatne, osiągając mimo to poziom blisko o połowę wyższy od zeszlencowego. Liczbowo zmiany w stanie lokat żyrowych przedstawia następujące zestawienie (w miln. zł):

Listy zastawne i obligacje banków

				w % % nominalu
7%	L. Z. Państw Banku Roln.	zł w zł. 1927	83 25	83 25 83 25
8%	„ „ „ „	zł w zł. 1927	94 00	94 00 94 00
7%	„ Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83 25	83 25 83 25
8%	„ „ „ „	zł w zł. 1924	94 00	94 00 94 00
8%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83 25	83 25 83 25
8%	„ „ „ „	zł w zł. 1924	94 00	94 00 94 00
5%	Obl. Bud. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	93 00	93 00 93 00
5½%	L. Z. Banku „	zł w zł. 1924	81 00	81 00 81 00
5½%	„ „ „ „	zł w zł. 1927	81 00	81 00 81 00
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81 00	81 00 81 00
5½%	„ „ „ „	zł w zł. 1927	81 00	81 00 81 00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

8%	L. Z. Tow. Kred. Przem. Polskiego ⁴⁾	zł		70 00
4½%	L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego	zł	52 50	52 00 52 25
4½%	„ „ „ „ m. Warszawy	zł		55 00
5%	„ „ „ „ „ Warszawy	zł	59 50	58 50 58 50
5%	„ „ „ „ „ z 1933 r.	zł	58 00	57 25 58 00
				-57 25
				-57 50
5%	L. Z. Tow. Kred. Kalisza z 1933 r.	zł	47 00	47 00 47 00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Kielc z 1933 r.	zł		47 00
5%	L. Z. Tow. Kred. m. Łodzi	zł		51 75
				-51 50

Obligacje miast

VI 6%	Poż. Konw. m. Warszawy	zł		60 7
-------	------------------------	----	--	------

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁵⁾

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach—obroty)

New York	19 ÷ 24/IV	26/IV ÷ 1/V	3 ÷ 8/V
6% dolarowa			
1920	49-48⅞-49 (32 000)	48⅞-48⅞-48½ (5 000)	48½-48⅞-48⅞ (16 000)
8% Dillon			
1925	48⅞-47⅞ (15 000)	47½-45½-45½ (37 000)	46-45⅞-45⅞ (6 000)

1) \$ 5 = zł 44 57.
 2) Dotyczy odcinków po 100.
 3) Dotyczy drobnych odcinków.
 4) Gwarantowane przez Skarb Państwa.
 5) Kursy w % -ch nominalu, obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Mediolanie — w tysiącach).

		Lokaty żyrowe:	
		has pań- stwowych	pozostałe
31/III	1937	0'8	194'0
10/IV	"	0'6	174'3
20/IV	"	0'7	183'8
30/IV	"	0'6	175'4
30/IV	1936	1'1	120'5

Obieg biletów bankowych wzrósł na ultimo kwietnia o zł 46.4 miln. Jest to wzrost nieco większy niż na ultimo stycznia b. r. (zł 41.9 miln.) i niż na ultimo marca b. r. (zł 40.8 miln.), ale zato mniejszy niż na ultimo lutego b. r. (zł 48.8 miln.), a zwłaszcza niż na ultimo kwietnia ub. r. (zł 67.9 miln.). Obieg banknotów na ultimo kwietnia osiągnął poziom—podobnie jak w poprzednich miesiącach—bliski miliarda, przy czym nieznacznie niższy niż na ultimo marca b. r., a nieco poważniej niższy—niż na ultimo kwietnia ub. r., jak to wykazuje poniższe zestawienie (w miln. zł):

31 I	1937	999'3
28/II	"	1 000'2
31/III	"	999'6
10/IV	"	973'8
20/IV	"	949'3
30/IV	"	995'7
30/IV	1936	1 010'0

Wzrost obiegu na ultimo kwietnia spowodowany został w drobnym stopniu odpływem lokat z rachunków żyrowych, głównie zaś wiązał się ze zwykłą działalnością kredytowej Banku.

Jeśli chodzi o 3 główne formy kredytów Banku, to dość poważny w liczbach absolutnych wzrost wykazały w III dekadzie kwietnia: portfel wekslowy (o zł 22.1 miln.) oraz pożyczki zastawowe (o zł 21.3 miln.). Portfel biletów skarbowych, który stopniowo spadł do minimalnych rozmiarów, zwykował w III dekadzie kwietnia tylko o zł 2.5 miln.

W okresie całego kwietnia portfel wekslowy zmalał, natomiast zwiększył się portfel biletów skarbowych i poważnie wzrosły pożyczki zastawowe. Różnice te podaje następujące zestawienie (w miln. zł):

	Wzrost (+) lub spadek (-)
Kredyty dyskontowe . . .	-41'5
Pożyczki zastawowe . . .	+15'2
Bilety skarbowe	+ 0'3

W okresie rocznym od końca kwietnia 1936 r. do końca kwietnia 1937 r. nastąpił—mimo dużego wzrostu produkcji i obrotów—poważny spadek kredytów. Jest to wyrazem zwiększonej płynności na rynku, zwłaszcza jeśli chodzi o instytucje finansowe. Ten spadek kredytów w ciągu roku liczbowo przedstawia poniższe zestawienie (w miln. zł):

Spadek	
Kredyty dyskontowe . . .	96'0
Pożyczki zastawowe . . .	35'7
Bilety skarbowe	62'4

Co się tyczy pozostałych—poza powyżej wymienionymi—operacji czynnych Banku, to podkreślić należy wzrost w kwietniu o zł 6.7 miln. zapasu monet srebrnych i bilonu, skupionych przez Bank na własność, oraz spadek o zł 0.6 miln. portfeli papierów kredytu długoterminowego, nabytych przez Bank; dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) pozostał w dalszym ciągu niezmienny.

Całe bankowe pokrycie obiegu i zobowiązań przedstawiało się w kwietniu następująco (w tys. zł):

	31/III	20/IV	30/IV
Waluty i dewizy	35 432	35 791	36 341
Weksle krajowe	602 116	538 570	560 664
Bilety skarbowe	2 840	655	3 163
Polskie monety srebrne i bilon	40 113	47 391	46 788
Pożyczki zabezpieczone zastaw.	35 302	29 242	50 539
Papiery proc. własne	135 042	134 473	134 469
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	940 845	876 122	921 964

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

OGÓLNE

MIĘDZYNARODOWE RYNKI KAPITAŁOWE W 1936 R.—Rok 1936 przynosi likwidację bloku złotego, a tym samym usuwa granicę, dzielącą kraje wierzycielskie z punktu widzenia kredytowego i stopy procentowej¹⁾. Rynki holenderski i szwajcarski zdołały dość szybko dostosować poziom swej stopy procentowej do poziomu stopy tych krajów, które już dawniej przeprowadziły dewaluację. Jedynie we Francji napotkano w tym kierunku na dość duże trudności.

Kursy rent krajów wierzycielskich nie wykazują prawie żadnych wahań, a tani pieniąż stanowi w dalszym ciągu podstawę poprawy gospodarce. Na światowych giełdach odczuwa się silniejsze zainteresowanie akcjami, co staje się zrozumiałe w związku ze wzrostem rentowności przedsiębiorstw. Ożywienie rynków akcyjnych obejmuje prawie wszystkie giełdy europejskie.

Ożywienie rynku kapitałowego w takich krajach, jak: Anglia, Stany Zjednoczone i Szwecja, wyrażające się zwykłą kursów akcji i zwiększeniem inwestycji prywatnych, osiągnęło tak wysoki poziom, że zaczęło już budzić obawy spekulacyjnej haussy z wszelkimi zgubnymi następstwami dla całości równowagi gospodarczej. Tym się tłumaczą pewne restrykcje, stosowane w tych krajach, przede wszystkim w zakresie racjonalnego i planowego

zużycia napływających kapitałów zagranicznych.

Kursy rent państwowych w Anglii nie wykazały w 1936 r. poważniejszych wahań. Banki kredytowe skupują w silniejszym zakresie papiery wartościowe, co stoi w ścisłym związku ze wzmoczoną akcją nakręcania koniunktury przez związki prawnopubliczne.

Kursy pożyczek szwedzkich wykazywały nadal silną tendencję zwykłą; 3%-owe pożyczki państwowe osiągnęły poziom równy pari. Podkreślić ponadto należy, że zwykła kursów spowodowana została tylko w nieznanym stopniu kupnem papierów wartościowych przez uciekające ze swych krajów kapitały zagraniczne. Toteż po dewaluacji walut w krajach spadek kursów był stosunkowo nieznaczny i miał charakter krótkotrwały.

W Stanach Zjedn. rok 1936 wykazał dalszą wzmoczoną tendencję zwykłą, zwłaszcza na rynku bonów skarbowych. Na skutek wyjątkowo niskiej stopy procentowej na rynku pieniężnym banki zwiększyły swój portfel papierów wartościowych, w pierwszej linii—portfel papierów państwowych. Nowa 2 1/8%-owa pożyczka państwowa osiągnęła kurs 104. Również odnośnie obligacji przedsiębiorstw prywatnych daje się zaobserwować wzmoczone zainteresowanie, wyrażające się zwykłą kursów. Kursy niektórych obligacji tego typu przekroczyły w tym roku 110. Rozwój ten jest tym bardziej charakterystyczny, że właściwie zainteresowanie kapitału zagranicznego skoncentrowało się raczej na rynku akcyjnym.

W krajach dawnego bloku złotego położenie rynku papierów wartościowych w 1936 r. do chwili dewaluacji niewiele różniło się od sytuacji w 1935 r. 4%-owe pożyczki państwowe w Holandii nie wykazywały, nawet mimo wstrząsów walutowych, poważniejszych wahań. We Francji i Szwajcarii kursy pożyczek mocno ucierpiały pod wpływem niepokoju walutowych. Wszędzie jednak daje się zaobserwować przyływ kapitałów, które przedtem szukały schronienia za granicą. Jedynie we Francji powrót kapitałów natrafiał na znaczne trudności, a w końcu października miał miejsce nawet dalszy odpływ kapitałów z Francji. W związku z tymi ruchami kapitałów kursy pożyczek wykazują tam wyraźną chwiejność. W Szwajcarii pożyczki państwowe, których kursy przed dewaluacją kształtowały się dużo poniżej pari, osiągnęły po dewaluacji już w październiku kurs równy pari. We Włoszech dewaluacja lira pozostała bez wyraźnego wpływu na rynek kredytowy. Włoskie pożyczki państwowe pod wpływem dalszych emisji wykazują wyraźną tendencję zniżkową.

Na uwagę zasługuje rozwój rynku kapitałowego w Austrii, który nawet bez wpływu Rządu kształtował się normalnie. Kursy pożyczek państwowych wykazują w ciągu 1936 r. stabilizację. Rentowność pożyczek państwowych od listopada 1935 r. wykazuje nieprzerwaną tendencję zniżkową.

W Czechosłowacji, na skutek silnej polityki interwencyjnej Rządu, miały miejsce nie-

¹⁾ P. „Wirtschaft u. Statistik” Nr 6/1937.

znaczne tylko wahania kursowe. Przeprowadzona w 1936 r. przymusowa konwersja wyżej oprotentowanych pożyczek państwowych oraz druga dewaluacja korony nie wywarły poważniejszego wpływu na rynek papierów wartościowych.

Ruch zwykły kursów akcji, który został zapoczątkowany już w 1935 r., odbywał się w 1936 r. w stopniu jeszcze silniejszym. Również obroty akcjami doznały w tym roku wzmocnienia. Spośród krajów europejskich zmieniony poziom kursów akcji wykazywały jedynie Jugosławia i Grecja. Jako przyczynę haussy kursów akcji wymienia się zwiększoną dochodowość przedsiębiorstw.

W krajach anglosaskich, gdzie ożywienie upodobiło się częściowo do boomu, zyski przedsiębiorstw wykazują poważny wzrost, w związku z czym stopa dywidendowa uległa wydatnemu podwyższeniu. W znacznej liczbie spółek akcyjnych w Anglii dywidenda przekroczyła 15%, liczba zaś przedsiębiorstw, które nie wypłaciły żadnej dywidendy, została poważnie skurczona. Podkreślić ponadto wypada, że gdyby nie ostrożna polityka dywidendowa przedsiębiorstw angielskich, stopa wypłaconej dywidendy byłaby prawdopodobnie jeszcze wyższa. Przedsiębiorstwa angielskie przeznaczają stosunkowo wyższe kwoty zysków na tworzenie rezerw. Przeciętne kursy angielskich akcji podniosły się w ciągu roku o 15%. W niektórych gałęziach przemysłu kursy akcji wykazują gwałtowny skok w górę, np. zwykłe kursowe akcji przemysłu gumowego i miedzianego sięgają prawie 60%, przemysłu węglowego, żelaznego i stalowego—ponad 40%. Gwałtowna wyżka kursów akcji przedsiębiorstw tego typu wywołana została w dużym stopniu akcją zbrojeniową Anglii, w kursach akcji bowiem przemysłów konsumpcyjnych daje się zaobserwować wyraźna stagnacja.

Podobny rozwój, w niektórych gałęziach przemysłu nawet silniejszy, miał miejsce w Szwecji. Kursy akcji wzrosły tam w 1936 r. w porównaniu z 1935 r. o ok. 50%. Obroty akcjami były wyższe prawie 2½-krotnie niż w ubiegłym roku.

Ruch zwykły na giełdzie w New-Yorku trwał w ciągu całego roku 1936. Podkreślić należy, że wartość akcji, znajdujących się w rękach kapitału zagranicznego, wzrosła w tym roku o \$ 600÷700 miln. do sumy \$ 29¼ mild. Znaczna część tej kwoty przypada jednak raczej na wyższe kursową niż na nowe lokaty. Kursy akcji przedsiębiorstw amerykańskich wzrosły przeciętnie o 30%, osiągając tym samym stan z 1928 r. Ruch ten nie był przy tym jednolity. Silniejszy ruch zwykły wykazują przemysły dóbr produkcyjnych, w szczególności gałęzie przemysłu ciężkiego i surowcowego, natomiast akcje przemysłów konsumpcyjnych wykazują nieznaczny tylko wzrost.

Międzynarodowe rynki emisyjne wykazują w 1936 r. obroty podobne jak w roku poprzednim; emisje na rachunek zagranicy nie przybrały większych rozmiarów. W ramach emisji wewnętrznych emisje prywatne odbywały się na szerszą skalę jedynie w Anglii, Stanach Zjednoczonych i Japonii. W krajach dawnego bloku złotego daje się zauważyć po dewaluacji pewna poprawa na rynku emisji kapitałów. W Holandii np. związki prawnopubliczne przeprowadziły w 1936 r. szerzej zakrojoną akcję konwersyjną, również w Szwajcarii zauważyć można było ożywienie rynku emisyjnego, jedynie na rynku francuskim nie było prawie żadnej zmiany, nawet po dewaluacji franka.

Emisje wewnętrzne na rynku angielskim wzrosły w 1936 r. o ok. 20%, przy czym zaobserwować można przesuwanie się punktu ciężkości na emisje prywatne, na które przypało ok. 62,5% ogólnej sumy emisji we-

wewnętrznych. Szczególnie silny proces zwiększania emisji ma miejsce w przemyśle, związanych ze zbrojeniami, podczas gdy emisje na rynku budowlanym i nieruchomości wykazują widoczny spadek. Emisje rynku londyńskiego ograniczają się prawie wyłącznie do emisji krajowych, pewnie—nieznacznie zresztą—emisje na rachunek zagranicy dotyczą dominiów i kolonii angielskich.

W Stanach Zjedn. emisje kapitałów posiadały w ostatnich latach charakter emisji publicznych, niemniej jednak emisje na rachunek gospodarki prywatnej wykazują w 1936 r. poważną poprawę. Szczególnie silnie wzrosła globalna suma emisji akcji—co świadczyłoby o wracającym optymizmie gospodarczym. Wśród emisji prywatnych najpoważniejsze są emisje towarzystw komunikacyjnych, następnie emisje przemysłu ciężkiego i przemysłu zaopatrzenia.

Zapotrzebowanie kapitałowe ze strony związków prawnopublicznych, głównie państwa, zmniejszyło się widocznie od początku III kwartału ub. r. i na ogół czyni się przypuszczenia, że w związku z poprawą budżetową zmniejszenie udziału państwa na rynku kapitałowym postępować będzie w przyszłości w znacznie silniejszym stopniu.

I.

BELGIA

STAN FLOTY.—Flota belgijska w dn. 1/I 1937 r. liczyła: 238 jednostek o łącznej pojemności 378 467 brt i 252 657 nrt, w tej liczbie statków, przeznaczonych do służby państwowej, było 37 o łącznej pojemności 27 733 brt i 10 762 nrt, statków pomocniczych (holowniki, jachty, dragi) 68 o łącznej pojemności 6 399 brt i 1 432 nrt, statków handlowych 101 o łącznej pojemności 350 734 brt i 241 895 nrt.

Statków handlowych—wg rodzaju napędu—było: parowców—89 o łącznej pojemności 288 696 brt i 201 199 nrt, motorowców—11 o łącznej pojemności 61 514 brt i 40 198 nrt, oraz 1 lichtuga morska o pojemności 524 brt i 498 nrt.

W stosunku do stanu na dz. 1/I 1936 r. zmniejszyła się zarówno liczba statków floty handlowej belgijskiej, jak i jej tonaż: ubyło, mianowicie, 6 jednostek o pojemności 17 354 brt i 5 449 nrt, przy czym należy podkreślić, że zmniejszenie to objęło tylko statki parowe i bez napędu (lichtugi)—tak, że stan motorowców pozostał bez zmiany. Natomiast w dn. 1/I 1937 r. znajdowało się w budowie 13 nowych jednostek motorowych, w tym 9 dużych statków o pojemności 3 900÷8 170 DW każdy, o łącznej pojemności ok. 65 800 DW.

Jak widać, zmniejszenie tonażu w ub. r. nie było wywołane pogorszeniem się koniunktury, lecz było przejściowo następstwem modernizacji tonażu—tak, że w końcu bieżącego roku względnie w roku przyszłym pojemność floty belgijskiej wzrośnie o ok. 40 tys. brt. Należy również podkreślić zarysowującą się tendencję floty belgijskiej do przechodzenia na tonaż motorowy.

NIEMCY

REFORMA PODATKÓW SAMORZĄDOWYCH.—System podatkowy Rzeszy oraz samorządu terytorialnego (poszczególnych krajów, gmin i związków gmin) wykazuje po wojnie znaczne zmiany w porównaniu ze stanem przedwojennym. Różnice te były stale pogłębiane szeroką w tej dziedzinie autonomią samorządu.

Reforma podatkowa z 1920 r. przekazała samorządom ustawodawstwo, wymiar i pobór

podatków rzeczowych oraz niektórych spożywczych, zastrzegając Państwu dziedzinę podatków osobistych. Ustawodawstwo następnych lat dąży do ograniczenia roli samorządu w zakresie podatkowym przez zastosowanie zasady, że samorządowe podatki rzeczowe winny być pobierane jako dodatki do podatków państwowych lub oparte na ustawodawstwie państwowym. Należy zaznaczyć, że w wyniku tych tendencji w podatkowych systemach samorządowych w Niemczech wytworzyły się wielkie różnice. Dość przytoczyć, że opodatkowanie realności regulowane było dotychczas w Niemczech przez 16 ustaw poszczególnych krajów, zasadniczo niejednokrotnie różniących się między sobą. Nic dziwnego, że coraz silniejsza stawała się w ostatnich latach dążność do ujednostajnienia i uproszczenia tych przepisów.

Ustawą ramową z dn. 1/XII 1930 r. o podatkach gruntowym i przemysłowym Rząd Brüninga przekazał te podatki krajom Rzeszy, pozostawiając im swobodę dalszego ich przekazywania gminom, podając jednocześnie ogólne wytyczne, na jakich winna się opierać konstrukcja tych podatków. Kwestia jednak nie została całkowicie rozwiązana, gdyż ordynacje podatkowe poszczególnych krajów Rzeszy nie zostały uchylone.

Zagadnienie to stara się usilnie w płaszczyźnie swego światopoglądu rozwiązać narodowy socjalizm. Jednym z podstawowych zadań narodowego socjalizmu jest scementowanie pod każdym względem całego obszaru Rzeszy. Dotychczas stały temu na przeszkodzie znaczne odrębności we wszystkich prawie dziedzinach poszczególnych krajów Rzeszy, utrwalone ich szerokim samorządem, w ramach którego samorząd podatkowy odgrywał rolę jedną z najważniejszych.

Usunięcie tego stanu rzeczy narodowy socjalizm uznał za jedno z najpilniejszych swych zadań. Najpierw, oczywiście, przedsięwzięto prace w dziedzinie administracji ogólnej. Dość silnie tu i ówdzie zaobserwowane zaraz po objęciu władzy przez narodowy socjalizm tendencje odśrodkowe zostały niezwłocznie i ostro stłumione, jednocześnie kierownicze czynniki w Państwie wypowiedziały nie tylko nieubłaganą walkę tymże tendencjom, lecz nadto zapowiedziały głęboką i zasadniczą reformę dotychczasowego stanu w kierunku zniesienia zbyt szerokiej autonomii dzielnicowej i w duchu centralizacji.

Prace przygotowawcze nad nowym podziałem administracyjnym Państwa prowadzone są w szybkim tempie. Podział ten, jak wiadomo, ma opierać się na okręgach (Gau), różniących się swym obszarem od obszarów dotychczasowych krajów, wprowadzać ma jednocześnie nowe formy i nowy tok instancji w duchu wybitnie centralistycznym. W tym też kierunku idzie pierwsza w tej dziedzinie ustawa z dn. 30/I 1934 r. o nowej budowie Rzeszy, która odbiera krajom prawo reprezentacji ludu, przenosi jednocześnie wszelkie dotychczasowe prawa suwerenne krajów (w dziedzinie administracyjnej, skarbowej, ustawodawczej itp.) na Rzeszę, podporządkowuje rządy poszczególnych krajów Rządowi Rzeszy, podporządkowując zarazem namiestników nadzorowi służbowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Niemniejsze zainteresowanie okazywał narodowy socjalizm dziedziną źródeł podatkowych. Oczywiście, zwrócono przede wszystkim uwagę na te źródła, które opierają się na udziałach we wpływach z podatków państwowych. Drogą kilkakrotnie przeprowadzonych—ostatnio ustawą z dn. 30/III 1936 r.—zmian w tzw. ugodzie finansowej (Finanzausgleich) co do rozdziału wpływów z podatków między Państwo i samorząd ograniczono wybitnie udział tych samorządów we wpływach 3 wiel-

kich podatków państwowych, tj. dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych oraz z podatku obrotowego. Po tej samej linii idzie obniżenie udziału krajów w podatku od pojazdów mechanicznych w roku rachunkowym 1935/34 oraz ograniczenie tego udziału do RM 90 miln. rocznie na następne lata.

W międzyczasie odbywał się wielki proces unifikacji ustawodawstwa podatkowego drogą przejmowania przez Państwo podatków dotychczas całkowicie samorządowych. I tak od dn. 1/V 1934 r. podatki od uboju, należące dotychczas do krajów, zostały zastąpione państwowym podatkiem od uboju. Dla ścisłości należy jednak zaznaczyć, że wpływy z tego podatku przekazywane są w 96% na rzecz tychże krajów. Dużo większe znaczenie z punktu widzenia unifikacji posiada ustawa z dn. 5/V 1936 r. o opłatach stempowych (Urkundensteuergesetz), znosząca z dniem 1/VII 1936 r. obowiązujące na obszarze każdego kraju odrębne ordynacje o opłatach stempowych i wprowadzająca na ich miejsce jednolite normy dla całej Rzeszy. Wpływy z opłat idą do tego momentu na rzecz Państwa — z tym, że to ostatnie daje samorządom jedynie pewien ekwiwalent za ubytek we wpływach z tego tytułu — ekwiwalent w każdym bądź razie nie mogący przekroczyć przeciętnych wpływów z opłat w ostatnich latach.

Największe jednak znaczenie zarówno ze względów finansowych, jak i dla samego procesu unifikacji posiada reforma podatków realnych, przeprowadzona w początku grudnia 1936 r. Ustawa z dn. 1/XII 1936 r., wprowadzająca ustawy o podatkach realnych (Einführungsgesetz zu den Realsteuergesetzen), jak również z tej samej daty ustawy o podatkach przemysłowym i gruntowym dla całego obszaru Rzeszy oddają gminom 2 te wielkie podatki, należące dotychczas do 16 krajów i oparte na tyłach oddzielnych i zasadniczo różniących się niejednokrotnie między sobą ordynacjach podatkowych tych krajów (np. podatek gruntowy w Prusach, Saksonii i Badenii oparty był dotychczas na wartości obiektu, w Bawarii zaś i Wirtembergii — na średniej przychodowości lub czynszu). Jednocześnie ustawa wprowadzająca zapowiada nowy rozdział źródeł dochodowych między kraje i gminy oraz nowy podział ich zadań i ciężarów; ustawa pozostawia Ministrom: Skarbu i Spraw Wewnętrznych rozwiązanie tych zagadnień najpóźniej do dn. 1/IV 1938 r.

W każdym bądź razie już obecnie gminy otrzymują 3 najwydatniejsze źródła podatkowe ze wszystkich samorządowych: podatek obywatelski, którego wymiar oparty jest na dochodzie lub majątku podatnika, oraz ostatnio zreformowane podatki: przemysłowy i gruntowy. Stopniowe odbieranie krajom źródeł dochodowych jest zupełnie wyraźne. Według zaopiniowania urzędowych kraje jak również związki gmin w przyszłości nie będą miały w ogóle prawa do poboru podatków. W przyszłości do poboru podatków będą upoważnione tylko Państwo i gminy.

Podatek przemysłowy wszedł w życie z dniem 1/IV 1937 r. i podlega mu każde przedsiębiorstwo zarobkowe, wykonywane na miejscu (jeder stehende Gewerbebetrieb), prowadzone w kraju. Od podatku zwolnione są: poczta, koleje, autobusy, monopole, loteria państwowa, Bank Rzeszy, Bank Rentowy, banki państwowe — o ile wykonują zadania państwowo-gospodarczego rodzaju, publiczne i będące pod kontrolą Państwa kasy oszczędności — o ile służą właścicielowi obrotowi oszczędnościowemu, fundacje i zakłady, służące wyłącznie i bezpośrednio celom użyteczności powszechnej, dobroczynnym lub kościelnym, itp. Uprawniona do poboru podatku jest gmina, w której przedsiębiorstwo jest położone.

Platnikiem jest przedsiębiorca. Podstawę wymiaru stanowi przychód i kapitał przedsiębiorstwa. Na wniosek płatnika lub zainteresowanej gminy i za zgodą Ministra Skarbu może być również przyjęta za podstawę wymiaru suma wynagrodzeń, wypłaconych przez przedsiębiorstwo w miesiącu kalendarzowym.

Przy obliczaniu podatku przemysłowego według przychodu należy najpierw ustalić wymiarową kwotę podatkową (Steuermessbetrag) przez zastosowanie do przychodu z przedsiębiorstwa podatkowej stawki wymiarowej (Steuermesszahl). U osób fizycznych, jawnych spółek handlowych i komandytowych pierwsze RM 1 200 przychodu jest wolne od podatku. Dla następnych przychodów podatkowe stawki wymiarowe wynoszą 1% dla pierwszych RM 1 200 i wzrastają o 1% dla każdych następnych RM 1 200 do wysokości 5%; dla osób prawnych podatkowa stawka wymiarowa wynosi zawsze 5%. Dla obliczenia podatku przemysłowego według kapitału przedsiębiorstwa ustala się podatkową kwotę wymiarową (Steuermessbetrag) przez zastosowanie do tego kapitału podatkowej stawki wymiarowej (Steuermesszahl) w wysokości 2⁰/₁₀₀. Ustalone w powyższy sposób wymiarowe kwoty podatkowe (Steuermessbeträge) według przychodu i kapitału dodaje się i otrzymuje w ten sposób jednolitą podatkową kwotę wymiarową (einheitlicher Steuermessbetrag). Wysokość podatku ustala się przez zastosowanie następnie do tej kwoty stopy podatkowej (Hebesatz), uchwalonej przez gminę na każdy rok obrachunkowy. Podatek płatny jest kwartalnie w dniach: 15/V, 15/VIII, 15/XI i 15/II. Dla ustalania podatku według sumy wypłaconych wynagrodzeń należy również najpierw obliczyć podatkową kwotę wymiarową (Steuermessbetrag) przez zastosowanie do sumy tych wynagrodzeń podatkowej stawki wymiarowej (Steuermesszahl) w wysokości 2⁰/₁₀₀ i następnie zastosowanie do tej kwoty wymiarowej odpowiedniej stopy podatkowej (Hebesatz), uchwalonej na dany rok przez gminę. W tym wypadku jednak podatek jest płatny za każdy miesiąc kalendarzowy 15 każdego następnego miesiąca.

Podatek gruntowy wg nowych przepisów wchodzi w życie dopiero z dniem 1/IV 1938 r. Przedmiotem podatku jest majątek rolny, leśny, przemysłowy i inny nieruchomy. Od podatku zwolnione są: posiadłości gruntowe Państwa, krajów, gmin, o ile właściciel posiadłości te użytkuje dla użytku lub służby publicznej (für einem öffentlichen Dienst oder Gebrauch), posiadłości gruntowe obcego Państwa, użytkowane dla celów ambasady, konsulatu lub konsulatów tych państw, pod warunkiem wzajemności itp. Podstawę opodatkowania stanowi dla całego obszaru Rzeszy wartość jednolita (Einheitswert) posiadłości, ustalona według przepisów obowiązującej ustawy szacunkowej. Podatek oblicza się w ten sposób, że do ustalonej w powyższy sposób wartości jednolitej stosuje się podatkową stawkę wymiarową (Steuermesszahl) w wysokości 10⁰/₁₀₀, w wyniku czego otrzymuje się tzw. podatkową kwotę wymiarową (Steuermessbetrag). Podatek oblicza się przez zastosowanie do podatkowej kwoty wymiarowej odpowiedniej stopy podatkowej (Hebesatz). Tę ostatnią ustalają gminy każda dla własnego okręgu w wysokości jednolitej dla wszystkich nieruchomości — zarówno niezabudowanych, jak i zabudowanych, położonych w obrębie gminy. Podatek gruntowy od gospodarstw rolnych i leśnych płatny jest w 4 ratach kwartalnych, od nieruchomości zaś zabudowanych — 15 każdego miesiąca w wysokości 1/12 kwoty rocznej podatku.

KWESTIA RACJONALNEGO WYKORZYSTANIA ODPADKÓW. — Zakrojony na wielką skalę plan czteroletni, którego zadaniem jest możliwie dalekoidące uniezależnienie Niemiec od importu surowców, zwrócił uwagę sfer gospodarczych nie tylko na różnorodność artykuły zastępcze strictu sensu, lecz także na zaniedbane dotychczas możliwości w dziedzinie wykorzystania wszelkiego rodzaju odpadków. Poza licznymi zarządzeniami i usilną propagandą, mającą na celu oszczędność gospodarkę surowcową i dążenie do zmniejszenia powstających w każdym procesie produkcyjnym odpadków, opracowano szczegółową organizację zbierania i kierowania z powrotem w obieg gospodarczy tak cennych obecnie a nie dających się uniknąć odpadków.

Z faktu, że wiele odpadków stanowi nawet w zupełnie liberalnej gospodarce pożądany surowiec, wynika istnienie wszędzie pewnego aparatu handlowego, trudniącego się zbieraniem, sortowaniem i dostarczaniem odpadków zakładom przemysłowym do dalszego przerobu. Zasiąg tego aparatu jest jednak ściśle ograniczony rentownością uprawianego procederu. Zależy więc w dużym stopniu od ceny surowców na rynku, przy czym obecne wysokie ceny i trudności aprowizacyjne uczyniły rentownymi zbieranie wielu odpadków, bezwartościowych w okresie niskich cen i nieskrępowanego importu. Zdano sobie jednak w Niemczech dokładnie sprawę z tego, iż żadna cena ani żadne trudności aprowizacyjne nie mogą doprowadzić rentowności handlu odpadkami do tak dalekoidącego wykorzystania wszystkich możliwości, jak to z pewnych ogólnogospodarczych a nawet pozagospodarczych względów jest obecnie pożądane.

Wobec takiego stanu rzeczy istniały dwie drogi do wyboru: albo stworzyć obok istniejącego dotychczas aparatu handlowego czy też zamiast niego inną organizację, która zajmowałaby się zbieraniem, sortowaniem i wreszcie dostarczaniem odpadków do zakładów przemysłowych — czy to głównie przy bezpłatnym współudziale państwa, czy też bez względu na koszty własne, albo można było podejść do zagadnienia od strony stworzenia dla handlu warunków opłacalności. Stwierdzenie metody następczą zresztą poważne wątpliwości, co do ich gospodarczego uzasadnienia. Kwestia bowiem wykorzystania technicznych czy naturalnych możliwości ponad miarę ekonomicznie usprawiedliwioną, czyli ponad granicę opłacalności w normalnych warunkach — może z łatwością doprowadzić po prostu do marnotrawstwa kapitału.

Pierwsze rozwiązanie sprawy przez wdrożenie członków państwa do honorowej współpracy (projekt, który pierwotnie miał dużo zwolenników) zostało zaniechane. Główny motyw tej decyzji leży zapewne w tym, że sortowanie odpadków, które jest decydujące dla możliwości dalszego ich wykorzystania, jest czynnością, wymagającą bądźco bądź fachowego przygotowania; poza tym członkowie państwa są dostatecznie obciążeni innymi częstokroć podobnymi obowiązkami „honorowymi” — co również należało wziąć pod uwagę.

Wobec tego zwrócono się do drugiej alternatywy, tj. postarano się o stworzenie opłacalności dla handlu odpadkami ponad istniejące normalnie możliwości. Ponieważ w cenie własnej odpadków główną rolę odgrywają koszty sortowania i zbierania (mowa tu, oczywiście, tylko o odpadkach, powstających w gospodarstwach domowych oraz drobnych warsztatach przemysłowych i rzemieślniczych, bo w większych fabrykach wykorzystanie wszelkich nawet nie pochodzących z produkcji odpadków zostało już od dawna postawione na należytych poziomach) — przeto na tę kwestię, zwrócono największą uwagę. Dla uczynienia

zbierania odpadków rentownym postarano się w drodze zarządzeń i umiejętnej propagandy, aby w poszczególnych gospodarstwach domowych nie wrzucano do ogólnego śmietnika odpadków metalowych, papierowych itp., dających się bez większego trudu przechować przez pewien czas. Skutkiem tego handlarz, który raz na miesiąc obchodzi swój rejon, dostaje od razu większe i posegregowane odpadki, co czyni dla niego ich zbieranie zupełnie dostatecznie opłacalnym.

Pewną rolę w zbieraniu odpadków powierzono także Hitler-Jugend, która zbiera mianowicie stare tubki od past, folię metalową itp. Poza tym każde dziecko znosi do szkoły kości, które dotychczas również wędrowały do ogólnego śmietnika. Jest rzeczą jasną, że i w tym wypadku handlarz styka się z dostatecznie dlań atrakcyjną ilością odpadków.

Powyższe rozwiązanie zagadnienia należytego wykorzystania odpadków można uznać za dość szczęśliwe. Z jednej strony utrzymano istniejący już aparat handlowy, dostarczono mu nawet zupełnie nowych poważnych źródeł dochodu, co niewątpliwie korzystnie wpłynie na dalszy jego rozwój. Z drugiej zaś strony nie zatrudniono dodatkowo nikogo, kto mógłby być w sposób bardziej gospodarczo pożyteczny zatrudniony gdzieś indziej. Nie obciążono także nadmiernie organizacyjnego aparatu partii, któremu podlega tylko ogólny nadzór nad sprawą propagandy.

AUSTRIA

STOSOWANIE KLAUZULI ZŁOTA W UMOWACH.—W dn. 27/IV b. r. ogłoszona została ustawa, wprowadzająca szereg nowych postanowień w zakresie stosowania klauzuli złota w zobowiązaniach pieniężnych. Ustawa jest dalszym wyrazem tendencji Rządu austriackiego do zupełnego wyeliminowania klauzuli złota. Szyling uznawany jest od kilku lat za walutę ustabilizowaną, która wytrzymała próbę w okresie zagranicznych dewaluacji. Rząd austriacki nie widzi więc powodu do zaopatrywania umów o rozszczenia pieniężne, opiewające na szylingi, klauzulą, zabezpieczającą wartość tych pretensyj w złocie, co jest sprzeczne z zasadą jednolitości waluty krajowej. Rząd uchylił w ub. r. klauzulę złota z umów w zakresie ubezpieczeń na życie i usunął ją z zobowiązań hipotecznych, będących podstawą emisji listów zastawnych. Wynagrodził on posiadaczy tych listów, opiewających obecnie na zwykłe szylingi, wydaniem państwowych zapisów dłużnych o wartości nominalnej 25 szyl. na każde 100 szyl. w nowych listach. Również bez klauzuli złota wydana została niedawno subskrybowana pożyczka inwestycyjna.

W nowej ustawie przyjęto jako zasadę, że przy zawieraniu w przyszłości umów co do zobowiązań pieniężnych między krajowcami obowiązek spłaty długu w złocie uważany jest za nie istniejący. Ustawa nie czyni różnicy, czy zobowiązania pieniężne opiewają z klauzulą złota na szylingi, czy też na inną walutę, w umowach między krajowcami nie uznaje się więc klauzuli złota przy przyszłych zobowiązaniach także i w takich wypadkach, w których Państwo obce, którego walutę wybrano, klauzulę tę utrzymuje.

Jeżeli zobowiązanie opiewa na obcą walutę, wierzyciel zagraniczny nie może się powołać na klauzulę złota wówczas, gdy ustawodawstwo danego państwa zagranicznego klauzuli złota w zobowiązaniach pieniężnych nie uznaje. Nowa ustawa austriacka ma tu przede wszystkim na myśli zniesienie klauzuli w „dolarach w złocie” przez tzw. „joint-resolution” kongresu Stanów Zjedn. z czerwca 1933 r. Ważność

klauzuli złota oceniana jest więc według ustawodawstwa tego państwa, którego walutę wybrano w odcasnej umowie. Nie czyni się tutaj różnicy, czy według ustawodawstwa państwa zagranicznego uchylenie mocy prawnej klauzuli złota obejmuje wszystkie zobowiązania tego rodzaju, czy też tylko niektóre z nich. Klauzula złota staje się w Austrii również i w takim wypadku nieważna, jeżeli miałaby ona stracić moc prawną w obcym państwie dopiero w przyszłości, bez względu na to, czy umowa z klauzulą złota zawarta została przed, czy po tym terminie. W ten sposób rozwiązano w Austrii definitywnie zagadnienie co do spłaty bardzo licznych zobowiązań w dolarach złotych.

To uregulowanie ma donieść znaczenie dla rozmaitych obligacji komunalnych i przedsiębiorstw przemysłowych w Austrii. Postanowienia nowej ustawy nie dotyczą pożyczek, które w drodze umów międzynarodowych zostały uznane jako spalcalne w obcych walutach z klauzulą złota, np. dawne długi państwa austriackiego w złocie, obsługiwane przez tzw. „Caisse commune”, priorytety kolei Dunaj—Sawa—Adriatyk itp.

Nowa ustawa reguluje także kwestię klauzuli złota przy umowach, które dotyczą stałego dostarczenia energii elektrycznej, gazu, wody itp. Jeżeli cena za takie dostawy ustalona została swego czasu z dodaniem klauzuli złota, odbiorca uprawniony jest wymówić umowę w drodze pisemnej, i to nawet w takim wypadku, gdyby wypowiedzenie było wyraźnie wykluczone lub uzależnione od pewnych warunków.

SZWAJCARIA

SPRAWOZDANIE BANKU NARODOWEGO ZA ROK 1936.—Na zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszy Szwajcarskiego Banku Narodowego wygłosił Prezes Zarządu Prof. Bachmann dłuższe przemówienie, poświęcone głównie zagadnieniom monetarnym.

Stwierdził on przede wszystkim, że Szwajcarię nie stać—z jednej strony—na niezależną politykę monetarną, tak samo jak—z drugiej strony—nie może się ona wiązać pod tym względem z jedną tylko grupą mocarstw. Związek taki był bowiem przyczyną dewaluacji z dn. 26/IX 1936 r., a jest jeszcze kwestią nierozstrzygniętą, czy była ona niezbędnie potrzebna. Wreszcie, przeciwstawił się on stanowczo projektom użytkowania nadwyżek, uzyskanych przez Bank wskutek dewaluacji, wysuwanych przez ruch liberalno-ekonomiczny, a nawet przez władze kantonalne, i dążącym do podziału tych sum między Państwo i kantony. Prof. Bachmann wypowiedział się za zachowaniem ich przez Bank przynajmniej do chwili osiągnięcia definitywnej stabilizacji pieniądza.

Z danych, ogłoszonych w sprawozdaniu Banku Narodowego, sędzić należy, że faktyczna sytuacja szwajcarskiego banku emisyjnego uległa zasadniczej poprawie i przez to utrzymuje się mimo dewaluacji nadal jako jeden z podstawowych i pozytywnych elementów zdrowej i silnie ugruntowanej polityki monetarnej i kredytowej Szwajcarii.

Obecna płynność zasobów Banku Narodowego, 97% pokrycie obiegu pieniężnego oraz poważne rezerwy podewaluacyjne—pozwolą zapewne utrzymać obecny kurs franka, a nawet przygotować z czasem jego ponowną stabilizację.

Ujemny wpływ, jaki dewaluacja franka francuskiego wywarła w 1936 r., nakazuje Bankowi Narodowemu prowadzenie ostrożniejszej polityki monetarnej i emisyjnej przy utrzymaniu tradycyjnego liberalizmu.

Najważniejszym wydarzeniem w życiu gospodarczym Szwajcarii była w 1936 r. prze-

prowadzona w dn. 27/IX dewaluacja franka szwajcarskiego o 30%, co odpowiada wzrostowi wartości dawnego franka złotego o 42%.

W ostatnich latach frank był atakowany kilkakrotnie jednakże bezskutecznie, silna sytuacja techniczna Banku Narodowego pozwalała przypuszczać, że będzie tak i w przyszłości, toteż dewaluacja była spowodowana względami natury ekonomicznej, a nie finansowej; złożyły się na nie głównie obawa przed wzrostem zdolności konkurencyjnej Francji w związku z przeprowadzoną przez nią dewaluacją i związane z tym dalsze pogorszenie się sytuacji na szwajcarskim rynku pracy. Liczba bowiem bezrobotnych w okresie przeddewaluacyjnym była wyższa o 15 tys. niż w 1935 r., a o 30 tys. w porównaniu z 1934 r.

Z drugiej strony Rada Związkowa łączyła wielkie nadzieje z układem walutowym, zawartym wówczas między Anglią, Francją i Stanami Zjedn., widząc w nim zapowiedź złagodzenia systemu kontyngentów i restrykcyj dewizowych.

Natychmiast po przeprowadzeniu dewaluacji wysunięto liczne projekty użytkowania zysków, powstałych wskutek zmniejszenia wartości jednostki monetarnej, i przerachowania w związku z tym rezerw banku emisyjnego. Proponowano więc przeznaczyć je na zrealizowanie programu wielkich robót publicznych celem wzmocnienia stanu zatrudnienia, na popieranie eksportu, na obniżenie kosztów utrzymania, oddłużenie jednostek, kolei związkowych lub Państwa. Zapomniano jednak, że zysk ten ma charakter ściśle rachunkowy, że nie wpływa on z normalnej działalności produkcyjnej, użytkowanie go więc dla celów ekonomicznych mogłoby się stać zarodkiem inflacji, i z tego względu Rada Związkowa poleciła Bankowi utworzyć z niego specjalny fundusz wyrównawczy.

Ostateczna ocena skutków dewaluacji jest jeszcze przedwczesna, da się to jedynie uczynić przy uwzględnieniu licznych wpływów zewnętrznych i wewnętrznych, oddziaływujących bezustannie na życie gospodarcze Szwajcarii. Całe zagadnienie komplikuje jeszcze fakt, że dewaluacja franka zbiegła się pod względem czasu z ogólnie zanotowaną poprawą w światowym życiu gospodarczym—tak, że trudno jest stwierdzić w sposób niewątpliwy, czy pewien objaw dodatni jest wynikiem przeprowadzonej dewaluacji czy też ogólnej koniunktury. Już bowiem w początkach 1936 r. zanotowano pewne oznaki poprawy w przemysłach eksportowych, mianowicie w przemyśle tekstylnym, maszynowym a zwłaszcza zegarmistrzowskim. Dawała się też zauważyć wzrastająca płynność na rynku pieniężnym, której przyczyną należy się jednak doszukiwać raczej w splanie pożyczek, ułokowanych na rynku szwajcarskim przez koleje francuskie, oraz płatności w dn. 1/VIII nie skonwertowanej części 5 pożyczki elektryfikacyjnej kolei związkowych, aniżeli w napływie kapitałów obcych lub repatriacji kapitałów szwajcarskich. W ogóle zagranica nie brała w 1936 r. udziału w subskrypcjach pożyczek szwajcarskich, ani też nie zaciągnięto na jej rachunek żadnej pożyczki.

Niewątpliwym bezpośrednim rezultatem dewaluacji jednak było znaczne zmniejszenie się tezauryzacji i związane z tym dalsze zwiększenie się płynności zarówno na rynku pieniężnym, jak i kapitałowym; dowodem tego jest m. in. znaczne obniżenie się stopy procentowej pozabankowej, która po obniżeniu przez Bank Narodowy urzędowej stopy z 2% na 1½% osiągnęła poziom 1¼%. Także i oprocentowanie obligacji kasowych, wydawanych przez wielkie banki, obniżyło się z 3½% z okresu bezpośrednio po dewaluacji do 3% w II połowie grudnia ub. r.

Emisje obligacji wykazały znaczny wzrost, szereg kantonów i gmin przeprowadziło konwersję dawniejszych wysoko oprocentowanych pożyczek.

W ostatnim sprawozdaniu przeddevaluacyjnym redyskonto oraz kredyty zastawowe w Banku Narodowym wynosiły 235 miln. franków, obieg banknotów 1 267 miln. franków, a natychmiast płatne zobowiązania 510 miln. franków. W dn. 31/XII 1935 r. wartość zapasu złota w sztabach i monetach wynosiła 1 388,8 miln. franków, do dn. 27/IX 1936 r. powiększyła się ona o 148,5 miln., w chwili więc dewaluacji wartość tego zapasu wynosiła 1 537 miln. franków. Po przewalutowaniu go według relacji 1 frank=215 mg czystego złota, wartość jego według bilansu z dn. 7/IX 1936 r. wynosiła 2 075 940 580 franków.

Jak już wspomniano, zysk, otrzymany przez rewaloryzację, przeznaczony został na utworzenie walutowego funduszu wyrównawczego.

Procentowe pokrycie złotem obiegu banknotów uległo też znacznemu wzrostowi, wynosiło ono w dn. 2/I 102,3%, w ostatnim sprawozdaniu przeddevaluacyjnym—121%, w dniu zaś 16/XII — 191,24%. Średnio procentowe pokrycie wynosiło 130,64%.

Czysty zysk bilansowy Banku Narodowego w wysokości 5,2 miln. franków zostanie przeznaczony na wypłatę dywidendy w wysokości 5% i superdywidendy w wysokości 1%. Pozostała część zostanie wpłacona do funduszu rezerwowego oraz do Państwowej Kasy Związkowej.

Ok. $\frac{2}{5}$ eksportu szwajcarskiego kieruje się do krajów, z którymi łączy ją umowy clearingowe oraz płatniczo-kompensacyjne, po dewaluacji obroty z tymi krajami nie wykazały żadnego ożywienia.

Skutki dewaluacji w odniesieniu do życia gospodarczego kraju są mniej widoczne, sama dewaluacja nie rozwiązuje bowiem wszystkich trudności, wynikłych z kryzysu. Zmniejsza ona jednak rozpiętość między zdolnością nabywczą Szwajcarii a rynku światowego i mogłaby wzmocnić znacznie jej zdolność konkurencyjną, jeśliby wyższa cen towarów importowanych nie spowodowała zbyt wysokiego wzrostu kosztów produkcji. Rząd Związkowy usiłuje nie dopuścić do tego przez zniżkę stawek celnych i rozluźnienie systemu zakazów przywozu i kontyngentów, mimo to jednak wskaźnik cen hurtowych, obejmujący—jeśli chodzi o towary importowane—głównie surowce i produkty spożywcze, wyniósł w grudniu 107 (przyjmując rok 1914 jako 100) i wzrósł w ten sposób w porównaniu z okresem styczeń-sierpień ub. r. o 16%, w porównaniu zaś z marcem 1935 r. o 24%.

Bank Narodowy domaga się w interesie bilansu płatniczego szwajcarskiego odpowiedniego uwzględnienia w umowach clearingowych kwestii wiarytelności finansowych. Choć dane te nie są całkowite, ocenia się jednak, że wiarytelności samych tylko banków szwajcarskich w Niemczech z tytułu procentów przekraczają sumę 170 miln. franków rocznie. Wśród zaś wierzycieli prywatnych jest wielu drobnych rentierów i ciulaczy, których egzystencja uzależniona jest od możliwości realizowania swych wierzytelności.

DANIA

SYTUACJA ROLNICTWA.—Do pobytu Premiera Stauninga w Londynie przywiązywały duńskie sfery gospodarcze dużą wagę, miał on bowiem omówić z decydującymi czynnikami angielskimi sprawy, dotyczące żywotnych interesów eksportu duńskiego, a mianowicie: sprawę kwoty bekonowej, sprawę utrzymania eksportu masła i jaj w dotychczasowej wysokości, sprawę

węgla oraz sprawę zawarcia nowego traktatu handlowego.

Premier Stauning w czasie swego pobytu w Londynie przeprowadził na powyższe tematy szereg rozmów, jednak bez poważniejszych wyników. Zawarcie nowej umowy handlowej okazało się nie aktualne. Możliwe jest, że do tego przyczynił się fakt, że Anglia chce najpierw uregulować swe stosunki gospodarcze z dominiami i koloniami, a potem dopiero przystąpić do rozmów z państwami trzecimi. W rezultacie, podróż Premiera Stauninga do Londynu nie przyniosła oczekiwanej zmiany stosunków wymiany towarowej z Anglią, wobec czego sfery rolnicze, straciwszy nadzieję na powiększenie zbytu swych produktów w Anglii, i co za tym idzie na utrzymanie swych gospodarstw na poziomie opłacalności—zwróciły się do Rządu z apelem, aby ratował rolnictwo przed kompletną ruiną.

Sytuacja rolnictwa duńskiego, które w latach wojny i powojennych na skutek dużych inwestycji nadmiernie się zadłużyło, jest nad wyraz ciężka. Trudności, z którymi rolnictwo walczyło stale od 1929 r., zostały do pewnego stopnia złagodzone przez powiększanie się dochodów w ostatnich kilku latach. W okresie tym rolnictwo duńskie, dzięki niskim cenom na paszę i zboże, mogło sprzedawać swe produkty hodowlane z dużym zarobkiem, który pozwalał nie tylko na opłacanie procentów od długów, ale i na podniesienie poziomu życia, równoległe do stale wzrastającego dobrobytu robotników i mieszkańców miast.

Sytuacja ta zmieniła się jednak radykalnie w II połowie 1936 r., kiedy ceny paszy uległy powszechnej i znacznej wyższości. Rezultatem tej gwałtownej wyższości, przy prawie niezmiennych cenach produktów hodowlanych, było daleko idące zmniejszenie się dochodowości rolnictwa duńskiego. Dochody rolników w wielu wypadkach nie wystarczają obecnie na zapłatę odsetek od wysokiego zadłużenia (przeszło 80% własności rolniczej zadłużone jest do 100% wartości zastawnej majątku). Ten stan rzeczy uważają rolnicy za niesprawiedliwość społeczną, tym bardziej nieuzasadnioną, że wywołaną w dużym stopniu sztucznie przez rządową politykę popierania przemysłu i zmniejszenie przez to możliwości sprzedaży przez rolników ich produktów za granicą. Żądają oni zatem od Rządu zarządzeń, które—zdaniem ich—mogą sytuację w rolnictwie poprawić i zapobiec całkowitej ruinie i sprzedaży majątków.

Postulaty rolnictwa są następujące: 1) przeprowadzenie oddłużenia w takim stopniu, aby zapewniło ono dochód z gospodarstwa w wysokości, uzasadnionej obecną koniunkturą, 2) stworzenie warunków, pozwalających na całkowite wykorzystanie zdolności produkcyjnej rolnictwa, 3) zapewnienie opłacalnych cen na rynku wewnętrznym, 4) zmiany skali podatków gruntowych i oparcie jej nie na wielkości gruntu a na tej samej zasadzie co i w przemyśle, tj. na proporcji między obciążeniem podatkowym a zdolnością płatniczą, 5) zmianę ustawodawstwa socjalnego w tym kierunku, aby nie przyciągało ono ludności wiejskiej do miast, jak to ma miejsce obecnie.

Rząd duński docenia konieczność przyjscia z pomocą rolnictwu, z drugiej jednak strony zdaje sobie sprawę z tego, że stać się to może tylko kosztem przemysłu i robotników. Wybrał on więc drogę pośrednią, przez przyznanie pewnych drugorzędnych koncesyj rolnikom, wyrażających się w zgodzie na ustalenie stałej ceny na masło w wysokości 2-60 koron (cena obecna—1-91), subsydiowanie młczarń, przedłużenie ustawy zbożowej, oraz mięsnej, również przewidujących subsydia dla rolników, oraz w przyznaniu ulg w spłacie odsetek, których termin płatności przypada na koniec czerwca.

Środki te nie rozwiązują jednak zasadniczo zagadnienia, tj. nie zmniejszają nadmiernego zadłużenia rolnictwa i nie prowadzą zatem do sanacji stosunków na roli. Odsuwają one tylko na czas późniejszy termin rozwiązania tego doniosłego zagadnienia.

ŁOTWA

STAN FLOTY HANDLOWEJ.—Wg oficjalnego wykazu, stan łotewskiej floty handlowej w 1937 r. w porównaniu z 1936 r. zmniejszył się o 9 jednostek—do liczby 102, przy równoczesnym wzroście tonażu o 8 637 brt—do 181 105 brt. Zakupiono statków parowych 5 o łącznej pojemności 17 814 brt, a jednocześnie ubyło 7 statków o łącznej pojemności 8 556 brt. Tonaż parowców zwiększył się zatem o 9 264 brt; w tymże okresie liczba innych statków (motorowych, motorowo-żaglowych i żaglowych) zmniejszyła się o 7 o łącznym tonażu 637 brt.

Jak widać z zestawienia, Łotwa zakupuje wyłącznie tonaż parowy stosunkowo stary: statki, zakupione w 1936 r.: „Abgara” (4 422 brt) z 1911 r., „Everene” (4 354 brt) z 1906 r., „Evertons” (4 107 brt) z 1919 r., „Tanmila” (3 724 brt) z 1915 r. i „Riga” (1 207 brt) z 1914 r. Należy podkreślić, że tonaż łotewski jest przestarzały i Łotwa będzie musiała w najbliższej przyszłości przystąpić do szybkiej modernizacji, aby utrzymać swój dotychczasowy tonaż. Statki stare (przedwojenne) stanowią we flocie łotewskiej 80% tonażu, przy czym w liczbie tej jest 32 statki w wieku powyżej lat 36. Trzon floty stanowią statki parowe w liczbie 87, w tym 69 statków powyżej 1 000 brt i 13 o tonażu 200 ÷ 1 000 brt.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie 26/IV ÷ 8/V 1937 r. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires, Liverpoolu i Hamburgu — w \$ — za 100 kg):

	26/IV ÷ 1/IV	3 ÷ 8/V	Wzrost (+) lub spadek (-) %
Pszenvica			
Berlin . . .	21'20	21'20	—
Praga . . .	159'47	160'45	+ 0'6
Chicago . . .	—	—	—
Buenos Aires . . .	4'51½	4'59	+ 1'7
Liverpool . . .	5'33½	5'46	+ 2'4
Wiedeń . . .	36'87½	36'87½	—
Hamburg . . .	5'68	5'54	— 2'5
Żyto			
Berlin . . .	17'50	17'50	—
Praga . . .	129'25	129'98	+ 0'5
Chicago . . .	4'33	4'45	+ 2'7
Wiedeń . . .	27'44	27'44	—
Hamburg . . .	5'30	5'30	—
Owies			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	121'54	123'14	+ 1'3
Chicago . . .	3'86	3'80	— 1'6
Buenos Aires . . .	2'13½	2'18	+ 2'3
Liverpool . . .	4'36½	4'36½	—
Wiedeń . . .	27'75	27'75	—
Hamburg . . .	3'09	3'09	—
Jęczmień browarowy			
Berlin . . .	21'35	21'35	—
Praga . . .	137'50	138'50	+ 0'7
Chicago . . .	5'27	5'25	— 0'4
Wiedeń . . .	34'00	34'00	—
Hamburg . . .	—	—	—

BYDŁO I MIĘSO

—Na rynkach zagranicznych bydła i mięsa w kwietniu panowała utrzymana tendencja z odzieniem mocniejszym dla trzody chlewnej, i słabszym—dla bydła rogatego.

W Austrii na rynku trzody chlewnej przy umiarkowanych dowozach panował mocniejszy nastrój.

W Czechosłowacji na rynku bydła i trzody chlewnej przeważała tendencja utrzymana przy zrównoważonej podaży.

Na rynku bekonomym w Anglii panowała spokojna tendencja i notowania w ostatnich tygodniach nie wykazywały zmian. Dowozy (wyłącznie kontynentalne) były niewielkie, jednak pokrywały bieżące zapotrzebowanie.

Wiedeń.—Urzędowe notowania z końca miesiąca—w szylingach austr. za 1 kg żywej wagi: świnie słoninowe prima 1:62÷1:65, angielskie krzyżówki 1:56÷1:63, rumuńskie banater 1:56÷1:62, stare świnie słoninowe 1:50÷1:55, chiłopskie 1:56÷1:64, mięsne 1:50÷1:65, staroserbkie 1:55÷1:60. Tendencja mocniejsza.

Londyn.—Notowania oficjalne na rynku bekonomów z końca miesiąca—w sh za cwt: duńskie Nr 1 sizeable 95,—Nr 2 94,—Nr 3 93, Nr 1 ciężkie 95,—Nr 2 94, szóstki Nr 1 93,—Nr 2 92, holenderskie Nr 1 sizeable 92,—Nr 2 90,—Nr 3 89, Nr 1 ciężkie 92,—Nr 2 90, szóstki Nr 1 90,—Nr 2 88, polskie Nr 1 sizeable 88,—Nr 2 85,—Nr 3 82, Nr 1 ciężkie 88,—Nr 2 84, szóstki Nr 1 86, irlandzkie sizeable Nr 1 92÷96,—Nr 2 89÷95,—Nr 3 92, Nr 1 ciężkie 92÷96,—Nr 2 90÷93, Nr 2 szóstki 92, litewskie Nr 1 sizeable 88,—Nr 2 85,—Nr 3 82, Nr 1 ciężkie 88,—Nr 2 84, Nr 1 szóstki 86, angielskie sizeable Nr 1 92÷96,—Nr 2 94÷96,—Nr 3 94, ciężkie Nr 1 94÷96,—Nr 2 94÷96, szóstki Nr 1 94,—Nr 2 92, cesarskie wyhodowane w Anglii Nr 1 sizeable 82,—Nr 2 80,—Nr 3 78, Nr 1 ciężkie 82,—Nr 2 79, Nr 1 szóstki 80, szwedzkie Nr 1 sizeable 92,—Nr 2 88, polskie w Hull 85÷97,—w Liverpool 82÷88.

Praga.—Notowania z końca miesiąca—w kor. czechosłowackich za 1 kg bitej wagi łącznie z podatkiem: cielęta 8:00÷10:50, krajowe bite na wsi 8:00÷9:00, gorsze gatunki 6:50÷7:50, bite w Pradze 8:00÷9:50,—wyjątkowo 10, świnie krajowe bite na wsi 8:00÷8:80.

MASŁO

—Na międzynarodowym rynku maślarskim w kwietniu nastąpiła dalsza poprawa sytuacji. Zmniejszone dowozy z szeregu krajów—na skutek przejściowego spadku produkcji—spowodowały wzrost notowań. Zapotrzebowanie konsumpcyjne ze względu na rosnący stan zatrudnienia szerszych mas pracowniczych również wzrosło.

Berlin.—Notowania urzędowe masła—w RM za 50 kg w hurcie: niemieckie standartowe 130, wyborowe masło mleczarskie 127, wyborowe masło mleczarskie 123, wyborowe masło wiejskie 118, wyborowe masło kuchenne 110.

Kopenhaga.—Notowania urzędowe masła—w koronach duńskich za 100 kg masła eksportowego z końca miesiąca: świeże I gat. 197. Tendencja utrzymana.

JAJA

—Na rynkach zagranicznych notowania jaj w kwietniu kształtowały się zniżkowo.

Berlin.—Notowania jaj z końca miesiąca—w fen. niem. za sztukę: krajowe: I gat. (zupełnie świeże) 65 g i wyżej 12, duże 60÷65 g

11, średnie 50÷65 g 10, normalne 55÷50 g 9:25, małe 50÷45 g 8:50, II gat. (świeże) 65 g i cięższe 11:75, duże 60÷65 g 10:75, średnie 60÷55 g 9:75, normalne 55÷50 g 9, małe 50÷45 g 8:25, wybrakowane 9, holenderskie, szwedzkie, duńskie, belgijskie, irlandzkie, norweskie, fińskie, estońskie, litewskie i polskie duże o wadze 65 g i cięższe 11:25, duże 60÷65 g 10:25, średnie 55÷60 g 9:25, normalne 50÷55 g 8:50, o wadze 45÷50 g 7:75, węgierskie, jugosłowiańskie, bułgarskie, argentyńskie i tureckie o wadze 65 g i wyżej 11, 60÷55 g 10, średnie 55÷60 g 9, normalne 50÷55 g 8:25, małe o wadze 45÷50 g 7:50, bułgarskie oryginalne 8:75, z chłodni o wadze 65 g i wyżej 10, o wadze 60÷65 g 9:50,—55÷60 g 8:75,—50÷55 g 8:25,—45÷50 g 7:75. Tendencja utrzymana.

Wiedeń.—Notowania jaj z końca miesiąca według giełdy wiedeńskiej— w szyl. austr. za 100 sztuk: krajowe pełnowięże do picia A nominalnie 10:50÷10:75, B nom. 9:75, C nom. 9:25, węgierskie świeże C 9:20÷9:60.

Londyn.—Urzędowe notowania jaj z końca miesiąca w szylingach i pensach za 120 sztuk: duńskie 17 lb 9, 15:5 lb 8:4½÷8:6, 14 lb 7:9÷8, angielskie specjalne 10:6, standartowe 9:9, średnie 9:3 angielskie 16 lb 10÷10:3, 15:5 lb 9:6÷9:9, 15 lb 9:3÷9:6, 14 lb 9:0÷9:3, irlandzkie extra specjalne 10:6÷11, specjalne 10÷10:3, standartowe 9:6÷9:9, wybrane 8:10½÷9:3 małe 8, holenderskie brunatne 67÷68 kg 10:3÷11,—60÷61 kg 9:3,—58÷59 kg 9, mieszane 67÷68 kg 8:9÷9, 62÷63 kg 8:3÷8:6, polskie o wadze 53÷54 kg 6:3,—51÷52 kg 6÷6:1½,—16 lb 7:6,—15:5 lb 7:3,—14 lb 6:3, czerwone 5:3÷5:6, rumuńskie 53÷54 kg 6:1½÷6:3, szwedzkie 17 lb 8:9,—15:5 lb 8:3÷8:4½,—14 lb 7:6.

METALE

ŻELAZO.—W II połowie kwietnia ogólna tendencja na rynku żelaznym nie wykazywała większych zmian i pozostawała nadal bardzo mocną i zwykłą. Utworzenie międzynarodowego porozumienia konsumentów żelaza może już być uważane za fakt dokonany. Do porozumienia należą: Anglia, Polska, Włochy, Niemcy, Czechosłowacja, Węgry, Jugosławia i Japonia, a przylączają się zapewne w najbliższym czasie Finlandia, której roczne zapotrzebowanie wynosi ok. 50 tys. t. Według danych za 1936 r., największym importerem żelaza jest Japonia, przywożąca rocznie ok. 1:5 mln. t, dalej idzie Anglia—1:1 mln. t, Włochy—900 tys. t, Polska—500 tys. t i Niemcy—310 tys. t. Największym eksporterem są Stany Zjedn.—2 mln. t, Francja—670 tys. t, Belgia-Luksemburg—540 tys. t i Holandia—300 tys. t. Poczynione przez porozumienie zakupy żelaza (zwłaszcza w Stanach Zjedn.—615 tys. t) są tak znaczne, że zapewniają jego uczestnikom niezbędne ilości tego surowca na najbliższe miesiące. Ponieważ w rokowaniach biorą udział także i dostawcy żelaza, został całkowicie wyłączony moment spekulacji i ceny poważnie zniżkowały. W Stanach Zjedn. zaznaczył się ogromny wzrost produkcji surowki, która osiągnęła w I kwart. b. r. 9 660 tys. t—wobec 5 890 tys. t w tymże okresie 1936 r., a w 1933 r. W ten sposób wytwórczość surowki wzrosła w b. r. w porównaniu z 1936 r. o 64%, a w porównaniu z 1933 r. o 480% i niemal doznała już do najwyższej produkcji z 1929 r. W dn. 23/IV odbyło się zebranie dawnych uczestników kartelu rurowego. Stwierdzono, że porozumienie co do cen (które na głównych rynkach zwykływały) było ściśle przestrzegane przez producentów rur. Istnieje nadzieja, że na przyszłym zebraniu, które ma się

odbyć w Sztokholmie w początku czerwca, kartel rurowy zostanie wznowiony.

Stan rynku żelaznego w poszczególnych krajach przedstawiał się następująco:

W Niemczech sytuacja zarówno na rynku krajowym, jak i w eksporcie nie doznała w okresie sprawozdawczym większych zmian i w dalszym ciągu obroty były znaczne. Ceny krajowe były utrzymywane na dotychczasowym poziomie, natomiast ceny eksportowe zwykływały. Niedostatek surowców zmusza Rząd do dalszego regramentowania produkcji, przy czym pierwszeństwo mają zamówienia państwowe, a zwłaszcza zbrojeniowe.

We Francji sytuacja rynku żelaznego, spowodowana zbyt radykalnymi reformami społecznymi, była nadal bardzo niepomyślna. M. in. upaństwowienie fabryk samolotów wytknęło bardzo ujemne wyniki. Wytwórczość tych fabryk spadła o 40%. Jeszcze w grudniu 1936 r. wszystkie fabryki we Francji budowały tygodniowo 17 samolotów, obecnie liczba ta spadła do 10÷15, przy czym częściej buduje się 10 samolotów niż 15; koszty budowy jednocześnie poważnie wzrosły, i obecnie 3 aparaty kosztują tyle, co dawniej 5. Ogólne koszty, związane z upaństwowieniem, obliczane są na 1 mild. franków. Do tak ujemnych wyników przyczyniło się w znacznym stopniu wprowadzenie 40-godzinnego tygodnia pracy.

Na rynku belgijskim ceny wewnętrzne na półwyroby zostały podwyższone o 75 fr. na t dla wlewków i kęsów i o 100 fr. dla platyn. Wlewki kosztują teraz 805 fr., kęsy 835 fr. i platyny 790 fr. za t. Dopłaty za stal martenowską zostały podwyższone do 350 fr. dla półwyrobów, do 375 fr. dla żelaza przetworzonego i profilowego, do 435 fr. dla blachy grubej i średniej oraz dla żelaza uniwersalnego i do 450 fr. dla blachy cienkiej. Napływ zamówień wynosił w Cosibel do dn. 17/IV 122 tys. t, z czego przydzielono uczestnikom 93:5 tys. t.

W Anglii w dalszym ciągu panowała na rynku żelaza tendencja bardzo mocna i zwykła, lecz wzrost produkcji był hamowany przez trudności w dostawie surowców. Pewne ułatwienie przyniosło zniesienie cła na surowkę i wejście w porozumienie z kontynentalnymi importerami żelaza co do jego wspólnego zakupu. Jednakże sytuacja hut jest nadal ciężka i wywołuje konieczność racjonowania dostaw klientom, gdyż podaż żelaza nie może sprostać popytowi.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji—w £ zł. fob port—notowane były w dn. 23/IV 1937 r., jak następuję:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	za 1016 kg	za 1000 kg	

Surowka:

odlewnicza Nr III (2:5-3:0% Si)	—	—	—
tomasowska	—	—	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—

Półwytwór:

kęsy	—	3. 7.0	3. 7.0
platyny	—	3. 8.0	3. 8.0

Wytwory gotowe:

żelazo sztabowe	—	4.19.0	4.19.0
belki	—	4.17.6	4.17.6
kątowniki	—	4.18.0	4.18.0
blacha okrętowa, rezervuarowa itp.	—	—	—

szyny stalowe	—	5.10.0	5.10.0
bednarka	—	5. 5.0	5. 5.0
drut-walcówka	—	—	—
blacha tomasowska	—	5.17.6	5.17.6
blacha czarna	—	—	—
(24 gage)	—	—	—
drut ocynkowany	—	6. 7.6	6. 7.6
gwóździe druciane	—	—	—

METALE NIEŻELAZNE.—Na rynku metali nieżelaznych panowała w II połowie kwietnia w dalszym ciągu depresja. Po okresie nadmiernej wyżki w marcu nastąpił okres silnej niżki, trwający nadal. Główną przyczyną tego zjawiska jest powściągliwe zachowanie się klientów, ograniczającej swe zakupy. Dużą rolę grają tutaj względy polityczne, jak wprowadzenie podatku od nadmiernych zysków w przemyśle zbrojeniowym w Anglii oraz niepewność co do przyszłej polityki złotej w Stanach Zjedn.

Stan rynków poszczególnych metali przedstawiał się następująco:

Na rynku miedzi nastrój był bardzo słaby. Przyczyniła się do tego w znacznym stopniu spekulacja, grająca obecnie na niżkę. Jednakże wobec tego, że stan statystyczny zapasów miedzi jest korzystny, istnieje nadzieja poprawy kursu tego metalu, lecz notowane niedawno wysokie ceny zapewne nie zostaną ponownie osiągnięte.

Na rynku cyny tendencja była wyraźnie niżkowa. Znaczący wpływ na osłabienie cen cyny miało wstrzymanie w okresie sprawozdawczym wywozu do Stanów Zjedn., które stanowią najpojemniejszy rynek zbytu dla tego metalu. Międzynarodowy kartel cynowy ogłosił statystykę eksportu za I kwartał b. r., z której wynika, że z ogólnej ilości 49 965 t, przyznanej w tym okresie uczestnikom kartelu na eksport, wywieziono faktycznie zaledwie 38 661 t, czyli niedobór stanowi 11 300 t.

Najbardziej zmniejszył się wywóz Boliwii, lecz również Indie Holenderskie i Kongo Belgijskie nie mogły wywieźć przyznaných im kwot; jedynie kraje malajskie przekroczyły swój udział w styczniu i marcu.

Rynek ołowiu uległ także ogólnej tendencji niżkowej i kurs tego metalu spadł cokolwiek. Jednakże popyt na ołów jest dostateczny i dalsza niżka ceny nie jest przewidywana.

Na rynku cynku zaznaczyła się jeszcze silniejsza niżka, niż na rynku ołowiu i cena jego znowu spadła poniżej ceny tego ostatniego. Zapasy cynku jednakże są nieduże i jest nadzieja na utrzymanie obecnego jego kursu, a nawet na pewną wyżkę.

Ruch cen poszczególnych metali w okresie sprawozdawczym przedstawiał się następująco (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga—terminowe): miedź standard straciła na cenie £ 5½ wzgl. 6¼, miedź elektrolityczna i rafinowana spadły o £ 6, cyna niżkowała o £ 26½ wzgl. 27¾, ołów stracił w obu wypadkach £ 2, cynk zaś £ 3½ wzgl. 3¾, srebro potaniało o 9/16 d wzgl. ½ d na uncji, a złoto straciło sh 1. 2½ na uncji. Inne metale pozostawały bez zmiany.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali w £ za 1 016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynkę o 112 arkuszach o wym. 20"×14"×0.24 m/m, platyny—w £ za uncję, złota—w sh za uncję i srebra—w d za uncję.

Metal	Poprzedni okres ultimo	Okres sprawozdawczy:		
		maksi-mum	mini-mum	ultimo
Miedź standard:				
kasa . . .	64 ¹ / ₈ - ¹ / ₄	61 ¹ / ₂	55 ¹ / ₄	58 ¹ / ₂ - ³ / ₄
term. . .	62 ⁵ / ₈ - ³ / ₄	58 ¹ / ₄	53 ¹ / ₂	56- ¹ / ₈
elektrol. .	68 ¹ / ₂ -70	69	60 ¹ / ₂	62-64
rafinow. .	68 ³ / ₄ -70	70	61 ¹ / ₄	62 ³ / ₄ -64

Cyna:

kasa . . .	272 ¹ / ₂ -3	269 ¹ / ₂	242 ³ / ₄	245 ¹ / ₂ -46 ¹ / ₂
term. . .	270- ¹ / ₂	264 ⁷ / ₈	239 ³ / ₄	242 ¹ / ₂ - ³ / ₄

Ołów:

kasa . . .	25 ³ / ₈	26 ¹ / ₈	22 ⁷ / ₁₆	23 ³ / ₈
term. . .	25 ¹ / ₄	26	22 ¹ / ₄	23 ¹ / ₄

Cynk:

kasa . . .	26 ⁵ / ₁₆	26	22 ³ / ₈	22 ¹³ / ₁₆
term. . .	26 ¹ / ₂	26	22 ³ / ₁₆	22 ¹⁵ / ₁₆

Glin:

dla kraju 100	100	100	100
„ zagr. 100	100	100	100

Nikiel:

dla kraju 180-185	185	180	180-185
„ zagr. 180-185	185	180	180-185

Blacha

biała . . .	24 ¹ / ₂ -25 ¹ / ₂	25 ¹ / ₂	24 ¹ / ₂	24 ¹ / ₂ -25 ¹ / ₂
-------------	--	--------------------------------	--------------------------------	--

Platyna

„spong“	11 ³ / ₄	11 ³ / ₄	11 ³ / ₄	11 ³ / ₄
---------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Srebro:

kasa . . .	20 ¹³ / ₁₆	20 ¹¹ / ₁₆	20 ¹ / ₄	20 ¹ / ₄
term. . .	20 ¹³ / ₁₆	20 ¹¹ / ₁₆	20 ¹ / ₄	20 ⁵ / ₁₆

Złoto . . . 141.6 141.5¹/₂ 140.3¹/₂ 140.3¹/₂

— Na rynku starych metali panowała silna tendencja niżkowa, wywołana spadkiem cen nowych metali. Ceny hurtowe loco Paryż, notowane w dn. 23/IV b. r., we fr. fr. za 100 kg były następujące (w nawiasie—ceny z dn. 5/IV): miedź 465 (510), brąz 440 (490), mosiądz 255 (290), cynk 150 (170), ołów 215 (260).

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 5 12 50 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 500; II i III str. okł. — zł 400; str. zwycz.: 1 str. — zł 300, 1/2 str. — 200, 1/4 str. — zł 125, 1/8 str. — zł 75. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓLEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, 1/2 str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, 1/4 str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/32 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL“

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd „Wolbrom” Fabryki Wyrobów Gumowych

Spółka Akcyjna w Wolbromiu

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 16 odbędzie się w Olkuszu w lokalu Spółki Akcyjnej „Olkusz”

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za rok operac. 1936;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór lub odwołanie władz Spółki;
- 6) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski Zarządu oraz Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucjach kredytowych oraz niżej wyszczególnionych zagranicznych, na które zezwolił Minister Skarbu w myśl art. 399 K. H.

1) Anglo Tschecho-Slovakische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank u. Diskonto-Gesellschaft, Berlin, 3) Dresdner Bank in Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London E. C. 3, 5) Credito Italiano Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 7) Schoeller u. Comp. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank-Verein, Zürich, 9) Ungarische Kredit Bank, Budapest V, i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz — lub innych w ogłoszeniach podanych.

Pismo, przy którym akcjonariusz składa oryginalne akcje w Spółce, oraz zaświadczenie złożenia akcji u notariusza lub instytutu kredytowego, winno zawierać wzmiankę, iż akcje nie zostaną podjęte, względnie wydane przed ukończeniem Zgromadzenia.

„Wolbrom” Fabryka Wyrobów Gumowych

Spółka Akcyjna w Wolbromiu

W. Witte

ppa Krokosz

817-18-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Włókienniczy „Karol Steinert” w Łodzi

zawiadamia, że w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr 276

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1936 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki z wykonania obowiązków;
- 4) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej;
- 5) Określenie wysokości pensyj członków Rady Nadzorczej i Zarządu, oraz uchwalenie budżetu wydatków na 1937 r.;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub bankowe dowody depozytowe Zarządowi przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia.

Gdyby Walne Zgromadzenie z powodu niedostatecznej liczby reprezentowanych akcji w powyższym terminie nie doszło do skutku, ponowne Zgromadzenie odbędzie się w tym samym miejscu w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 4 po poł. z tym samym porządkiem obrad i będzie ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na Zgromadzeniu akcji. 1078

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Olkusz” Fabryka Naczyń Emaliowanych w Olkuszu

zawiadamia, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 15 odbędzie się w lokalu Spółki w Olkuszu, Fabryczna 8

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1936;
- 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków z 1936 r. i pokryciu strat za lata poprzednie;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór władz Spółki;
- 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu oraz odškodowania dla członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie odebrać ich przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej, względnie w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschechoslovakische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft, Berlin, 3) Anglo International Bank Ltd. London EC 3, 4) Credito Italiano, Trieste, 5) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 6) Schoeller & Comp. Bankhaus, Wien, 7) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 8) Ungarische Allgemeine Kredit Bank, Budapest V i 9) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Zaświadczenia powyższe zawierać muszą oprócz oznaczenia ilości akcji, także zapewnienie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

818-18-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Hotel Europejski w Warszawie, Spółka Akcyjna

na zasadzie art. 49 prawa o spółkach akcyjnych podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 29 maja 1937 r. o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu pomienionej Spółki w Warszawie, przy ul. Plac Józefa Piłsudskiego Nr 8, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW WSPOMNIANEJ SPÓŁKI

Porządek dzienny Zgromadzenia, zgodnie z art. 50 powołanego prawa oraz p. p. 10 i 11 statutu, obejmuje następujące sprawy:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Zarządu za rok operacyjny 1936 oraz rachunku strat i zysków za tenże okres;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r.;
- 5) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 6) Wybór 2 członków Zarządu oraz 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Budowa nowego domu;
- 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą — stosownie do art. 59 powołanego prawa — przedstawić swoje akcje względnie świadectwa depozytowe lub zastawowe w biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do art. 61 prawa o spółkach akcyjnych, powyższe Walne Zgromadzenie ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji.

1050-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Towarzystwo Akcyjne Sukiennej Manufaktury Leonhardt, Woelker i Girhardt w Łodzi, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 17 w biurze Zarządu Spółki, w Łodzi przy ul. Leonhardta 1, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie bilansu, rachunku strat i zysków, sprawozdanie Zarządu i sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1936;
- 3) Uchwała w przedmiocie pokrycia strat;
- 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 5) Wybór Zarządu i Rady Nadzorczej, oraz ustalenie wynagrodzenia członków tych władz;
- 6) Wykonanie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 5 stycznia 1937 r. w sprawie obniżenia kapitału akcyjnego Spółki.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni przynajmniej na tydzień przed jego terminem złożyć Zarządowi swe akcje na czas aż do ukończenia Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, określone w art. 399 § 2 Kodeksu Handlowego. 984-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej H. Cegielski w Poznaniu

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 10 w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, przy placu Wolności 15, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły;
- 2) Powzięcie uchwały, dotyczącej przeniesienia salda rachunku zysków i strat na rok następny;
- 3) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków;
- 4) Uchwała, dotycząca sprzedaży nieruchomości, zbędnych dla Spółki, w szczególności nieruchomości Poznań-Wilda wykaz L. 33, 319 i 336 oraz upoważnienia dla Zarządu do zawarcia umowy sprzedaży;
- 5) Wybór do Rady Nadzorczej.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są:

- a) właściciele akcji imiennych, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia;
- b) właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia złożą swoje akcje w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu lub w Spółce i nie odbiorą ich przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być także złożone zaświadczenia (kwity depozytowe), wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej albo w bankach zagranicznych: Banque de Paris et des Pays-Bas w Brukseli i Banque Nagelmackers Fils & Cie w Liège; ostatnio wymieniony bank może jednakowoż wystawiać zaświadczenia na dowód złożenia tylko akcji na okaziciela.

Zaświadczenia depozytowe muszą być oddane w Centrali Banku Związku Spółek Zarobkowych przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem; na mocy tych zaświadczeń (kwitów depozytowych) wystawia Bank Związku Spółek Zarobkowych uprawnionym karty wstępu, na których podana będzie wysokość kapitału akcyjnego przez deponenta reprezentowanego oraz ilość głosów.

Poznań, dn. 27 kwietnia 1937 r.

1093

II OGŁOSZENIE

Zarząd D/H „Herman Meyer“, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że w dn. 31 b. m. o godz. 16 w biurze Zarządu, ul. Traugutta Nr 2, odbędzie się

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie, bilans i rachunek strat i zysków za 1936 r.;
- 2) Wybory członków Rady Nadzorczej i określenie wysokości ich wynagrodzenia. 992-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Europejskie Towarzystwo Ubezpieczeń Towarów i Pakunków Podróżnych, Spółka Akcyjna

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

które odbędzie się w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 13 (1 w poł.) w sali posiedzeń Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Jasnej Nr 4, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.; 3) Podział zysku, osiągniętego w 1936 r.; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 5) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na ten rok;
- 6) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 7) Zezwolenie członkom władz Europejskiego Towarzystwa Ubezpieczeń Towarów i Pakunków Podróżnych, Spółka Akcyjna, na uczestniczenie we władzach innych towarzystw ubezpieczeń;
- 8) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia, z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Handlowego. 1083

II OGŁOSZENIE

Zarząd Przemysłu Włókienniczego Herman Faust i S-ka

Spółka Akcyjna w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Zarządu w Łodzi, ul. Moniuszki 4

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków za 1936 r. i udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 3) Uchwała w przedmiocie podziału zysków za 1936 r.;
- 4) Wybory Zarządu i dyrektorów zarządzających i określenie ich kompetencji;
- 5) Uchwalenie wynagrodzenia dla Zarządu na 1937 r.;
- 6) Wybory Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wnioski akcjonariuszów.

Uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu mogą akcjonariusze, którzy przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą akcje lub zaświadczenia zgodnie z art. 399 K. H. w biurze Zarządu. 937-19-20

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Związkowej Centrali Maszyn, Spółka Akcyjna

odbędzie się w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 11 przed poł. w lokalu firmowym w Poznaniu przy ul. Fr. Ratajczaka 16.

Porządek obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1936;
- 2) Powzięcie uchwały, dotyczącej przeniesienia sald rachunku zysków i strat na rok następny;
- 3) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonywania przez nich obowiązków;
- 4) Wybór 3 członków do Rady Nadzorczej;
- 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu Spółki, będą mieć prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu tylko wówczas, jeżeli akcje ich złożone zostaną w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu po myśli § 14 statutu. Poświadczenia powyższe zawierają muszą prócz oznaczenia ilości i rodzaju akcji także zapewnienie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd: (—) Józef Zajczkowski

979-19-20

Zarząd firmy Standard-Nobel w Polsce

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie, Al. Jerozolimka Nr 57

17 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, bilans i rachunek zysków i strat za 1936 r.; udzielenie władzom Spółki absolutorium oraz budżet na 1937 r.;
- 3) Zmiana §§ 11, 13, 14, 15 i 16 statutu Spółki;
- 4) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących członków;
- 5) Wyznaczenie wynagrodzenia członkom Rady Nadzorczej;
- 6) Upoważnienie Zarządu do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości Spółki;
- 7) Wnioski Akcjonariuszów, złożone Zarządowi na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

U w a g i:

a) W myśl § 24 statutu Spółki, Akcjonariusze korzystając mogą z praw uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu o ile przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w Spółce akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej, względnie w „Banque de Paris et des Pays Bas” w Paryżu, w „National City Bank of New York”, lub w „The Chase National Bank of the City of New York” w Nowym Yorku. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

b) Akcjonariuszom Spółki przysługuje prawo zgłoszenia na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia wolnych wniosków, nie później jednak, niż na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

c) Dotychczasowa treść §§ 11, 13, 14, 15 i 16 statutu brzmi:

§ 11. Zawiadywanie interesami Spółki należy do Zarządu. Zarząd Spółki składa się z 3 (trzech) — 7 (siedmiu) członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie spośród akcjonariuszów, lub spoza ich grona, na lat trzy.

Zarząd ulega częściowemu odnowieniu w ten sposób, że corocznie ustępuje jedna trzecia członków Zarządu: za pierwszym razem w drodze losowania, a następnie podług starszeństwa wyboru. Wylosowani członkowie Zarządu mogą być obrani ponownie.

Zarząd wybiera spośród swego grona Prezesa i Vice-Prezesa. Za pracę swą poświęconą prowadzeniu interesów Spółki członkowie Zarządu otrzymują wynagrodzenie w wysokości określonej przez Radę Nadzorczą.

§ 13. Zarząd odbywa posiedzenia w miarę potrzeby, ale w każdym razie co najmniej raz na miesiąc. Uchwały Zarządu zapadają większością głosów członków obecnych; w razie równości głosów przeważa głos prezesa lub w jego nieobecności głos vice-prezesa. Dla ważności uchwał Zarządu wymagana jest obecność przynajmniej trzech członków Zarządu, a w tej liczbie prezesa lub vice-prezesa.

Z narad i uchwał Zarządu sporządza się protokół w księdze oparowanej i poświadczonej przez Sąd Rejestrowy. Protokół winien być podpisany przez obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.

§ 14. Dla bezpośredniego zarządzania interesami Spółki Zarząd może wybierać ze swego grona, t. j. z liczby członków, jednego lub więcej Dyrektorów Zarządzających, określać ich kompetencje oraz wysokość wynagrodzenia i przedstawiać ich do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu.

Nadto Zarząd może udzielać pracownikom Spółki prawa prokury.

§ 15. Całą korespondencję w sprawach Spółki prowadzi się w imieniu Zarządu z podpisem jednego z członków Zarządu, prokurenta lub osoby do tego przez Zarząd upoważnionej. Weksle, plenipotencje, umowy, kontrakty, akty kupna lub sprzedaży notarialne i hipoteczne, czeki na rachunki bieżące podpisuje dwóch członków Zarządu lub prokurent łącznie z jednym członkiem Zarządu.

§ 16. Do otrzymywania należnych Spółce sum z wszelkich instytucji państwowych, samorządowych, prywatnych, poczty, banków itp. i kwitowania z odbioru upoważniony jest jeden członek Zarządu lub osoba specjalnie do tego przez Zarząd upoważniona.

Zarząd wnosi o nadanie powyższym paragrafom następującego brzmienia:

§ 11. Zawiadywanie interesami Spółki należy do Zarządu. Zarząd Spółki składa się z 1 (jednego) do 7 (siedmiu) członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie spośród akcjonariuszów, lub spoza ich grona. Mandat członków Zarządu trwa od dnia wyboru do następnego Zwyczajnego (dorocznego) Walnego Zgromadzenia.

W razie ustalenia liczby członków Zarządu na trzech lub więcej osób — Zarząd wybiera spośród swego grona Prezesa i Vice-Prezesa.

Za pracę swą poświęconą prowadzeniu interesów Spółki członkowie Zarządu otrzymują wynagrodzenie w wysokości określonej przez Radę Nadzorczą.

§ 13. Zarząd odbywa posiedzenia w miarę potrzeby, a w każdym razie co najmniej raz na miesiąc. Uchwały Zarządu zapadają większością głosów członków obecnych. W razie równości głosów przeważa głos Prezesa lub w jego nieobecności głos Vice-Prezesa. Dla ważności uchwał Zarządu wymagana jest obecność przynajmniej połowy członków Zarządu.

W razie gdy Zarząd składa się tylko z dwóch członków Zarządu i w razie wynikłej różnicy zdań, decyduje ostatecznie Rada Nadzorcza.

Z narad i uchwał Zarządu sporządza się protokół w księdze oparowanej i poświadczonej przez Sąd Rejestrowy. Protokół winien być podpisany przez obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.

§ 14. Dla bezpośredniego zarządzania interesami Spółki Zarząd może wybierać ze swego grona, t. j. z liczby członków, jednego lub więcej Dyrektorów Zarządzających, określać ich kompetencje, oraz wysokość wynagrodzenia i przedstawiać ich do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu.

Zarząd może także zamianować do zarządzania interesami Spółki spoza swego grona jednego lub więcej Vice-Dyrektorów, określając ich kompetencje i wysokość wynagrodzenia. Nadto Zarząd może udzielać pracownikom Spółki prawa prokury.

§ 15. Całą korespondencję w sprawach Spółki prowadzi się w imieniu Zarządu z podpisem jednego z członków Zarządu, lub Dyrektora Zarządzającego, albo też Vice-Dyrektora, lub prokurenta, względnie osoby, przez Zarząd upoważnionej. Weksle, plenipotencje, umowy, kontrakty, akty kupna lub sprzedaży notarialne lub hipoteczne, czeki na rachunki bieżące oraz zobowiązania — podpisuje dwóch członków Zarządu, względnie jeden członek Zarządu, lub Dyrektor Zarządzający, lub też Vice-Dyrektor — każdy z nich łącznie z jednym z prokurentów.

§ 16. Do otrzymywania należnych Spółce sum z wszelkich instytucji państwowych, samorządowych, prywatnych, poczty, instytucji kredytowych itp. i kwitowania z odbioru upoważniony jest jeden członek Zarządu, lub Dyrektor Zarządzający, lub też Vice-Dyrektor, lub osoba do tego przez Zarząd upoważniona.

1003-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Fabryki Portland-Cementu „Wołyń“

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 2 po poł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej Nr 7.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za 1936 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat;
- 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla władz Spółki;
- 6) Wybór pełnomocników w myśl art. 374 K. H.;
- 7) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie kwity depozytowe, najpóźniej na 7 dni przed datą Zgromadzenia.

983-19-20

Goleszowskiej Fabryki Portland-Cementu, Spółki Akc.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że
38 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Warszawie w biurze Spółki przy Pl. Napoleona 3 m. 5 w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 10 przed poł. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z działalności Zarządu w roku gospodarczym 1936, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą;
- 2) Odczytanie sprawozdania Komisji Rewizyjnej;
- 3) Przedłożenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok gospodarczy 1936 i powzięcie uchwały w sprawie pokrycia straty przedsiębiorstwa;
- 4) Udzielenie absolutorium organom Spółki;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wynagrodzenia dla delegatów Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Powzięcie uchwały w sprawie zmiany § 4 pkt 2 i § 15 statutów Spółki celem dostosowania tychże do postanowień kodeksu handlowego, a mianowicie:

uzupełnienie § 4 pkt. 2 statutów Spółki przez słowa:
„Do warunków i sposobu umorzenia akcji stosuje się przepisy kodeksu handlowego”
i ustalenie brzmienia § 15 statutów Spółki, jak następuje:

„(1) Wszelkie akty hipoteczne i notarialne, dotyczące kupna, sprzedaży i obciążenia nieruchomości podpisują dwaj członkowie Zarządu łącznie, lub przy jednolicebowym składzie Zarządu członek Zarządu łącznie z prokurentem”.

„(2) Wszelkie umowy oraz akty prywatne i notarialne, a między nimi także i pełnomocnictwa, o ile te ostatnie nie odnoszą się do spraw, wymienionych w ustępie pierwszym, czeka, tudzież wszelkie żądania zwrotu sum, bieżąca korespondencja oraz potwierdzenia odbioru przesyłek i dokumentów, podpisują dwaj członkowie Zarządu łącznie, lub jeden członek Zarządu z prokurentem łącznie, lub dwaj prokurenci łącznie. Do indosowania weksli wystarcza podpis dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu z prokurentem lub dwóch prokurentów”.

„(3) Potwierdzenie odbioru przesyłek i dokumentów podpisuje jeden członek Zarządu lub jeden prokurent”.

„(4) Podpisy winny być położone pod wypisaną, wydrukowaną, lub stemplem wyciśniętą firmą Spółki”.

Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje w oryginale lub zaświadczenie na dowód złożenia akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych w następujących miejscach: w Bielsku, w Śląskim Zakładzie Kredytowym, w Goleszowie, w Kasie Spółki, w Warszawie, w Warszawskim Banku Dyskontowym, ul. Fredry 3, w Wiedniu, w Austriackim Zakładzie Kredytowym — Wiedeńskim Banku Związkowym, I., Schottengasse 6. 1065

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce, Spółka Akcyjna

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 czerwca 1937 r. (sobota) o godz. 12 odbędzie się w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego przy ul. Fredry 8

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936; uchwała w sprawie podziału zysku oraz określenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej za 1936 r.; 2) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r.; 3) Zatwierdzenie nabycia parceli Nr hip. 2201 oraz upoważnienie Zarządu do nabycia dodatkowych gruntów fabrycznych; 4) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie zaświadczenia notarialne lub instytucji kredytowych, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1059

Zarząd Towarzystwa Górniczo-Przemysłowego „Saturn”

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zaprosić PP. Akcjonariuszów na
XXXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
mające się odbyć w dn. 24 maja 1937 r. o godz. 14 w biurze głównym Towarzystwa w mieście Czeladzi na kopalni „Saturn”.

Porządek obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny Spółki od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r., oraz udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonania przez nich obowiązków;
- 2) Zadysonowanie przez Walne Zgromadzenie funduszem rezerwowym;
- 3) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 4) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 5) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Dla uzyskania prawa uczestnictwa i głosu w Walnym Zgromadzeniu PP. Akcjonariusze obowiązani są — w myśl art. 399 Kodeksu Handlowego — przedstawić Zarządowi przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje na okaziciela lub zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej, lub w Dresdner Banku w Berlinie i jego oddziałach.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Jeżeli Walne Zgromadzenie w dniu tym nie odpowie warunkom § 12 statutu, to powtórne Zgromadzenie będzie wyznaczone stosownie do przepisów, zawartych w tymże § 12.

1080

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność”, Spółka Akc.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa, że

**44 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

odbędzie się w **poniedziałek, dn. 31 maja 1937 r. o godz. 11 min. 30 przed poł.** w lokalu Towarzystwa w Warszawie, przy Pl. Napoleona Nr 9.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1936 r.;
- 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. i powzięcie stosownych uchwał;
- 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 5) Budżet na 1937 r.;
- 6) Wybory członków Zarządu;
- 7) Wybory Komisji Rewizyjnej;
- 8) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przepisany.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa, Pl. Napoleona 9, akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza, lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. 1069-20-21

I OGŁOSZENIE

Zarząd Mechanicznej Cegielni Dąbrówka Wilanowska St. Rostkowski

SPÓŁKA AKCYJNA

zwołuje niniejszym

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

na dz. 31 maja 1937 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Smolna 19, z porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków;
- 5) Udzielenie Zarządowi absolutorium;
- 6) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

1075-20-21

II OGŁOSZENIE

Zarząd Warszawskiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1937 r. o godz. 11 rano odbędzie się w lokalu Zarządu Towarzystwa, przy ul. Czackiego 6

67 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z porządkiem dziennym następującym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
  - 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu za 1936 r., bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. wraz z zatwierdzeniem wniosku Zarządu w tym przedmiocie;
  - 3) Pokwitowanie Rady Nadzorczej i Zarządu z czynności;
  - 4) Upoważnienie Zarządu do zaciągnięcia kredytu długoterminowego do wysokości zł 6 000 000 i udzielenia zabezpieczeń hipotecznych;
  - 5) Wybór pięciu członków Zarządu na przeciąg trzech lat;
  - 6) Ustalenie liczby członków Rady Nadzorczej na sześć osób;
  - 7) Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących z tytułu starszeństwa oraz wybór nowego szóstego członka Rady;
  - 8) Ustalenie stałego uposażenia Rady Nadzorczej.
- Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia, właściciele zaś akcji na okaziciela — jeżeli na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli swoje akcje w biurze Spółki. Zamiasł akcyjny mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwoli Minister Skarbu. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1108

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej Edward Kręglewski w Poznaniu

odbędzie się w piątek dn. 28 maja 1937 r. o godz. 12 w lokalu Spółki w Poznaniu przy ul. Szyperskiej Nr 8

Porządek obrad:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia;
- 2) Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 3) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.;
- 4) Rozpatrzenie sprawozdań Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Uchwała w przedmiocie zatwierdzenia sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat;
- 6) Uchwała w przedmiocie udzielenia władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 7) Uchwała o podziale zysków;
- 8) Wolne głosy.

980-19-20

Zarząd
Edward Kręglewski

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Handlu Papierem Bracia Turkieltaub SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1937 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Przejazd 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1936;
- 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki z tytułu ich czynności za rok operacyjny 1936;
- 4) Wybór Zarządu;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Termin złożenia akcji celem wzięcia udziału w tym Zgromadzeniu upływa w dn. 21 maja 1937 r.

839-18-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Elektrobudowa“ Wytwórnia Maszyn Elektrycznych Spółka Akcyjna w Łodzi

ogłasza, że w dn. 26 października 1935 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki uchwało

podwyższyć dotychczasowy kapitał zakładowy Spółki o zł 125 000

czyli do wysokości zł 250 000 w drodze nowej emisji 1250 sztuk akcji na okaziciela wartości nominalnej po zł 100 każda, na następujących warunkach:

- 1) Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonariuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji — po cenie emisyjnej zł 105 za każdą nową akcję;
- 2) Wpłata na akcje nowej emisji winna być dokonana w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Kopernika 56/58, przy czym nastąpić może w trzech ratach, a mianowicie 25% ceny emisyjnej do dn. 1 lipca 1937 r., 25% do dn. 1 października 1937 r. i 50% do dn. 1 grudnia 1937 r. W razie niewykonania prawa poboru w terminie do dn. 1 lipca 1937 r. wyznaczony będzie nowy dwutygodniowy termin dla poboru pozostałych akcji przez wszystkich dawnych akcjonariuszów. Dodatkowy przydział nastąpi w stosunku do zgłoszeń. Akcje nierozbrane i w terminie dodatkowym, Zarząd może przydzielić według swego uznania, przy czym dla nie akcjonariuszy — po cenie zł 133 za akcję. Nieuiszczenie wpłaty w terminie pozbawia prawa poboru oraz utratę wpłaconej sumy na rzecz Spółki.
- 3) W wypadku niezgłoszenia nowej emisji do rejestru do dn. 20 grudnia 1937 r., zapisujący się na akcję przestają być zapisem związani.
- 4) Akcje nowej emisji będą brały udział w zyskach Spółki od dn. 1 stycznia 1938 r.

1027-19-20-21

II OGŁOSZENIE

XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Polskiej Spółki Akcyjnej „Pharma“ Magister Bolesław Jawornicki w Krakowie

odbędzie się w sobotę dn. 22 maja 1937 r. o godz. 17 (5 po poł.) w sali posiedzeń we własnym gmachu „Pharma“ przy ul. Długiej l. 48, I piętro z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia przez Prezesa Rady Nadzorczej;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Odczytanie protokołu z XVI Walnego Zgromadzenia;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok ubiegły;
- 5) Powzięcie uchwały o pokryciu strat;
- 6) Kwitowanie władz Spółki z wykonanych przez nie obowiązków;
- 7) Wybór skrutatorów, członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących oraz członków Zarządu;
- 8) Oznaczenie wysokości marek obecności Rady Nadzorczej i wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej, ustalenie wysokości funduszu dyspozycyjnego oraz wybór pisma do ogłoszeń.

Celem wykonania prawa głosowania składają akcjonariusze akcje swoje, tak imienne uprzywilejowane, jak i na okaziciela opiewające, bez arkuszy kuponowych i talonów, najpóźniej do dn. 7-go przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Spółki, tj. najdalej do dn. 15 maja 1937 r.

Kraków, dn. 8 maja 1937 r.

1091

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonej Fabryki Żarówek, Spółka Akc. w Warszawie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 5 po poł. w siedzibie firmy przy ul. 6 Sierpnia Nr 13 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z porządkiem obrad jak następuje:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1936/37;
- 3) Określenie budżetu na 1937/38 r.;
- 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Podwyższenie kapitału akcyjnego o zł 182 400 przez wypuszczenie 1600 akcji po zł 114 nominalnej wartości.

1073-20-21

Zarząd firmy Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, ul. Fredry L. 9 w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 12.30 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie, rozpatrzenie i zatwierdzenie: a) pisemnego sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w roku gospodarczym 1936, b) pisemnych dorocznych sprawozdań Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej z wyniku badań sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok gospodarczy 1936, c) bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok gospodarczy 1936;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie użycia wyników bilansowych roku gospodarczego 1936, na podstawie wniosków Zarządu;
- 4) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej za ubiegły rok gospodarczy;
- 5) Wybór Zarządu na następny rok gospodarczy;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na następny rok gospodarczy;
- 7) Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej;
- 8) Sprawy personalne.

Po myśli § 21 statutu, może w Walnym Zgromadzeniu brać udział każdy akcjonariusz, o ile jest wpisany do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed dniem Walnego Zgromadzenia.

Po myśli § 22 statutu każda akcja daje prawo do jednego głosu.

Wnioski o uzupełnienie porządku dziennego nie wpłynęły.
1026a

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Fabryk Portland-Cementu „Wysoka”

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 13 w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Mazowieckiej Nr 7.

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań władz Spółki, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r., jak również powzięcie uchwały o podziale zysków; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybory do Rady Nadzorczej Spółki; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, w szczególności członków Rady, delegowanych do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, względnie zaświadczenia notarialne lub instytucji kredytowych, najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

982-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy: Towarzystwo Białostockiej Manufaktury Eugeniusz Becker i S-ka, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że wskutek niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w dn. 13 maja 1937 r.

powtórne Walne Zgromadzenie

ważne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcji, odbędzie się w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 15 w gmachu Reursy Obywatelskiej w Warszawie (Krakowskie Przedmieście Nr 64) z tym samym porządkiem obrad, a mianowicie:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1936 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Wybory członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

1041-19-20

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Banku Kwilecki, Potocki i S-ka, Spółka Akc. w Poznaniu

odbędzie się w piątek dn. 28 maja 1937 r. o godz. 16 (4 po poł.) w lokalu Banku w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za 1936 r. i przedłożenie bilansu i obrachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1936 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i obrachunku zysków i strat, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, oraz powzięcie uchwały co do podziału zysku;
- 3) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 4) Wnioski bez uchwał.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni akcje swoje złożyć najpóźniej 7 dni przed terminem Zgromadzenia w instytucji naszej w Poznaniu lub w oddziałach: w Gdańsku, Inowrocławiu, Ostrowiu Wlkp. i Katowicach, z tym, że ich nie odbiorą przed ukończeniem tego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo żądania umieszczenia na porządku obrad dodatkowych spraw, zgłoszonych nie później, jak 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

819-18-20

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Hotelu Bristol w Warszawie, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 28 maja 1937 r. o godz. 17 w Sali Konferencyjnej Hotelu Bristol w Warszawie — Krakowskie Przedmieście 42/44, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1936; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1936; 4) Powzięcie uchwały o pokryciu strat; 5) Udzielenie absolutorium Zarządowi; 6) Budżet na 1937 r.; 7) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Udzielenie Zarządowi pełnomocnictwa do działania w interesach ogólnych i hipotecznych Spółki; 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni do dn. 21 maja 1937 r. włącznie złożyć w Biurze Hotelu Bristol w Warszawie, swe akcje, czy też świadectwa depozytowe na złożenie ich w polskich instytucjach kredytowych. W świadectwie winny być wymienione numery zdeponowanych akcji oraz zaznaczenie, że nie będą one wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący przedstawić wnioski na Walnym Zgromadzeniu winni zakomunikować je pisemnie Zarządowi nie później, jak na 14 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

879-18-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Grand Hotel” w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, iż w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 17 w siedzibie Zarządu Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr 72 w Łodzi odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki; 3) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r.; 4) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w powyższym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje wzgl. świadectwa depozytowe Zarządowi Spółki co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia (§ 17 statutu).

843-18-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryki Metalowej R. Plewkiewicz w Warszawie

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 19 w lokalu Spółki przy ul. Czerniakowskiej 180/182 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat oraz sprawozdanie władz za 1935 r.; 3) Sprawa ugody w kwestii pretensji Władysława Hempla i succ. po s. p. Stefanie Hemplu z tytułu regresu; 4) Pokwitowanie władz Spółki z działalności za 1935 r.; 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań władz Spółki oraz bilansu i rachunku zysków i strat za 1936 r.; 6) Pokwitowanie władz Spółki z działalności za 1936 r.; 7) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1937 r.; 8) Sprawa dalszego istnienia Spółki zgodnie z art. 430 K. H.; 9) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej i 2 członków Zarządu oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni na siedem dni przed terminem Zgromadzenia — złożyć swoje akcje w kasie Zarządu. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, przewidziane w art. 399 par. 2 K. H.

910-18-20

RADA ZAWIADOWCZA

Zakładów Górniczych „Silesia“, Spółki Akcyjnej w Bielsku

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w myśl postanowień § 19 statutu, odbędzie się w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 12, w biurach Bielsko-Bialskiej Spółki Elektrycznej i Kolejowej S. A., w Bielsku, przy ul. Wojewody Grażyńskiego 64,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1936;

2) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1936 r., rachunku strat i zysków za 1936 r. i udzielenie absolutorium Radzie Zawiadowczej;

3) Wybory członków Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących;

4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Zawiadowczej, Komitetu Wykonawczego i Komisji Rewizyjnej na 1937 r.

Celem wykonania prawa głosowania należy najpóźniej do dn. 18 maja 1937 r. zdeponować akcje w kasie Spółki w Czechowicach, poczta Dziedzice, bądź w Banku Handlowym w Warszawie, ul. Traugutta 7/9, lub też w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Warszawie, ul. Jasna 8, bądź też w Oesterreichische Industriekredit A. G. w Wiedniu, Am Hof 2, dla otrzymania karty legitymacyjnej. Prawo jednego głosu daje 10 sztuk akcji po nominalnej wartości zł 10. Prawo głosu wykonane być może również i przez pełnomocnika, stosownie do postanowień § 20 statutu Spółki.

1086

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE XVI WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Ziarno“ Polska Wytwórnia Chleba Zdrowia i Młyn Walcowy w Krakowie

odbędzie się w sobotę dn. 29 maja 1937 r. o godz. 4 po poł. w sali obrad Związku Przemysłowców w Krakowie, ul. Szpitalna 15.

Porządek obrad:

1) Sprawozdanie Dyrekcji z obrotów przedsiębiorstwa za XVI okres administracyjny od dn. 1 stycznia 1936 r. do 31 grudnia 1936 r.; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunkowym, przedłożenie bilansu za powyższy okres i powzięcie uchwały, zatwierdzającej powyższe sprawozdanie, tudzież udzielenie absolutorium Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej z czynności i rachunków za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.; 3) Powzięcie uchwały co do pokrycia strat; 4) Wnioski i interpelacje.

916-18-20

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Przemysł Drzewny „Maksymilian Jakubowicz“

Spółka Akcyjna w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 19 w lokalu Spółki, ul. Żeromskiego 90/92 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu za 1936 r., rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi z działalności; 3) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysków wzgl. pokrycia strat; 4) Wybór członka Zarządu na miejsce ustępującego i wybór Komisji Rewizyjnej; 5) Sprawa wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, muszą najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem przedstawić Spółce swoje akcje.

958-19-20

Rada Zawiadowcza Spółki Akcyjnej

Elektrownia Bielsko-Biała, Spółka Akcyjna w Bielsku

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 16 odbędzie się

VII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

w lokalu Spółki w Bielsku na Śląsku, ul. Batorego Nr 13 a, z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej oraz Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1936; 2) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1936 r. i rachunku strat i zysków za 1936 r. oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 3) Wybory do Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej; 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej.

Akcie na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej w ciągu 8 dni od daty ogłoszenia o Walnym Zgromadzeniu, tj. najpóźniej w dn. 18 maja 1937 r. w biurze Spółki w Bielsku ul. Batorego 13a. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucjach kredytowych. Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do art. 35 statutu, Walne Zgromadzenie jest zdolne do powzięcia uchwał, o ile są na nim obecni Akcjonariusze lub pełnomocnicy reprezentujący co najmniej 1/10 część kapitału akcyjnego.

1087

II OGŁOSZENIE

Zarząd Włókienniczej Spółki Akcyjnej „N. Eitingon i S-ka“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1937 r. o godz. 10 odbędzie się w siedzibie Spółki w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 82

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;

2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1936 i udzielenie władzom Spółki absolutorium;

3) Podział zysku, osiągniętego przez Spółkę w 1936 r.;

4) Wybór jednego członka Rady Nadzorczej Spółki na miejsce ustępującego;

5) Wolne wnioski.

Do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni będą akcjonariusze, którzy złożą w Spółce swoje akcje przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia i nie odbiorą ich przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji złożone mogą być zaświadczenia, o których jest mowa w art. 399 K. H.

994-19-20

„Morze Północne” — Polskie Towarzystwo dla Połowu Śledzi

Spółka Akcyjna w Gdyni

Na zasadzie upoważnienia wydanego przez Sąd Okręgowy w Gdyni, jako Sąd Rejestrowy w dn. 10 maja 1937 r. zwołuje niżej podpisany akcjonariusz na dz. 7 czerwca 1937 r. o godz. 10

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej pod firmą: „Morze Północne”, Polskie Towarzystwo dla Połowu Śledzi, Spółka Akcyjna w Gdyni — Port. Zgromadzenie odbędzie się w Gdyni, przy ul. 10 Lutego Nr 24 w kancelarii notariusza Hilarego Ewerta Krzemieniewskiego w Gdyni.

Na przewodniczącego Zgromadzenia Sąd wyznaczył niżej podpisanego.

Porządek obrad jest następujący:

1) Zagajenie przez przewodniczącego zamianowanego przez Sąd Rejestrowy; 2) Przedłożenie przez Zarząd sprawozdań, bilansów, rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1934/35 i 1935/36, rozpatrzenie i zatwierdzenie tychże; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków lub pokryciu strat; 4) Udzielenie władzom spółki pokwitowania z wykonania obowiązków; 5) Zatwierdzenie uchwał powziętych przez Walne Zgromadzenie w dn. 15/V 1935 r.; 6) Odwołanie obecnego zarządu i wybór nowego zarządu; 7) Odwołanie dotychczasowej Komisji rewizyjnej i wybór nowej Komisji rewizyjnej; 8) Ustanowienie rady nadzorczej i wybór pięciu członków do tej rady (wniosek ewentualny); 9) Wybór i mianowanie prokurenta spółki; 10) Wolne wnioski; 11) Zamknięcie.

1161

Dirk Cornelis Mühring

Zarząd Spółki Akcyjnej

Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Patria”, Spółka Akc.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

które odbędzie się w **poniedziałek dn. 31 maja 1937 r. o godz. 11**

w sali sesyjnej Towarzystwa w Warszawie, Pl. Napoleona 3,

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;

2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. z powzięciem uchwały w myśl art. 390 Kodeksu Handlowego;

3) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;

4) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1937 r.;

5) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej;

6) Zezwolenie członkom władz Spółki na uczestnictwo we władzach innych Towarzystw Ubezpieczeń;

7) Wnioski PP. Akcjonariuszów, o ile będą zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki z zachowaniem przepisów art. 394 Kodeksu Handlowego.

PP. Akcjonariusze chcący wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki, przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia, z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Handlowego.

1099

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 13 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Szpitalnej Nr 12

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie sprawozdania Zarządu i protokołu Komisji Rewizyjnej z działalności za rok operacyjny 1936 oraz zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat z powzięciem odpowiednich uchwał; 3) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Uchwalenie budżetu na 1937 r.; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Spółki swe akcje, względnie kwity depozytowe, najpóźniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

1117

Zarząd Spółki Akcyjnej „Zakłady Wyrobów Metalowych Ronrad, Jarnuszkiewicz i S-ka”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

36 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 18 min. 30 w lokalu tejże Spółki w Warszawie przy ul. Grzybowskiej Nr 25 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1936, powzięcie decyzji o rezultatach operacji Spółki za 1936 r., oraz udzielenie Zarządowi absolutorium; 3) Rozpoznanie budżetu wydatków i planu działania na 1937 r.; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie zgłosić dodatkowy wniosek do porządku dziennego, winni złożyć swój wniosek Zarządowi w konkretnej formie pisemnej przynajmniej na 14 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia, składając zarazem dowód posiadania przynajmniej 1/10 części emitowanych przez Spółkę akcji.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Warszawie ul. Grzybowska Nr 25, w godz. od 9-tej do 13-tej swoje akcje lub właściwe dowody depozytowe na posiadane akcje.

1182

II OGŁOSZENIE**Zarząd Spółki Akcyjnej Piotrkowskiej Manufaktury**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

stosownie do § 7 statutu odbędzie się w **środę 26 maja 1937 r. o godz. 19** w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1936; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1936 r.; 5) Ustalenie liczby członków Zarządu; 6) Wybory uzupełniające członków Zarządu; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej; 8) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1937; 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

1152

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Karpalit” dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyrobów Papierowych i Przemysłu Litograficznego we Lwowie, ul. Zielona 20

zaprasza niniejszym PP. Akcjonariuszy Spółki na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

które odbędzie się w dn. 12 czerwca 1937 r. o godz. 12 w poł. w biurach Spółki Akcyjnej „Karpalit” we Lwowie, ul. Zielona 20.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.;

2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokrycia strat;

3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonywanych przez nie obowiązków.

Dla wykonania prawa głosowania, winien Akcjonariusz złożyć w Spółce Akcyjnej przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia, albo akcje, albo zaświadczenia o dokonanym złożeniu akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej, dopuszczonej brzmieniem art. 399, par. 2 k. h.

1116

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „BORYSLAW“ Spółka Akcyjna dla Przemysłu Wosku Ziarnego i Oleju Skalnego w Boryslawiu

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w biurze notariusza Ignacego Zakiego w Drohobyczu

XXXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- a) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki i przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy 1936;
- b) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- c) Powzięcie uchwał w sprawie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie absolutorium Zarządowi;
- d) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- e) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- f) Oznaczenie wysokości marek obecności członków Zarządu na posiedzeniach, jako też wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje względnie dowody tymczasowe w kasie Spółki w Boryslawiu, albo w oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego w Drohobyczu. 888a

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskich Zakładów Optycznych, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 11 w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

też Spółki z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1936 oraz odczytanie bilansu i rachunku zysków i strat;
- 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium dla Zarządu;
- 4) Budżet na 1937 r.;
- 5) Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości;
- 6) Przekazanie miastu w drodze darowizny terenu, przylegającego do fabryki, ogólnej przestrzeni 169 m², przeznaczonego na rozszerzenie ulicy Kamionkowskiej;
- 7) Ustalenie liczby członków Zarządu;
- 8) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu, członków, delegowanych do ścisłej współpracy z Dyrekcją, i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 10) Przedłużenie kontraktów z Dyrekcją Spółki oraz wybór upoważnionych osób do opracowania i podpisania nowych kontraktów;
- 11) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 27 statutu Spółki, PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki Warszawa, Grochowska 35, w godz. od 9 do 13 codziennie swoje akcje lub dowody o zdeponowaniu akcji w jednym z akcyjnych banków polskich, najpóźniej na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia. 1042-19-20

II OGŁOSZENIE

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej Fabryka Maszyn Rolniczych „Odlew“

w Krakowie

odbędzie się w poniedziałek, dn. 31 maja 1937 r. o godz. 6 po poł. w biurze wymienionej Spółki w Krakowie przy ul. Hetmana Żółkiewskiego 17.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie dyrekcji z czynności za 1936 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunkowym, przedłożenie bilansu za powyższy okres i powzięcie uchwały zatwierdzającej powyższe sprawozdanie, wreszcie udzielenie absolutorium Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej z czynności i rachunków za czas od 1 stycznia 1936 r. do 31 grudnia 1936 r.;
- 3) Powzięcie uchwały co do pokrycia strat;
- 4) Powzięcie uchwały w kierunku zbycia maszyn, narzędzi oraz modeli, zbycia parcel gruntowych i wydzierżawienia budynków fabrycznych;
- 5) Wnioski i interpelacje.

941a

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń

Spółka Akcyjna w Poznaniu

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w Poznaniu w dn. 28 maja 1937 r. o godz. 16.30 na salce posiedzeń „Vesty“, Poznań, ul. Św. Marcina 61.

Po myśli § 14 statutu udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu mogą wziąć ci wszyscy PP. Akcjonariusze, którzy są zapisani w księdze akcyjnej i odpowiadają warunkom art. 399 § 1 Kodeksu Handlowego.

Walne Zgromadzenie odbędzie się według następującego porządku obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1936 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej;
- 4) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz upoważnienie Rady Nadzorczej do poczynienia zmian ew. zażądanych przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń;
- 5) Uzupelniający wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Upoważnienie członków Rady Nadzorczej do uczestniczenia we władzach towarzystw, należących do Koncernu „Vesta“ i Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń;
- 7) Wolne wnioski.

Dodatkowe sprawy na porządek obrad Walnego Zgromadzenia mogą być zgłoszone najpóźniej do dn. 14 maja 1937 r. włącznie i powinny odpowiadać ustawowym warunkom.

Rada Nadzorcza

Zarząd
981-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł i Handel Włókienniczy „Print“, Spółka Akcyjna

podaje niniejszym do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w siedzibie Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr 56, w Łodzi w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 1 po poł.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie bilansu, rachunku strat i zysków, sprawozdanie Zarządu i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za 1936 r.;
- 3) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 4) Podział zysku;
- 5) Wybór członków Zarządu i podział czynności między nimi;
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć Zarządowi swe akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej, przynajmniej na dni siedem przed terminem Walnego Zgromadzenia. 842-18-20

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Modrzejów-Hantke, Zjednoczone Zakłady Górniczo-Hutnicze

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 1 czerwca 1937 o godz. 17 w lokalu Biura Zarządu w Warszawie, ul. Srebrna 9 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1936;
- 2) Budżet i plan działań;
- 3) Wybory władz;
- 4) Zatwierdzenie nabycia nieruchomości i upoważnienie Zarządu do nabycia, sprzedaży, dzierżawy, względnie do zamiany nieruchomości oraz do korzystania z kredytu i zabezpieczenia tegoż.

Akcje na okaziciela i zastępujące je zaświadczenia będą przyjmowane w Biurze Zarządu w dni powszednie w godz. od 10—12 do dn. 24 maja b. r. włącznie. 1074

II OGŁOSZENIE

Zarząd

Spółki Akcyjnej Wyrobów Bawełnianych I. K. Poznańskiego W Ł O D Z I

podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 16 w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Ogrodowej 17, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie tych sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.; 3) Powzięcie uchwały co do podziału zysku, wzgl. pokrycia strat; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 5) Ustalenie preliminarza na 1937 r.; 6) Zmiana pierwszego zdania § 11 statutu Spółki. Brzmienie dotychczasowe: „Członkowie Rady Nadzorczej wybierają corocznie ze swego grona prezesa Rady Nadzorczej” — proponowana zmiana: „Członkowie Rady Nadzorczej wybierają corocznie ze swego grona prezesa Rady Nadzorczej oraz jednego lub dwóch wiceprezesów”; 7) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 8) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej.

Właściciele akcji imiennych i świadectw tymczasowych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na tydzień przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w siedzibie Spółki w Łodzi, ul. Ogrodowa 17, przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia. 1040-19-20

II OGŁOSZENIE

Zarząd Cukrowni Rolniczej „Podole“, Spółki Akcyjnej w Berezowicy Wielkiej

zaprasza na

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

które odbędzie się w Tarnopolu w lokalu Spółki przy ul. Mickiewicza 45 w dn. 28 maja (piątek) 1937 r. o godz. 13 (o pierwszej w południe) z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z budowy Cukrowni;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z organizacji plantacji buraków;
- 3) Zatwierdzenie umów, dotyczących nabycia nieruchomości Cukrowni oraz maszyn i urządzeń Cukrowni;
- 4) Wnioski i interpelacje. 985a

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryk Sukna H. Landsberg w Tomaszowie Mazowieckim

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 17 w miejscu siedziby Spółki w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. 11 Listopada Nr 46, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków strat za rok oper. 1936; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat; 4) Pokwitowanie władz Spółki z czynności za 1936 r.; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej Spółki; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni co najpóźniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć swe akcje, względnie kwity depozytowe, w biurze Zarządu Spółki w Tomaszowie Mazowieckim, ul. 11 Listopada Nr 46. 933a

II OGŁOSZENIE

Rada Spółki Akcyjnej pod firmą

Polski Bank Komercyjny, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1937 r. o godz. 18 w lokalu Banku w Warszawie, Al. Jerozolimska 36, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW BANKU

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego zebrania; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.; 3) Udzielenie absolutorium władzom Banku; 4) Uchwała w sprawie pokrycia strat przez obniżenie kapitału zakładowego o dalsze zł 625 000 i podwyższenie o zł 1 250 000, tj. do pierwotnej wysokości przez zmianę uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 30 kwietnia 1936 r., względnie powzięcie uchwały w sprawie likwidacji Banku i w tym wypadku wyznaczenie likwidatorów i wynagrodzenia dla nich; 5) Ustalenie liczby członków Rady, wybory do Rady i Komisji Rewizyjnej; 6) Określenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Stosownie do § 28 statutu, Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje najpóźniej dn. 24 maja 1937 r. w Sekretariacie Banku, lub w „Société Financière et Commerciale”, w Brukseli, 168, Rue Royale. 1049a

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Zakłady Elektromechaniczne Rohn-Zieliński Spółka Akcyjna Licencja Brown Boveri“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 15 w lokalu Spółki przy ul. Bielańskiej Nr 6 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1936; 3) Sprawozdanie i wnioski Rady Nadzorczej; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu zamknięcia oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.; Podział zysków; Pokwitowanie władz Spółki z ich działalności; 5) Określenie ilości członków Rady Nadzorczej i wybory Rady Nadzorczej; 6) Uchwalenie budżetu na 1937 r.; 7) Upoważnienie Zarządu do obciążania, wydzierżawiania, zbycia nieruchomości i do działania przy tym na prawach Walnego Zgromadzenia.

W Walnym Zgromadzeniu mogą uczestniczyć PP. Akcjonariusze, którzy co najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą Spółce swe akcje lub zaświadczenie o ich zdeponowaniu w formie prawem przepisanej. 1070

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiej Spółki Wytworów Chemicznych „Roche“

Spółki Akcyjnej w Warszawie

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 18 w gmachu Spółki w Warszawie przy ul. Rakowieckiej 19 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku strat i zysków za 1936 r. oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi; 2) Określenie uposażenia dla Zarządu i wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej; 3) Ustalenie budżetu na 1937 r.; 4) Wybory do władz Spółki; 5) Wolne wnioski. 1025-19-20

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zjednoczone Fabryki Dykt Klejonych
Bracia Braun, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że dn. 31 maja 1937 r. o godz. 12 w poł. w kancelarii Notariusza Gostyńskiego w Warszawie, ul. Miodowa 7, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za 1936 r., bilansu i rachunku zysków i strat na dzień 31/XII 1936 r., powzięcie uchwały w przedmiocie straty w trybie art. 430 K. H., oraz udzielenia władzom spółki pokwitowania;
- 3) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zmiana § 9 Statutu Spółki.

W Walnym Zgromadzeniu mają prawo uczestniczyć Akcjonariusze, wpisani przynajmniej na tydzień przed Walnym Zgromadzeniem do księgi akcyjnej. Stosownie do art. 396 K. H. Zarząd podaje do wiadomości, że projektuje uchylenie dotychczasowego brzmienia § 9 Statutu, oraz nadanie temuż § 9 następującego brzmienia: „§ 9. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu, albo też jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Oświadczenia, zwrócone do Spółki tudzież doręczenia pism, walorów, przesyłek towarów, pieniędzy, mogą być dokonywane wobec jednego członka Zarządu lub prokurenta”.

1132

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń PORT, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 2 czerwca 1937 r. o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 59, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki w roku 1936;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.;
- 5) Podział zysku;
- 6) Udzielenie absolutorium władzom Spółki,
- 7) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1937 r.;
- 8) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 9) Zezwolenie członkom władz Towarzystwa Ubezpieczeń Port Spółka Akcyjna na uczestnictwo we władzach innych Towarzystw Ubezpieczeń;
- 10) Wnioski PP. Akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, o ile zostaną zgłoszone zawczasu na piśmie Zarządowi.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki przynajmniej 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1136

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Akumulatorowe systemu „Tudor“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1937 r. o godz. 17 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Złotej Nr 35 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1936 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku zysków i strat za tenże okres oraz podział zysków;
- 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 5) Wybór władz Spółki;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki akcje lub też kwity depozytowe na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

1135

I OGŁOSZENIE

Likwidatorzy Spółki Akcyjnej

„Kolej Elektryczna Warszawa-Młociny-Modlin“, Spółka Akc.

w likwidacji

zawiadamiają PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 czerwca 1937 r. o godz. 10.30 odbędzie się w Warszawie, w lokalu Spółki Akcyjnej „Sila i Światło“, Marszałkowska Nr 94,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie likwidatorów i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1936 r.;
- 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki z dotychczasowej działalności;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, tj. najpóźniej w dn. 29 maja 1937 r. w biurze Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucjach kredytowych.

1114

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Teren“ Spółka Akcyjna dla Przemysłu Budowlanego

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Krakowie, w biurze przy ul. Batorego 15b dn. 31 maja 1937 r. o godz. 18, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 2) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.;
- 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki;
- 4) Uchwalenie rozwiązania Spółki;
- 5) Ustanowienie jednego likwidatora w miejsce przewidzianej statutem komisji likwidacyjnej;
- 6) Zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji;
- 7) Sprawa zbywania nieruchomości z wolnej ręki w toku likwidacji i ustalania minimalnej ceny zbycia;
- 8) Wolne wnioski.

U w a g i: a) PP. Akcjonariusze mogą zgłosić do Zarządu dodatkowe sprawy na porządek dzienny, które zamieszczone będą w drugim ogłoszeniu, b) PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje przynajmniej 7 dni przed Zgromadzeniem w biurze Spółki, w Krakowie, ul. Batorego 15b.

1134

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Goplana“ Fabryka Czekolady w Poznaniu

odbędzie się w czwartek dn. 10 czerwca 1937 r. o godz. 13 w biurze fabrycznym w Poznaniu — przy ul. Św. Wawrzyńca Nr 11 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie oraz wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu z dn. 31 grudnia 1936 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie pokrycia odpisów na amortyzację;
- 5) Wybory ustępujących członków Rady Nadzorczej;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu winni najpóźniej do dn. 2 czerwca b. r. złożyć swoje akcje w burze fabryki „Goplana“ w Poznaniu, lub przedstawić w tymże biurze dowody zdeponowania swych akcji u polskiego notariusza, bądź też w jednym z banków w Poznaniu. Na zasadzie art. 394 Kodeksu Handlowego mogą akcjonariusze zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny do dn. 24 maja b. r.

Zarząd: Dyrektor Tadeusz Prądyński, Vice-Dyr. Stanisław Rymkiewicz.

1095

I OGŁOSZENIE

**Rada Nadzorcza T-wa Wzajemnych Ubezpieczeń „SNOP“
w Warszawie**

zawiadamia PP. Przedstawicieli Członków T-wa, że w dn. 2 czerwca 1937 r. o godz. 17, w lokalu Związku Ziemiaków w Warszawie, ul. Kredytowa 1, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE PRZEDSTAWICIELI z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdania z działalności likwidacyjnej T-wa za 1936 r. oraz bilans na dz. 31/XII 1936 r. i r-k strat i zysków za 1936 r.; 2) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1937 r.; 3) Uchwalenie i ogłoszenie likwidacji T-wa; 4) Wybór członków Komisji Likwidacyjnej.

Na zasadzie § 2 p. 8 ust. drugi i p. 5 ustęp trzeci Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10/IX 1930 r. o zastosowaniu przepisów prawa o spółkach akcyjnych do władz oraz do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych (Dz. Ust. R. P. Nr 66, poz. 528) Przedstawiciele członków korzystają z prawa zgłoszenia na piśmie Zarządowi T-wa dodatkowych spraw na porządek dzienny nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Dodatkowe te sprawy mogą być na żądanie umieszczone w drugim ogłoszeniu o Walnym Zgromadzeniu. 1129

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Budowy i Eksploatacji Domów „WEGAN“, Spółka Akcyjna w Warszawie

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 29 maja b. r. o godz. 6.30 po poł. odbędzie się w kancelarii Notariusza Stanisława Jurkiewicza w Warszawie, ul. Kapuścińska Nr 6 w Gmachu Hipoteki

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1936 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu, sprawozdania i rachunku strat i zysków za 1936 r., i udzielenie Zarządowi absolutorium; 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wynagrodzenie dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje swoje w biurze Zarządu Spółki lub świadectwa krajowych instytucji kredytowych o przyjęciu akcji do depozytu, co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. 1207

II OGŁOSZENIE

**Zarząd firmy Polskie Towarzystwo Akumulatorowe „Petea“
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów po raz drugi, że w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 16 (4 po poł.) w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Kopernika Nr 13, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Spółki za rok gospodarczy 1936; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku zysków i strat za tenże okres oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Podział zysków;

5) Wybór władz Spółki: a) członków Zarządu na 3-letnią kadencję, b) członków Rady Nadzorczej i określenie ich wynagrodzenia;

6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni zadość uczynić wymaganiom art. 399 Rozp. Prez. R. P. z dn. 27/VI 1934 r. 1145

!!! Najwygodniej podróżować samolotem !!!

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaśt“, Spółka Akcyjna

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

17 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które się odbędzie w dn. 31 maja (poniedziałek) 1937 r. o godz. 18 w sali posiedzeń Towarzystwa w Warszawie przy ul. Moniuszki Nr 10 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Zarządu i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;

2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;

3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.;

4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;

5) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz określenie wynagrodzenia Członków Zarządu i Rady Nadzorczej na tenże rok;

6) Wybory członków do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Walne Zgromadzenie będzie prawomocne, o ile na nim reprezentowana będzie stosownie do § 21 statutu Spółki nie mniej niż jedna czwarta ogólnej ilości akcji.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, a chcący wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć w kasie Spółki swe akcje, względnie świadectwa depozytowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 399 K. H.

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaśt“ przypomina tym PP. Akcjonariuszom Towarzystwa „Piaśt“, a także sfuzjonowanej Spółki Akcyjnej „Zjednoczone Towarzystwo Ubezpieczeń Omnium i Wilia“, którzy nie wymienili dotychczas posiadanych przez nich akcji po zł 10.00 nominalnej wartości każda na nowe po zł 100.00, a życzyliby sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, o konieczności dokonania wymiany akcji przynajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Wymiana akcji dokonywa się codziennie w wydziale Sekretariatu od godz. 8 do 13 z wyjątkiem niedziel i świąt. 1179

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Mechanicznych Borman, Szwede i S-ka

Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 8 czerwca 1937 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w lokalu Zarządu, przy ul. Srebrnej Nr 9

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Przedstawienie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za rok operacyjny 1935/36 oraz rachunku strat i zysków; 3) Wniosek Komisji Rewizyjnej; 4) Uchwalenie budżetu na rok operacyjny 1936/37; 5) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Upoważnienie Zarządu do wydzierżawienia i sprzedaży nieruchomości tudzież majątku ruchomego Spółki; 9) Wnioski PP. Akcjonariuszów, które zostaną zgłoszone w myśl art. 394 K. H.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 1 czerwca 1937 r. przedstawić Zarządowi akcje lub kwity depozytowe państwowych lub prywatnych instytucji kredytowych, istniejących na zasadzie ustaw, przez rząd zatwierdzonych, z wyszczególnieniem numerów akcji. 1177

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Francuskiego Tow. Akc. „Perun“, Spółka Akcyjna

odbędzie się w dn. 2 czerwca 1937 r. o godz. 15.30, w siedzibie Zarządu Głównego w Paryżu, 75 Quai d'Orsay.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1936 r.; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie sprawozdania Komisji Rewizyjnej; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej na 1937 r.; 5) Upoważnienie do wykonania art. 40 prawa z dnia 24/VII 1867 r.; 6) Wolne wnioski. 1204-20-21

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polskie Zakłady Impregnacyjne“, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

XIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 16 w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Mokotowska 46, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie za 1936 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1936 r. oraz udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 3) Uchwała o pokryciu straty;
- 4) Uchwalenie żetonów dla Rady Nadzorczej;
- 5) Wniosek w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla stałego delegata Rady Nadzorczej;
- 6) Wnioski i interpelacje.

W myśl przepisów statutu, mają prawo głosować na Walnym Zgromadzeniu tylko ci Akcjonariusze, którzy najpóźniej na siedm dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje w godzinach biurowych w kasie Spółki w Warszawie, ul. Mokotowska 46, lub w Powszechnym Banku Kredytowym S. A. w Warszawie, Moniuszki 10, Schweizerische Kreditanstalt w Zurychu oraz Zentral-Europäische Länderbank w Wiedniu.

1192

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Towarzystwo Akcyjne Quebracho“ w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w kancelarii Notariusza Z. Nowickiego w Warszawie przy ul. Kapucyńskiej Nr 6 (gmach Hipoteki)

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 5) Powzięcie uchwały o pokryciu strat, poniesionych w 1936 r.; 6) Określenie wysokości wynagrodzenia władz Spółki; 7) Wybór władz Spółki.

Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć akcje (lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo instytucji kredytowej krajowej) w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1166

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, Spółka Akc.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

66 ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

które odbędzie się w dn. 28 maja 1937 r., tj. w piątek, o godz. 11 rano w sali sesjonalnej Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Jasnej Nr 4, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r. oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1937 r.; 6) Wybory do Zarządu i do Rady Nadzorczej Spółki; 7) Zezwolenie członkom władz Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, Spółki Akcyjnej, na uczestnictwo we władzach innych towarzystw ubezpieczeń.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia, z zachowaniem przepisów art. 399 Kodeksu Handlowego.

1196

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa“, Spółki Akc. w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 maja 1937 r. o godz. 18 w lokalu Towarzystwa przy ul. Marszałkowskiej Nr 136 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 XII 1936 r.; 4) Udzielenie pełnomocnictw dla Komisji Likwidacyjnej do sprzedaży nieruchomości Towarzystwa; 5) Udzielenie absolutorium Komisji Likwidacyjnej; 6) Budżet wydatków na 1937 r.; 7) Wybór Komisji Likwidacyjnej; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa, ul. Marszałkowska Nr 136, akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1181

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „Ruch“

Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki przy Al. Jerozolimskiej Nr 63 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.;
- 3) Podział zysków;
- 4) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej — stosownie do § 7 statutu Spółki i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wysokości żetonów dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wniosek Rady Nadzorczej i Zarządu o przekazanie z funduszy specjalnej kwoty zł 20 000 na F. O. N.;
- 8) Wolne wnioski.

U w a g a. — PP. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić go Zarządowi Spółki nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć Zarządowi Towarzystwa, Warszawa, Al. Jerozolimska Nr 63 przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju. Świadectwo depozytowe powinno zawierać ilość akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1197

II OGŁOSZENIE

Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla, Spółka Akc.

zwołują

XXIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

we Lwowie w Prezydium Zarządu Miasta w dn. 29 maja 1937 r. (sobota) o godz. 12 z porządkiem dziennym:

- 1) Uzupelnienie Rady Nadzorczej; 2) Sprawozdanie i zamknięcie rachunków za 1936 r. wraz ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej i związane z tym uchwały.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu należy złożyć akcje lub zaświadczenia depozytowe z wyszczególnieniem numerów akcji w Zarządzie Spółki w Krakowie Krupnicza 5 najdalej do dn. 21 maja 1937 r. włącznie.

1170

Zarząd Towarzystwa Starachowickich Zakładów Górniczych

SPÓŁKA AKCYJNA

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Wareckiej Nr 15 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za 1936 r., odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie powyższego sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat, udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie w 1936 r. obowiązków, oraz powzięcie uchwały o podziale zysków;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r.;
- 4) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 5) Wybory do Zarządu;
- 6) Wybory Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze posiadacze akcji na okaziciela będą mogli wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożą w Spółce swoje akcje po zł 100 imiennej wartości każda, względnie zastępujące je zaświadczenie notariusza lub krajowej instytucji kredytowej (art. 399 § 2 Kod. Handl.). 1195

II OGŁOSZENIE

Bank Zachodni, Spółka Akcyjna

Na zasadzie §§ 25 i 26 statutu ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

**XXV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

Banku Zachodniego, S. A., odbędzie się we wtorek dn. 25 maja 1937 r. o godz. 16 w Warszawie, w siedzibie Banku Zachodniego S. A. przy ul. Fredry 6.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie zebrania;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Sprawozdanie z działalności Banku za 1936 r. oraz wnioski Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Wniosek o zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat za 1936 r. oraz udzielenie pokwitowania Radzie i Dyrekcji z ich czynności za 1936 r.;
- 5) Ustalenie liczby członków Rady na 1937 r.;
- 6) Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wnioski Rady;
- 9) Wnioski Akcjonariuszów.

Każdy akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w XXV Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, powinien złożyć posiadane akcje lub kwity na akcje, zdeponowane w krajowych instytucjach bankowych lub u notariusza, najpóźniej do dn. 18 maja 1937 r. do godz. 13 w kasie Centrali Banku Zachodniego S. A. przy ul. Fredry 6 w Warszawie. 1183

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Browaru w Częstochowie dawn. K. Szwede

podaje do wiadomości, że w dn. 1 czerwca 1937 r. o godz. 17 odbędzie się w kancelarii notariusza Karola Hettlingera w gmachu Hipoteki przy ul. Kapucyńskiej 6 w Warszawie

**NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Odwołanie dotychczasowych i wybory nowych członków Rady Nadzorczej;
- 3) Odwołanie dotychczasowych i wybory nowych członków Zarządu;
- 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje w Biurze Zarządu Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, o których mowa jest w art. 399 p. 2 Kodeksu Handlowego. 1101-20-21

**Zarząd Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych
„Lilpop, Rau i Loewenstein“, Spółka Akcyjna w Warszawie**

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że — stosownie do par. 31, 32 i 33 statutu Spółki — zwołuje na dz. 28 maja 1937 r. na godz. 5 po poł.

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

które odbędzie się w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie przy ul. Czackiego Nr 3.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie obrad i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły, oraz wniosków Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwały co do zysków i strat;
- 4) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania;
- 5) Sprawa budżetu i planu działania na 1937 r.;
- 6) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących według starszeństwa wyboru;
- 7) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 8) Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Upoważnienie Zarządu do hipotecznego obciążania nieruchomości Spółki (zarówno w postaci pożyczek, jak i kaucyj), nabywania nieruchomości dla Spółki oraz zbywania należących do Spółki placów i domów.

Ze strony akcjonariuszów nie zgłoszono, w trybie artykułu 394 Kodeksu Handlowego i § 34 Statutu Spółki, żadnych dodatkowych spraw na porządek obrad.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są — w myśl § 38 statutu Spółki i art. 399 Kodeksu Handlowego — złożyć Zarządowi najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje lub zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej, z wymienieniem w zaświadczeniu liczby akcji i stwierdzeniem, że nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 39 statutu Spółki, Walne Zgromadzenie dojdzie do skutku we wskazanym wyżej terminie, o ile wezmą w nim udział osobiście lub przez pełnomocników, akcjonariusze, reprezentujący razem przynajmniej 1/5 część kapitału zakładowego. 1178

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej M. Arct Zakłady Wydawnicze w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 28 maja 1937 r. o godz. 18 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Nowy Świat 35, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za 1936 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1936 r.;
- 5) Wybory do władz;
- 6) Wnioski Zarządu;
- 7) Wolne wnioski (złożenia do dn. 15 maja). 1194

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Garbarskiej Temler i Szwede, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Warszawie w dn. 28 maja 1937 r. o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu przy ul. Okopowej 78.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za 1936 r.;
- 3) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.;
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Pokwitowanie Zarządu z działalności;
- 6) Wybór jednego członka Zarządu;
- 7) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 8) Upoważnienie Zarządu do sprzedania części nieruchomości;
- 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu swoje akcje lub dowody na nie na 7 dni przed terminem Zebrania. 1173

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARIUSZY

Drukarni Dziennika Poznańskiego, Spółki Akcyjnej

w P o z n a n i u

odbędzie się w **poniedziałek dn. 7 czerwca 1937 r., o godz. 4 po poł.** w sali Redakcji Dziennika Poznańskiego w Poznaniu, ul. Pocztowa 9.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Przedłożenie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunków rocznych;
- 4) Powzięcie uchwał co do zatwierdzenia sprawozdania Zarządu, Rady Nadzorczej, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. i powzięcie uchwały o zużyciu wykazanego zysku w kwocie zł;
- 5) Udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi za wykonane przez nich obowiązki;
- 6) Uchwała co do obniżenia kapitału zakładowego Spółki o zł 125 000, i wydanie każdemu akcjonariuszowi 2 nowych akcji serii A po zł 500 nominalnej wartości w zamian za jedną starą akcję o nominalnej wartości zł 2 000,
- 7) Uchwała co do podwyższenia kapitału zakładowego Spółki ze zł 125 000 na zł 250 000, tzn. o zł 125 000 przez wypuszczenie 250 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B po zł 500 każda;
- 8) Zmiana § 3 Statutu, który ma otrzymać następujące brzmienie:

„Kapitał zakładowy wynosi zł 250 000 i podzielony jest na 500 akcji imiennych każda po 500 zł.

Akcje podzielone są na dwie kategorie a mianowicie 250 akcji zwykłych serii A i 250 akcji uprzywilejowanych serii B.

Każdej zwykłej akcji serii A na Walnym Zebraniu przysługuje jeden głos, każdej uprzywilejowanej akcji serii B przysługują na Walnym Zebraniu dwa głosy.

Przy rozdziale czystego zysku przewidziane w § 11 Statutu 4% dywidendy przeznaczają się najpierw dla akcji uprzywilejowanych, jeśli zysk Spółki na to pozwoli, może być przyznana dywidenda dla akcji serii A.

Przy likwidacji przedsiębiorstwa sumy uzyskane z likwidacji wypłaca się najpierw na akcje serii B i to aż do pokrycia ich nominalnej wartości, reszta przypada na akcje serii A.

O ile po pokryciu nominalnej wartości obu serii pozostanie jeszcze nadwyżka z likwidacji rozdziela się ją proporcjonalnie na wszystkie akcje obu kategorii.

Dotychczasowy § 3 Statutu brzmiał następująco:

„Kapitał zakładowy wynosi zł 250 000 i podzielony jest na 125 akcji imiennych, każda po zł 2 000.00”.

9) Zmiana § 9 Statutu, który ma otrzymać następujące brzmienie:

„Walne Zebranie ma oprócz funkcji prawem przepisanych mianowicie następujące kompetencje:

- a) wybiera członków Rady Nadzorczej,
- b) zatwierdza bilans roczny oraz rachunek zysków i strat,
- c) uchwała podział czystego zysku i udziela pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi.

Zwyczajne Walne Zebranie odbywa się corocznie najpóźniej w marcu, nadzwyczajne zaś może zwołać każdego czasu Rada Nadzorcza lub Zarząd.

Nieobecnym akcjonariuszom przysługuje prawo udzielania plenipotencji, ale wyłącznie akcjonariuszom”.

Dotychczasowe brzmienie § 9 Statutu było następujące:

„Na Walnym Zebraniu przysługuje każdej akcji jeden głos. Ilość głosów, które jedna osoba reprezentować może ogranicza się do najwyżej 30 głosów. Walne Zebranie ma oprócz funkcji prawem przepisanych, mianowicie następujące kompetencje:

- a) wybiera członków Rady Nadzorczej,
- b) zatwierdza bilans roczny oraz rachunek zysków i strat,
- c) uchwała podział czystego zysku i udziela pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi.

Zwyczajne Walne Zebranie odbywa się corocznie, najpóźniej w marcu, nadzwyczajne zaś może zwołać każdego czasu Rada Nadzorcza lub Zarząd.

Nieobecnym akcjonariuszom przysługuje prawo udzielania plenipotencji, ale wyłącznie akcjonariuszom z tem zastrzeże-

niem, że żaden nie może na Walnym Zebraniu reprezentować więcej akcji niż trzydzieści włącznie swoich”.

Jednocześnie podaje się do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że sprawy nie objęte niniejszym porządkiem obrad, mogą być stawiane w formie wniosków, które należy przesłać pod adresem Zarządu, najpóźniej do dn. 22 maja 1937 r.

Zarząd Drukarni Dziennika Poznańskiego S. A. w Poznaniu

(—) Hilary Gottowt

1165

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą „Guma-Rubber”

stosownie do § 56 prawa o spółkach akcyjnych, podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. **11 czerwca 1937 r., o godz. 18** w lokalu Spółki przy ul. Gęsiej 30 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1936 r., sprawozdania Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz udzielenie Zarządowi absolutorium za okres sprawozdawczy;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na 1937 r.;
- 4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy zechcą uczestniczyć w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, winni złożyć akcje najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem do godz. 15-ej w biurze Spółki Gęsia 30, zgodnie z art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

Wnioski PP. Akcjonariuszów mogą być składane Zarządowi nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1184

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Kopalń Węgla „Flora”, Spółka Akcyjna

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — w myśl § 16 statutu Spółki — zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

na dz. **26 maja 1937 r., o godz. 11** w lokalu Zarządu w Warszawie, Aleje Jerozolimskie Nr 28, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936 r. i powzięcie uchwały o pokryciu strat;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Plan działalności i budżet na 1937 r. oraz określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Upoważnienie Zarządu do nabywania, zbywania, obciążania i wydzierżawiania nieruchomości;
- 6) Ustalenie liczby członków Zarządu, wybory uzupełniające do Zarządu oraz wybór Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

1176

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Lubelskiego Syndykatu Rolniczego, Spółki Akcyjnej w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. **14 czerwca 1937 r., o godz. 17** w gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddziału w Lublinie przy ul. Krakow. Przedm. Nr 64 odbędzie się

ZWYCZAJNE ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

PP. Akcjonariuszów z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie zebrania;
- 2) Wybór prezydium;
- 3) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej za 1936 r.;
- 4) Odczytanie bilansu i r-ku zysków i strat za 1936 r.;
- 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 6) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1936 r. oraz pokwitowanie Komisji Likwidacyjnej z czynności za 1936 r.;
- 7) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1937 r.;
- 8) Sprawy związane z ewentualnym zniesieniem stanu likwidacji Syndykatu;
- 9) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej i określenie ich wynagrodzenia;
- 10) Wolne wnioski o charakterze porządkowym.

Lubelski Syndykat Rolniczy Sp. Akc. w likwidacji w Lublinie

1140-20-22

Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska”, Spółka Akcyjna

w Warszawie
SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Place w Bydgoszczy zł 441 729.72; Budynki fabryczne zł 98 820.88; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 1 312 195.62; Ruchomości zł 10 836.88; Majątek płynny: Gotówka w kasach zł 10 430.56; w Bankach zł 32 128.25; Papiery procentowe zł 3 000.00; Udziały zł 8 053.75; Weksle w portfelu zł 12 198.78; Surowce zł 200 927.10; Materiały pomocnicze zł 22 677.48; Półfabrykaty zł 16 147.50; Wydawnictwa własne zł 503 140.26; Sortymenty zł 82 525.91; Prawa autorskie zł 48.00; Dłużnicy: Odbiorcy zł 412 179.90; Dostawcy zł 7 275.65; Różni zł 97 066.02; Księgarze zł 68 124.10; Autorzy zł 53 567.90; Sumy przechodnie zł 3 600.00; Strata zł 10 949.92; **Ogółem suma bilansowa zł 3 407 624.18.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty i gwarancje zł 261 861.10; Różni za nasze depozyty i gwarancje zł 488 331.99; Księgarze r-ki komisowe krajowe zł 174.00; Księgarze r-ki komisowe zagraniczne zł 175.20; Wydawnictwa obce przyjęte w komis zł 251 297.00; Wydawnictwa zagraniczne przyjęte w komis zł 19 020.15; **Razem sumy pozabilansowe zł 1 020 859.44.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 700 000.00; Kapitał rezerwowy: saldo z ubiegłego roku zł 98 871.62; Odpisano na straty 1935 r. zł 38 291.64; Pozostaje zł 60 579.98; Kapitał amortyzacyjny na dz. 1/1 1936 r. zł 895 234.33; Dopisano za 1936 r. zł 39 365.85; Łącznie zł 934 600.18; Wierzyciele: Akcepty zł 228 254.12; Banki zł 294 623.81; Zaległe podatki zł 50 304.22; Podatki rezerwowane zł 70 513.81; Różni zł 401 921.14; Dostawcy zł 535 134.74; Odbiorcy zł 13 192.07; Księgarze zł 64 049.96; Autorzy zł 48 129.53; Różni za akcepty prolongowane zł 5 178.08; Zaliczki zł 642.54; Sumy przechodnie zł 500.00; **Ogółem suma bilansowa zł 3 407 624.18.**

Sumy pozabilansowe. — Depozyty i gwarancje zł 341 338.11; Różni za depozyty i gwarancje zł 408 854.98; Księgarze r-ki komisowe krajowe zł 251 297.00; Wydawnictwa obce komisowe zł 174.00; Księgarze zagraniczni r-ki komisowe zł 19 020.15; Sortymenty komisowe zagraniczne zł 175.20; **Razem sumy pozabilansowe zł 1 020 859.44.**

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 122 103.39.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

STRATY. — Koszty ogólne zł 362 271.11; Podatki państwowe i komunalne zł 53 503.63; Koszty fabrykacji zł 1 663 090.08; Towary zakup zł 534 963.83; Koszty kredytów zł 55 703.38; Koszty eksploatacji zł 122 585.70; Różnice kursowe zł 569.71; Odpisy amortyzacyjne zł 39 365.85; Nieściągalne należności zł 23 666.01; **Razem zł 2 855 819.30.**

ZYSKI. — Sprzedaż — faktury zł 2 072 713.33; Towary — sprzedaż zł 48 061.27; Różne wpływy eksploatacyjne zł 1 988.25; Zwrot podatków reklamowanych zł 4 670.20; Różnice kursowe zł 1 929.67; Procenty zł 636.16; Niepodniesiona dywidenda lat ubiegłych zł 13 870.50; Strata zł 10 949.92; **Razem zł 2 855 819.30.**

Powyższy bilans został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1937 r. 1157

II OGŁOSZENIE

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych, Tow. Akc. w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1937 r. o godz. 12 odbędzie się w Poznaniu przy ul. Górna Wilda 136

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1936 r. i sprawozdanie likwidatora; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Komisji Rewizyjnej oraz przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat; udzielenie pokwitowania likwidatorowi i Radzie Nadzorczej; 3) Udzielenie likwidatorowi pełnomocnictwa do sprzedaży nieruchomości itd.; 4) Ustalenie miejsca następnego Walnego Zgromadzenia (§ 49 p. 4 ust. o sp. akc.); 5) Wolne wnioski.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu upoważnieni są wszyscy akcjonariusze, którzy przed rozpoczęciem Walnego Zgromadzenia przedstawią akcje oryginalne, kwity depozytowe, notarialne względnie bankowe lub dowody subskrypcyjne nowej emisji w myśl uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zebrania z dn. 20 grudnia 1928 r.

Likwidator: (—) Inż. Olgierd Grzymałowski 1201

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe A. Bueschel, Eksport Jaj

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans z dn. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Inwentarz zakładowy i biurowy zł 4 317.94; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 244 707.98; Papiery procentowe zł 6 480.00; Rymesy zł 7 298.63; Materiały pomocnicze zł 25 179.54; Dłużnicy: Odbiorcy zł 392 962.74; Dostawcy i zbiornice zł 150 438.76; Różni zł 70 012.59; Razem zł 613 414.09; Sumy przechodnie zł 3 769.90; Strata w 1936 r. zł 1 791.46; Strata w latach ubiegłych zł 130 471.46; Razem zł 132 262.92; **Ogółem zł 1 037 431.00.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 400 000.00; Kapitał zapasowy zł 215.16; II. Zobowiązania: Wierzyciele: Instytucje kredytowe zł 168 385.85; Traty zł 12 300.00; Dostawcy i zbiornice zł 58 689.75; Odbiorcy zł 347 167.56; Różni zł 46 301.62; Razem zł 632 844.78; Sumy przechodnie zł 4 371.06; **Razem zł 1 037 431.00.**

Rachunek strat i zysków za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

WYDATKI. — Koszty sprzedaży i administracji ogólnej zł 382 385.70; Koszty kredytów zł 59 783.40; Podatki państwowe i komunalne oraz stemple zł 13 375.07; Nieściągalne pretenzje zł 16 095.16; Odpisy amortyzacyjne zł 922.06; **Razem zł 472 561.39.**

PRZYCHODY. — Dochody brutto zł 470 769.93; Strata w 1936 r. zł 1 791.46; **Razem zł 472 561.39.** 1125

Manufaktura Wełniana Karol Bennich, Spółka Akcyjna

w likwidacji w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty fabryczne zł 714 598.00; Budynki zł 178 510.68; Urządzenia techniczne zł 2 205 570.72; Inwentarz zł 23 779.58; Majątek płynny: Gotówka w kasie i banki zł 33 479.72; Papiery procent. zł 8 180.00; Weksle w inkasie zł 12 220.92; Gotowe towary zł 1 005.45; Dłużnicy zł 143 475.51; Sumy przechodnie zł 127 029.63; R-k przejściowy strat i zysków likwidacyjnych, powstałych wskutek przeszacowania majątku zł 1 648 362.89; Straty: z lat poprzednich zł 475 585.67; z 1936 r. zł 99 297.55; **Razem zł 7 277 096.32.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakł. zł 4 920 000.00; apasowy zł 37 031.47; Kapitał amortyzacyjny: saldo zł 2 041 060.11, odpisano zł 348 736.01, dopisano zł 41 619.04, Saldo zł 1 733 943.14; Zobowiązania: Wierzyciele zł 573 078.56; Fund. i zob. specj. niepodniesiona dywidenda zł 1 620.21; Sumy przechodnie zł 11 422.94; **Razem zł 7 277 096.32.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Przeniesienie straty z 1935 r. zł 475 585.67; Koszty admin. ogóln. zł 64 742.94; Koszty kredytów zł 47 802.41; Podatki zł 28 482.10; Różne straty zł 81 669.90; Amortyzacja 1936 r. zł 41 619.04; **Razem zł 739 902.06.**

MA. — Różnice kursowe zł 20 764.11; Procenty zł 1 386.74; Komorne zł 68 292.23; Wpływy z dawn. odpisanych strat zł 134.64; Zysk na sprzedan. maszyn. i inne zł 74 441.12; Straty: z lat poprzedn. zł 475 585.67, z 1936 r. zł 99 297.55; **Razem zł 739 902.06.** 1154

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Częstochowska Fabryka Igieł i WYROBÓW METALOWYCH

zawiadamia, iż w dn. 29 maja b. r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Spółki, w Częstochowie przy ul. Fabrycznej 21-23

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie bilansu i sprawozdanie za 1936 r.; 2) Budżet i plan działania na 1937 r.; 3) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłaszania wolnych wniosków do dn. 15 maja b. r.

Termin składania akcyjnych wyznacza się do dn. 22 maja b. r. W myśl art. 61 prawa o spółkach akcyjnych Walne Zgromadzenie, zwolane zgodnie z przepisami, jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na nim akcyj. 1193

Filip i Babela Liebermann, Fabryka Spirytusu i Drożdży Prasowanych w Stanisławowie, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: a) Nieruchomości: 1) Grunty zł 106 881.00; 2) Budynki: a) mieszkalne zł 161 375.30, b) gospodarcze zł 120 693.00, c) fabryczne zł 359 234.74; 3) R-k budowy domów mieszkalnych zł 37 392.92; 4) Bocznicza kolejowa zł 43 900.00; b) Urządzenia techniczne: 1) Maszyny, aparaty i urządzenia zł 780 409.30; 2) Środki transportowe i lokomot. zł 57 230.15; c) Ruchomości: 1) Ruchomości biurowe zł 4 000.00; II. Majątek płynny: a) Kasa zł 5 201.91; b) Banki zł 19 171.73; III. Zapasy: zł 121 469.14; IV. Dłużnicy: a) Zrzeszenie Producentów Drożdży, Warszawa zł 54 043.67, b) Dostawcy zł 12 081.86, c) Odbiorcy zł 8 802.67, d) Różni zł 738 684.05; **Razem zł 2 630 571.44.**

R-k udzielonej gwarancji Z. P. D. (pozycja pozabilansowa) zł 100 822.48.

PASYWA. — I. a) Kapitał akcyjny zł 2 000 000.00, b) Kapitał amortyzacyjny zł 100 701.96, dopisano w 1936 r. zł 97 114.84, c) Kapitał zapasowy zł 22 087.00, d) Kapitał specjal. rezerwow. zł 80 000.00; Fundacja Weingartena zł 69 473.69; II. Wierzyciele: a) Banki zł 10 000.00, b) Dostawcy zł 4 443.18, c) Różne zł 113 991.20; Rachunek strat i zysków (pozost. z 1935 r.) zł 74 000.03; Czysty zysk bilansowy za 1936 r. zł 58 759.54; **Razem zł 2 630 571.44.**

Rachunek Zrzeszenia Producentów Drożdży, Warszawa k-to gwarancji (pozycja pozabilansowa) zł 100 822.48.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — 1) Koszty admin. ogólnej zł 83 757.17; 2) Koszty produkcji zł 563 838.39; 3) Koszty sprzedaży zł 165 369.59; 4) Kupno kontyngentów zł 2 736.60; 5) Odszkodowania zł 79 515.86; 6) Podatki państw. i komunal. zł 80 030.49; 7) Świadczenia socjalne zł 17 884.90; 8) Odpisy amortyzacyjne zł 97 114.84; Zysk bilansowy za 1936 r. zł 58 759.54; **Razem zł 1 149 007.38.**

MA. — 1) Sprzedaż drożdży zł 1 067 344.27; 2) Spirytus zł 6 185.62; 3) Rektyfikacja zł 54 257.15; 4) Czynsze zł 18 922.28; 5) Odsetki zł 2 298.06; **Razem zł 1 149 007.38.** 1206

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w Warszawie w dn. 24 maja 1937 r. o godz. 10 rano w sali posiedzeń Spółki przy ul. Zielnej Nr 37 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1936 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 3) Podział zysku za 1936 r.;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu eksploatacyjnego na 1937 r.;
- 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu inwestycyjnego na 1937 r.;
- 6) Upoważnienie Zarządu do przedsięwzięcia operacji kredytowych, niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa;
- 7) Wybór 2 członków i 1 zastępcy Rady Nadzorczej grupy „B”;
- 8) Wybór 2 członków i 1 zastępcy Komisji Rewizyjnej grupy „B”;
- 9) Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej;
- 10) Wnioski.

W myśl brzmienia § 19 statutu Spółki, PP. Akcjonariusze, którzy na Walnym Zgromadzeniu działać będą przez pełnomocników, powinni przed Walnym Zgromadzeniem zakomunikować pisemnie Zarządowi Spółki imiona i nazwiska swych pełnomocników.

W razie niedojścia do skutku niniejszego Walnego Zgromadzenia, powtórne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbędzie się zgodnie z § 26 Statutu Spółki w dn. 12 czerwca 1937 r. w lokalu Spółki przy ul. Zielnej Nr 37 o godz. 10-ej rano z tym samym porządkiem dziennym, ustalonym dla niedoszedłego do skutku zebrania. Zastrzeżę się, że powtórne zebranie będzie prawomocne bez względu na liczbę akcji reprezentowanych przez akcjonariuszów lub ich pełnomocników i uchwały jego będą obowiązujące bez względu na wysokość reprezentowanego na nim kapitału.

1163

Radomska Przędzalnia Lnu, Spółka Akcyjna, Radom

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 36.700.00; Budynki zł 80 585.80; Urządzenia techniczne zł 202 405.09; Inventarz zakładowy i biurowy: żywy zł 100.00, martwy zł 718.70; Majątek płynny: gotówka w kasie i bankach zł 21 534.14; Papiery procentowe zł 674.00; Materiały: a) surowce zł 35 000.32, b) pomocnicze i pędne zł 4 894.03; Półfabrykaty zł 3 521.64; Gotowe wyroby zł 11 875.00; Dłużnicy: odbiorcy zł 40 426.75; Sumy przechodnie zł 8 654.05; Straty: na 31/XII 1935 r. zł 59 160.36, w 1936 r. zł 10 803.87; **Razem zł 517 053.75.**

Pozycje pozabilansowe. — Gwarancje wekslowe zł 129 550.00.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 150 000.00; Kapitał zapasowy zł 425.00; Kapitał amortyzacyjny zł 111 519.14; Zobowiązania: Wierzyciele: akcepty zł 29 400.00, banki zł 35 815.24, kredyty hipoteczne zł 95 002.00, zaległe podatki zł 3 206.58, dostawcy zł 28 757.19; Różni zł 62 928.60; **Razem zł 517 053.75.**

Pozycje pozabilansowe. — Gwarancje wekslowe zł 129 550.00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Strata do 31/XII 1935 r. zł 59 160.36; Podatek dochodowy za lata ubiegłe zł 99.68; Strata na papierach wartościowych zł 315.15; Strata na magazynie zł 3 454.17; Koszty podczas nieczynności fabryki zł 16 973.81; **Razem zł 80 003.17.**

MA. — Czysty zysk ze sprzedaży zł 6 202.15; Przeniesiono różnych zł 3 836.79; Strata do dn. 31/XII 1935 r. zł 59 160.36; Strata za 1936 r. zł 10 803.87; **Razem zł 80 003.17.** 1188

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

T-wa Fabryki Cukru i Rafinerii „Konstancja” w likwidacji

niniejszym zawiadamia, że wobec niedojścia do skutku, z powodu braku quorum, Walnego Zgromadzenia PP. Akcjonariuszów zwołanego na 10 maja 1937 r., odbędzie się w drugim terminie w dn. 7 czerwca 1937 r. o godz. 18 w lokalu przy ul. Wilczej Nr 29a m. 3

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW TOWARZYSTWA

z tym samym porządkiem dziennym, a mianowicie:

- 1) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej — rozpatrzenie i zatwierdzenie tegoż sprawozdania oraz udzielenie Komisji Likwidacyjnej pokwitowania z tytułu jej czynności za cały czas trwania likwidacji;
- 2) Uznanie likwidacji za ukończoną i rozwiązanie spółki oraz wybór osoby, której winny być oddane na przechowanie księgi i dokumenty spółki;
- 3) Wobec śmierci względnie choroby niektórych członków Komisji wybór na miejsce dotychczasowej Komisji Likwidacyjnej jednego likwidatora dla zakończenia formalności likwidacji i rozwiązania Spółki.

Zgodnie z ustawą Zebranie to będzie uważane za prawomocne, a decyzje jego za ostateczne bez względu na liczbę PP. Akcjonariuszów obecnych na zebraniu i ilość posiadanych przez nich akcji. 1187-20-21

Fabryka Wyrobów Metalowych „Metros”, Spółka Akcyjna w Częstochowie, dawniej M. Rosenstein

Bilans za okres I I do 31/XII 1936 r.

AKTYWA. — Kasa zł 16 224.94; Banki zł 36 642.52; Weksle zł 58 122.89; Papiery wart. zł 4 665.00; Dłużnicy zł 63 915.79; Nieruchomość zł 14 028.70; Maszyny i urządzenia techniczne zł 199 960.88; Utensylia zł 9 177.00; Surowce i materiały pomocnicze zł 38 208.36; Towary i półfabrykaty zł 41 739.92; Sumy przechodnie zł 1 535.50; Strata za 1935 r. zł 21 831.07; **Ogółem zł 506 052.57.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 360 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 76 810.42; Wierzyciele zł 34 999.95; Należność akcjonariuszów z tyt. zmniejszenia kap. akc. zł 16 200.00; Sumy przechodnie zł 3 281.30; Zysk za 1936 r. zł 14 760.90; **Ogółem zł 506 052.57.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 90 203.07; Podatki zł 11 630.32; Amortyzacja zł 18 858.15; Zysk zł 14 760.90; **Ogółem zł 135 452.44.**

MA. — Zysk brutto zł 135 452.44; **Ogółem zł 135 452.44.**

1202

Zakłady Przemysłu Metalowego „Staniola“, Spółka Akc.

w Warszawie

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 522 650.11; Maszyny urządzenia fabryczne i ruchomości zł 787 878.81; Majątek płynny: Surowce w magazynie i półfabrykaty zł 233 535.82; Dłużnicy zł 122 069.31; Środki obiegowe: Papiery wartościowe zł 50.00; Weksle w portfelu zł 8 029.61; Weksle na inkasie zł 756.15; Banki r-ki czekowe zł 4 594.45; Gotówka w kasie zł 10 433.09; Licencje i udziały zł 20 787.00; Sumy przechodnie zł 14 654.18; Strata zł 2 442.26; **Razem zł 1 727 880.79.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje zł 196 000.00.

PASYWA. — Kapitały akcyjne zł 400 000.00; zapasowy zł 90 630.36; amortyzacyjny zł 396 486.66; Wpłaty na III emisję akcji zł 138 100.00; Wierzyciele długoterminowi zł 307 382.33; Tow. Kredyt. Przem. Polskiego zł 81 167.40; Banki zł 41 553.00; Akcepty i rembursy zł 115 314.80; Dostawcy zł 92 457.07; Odbiorcy zł 41 286.28; Sumy przechodnie zł 23 502.89; **Razem zł 1 727 880.79.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania za gwarancje zł 196 000.00.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Pozostałość półfabrykatów na dz. 1/I 1936 r. zł 59 679.99; Koszty produkcji zł 537 749.08; Konserwacja i remont budynków, instalacji, maszyn i obrabiarek, silników, transmisji, pasów, środków transportowych, pieców i ruchomości zł 35 228.55; Asekuracja zł 3 668.56; Remont i zużycie narzędzi zł 27 963.60; Koszty kontroli robót, próby i doświadczenia zł 2 552.86; Woda zł 1 480.34; Energia elektryczna i światło zł 16 965.92; Gaz zł 4 341.24; Paliwo (węgiel i koks) zł 5 113.98; Wynagrodzenie personelu technicznego i administracyjnego zł 116 946.32; Świadczenia społeczne zł 44 795.43; Podatki i opłaty skarbowe, komunalne i stemplowe zł 22 621.65; Koszty handlowe zł 134 072.88; Utrzymanie porządku i czystości zł 2 176.14; Amortyzacja licencji zł 2 620.68; Nie odzyskane należności zł 1 494.24; Odpisy na kapitał amortyzacyjny zł 50 000.00; **Razem zł 1 069 471.34.**

ZYSK. — Pozostałość półfabrykatów w dn. 31/XII 1936 r. zł 53 849.06; Towary wykonane na zapasy składowe zł 64 032.98; Towary i wyroby gotowe zł 938 853.02; Odzyskane należności zł 604.00; Różnica ceny sprzedanej frezarki zł 450.00; Różnice kursowe zł 8 900.02; Odsetki od papierów wartościowych zł 340.00; Strata zł 2 442.26; **Razem zł 1 069 471.34.**

1076

Fabryka Tektury i Papieru „Fordon“, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomość, maszyny i urząd. techn. i ruchomości zł 986 490.20; Kasa zł 17 335.23; Banki zł 153 638.19; Weksle zł 33 000.00; Odbiorcy zł 83 014.65; Papiery wartościowe i udziały zł 43 927.62; Zapasy gotowych wyrobów, surowców i różnych materiałów zł 155 963.47; Inne należności zł 21 961.47; **Razem aktywa zł 1 495 330.83.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 750 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 392 356.54; Akcepty zł 64 249.81; Różni wierzyciele zł 242 109.58; Czysty zysk zł 46 614.90; **Razem pasywa zł 1 495 330.83.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 1 220 009.86; Koszty administracji i sprzedaży zł 213 340.65; Umorzenie nieściągalnych należności zł 27 673.92; Strata na sprzed. lub zniszcz. maszynach i ruchomościach zł 21 177.15; Amortyzacja zł 99 641.15; Czysty zysk zł 46 614.90; **Razem zł 1 628 457.63.**

MA. — Sprzedaż tektury i papieru zł 1 618 730.61; Procenty pobrane zł 8 527.36; Różnice kursowe zł 1 199.66; **Razem zł 1 628 457.63.**

1062

Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans zamknięcia na dz. 31/XII 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 520 361.39; Urządzenie techniczne zł 1 523 243.58; Urządzenie biur i redakcyj zł 64 022.49; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 240 473.48; Weksle w portfelu i inkasie zł 34 154.25; Pożyczka Narodowa i Inwestycyjna zł 18 402.75; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 150 023.11; Materiały: surowe zł 85 151.56; Półfabrykaty zł 1 597.86; Gotowe wyroby zł 5 860.76; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 97 778.35, b) inni zł 64 270.32, c) wątpliwe należności zł 32 580.07; **Ogółem zł 2 837 919.97.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 574 700.00; Kapitał zapasowy saldo z roku ubiegłego zł 18 286.47, dopisano w roku sprawozdawczym zł 4 781.89 — zł 123 068.36; Kapitał rezerwowy saldo z roku ubiegłego zł 212 757.64, dopisano w roku sprawozdawczym zł 143.76 — zł 212 901.40; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 1 564 890.27, odpisano w roku sprawozdawczym zł 108 268.81 — zł 1 456 621.46, dopisano w roku sprawozdawczym zł 157 233.70; — zł 1 613 855.16; Zobowiązania: Wierzyciele: Kredyty hipoteczne zł 22 300.00; Dostawcy zł 13 329.90; Różni zł 94 613.00; Odbiorcy zł 6 676.60 — zł 114 619.50; Fundusz na eskadrę „Chrobrych” zł 16 032.28; Dywidenda niepodjęta zł 1 016.00; Sumy przechodnie zł 58 762.94; Zysk zł 100 664.33; **Ogółem zł 2 837 919.97.**

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 165 273.90; Koszty produkcji zł 1 786 097.19; Koszty sprzedaży zł 429 726.76; Podatki i opłaty stemplowe zł 39 793.26; Różnice kursowe na oblig. Prem. Pożyczki Inwest. zł 2 097.25; Odpisy amortyzacyjne na urządzeniu zł 149 114.90; Odpisy amortyzacyjne na nieruchomościach zł 8 118.80; Zysk zł 100 664.33; **Ogółem zł 2 680 886.39.**

MA. — Wytwórczość zł 92 181.31; Wydawnictwa zł 2 564 526.45; Administracja nieruchomości zł 5 437.36; Procenty zł 9 338.31; Procenty od Pożyczki Narodowej i Inwestycyjnej zł 1 141.00; Nadwyżka z sprzedaży maszyn zł 8 261.96; **Ogółem zł 2 680 886.39.**

1067

Centrala Handlowa Młynarzy Polskich, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Ruchomości zł 5 604.25; Kasa i banki zł 18 331.11; Papiery procentowe zł 9 427.65; Akcje zł 2 510.00; Weksle zł 6 617.00; Towary zł 72 986.14; Różni zł 37 085.22; Sumy przechodnie zł 1 874.45; **Razem zł 154 435.82.**

Depozyty. — Akcje członków zarządu zł 5 000.00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 100 000.00; Kapitał zapasowy zł 6 337.23; Kapitał amortyzacyjny zł 3 534.62; Różni zł 39 842.26; Sumy przechodnie zł 922.59; Czysty zysk za 1936 r. zł 3 799.12; **Razem zł 154 435.82.**

Deponenci — członkowie Zarządu za akcje zł 5 000.00.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Procenty wypłacone zł 31.65; Koszty handlowe zł 42 037.03; Koszty sprzedaży zł 4 700.62; Podatki zł 3 790.82; Amortyzacja ruchomości zł 280.21; Odpisy na dłużnikach zł 10 024.62; Czysty zysk za 1936 r. zł 3 799.12; **Razem zł 64 664.07.**

ZYSKI. — Procenty pobrane zł 7 625.89; Zysk na towarach zł 46 709.55; Różnice kursowe zł 10 328.63; **Razem zł 64 664.07.**

1085

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Spółki Akcyjnej Mechanicznego Wyrobu Obuwia w likwidacji „Polus“

zawiadamia, iż w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 11 w lokalu przy ul. Nowogrodzkiej Nr 43 m. 5 odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za 1936 r. i rachunku zysków i strat za 1936 r.; 4) Wolne wnioski.

Celem uczestniczenia należy złożyć akcje lub świadectwa depozytowe lub zastawowe instytucji kredytowych w Polsce z podaniem numerów najpóźniej na dni 7 przed terminem Zgromadzenia w kancelarii członka Komisji, Senatorska 22, godz. 17—20.

943-19-20

Sieci Elektryczne, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty zł 26 725.09; Budynki fabryczne zł 569 516.74; Urządzenia techniczne: urządzenia rozdzielcze i przetwórcze zł 2 765 781.91; Sieć zł 4 215 053.91; Aparaty u odbiorców zł 219 805.26; Razem zł 7 200 641.08; Narzędzia i ruchomości zł 71 131.59; Nowe budowle zł 1 322.79; Razem zł 7 869 337.29; II. Majątek płynny: Kasa zł 497.39; Banki zł 12 279.37; Papiery wartościowe zł 28 296.50; Materiały do budowy zł 498 931.07; Dłużnicy: Odbiorcy zł 184 795.94; Różni zł 17 753.81; Razem zł 202 549.75; Razem zł 7 425 554.08; III. Sumy przechodnie zł 3 750.70; **Razem zł 8 615 642.07.**

IV. Sumy pozabilansowe. Gwarancje otrzymane zł 20 145.75; Różni za gwarancje udzielone zł 1 080 211.35; Różni za żyra zł 65 398.12; **Razem zł 1 165 755.22.**

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 500 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 56 263.00; Dopisano w roku bieżącym zł 0.00; Razem zł 56 263.00; Kapitał rezerwowy zł 84 935.30; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 741 201.42; Odpisano w roku sprawozdawczym zł 16 968 50; Razem zł 724 232.92; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 129 457.56; Razem zł 853 690.48; Razem zł 2 494 888.78; II. Zobowiązania długoterminowe: Wierzyciele w krajowej walucie zł 3 593 148.91; Wierzyciele w zagranicznej walucie zł 1 037 308.35; Razem zł 4 630 457.26. III. Zobowiązania krótkoterminowe: Wierzyciele zł 60 209.98; Akcepty zł 734 961.00; Razem zł 795 170.98; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 694 799.93; V. Sumy przechodnie zł 325.12; **Razem zł 8 615 642.07.**

VI. Sumy pozabilansowe. Różni za gwarancje otrzymane zł 20 145.75; Gwarancje udzielone zł 1 080 211.35; Żyra zł 65 398.12; **Razem zł 1 165 755.22.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 1 037 308.35.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

WYDATKI. — Koszty ogólnej administracji zł 61 659.35; Koszty fabrykacji energii elektr. zł 435 891.30; Koszty sprzedaży energii zł 30 446.68; Koszty kredytów zł 218 182.80; Podatki państwowe i komunalne zł 23 047.38; Opłaty uprawnieniowe zł 3 000.00; Świadczenia socjalne zł 11 817.36; Ubezpieczenia zł 2 924.13; Nieściągalne należności zł 978.54; Różnice kursowe zł 1 035.00; Różnice zł 1 311.00; Razem zł 790 293.54; Odpisy na amortyzację budynków i urządzeń zł 129 457.56; **Razem zł 919 751.10.**

WPLYWY. — Wpływy przedsiębiorstwa zł 919 751.10; **Razem zł 919 751.10.**

1113

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi w Warszawie

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 19 maja o godz. 19 w lokalu Zarządu Spółki przy ul. Św.-Krzyskiej 23 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.; 4) Udzielenie władzom Spółki absolutorium; 5) Przyjęcie budżetu na 1936 r.; 6) Wybory uzupełniające do Rady; 7) Wołne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, ul. Św.-Krzyska 23.

1133

Przemysł Drzewny „Agahell“, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Nieruchomości gruntowe zł 5 086 101.74; Las Lenino — Czuczewicze zł 1 812 424.10; Budynki gospodarcze zł 234 260.88; Budynki mieszkalne zł 362 829.85; Budowa kolejki zł 551 857.74; Bocznica w Sienkiewiczach zł 43 131.01; Budowa kanałów i szluz zł 558 811.52; Smolarnie zł 211 963.53; Nowy basen zł 164 613.46; Gospodarstwo rybne zł 49 254.81; Gospodarstwo rolne zł 10 115.57; Inwentarz zł 344 360.09; Gotówka w kasie i bankach zł 65 935.00; Papiery procentowe zł 31 478.10; Kaucje zł 1 668.76; Materiały surowe zł 246 029.00; Gotowe wyroby zł 9 958.25; Produkty rolne zł 12 775.71; Dłużnicy: Odbiorcy zł 128 704.81; Różni zł 750 513.03; Sumy przechodnie: Różni zł 4 425.90; Okres przyszły zł 651.76; **Ogółem zł 10 681 864.62.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 2 500 000.00; Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 1 148 288.91; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 55 976.25; Zobowiązania: Wierzyciele: Kredyty długoterminowe zł 6 477 928.17; Nabywcy zł 8 554 12; Różni zł 336 351.91; Sumy przechodnie: Różni zł 10 000.00; Okres przyszły zł 9 375.91; Zysk za 1936 r. zł 255 817.52; Spisuje się stratę z lat ubiegłych zł 120 428.17; **Ogółem zł 10 681 864.62.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 6 478 017.89.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — Z lat ubiegłych zł 120 428.17; Warszawa zł 652 751.79; Mikaszewicze zł 335 343.62; Administracja dóbr zł 274 203.31; Remanent materiałów na 1/I 1936 r. zł 111 586.00; Amortyzacja zł 55 976.25; Zysk za rok 1936 zł 255 817.52; Spisuje się straty z lat ubiegł. zł 120 428.17; **Ogółem zł 1 685 678.49.**

ZYSKI. — Wpływy ze sprzedaży zł 1 228 397.32; Dochody z pól i dzierżaw zł 69 733.78; Ze sprzedaży siana zł 55 960.79; Z gospodarstwa rolnego zł 12 948.64; Różne wpływy zł 61 667.80; Różnice kursowe zł 982.91; Remanent materiałów na 31/XII 1936 r. zł 255 987.25; **Ogółem zł 1 685 678.49.**

1071

Towarzystwo Przemysłowo - Handlowe A. L. Sojka, Spółka Akc.

w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 118 755.00; Ruchomości zł 36 932.30; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 33 990.26; Papiery procentowe zł 126 884.51; Weksle zł 258 673.25; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 11 050.00; Towary zł 35 067.29; Dłużnicy, Akcjonariusze, z tytułu kredytów finansowych zł 45 781.93; Odbiorcy zł 1 274 660.46; Dostawcy zł 23 031.46; Inne aktywa zł 3 957.00; Sumy przechodnie: Wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 4 440.00; Koszty organizacji zł 27 573.00; Należności nieściągalne zł 63 549.49; Strata: Reszta straty bilansowej z 1934 r. zł 140 773.78; **Razem zł 2 205 119.73.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za inkaso zł 45 620.61; Gwarancje zł 2 332 500.00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Kapitał rezerwowy zł 23 450.60; Kapitał amortyzacyjny zł 10 058.65; Zobowiązania: Banki zł 39 210.79; Dostawcy zł 930 217.46; Odbiorcy zł 111 272.05; Fundusze i zobowiązania specjalne zł 4 200.00; Sumy przechodnie: Sumy, dotyczące okresu przyszłego zł 3 160.69; Odpisy na należności nieściągalne zł 63 549.49; **Razem zł 2 205 119.73.**

Sumy pozabilansowe. — Inkaso zł 45 620.61; Różni za gwarancje zł 2 332 500.00.

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne wynoszą Kć. 278 941.86; czyli zł 51 632.14.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Pozostałość straty bilansowej z 1934 r. zł 162 042.21; Koszty handlowe: Koszty administracji ogólnej zł 102 100.00; Koszty sprzedaży zł 365 651.65; Koszty kredytów zł 52 371.01; Podatki państwowe i komunalne oraz świadczenia socjalne zł 141 745.20; Odpisy na dłużnikach zł 68 228.51; Strata na papierach procentowych zł 40.00; Za nabyte samochody zł 43 497.00; Odpis na rezerwę statutową zł 1 849.43; **Razem zł 937 525.01.**

MA. — Węgiel zł 736 781.27; Koks czeski zł 20 064.15; Papiery procentowe zł 400.00; Różnice kursowe zł 15 793.01; Odzyskano ze spisanych na straty w latach ubiegłych zł 23 712 80; Reszta straty bilansowej z 1934 r. zł 140 773.78; **Razem zł 937 525.01.**

1064

Dom Handlowo-Przemysłowy Bracia Orszagh, Spółka Akc.
w Warszawie

Rachunek bilansu za 1936 r.

STAN CZYNNY. — Towary zł 235 766.73; Kasa zł 1 255.36; Odbiorcy zł 155 859.61; Dostawcy zł 254.95; Różni zł 64 167.00; Banki zł 566.07; Urządzenie zł 1 00; Papiery wartość. zł 800.00; Weksle zł 9 468.25; Sumy przechodnie zł 29 148.88; **Razem zł 497 287.85.**

STAN BIERNY. — Odbiorcy zł 1 460.88; Dostawcy zł 114 010.46; Różni zł 73 381.14; Sumy przechodnie zł 8 435.37; Kapitał zakładowy zł 300 000.00; **Razem zł 497 287.85.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Odpisano na straty należn. nieściągalne zł 10 969.59; Bonifikaty zł 2 877.80; Koszty handlowe zł 71 148.76; Pensja zł 43 139.00; Prowizja zł 1 616.82; Wojaż zł 8 414.33; Zysk zł 1 473.91; **Razem zł 140 640.21.**

MA. — Wpłaty z tyt. dawnych spis. należn. od klientów zł 1 035.00; Superata zł 419.92; Zysk brutto ze sprzedaży towarów zł 113 743.12; Różnice kursowe zł 5 442.17; Umorzona część dywidendy zł 20 000.00; **Razem zł 140 640.21.** 1141

Zarząd Fabryki Wyrobów Sukiennych Ch. Rubin, Spółka Akc.

w Tomaszowie Mazowieckim

ogłasza, iż na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PP. Akcjonariuszów w dn. 27 kwietnia b. r. uchwalono: 1) zatwierdzić sprawozdanie, bilans i rachunek zysków i strat Spółki za rok operacyjny 1936; 2) czysty zysk w kwocie zł 6 851.56 odpisać na amortyzację budynków i maszyn, 3) pokwitować władzom Spółki z wykonania przez nie swych obowiązków.

Bilans zamknięcia po dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 301 649.98; Maszyny zł 318 618.06; Konie i wozy zł 1 400.00; II. Majątek płynny: Kasa zł 343.86; Dłużnicy zł 6 176.77; Wierzyciele zł 33.15; Weksle zł 300.00; Pożyczka Inwestycyjna zł 200.00; Straty zł 201 581.30; **Razem zł 830 303.12.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 450 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ub. zł 233 873.21, b) dopisano w 1936 r. zł 6 851.46, razem zł 240 724.77; III. Zobowiązania: wierzyciele zł 62 155.92; Akcepty zł 18 452.27; Długi hipoteczne zł 45 220.00; Niezapłacone podatki zł 13 750.16; **Razem zł 830 303.12.**

Rachunek zysków i strat

PRZYCHÓD zł 31 866.08.

ROZCHÓD zł 25 014.52.

Zysk na dzierżawie za 1936 r. zł 6 851.56; Odpisano na amortyzację budynków i maszyn zł 6 851.56. 1143

Polskie Towarzystwo Naftowe „Mazut”, Sp. Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Ruchomości zł 3 147.55; Gotówka w kasie i bankach zł 27 242.37; Papiery procentowe zł 2 625.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 27 082.98; Towary zł 145 582.63; Odbiorcy zł 52 013.97; Różni zł 1 452.25; Wydatki okresu przyszedłego zł 3 728.35; Straty: a) z lat ubiegłych zł 184 838.38, b) za 1936 r. zł 2 353.53; **Ogółem zł 450 067.01.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 314.76; Wierzyciele: a) podatki i świadczenia zł 788.71, b) dostawcy zagraniczni zł 181 888.72, c) różni zł 14 516.80, d) odbiorcy zł 2 558.02; **Ogółem zł 450 067.01.**

Sumy pozabilansowe. — Żyra na wekslach zł 54 919.88.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracyjne i ogólne zł 83 465.03; Podatki i opłaty socjalne zł 12 470.28; Koszty kredytów i kontroli zł 20 550.16; Strata na papierach procentowych zł 1 375.00; Strata na ruchomościach zł 1 064.76; Strata z lat ubiegłych zł 184 838.38; **Razem zł 303 763.61.**

MA. — Zysk na towarach zł 105 542.35; Prowizje i różnice kursowe zł 11 029.35; Straty: a) z lat ubiegłych zł 184 838.38, b) za 1936 r. zł 2 353.53; **Razem zł 303 763.61.** 1115

Towarzystwo Parcelacyjno-Budowlane „Tereny”, S. A. w likwidacji
w Warszawie

Bilans po dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 875 090.55; Ruchomości zł 4 902.00; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 42.05; Weksle zł 1 650.00; Dłużnicy, Akcjonariusze, z tytułu kredytów finansowych zł 168 407.34; Należności nieściągalne zł 4 742.07; Sumy przechodnie: Koszty organizacji zł 48 099.95; Straty: z lat ubiegłych zł 309 391.02; za 1936 r. zł 3 093.75; **Razem zł 1 415 418.73.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 750 000.00; Zobowiązania: wierzyciele, akcepty depozytowe zł 34 563.00; Akcepty zł 193 500.00; Odbiorcy zł 396 820.38; Sumy przechodnie zł 40 535.35; **Razem zł 1 415 418.73.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Pozostałość straty z lat ubiegłych zł 309 391.02; Koszty handlowe: Koszty administracji ogólnej zł 200.00; Koszty sprzedaży zł 4 348.13; Koszty kredytu zł 5 320.22; Podatki państwowe i komunalne oraz świadczenia socjalne zł 372.24; Strata w 1936 r. zł 30 919.81; **Razem zł 350 551.42.**

MA. — Ze sprzedaży parcel zł 37 494.15; Z dzierżawy zł 572.50; Strata: Straty z lat ubiegłych zł 309 391.02; Strata za 1936 r. zł 3 093.75; **Razem zł 350 551.42.** 1158

Lloyd Bydgoski, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty, zabudowania, tabor rzeczny zł 2 506 612.35; Majątek płynny: kasa waluty zł 10 878.22; Weksle zł 21 500.00; Papiery wartościowe zł 10 724.31; Banki zł 24 492.36; Materiały: zapasy zł 169 403.92; Dłużnicy zł 509 430.91; Strata z lat ubiegł. zł 9 067.30; Strata na 31/XII 1936 r. zł 128 206.41; **Razem zł 3 390 315.78.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 200 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 1 086 058.44; Wierzyciele zł 1 104 257.34; **Razem zł 3 390 315.78.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 456 324.93; Koszty eksploatacji zł 3 611 531.36; Koszty kredytów zł 64 316.26; Podatki zł 94 469.92; Amortyzacja zł 45 255.40; Straty nieprzewidziane zł 51 234.84; **Razem zł 4 323 132.71.**

MA. — Ogólne wpływy zł 4 180 077.08; Procenty i dyskont zł 6 675.77; Dzierżawy zł 7 899.45; Wpływy nieprzewidziane zł 274.00; Strata n/31/XII 1936 r. zł 128 206.41; **Razem zł 4 323 132.71.** 1142

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina

w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

stosownie do § 7 statutu odbędzie się w **środę 26 maja 1937 r. o godz. 18** w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zağajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1936; 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku; 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1936 r.; 5) Ustalenie liczby członków Zarządu; 6) Wybory uzupełniające członków Zarządu; 7) Wybór Komisji Rewizyjnej; 8) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1937; 9) Sprawa ewentualnego nabycia nieruchomości; 10) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia. 1151

**Towarzystwo Fabryki Wyrobów Azbestowych i Gumowych
„Leonowit“, Spółka Akcyjna w Łodzi**

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Maszyny zł 381 222.27; Urządzenia fabryczne zł 8 903.95; Urządzenia biurowe zł 9 126.60; Razem zł 399 252.82; Majątek płynny: Kasa zł 15 526.19; Weksle zł 52 875.41; Papiery wartościowe zł 10 400.00; Towary zł 26 271.33; Dłużnicy zł 998 767.35; Wierzyciele zł 17 682.71; Razem zł 1 121 522.99; **Ogółem zł 1 520 775.81.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 350 000.00; Kapitał zapasowy zł 9 000.00; Kapitał rezerwowo do rozp. Zarządu zł 60 000.00; Razem zł 419 000.00; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 37 587.77; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 45 150.62; Razem zł 82 738.39; Zobowiązania: Dłużnicy zł 34 651.80; Wierzyciele zł 832 581.28; Razem zł 867 233.08; Specjalne przejściowe różnice kursowe zł 13 997.90; Rezerwa na prowizję zł 5 525.50; Sumy przechodnie zł 24 241.10; Dywidenda niepodniesiona zł 1 200.00; Zysk za 1936 r. zł 106 839.84; **Ogółem zł 1 520 775.81.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Dłużnicy zł 8 004.32; Specjalne przejściowe różnice kursowe zł 1 018.90; Koszty handlowe zł 120 849.37; Pensje zł 167 190.69; Podróże zł 33 211.26; Procenty zł 31 252.49; Podatki zł 42 306.20; Różnice kursowe zł 872.73; Odpisy amortyzacyjne zł 45 150.62; Zysk netto zł 106 839.84; **Ogółem zł 556 696.42.**

MA. — Kasa (wygrana 3% Pożyczki Inwestycyjnej) zł 1 000.00; Specjalne przejściowe różnice kursowe zł 26 046.37; Towary zł 529 650.05; **Ogółem zł 556 696.42.** 1156

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza Müller i Seidel

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomości i budynki fabryczne zł 830 008.00; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 809 932.79; II. Majątek płynny: Kasa i banki zł 24 993.97; Weksle zł 104 570.25; Papiery wartościowe zł 17 819.42; Materiały i surowce zł 110 046.34; Wyroby i półwyroby zł 175 346.99; Dłużnicy zł 385 046.34; Sumy przechodnie zł 18 204.70; Straty z lat ubiegłych zł 119 725.44; **Ogółem zł 2 595 886.17.**

Sumy pozabilansowe. — Za żyra zł 159 710.74.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Specjalny fundusz rezerwowy zł 373.50; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 701 293.79; Odpisano w 1936 r. zł 11 117.04; Dopisano w 1936 r. zł 95 280.40; Razem zł 785 457.15; III. Zobowiązania: Akcepty zł 20 000.00; Banki zł 46 351.80; Dostawcy zł 101 649.86; Odbiorcy zł 76 879.08; Akcjonariusze zł 201 726.63; Różni zł 25 896.48; Tow. Kredytowe m. Łodzi zł 249 000.00; Sumy przechodnie zł 35 102.12; Zysk za 1936 r. zł 53 449.55; **Ogółem zł 2 595 886.17.**

Sumy pozabilansowe. — Za żyra zł 159 710.74.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 137 724.00; Koszty handlowe i ruchu zł 150 961.58; Koszty kredytów zł 38 691.94; Podatki i świadczenia socjalne zł 88 615.09; Odpisy amortyzacyjne zł 103 290.97; Inne wydatki zł 41 533.42; Zysk za 1936 r. zł 53 449.55; **Ogółem zł 614 266.55.**

MA. — Za sprzedaż fabrykatów zł 1 521 426.74; Minus koszty fabrykacji zł 921 108.01; Pozostaje zysk brutto zł 600 318.73; Różne wpływy zł 13 947.82; **Ogółem zł 614 266.55.** 1097

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakładów Przemysłowych „Kadzielnia“

zawiadamia, że

**XVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIUSZÓW**

odbędzie się w dn. 25 maja 1937 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Boduena 1.

Porządek dzienny:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku zysków i strat, podział zysków i uchwalenie dywidendy oraz udzielenie absolutorium Zarządowi wszystko za rok op. 1936; 2) Wybór Komisji Rewizyjnej; 3) Uchwalenie wynagrodzenia władz Spółki.

1160

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy.

Do rejestru handlowego B. 337 przy firmie

„Persil“ Polska Spółka Akcyjna

Bydgoszcz

wpisano dn. 12 kwietnia 1937 r., że uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 11 marca 1937 r. zmieniono statut w §§ 7 (pismo do ogłoszeń), 9 (skład zarządu), 14 (prawa Rady Nadzorczej). Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest „Monitor Polski“ i „Polska Gospodarcza“. Zarząd składa się z jednego lub większej liczby członków. 1100

Branka, Fabryka Cukrów, Czekolady i Kakao, Spółka Akcyjna

w Ł w o w i e

Bilans za 1936 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 926 773.84; Maszyny i urządzenia zł 1 537 731.63; Gotowizna zł 264 578.59; Papiery wartościowe zł 42 001.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 386 769.70; Fabrykaty i surowce zł 713 140.40; Dłużnicy zł 714 865.49; Wątpliwe pretensje zł 14 465.25; Gwarancje zł 90 000.00; **Razem zł 4 690 325.90.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne zł 2 050 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 1 415 083.10; Wierzyciele zł 397 437.07; Rachunek przechodni zł 27 327.50; Rezerwy na różne przewidziane wydatki oraz nieprzewidziane straty zł 400 000.00; Pozostałość z nadwyżki z 1935 r. oraz zysk za 1936 r. zł 310 478.23; Gwarancje zł 90 000.00; **Razem zł 4 690 325.90.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Zużyte surowce i materiały pomocnicze zł 2 227 865.40; Koszty fabrykacji zł 680 604.95; Koszty administracyjne zł 142 762.88; Koszty sprzedaży zł 347 100.43; Koszty kredytów zł 19 471.56; Koszty ogólne zł 168 345.79; Ubezpieczenia społeczne zł 59 550.38; Podatki i należności skarbowe zł 130 825.96; Premie obrotowe zł 60 421.94; Nieściągalne pretensje zł 87 516.54; Różnice kursowe zł 28 235.32; Rezerwa na nieprzewidziane straty i podatki zł 258 000.00; Amortyzacja zł 171 408.40; Pozostałość z 1935 r. oraz zysk w 1936 r. zł 310 478.23; **Razem zł 4 692 587.78.**

MA. — Pozostałość z 1935 r. zł 91 672.49; Odsetki z papierów państwowych zł 6 470.00; Rachunek gotowych wyrobów zł 4 580 744.20; Dochód z realności zł 3 784.08; Wpływy z odpis. pretensyj zł 9 917.01; **Razem zł 4 692 587.78.** 1107

Spółka Akcyjna Przemysłu Włókienniczego A. i J. Pikielnych

w Ł o d z i

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomości zł 75 850.00; Urządzenia techniczne zł 202 315.27; Ruchomości zł 7 129.92; II. Majątek płynny: Kasa zł 30 295.70; Weksle zł 115 099.46; Papiery wartościowe zł 28 677.00; Przędza zł 205 300.93; Materiały pomocnicze zł 4 494.30; Towary zł 447 000.18; Dłużnicy zł 504 975.60; Sumy przechodnie zł 4 219.15; Strata z lat ubiegłych zł 12 747.23; **Razem zł 1 638 104.74.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 110 129.40; b) Dopisano w roku sprawozdawczym zł 21 311.79; c) Odpisano zł 7 891.71; Pozostaje zł 13 420.08; Razem zł 123 549.48; III. Zobowiązania: Wierzyciele zł 975 032.56; Sumy przechodnie zł 14 622.13; Zysk zł 24 900.57; **Razem zł 1 638 104.74.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 126 091.40; Koszty fabrykacji zł 521 185.20; Podatki zł 48 472.09; Procenty i prowizja zł 93 636.48; Odpisy amortyzacyjne zł 21 311.79; Świadczenia socjalne zł 22 839.06; Straty na dłużnikach zł 149 300.18; Straty na maszynach zł 2 562.79; Straty na ruchomościach zł 425.00; Koszty handlowe zł 51 791.53; Zysk zł 24 900.57; **Razem zł 1 062 516.09.**

MA. — Towary zł 983 319.88; Tkalnia zarobkowa zł 68 511.72; Premie od papierów wartościowych zł 300.00; Różnice kursowe zł 10 384.49; **Razem zł 1 062 516.09.** 1155

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Krakowskim

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 153 069.47; Budynki: budynki fabryczne zł 2 520 394.38, budynki mieszkalne zł 1 093 079.94, budynki gospodarcze zł 19 564.67; Razem zł 3 633 038.99; Urządzenia techniczne: Elekrownia zł 9 902 864.53; Sieć zł 6 198 970.48; Aparaty u odbiorców zł 485 941.21; Bocznica i tory kolejowe zł 68 393.23; Razem zł 16 656 169.45; Ruchomości zł 446 618.05; Gazownia w Oświęcimiu zł 289 260.14; Nowe budowle zł 80 460.06; Razem zł 21 258 616.16; II. Majątek płynny: Kasa zł 5 233.93; Banki zł 105 547.64; Papiery procentowe zł 35 760.17; Rymesy zł 88 763.68; Materiały zł 583 361.83; Dłużnicy: Odbiorcy zł 2 041 456.31; Różni zł 68 089.40; Razem zł 2 109 545.71; Razem majątek płynny zł 2 928 212.96; III. Sumy przechodnie zł 36 639.89; **Razem zł 24 223 469.01.**

IV. Sumy pozabilansowe. — Żyra zł 248 393.00; Gwarancje otrzymane zł 2 268 511.09; Różni za wydane gwarancje zł 2 289 530.25; Różni za wydane kaucje zł 18 099.40; Różni za przyjęte depozyty zł 17 650.77; **Razem zł 4 842 184.51.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 7 500 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 438 449.90; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 21 195.26; Razem zł 459 645.16; Kapitał rezerwowý: Saldo z roku ubiegłego zł 1 857 443.30; Odpisano w roku sprawozdawczym zł 155 091.15; Saldo zł 1 702 352.15; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 9 813 883.57; odpisano w roku sprawozdawczym zł 79 408.41; Saldo zł 9 734 475.16; dopisano w roku sprawozdawczym zł 626 277.09; Razem zł 10 360 752.25; Razem kapitały własne zł 20 022 749.56; II. Kapitały wypożyczone: Zobowiązania długoterminowe zł 1 236 625.48; Zobowiązania krótkoterminowe: zaległe podatki zł 13 476.95; Dostawcy zł 83 409.17; Odbiorcy zł 8 703.54; Różni zł 2 045 680.83; Razem zł 2 151 270.49; Razem kapitały wypożyczone zł 3 387 895.97; III. Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 812 823.48; **Razem zł 24 223 469.01.**

IV. Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra zł 248 393.00; Różni za złożone gwarancje zł 2 268 511.09; Gwarancje wydane zł 2 289 530.25; Kaucje wydane zł 18 099.40; Depozyty w bankach zł 17 650.77; **Razem zł 4 842 184.51.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 3 198 428.91.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty ogólnej administracji zł 313 617.41; Koszty fabrykacji energii elektrycznej zł 873 578.82; Koszty sprzedaży i pomiaru energii elektrycznej zł 114 219.90; Koszty kredytów zł 312 409.72; Zakup i koszty sprzedaży aparatów elektrycznych zł 57 311.54; Różnice kursowe zł 17 603.16; Podatki państwowe i komunalne zł 74 989.60; Opłaty uprawnieniowe zł 15 375.57; Świadczenia socjalne zł 64 710.95; Ubezpieczenia zł 43 855.68; Wydatki gazowni zł 46 517.90; Odpisy amortyzacyjne zł 626 277.09; **Razem zł 2 560 467.34.**

MA. — Wpływy zł 2 560 467.34; **Razem zł 2 560 467.34.**

1112

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zjednoczonych Browarów Warszawskich p. f. Haberbusch i Schiele, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 29 maja 1937 r. o godz. 17 w siedzibie Zarządu Spółki, Grzybowska 58, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPOŁKI

z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady oraz Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu, r-ku zysków i strat oraz podziału zysków za 1936 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady i Komisji Rewizyjnej na 1937 r.; 5) Wybory do Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski Zarządu; 7) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tym zebraniu, powinni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucji kredytowych ze wskazaniem numerów akcji, najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, w biurze Zarządu Spółki, Grzybowska 58.

1139

Mikaszewickie Zakłady WYROBÓW DRZEWNYCH „Olza“

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Maszyny zł 5 414 981.32; Rozbudowa fabryki: zł 1 432 293.16; Budynki fabryczne zł 324 581.20; Budynki gospodarcze zł 124 209.97; Budynki mieszkalne zł 568 041.60; Baseny zł 106 569.35; Tor kolejowy zł 72 845.45; Pasy transmisyjne zł 97 449.45; Instalacje elektryczne zł 38 337.00; Inwentarz zł 143 318.69; Gotówka w kasie i bankach zł 72 796.50; Papiery procentowe zł 25 461.25; Weksle w portfelu i inkasie zł 31 264.05; Kaucje zł 16 037.85; Udział w innych przedsiębiorstwach zł 1 720 000.00; Materiały surowe zł 576 808.82; Gotowe wyroby zł 729 031.42; Techniczne zł 345 675.74; Odbiorcy zł 313 225.19; Dostawcy zł 324 131.11; Różni zł 266 121.08; Weksle protest. zł 6 565.22; Sumy przechodnie: okres przyszły zł 80 529.34; Inne zł 7 976.94; **Ogółem zł 12 838 252.40.**

Gwarancje zł 33 000.00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 2 500 000.00; Kapitał rezerwowý zł 23 230.27; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 3 029 113.99; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 200 576.59; Zobowiązania: wierzyciele, kredyty krótkoterminowe zł 109 347.85; Kredyty długoterminowe zł 5 847 663.84; Odbiorcy zł 65 949.79; Dostawcy zł 135 462.39; Różni zł 550 639.53; Sumy przechodnie: okres przyszły zł 26 775.68; inne zł 12 561.00; Zysk z roku ubiegłego zł 18 913.08; Zysk za rok 1936 zł 318 018.39; **Ogółem zł 12 838 252.40.**

Różni za gwarancje zł 33 000.00.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 5 994 565.05.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — Warszawa zł 635 358.78; Mikaszewicz zł 2 565 292.21; Surowiec dla fornieni i tartaku zł 2 620 137.80; Remanent materiałów na 1/I 1936 r. zł 1 406 604.26; Amortyzacja zł 200 576.59; Zysk z roku ubiegłego zł 18 913.08; Zysk za rok 1936 zł 318 018.39; **Ogółem zł 7 764 901.11.**

ZYSKI. — Pozostałość z roku ubiegłego zł 18 913.08; Wpływ ze sprzedaży w kraju: dykty i deski zł 941 093.30; Wpływ ze sprzedaży za granicę: za dykty, deski i fryzy zł 5 497 054.49; Różne wpływy zł 2 000.00; Remanent materiałów na 31/XII 1936 r. zł 1 305 840.24; **Ogółem zł 7 764 901.11.**

1072

„Bracia Lange“ Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości zł 433 968.23; Maszyny ruchu zł 571 707.58; Ruchomości itp. zł 64 112.97; II. Majątek płynny: Kasa zł 3 321.89; Weksle zł 5 535.85; Inkaso zł 1 246.70; Banki zł 30 197.59; Papiery wartościowe zł 3 150.00; Majątek półpłynny: surowce, półfabrykaty i fabrykaty zł 469 478.53; Należności kontokurentowe zł 296 418.79; Wadia i kaucje zł 4 000.00; Straty 1932/34 r. zł 382 362.95; Straty 1936 r. zł 43 458.02; **Razem zł 2 308 959.10.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 200 000.00; Kapitał rezerwowý zł 6 209.72; Kapitał amortyzacyjny zł 298 397.06; Zadłużenia: a) krótkoterminowe zł 77 036.60, b) długoterminowe zł 324 449.71; Banki zł 16 510.00; Akcepty: a) krótkoterminowe zł 67 939.23; b) długoterminowe zł 208 696.08; Podatki i świadczenia zł 94 112.24; Sumy przechodnie zł 10 829.36; Obrona przeciwlotnicza i przeciwigazowa zł 194.17; Zysk 1935 r. zł 4 584.93; **Razem zł 2 308 959.10.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji zł 107 217.91; Koszty handlowe zł 54 149.96; Koszty gospodarcze zł 6 979.90; Koszty kredytowo-finansowe zł 40 220.86; Podatki i świadczenia zł 68 802.45; Asekuracja od ognia zł 6 256.50; **Razem zł 283 627.58.**

MA. — Fabrykacja zysk brutto zł 232 995.30; Różnice kursowe zł 47.66; Straty i zyski różne zł 7 126.60; Strata za 1936 r. zł 43 458.02; **Razem zł 283 627.58.**

Walne Zgromadzenie w dn. 26 kwietnia 1937 r. obniżyło kapitał akcyjny, wynoszący dotąd zł 1 200 000.00, o zł 420 000.00, czyli do zł 780 000.00 przez zmniejszenie nominalnej wartości każdej akcji o zł 350.00 do zł 650.00 drogą ostemplowania akcji, celem pokrycia wykazanych w bilansie strat w łącznej sumie zł 421 236.04.

1061

Węglblok, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Place: w Warszawie Nr 1312/B., ul. Ordynacka Nr 11 zł 59 548.12; w Katowicach Nr 1321, ul. Francuska Nr 22 zł 10 320.00; w Poznaniu Nr 55, ul. Kopernika Nr 1 zł 7 808.80; w Warszawie Nr 3106, ul. Sejmowa Nr 8/10 zł 123 547.60; w Łodzi Nr 2239, ul. Zagajnikowa Nr 43 zł 104 128.80; w Kaliszu Nr 58/124/E., ul. Młynarska róg Wąskiej zł 1 760.00; w Wolbromiu Nr 145 zł 4 000.00; w Zgierzu Nr 683, ul. Towarowa 10 zł 9 640.00; Razem zł 320 753.32; Budynki i urządzenia: w Warszawie Nr 1312/B., ul. Ordynacka Nr 11 zł 238 192.48; w Katowicach Nr 1321, ul. Francuska Nr 22 zł 41 280.00; w Poznaniu Nr 55, ul. Kopernika Nr 1 zł 87 123.21; w Warszawie, Plac Kolejowy 5, ul. Towarowa 1 zł 18 000.00; w Wolbromiu Nr 145 zł 12 001.00; w Siedlcach Nr 3 i 8 zł 2 810.00; w Zgierzu Nr 683, ul. Towarowa 10 zł 45 860.00; w Łodzi, Plac Kolejowy, ul. Śląska 3-a zł 28 638.73; Razem zł 473 905.42; Inwentarz biurowy: ruchomości zł 89 270.57; Razem zł 883 929.31; II. Majątek płynny: Kasa zł 20 115.69; Banki zł 100 943.98; Papiery procentowe zł 43 955.13; Weksle w portfelu i w inkasie zł 199 362.38; Towary: węgiel na składach zł 92 454.20; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 2 029 407.20; b) dostawcy zł 939.58; c) różni zł 181 823.40 = zł 2 212 170.18; Sumy przechodnie zł 9 065.55; Razem zł 2 678 067.11; Razem zł 3 561 996.42; Depozyty i kaucje obce zł 448 078.33; Dłużnicy depozytowi i kaucyjni zł 642 494.56; Żyra na weksłach zł 975 625.14; **Ogółem zł 5 628 194.45.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Kapitał zapasowy — saldo z lat ub. zł 156 100.00; dopis. w r. spraw. zł 14 724.68 = zł 170 824.68; Kapitał rezerwowy — saldo z lat ub. zł 222 842.99; dopis. w r. spraw. zł 108 517.00 = zł 331 359.99; Razem zł 1 002 184.67; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z lat ub. zł 330 141.60; dopis. w r. spraw. zł 12 410.45 = zł 342 552.05; odpis. w r. spraw. zł 1 400.00 = zł 341 152.05; III. Zobowiązania: Dywidenda niepodniesiona zł 1 090.00; Kredyty hipoteczne zł 30 000.00; Banki zł 112 948.19; Dostawcy zł 1 606 991.51; Odbiorcy zł 58 192.89; Różni zł 92 655.72; Sumy przechodnie zł 160 086.83; Razem zł 2 061 965.14; Zysk zł 156 694.56; Razem zł 3 561 996.42; Wierzyciele depozytowi i kaucyjni zł 448 078.33; Depozyty i kaucje własne zł 642 494.56; Różni za żyra zł 975 625.14; **Ogółem zł 5 628 194.45.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WN. — Zakup zł 15 138 200.14; Wynagrodzenie naczelných władz zł 52 099.00; Koszty sprzedaży zł 945 789.23; Dyskonto weksli — różnica zł 19 228.64; Procenty i prowizje bankowe zł 16 972.23; Koszty ogólne zł 276 905.36; Koszty eksploatacji bocznic kolejowych zł 10 815.02; Koszty ekspedycji węgla zł 43 006.94; Podatki i opłaty stempłowe zł 325 667.52; Straty na odbiorcach zł 63 054.88; Zysk netto zł 156 694.56; **Razem zł 17 048 433.52.**

MA. — Sprzedaż zł 16 368 241.82; Skonta i bonifikaty zł 543 965.54; Procenty od papierów wartościowych zł 1 541.90; Zwrot kosztów eksploatacji bocznic kolejowych zł 4 324.00; Zwrot kosztów ekspedycji węgla zł 45 951.10; Zysk na eksploatacji nieruchomości zł 20 284.09; Wpływy z odpisanych należności zł 64 125.07; **Razem zł 17 048 433.52.** 1066

I OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów Ziemińskiego Banku Hipotecznego

Spółki Akcyjnej we Lwowie

odbędzie się dn. 30 czerwca 1937 r. w lokalu Banku przy ul. Słowackiego 14/I o godz. 12.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Wybór 12 członków Rady Nadzorczej grupami.

Do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu są uprawnieni ci PP. Akcjonariusze którzy po myśli § 60 Statutu najpóźniej 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą w kasie Banku swoje akcje lub zaświadczenia prawem przewidziane. Uprawnionym do wstępu na Walne Zgromadzenie będą wydane legitymacje.

Lwów, dn. 30 kwietnia 1937 r.

1138

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polska Fabryka Siatki Jednolitej St. Hr. Ledóchowski”

Spółka Akcyjna w Warszawie

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się dn. 10 czerwca 1937 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki przy ul. Przemysłowej Nr 26 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia, wybór Przewodniczącego i Sekretarza;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i projekt działalności na rok bieżący;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1936 r.;
- 4) Udzielenie absolutorium dla władz Spółki;
- 5) Wybór Zarządu, oraz członków Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Zezwolenie na sprzedaż części nieruchomości;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swe akcje, względnie świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych. 1130

„M. Łempicki, Spółka Akcyjna

Przedsiębiorstwo Górnicze, Wiertnicze i Hydrotechniczne

Bilans zamknięcia w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 445 133.01; Rygi wiertnicze i maszyny zł 392 588.51; Narzędzia wiertnicze, warsztatowe i rury zł 544 984.34; Ruchomości zł 81 481.08; Inwentarz żywy w kamieniołomach zł 1 075.00; Bocznic kolejowa zł 20 093.34; Majątek płynny: Kasy i banki zł 2 912.35; Papiery procentowe zł 29 474.29; Weksle zł 16 000.00; Kaucje i wadia w gotówce zł 52 980.25; Dłużnicy: 1) odbiorcy zł 617 463.66, 2) dostawcy zł 40 938.70, 3) różni: a) przedsiębiorstwa pokrewne zł 221 412.15, b) inni zł 76 646.09, 4) wątpliwe należności: a) należności w postępowaniu sądowym zł 6 958.65, b) inne zł 57 057.75; Materiały: materiały surowe i diamenty zł 79 996.59, materiały gotowe zł 50 866.69, materiały w kamieniołomach zł 82 606.78; Sumy przechodnie zł 10 755.17; Udziały w obcych przedsiębiorstwach zł 284 000.00; Straty z lat ubiegłych zł 224 383.72; **Ogółem suma bilansowa zł 3 339 808.12.**

Sumy pozabilansowe. — Gwarancje własne zł 533 682.29; Gwarancje obcych przedsiębiorstw zł 230 000.00; Różni za gwarancje hipoteczne zł 36 941.39; Razem sumy pozabilansowe zł 800 623.68.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 800 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 946 615.76; Zobowiązania: Wierzyciele: 1) dostawcy zł 78 770.38; 2) odbiorcy zł 36 637.78, 3) różni: a) przedsiębiorstwa pokrewne zł 259 123.53, b) socjalne i inne zł 239 235.27, c) niewypłaconą dywidendę i wynagrodzenie władz Spółki zł 186 909.27, d) zaległe podatki zł 153 329.91; Banki zł 169 714.94; Akcepty zł 199 145.50; Sumy przechodnie zł 7 750.00; Kredyty hipoteczne zł 260 388.75; Zysk z roku sprawozdawczego 1936 zł 2 187.03; **Ogółem suma bilansowa zł 3 339 808.12.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania gwarancyjne zł 533 682.29; Poręczenia gwarancyjne zł 230 000.00; Zabezpieczenia hipoteczne zł 36 941.39; Razem sumy pozabilansowe zł 800 623.68.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 242 892.92; Koszty kredytów zł 92 345.77; Koszty magazynowania i ekspedycji zł 30 555.72; Podatki państwowe i komunalne zł 54 833.05; Dopłaty do ubezpieczeń socjalnych zł 98 743.11; Odpisy amortyzacyjne zł 36 638.23; Zysk z roku operacyjny 1936 zł 2 187.03; **Ogółem zł 558 195.83.**

MA. — Nadwyżka dochodów z robót i dostaw zł 516 269.63; Nadwyżka dochodów z nieruchomości zł 2 721.08; Udział w zyskach w obcych przedsiębiorstwach zł 2 200.00; Różnice kursowe na zobowiązaniach w walutach obcych zł 37 005.12; **Ogółem zł 558 195.83.**

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 28 kwietnia 1937 r. 1104

POWSZECHNY BANK KREDYTOWY, SP. AKC.

Rachunek bilansu na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY		zł	zł	STAN BIERNY		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji:				Kapitały własne:			
w Banku Polskim, Pocztovej Kasie Oszczędności i Banku Gospodarstwa Krajowego . . .		5 699 030 46		a) zakładowy	5 000 000 00		
Waluty zagraniczne		115 186 68	5 814 217 14	b) zapasowy	830 606 87	5 830 606 87	
Papiery wartościowe własne:				Wkłady:			
a) pożyczki państwowe		8 278 05		a) terminowe	4 257 183 03		
b) papiery hipoteczne		134 354 79		b) à vista	13 797 443 64		
c) akcje		93 990 55			18 054 626 67		
d) papiery wartościowe ust. kapitału zapasowego		335 919 06	572 542 45	Rachunki bieżące (saldo kredyt.)	14 889 519 42	32 944 146 10	
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych			162 334 48	Zobowiązania inkasowe		15 805 27	
Banki krajowe			1 997 110 96	Redyskonto weksli		5 226 831 84	
Banki zagraniczne			3 055 280 76	Banki krajowe		2 118 835 81	
Weksle zdyskontowane			21 754 765 07	Banki zagraniczne		2 770 983 42	
Rachunki bieżące (saldo debet.):				Różne rachunki:			
a) zabezpieczone		15 619 477 23		a) nierozliczone wpływy			
b) niezabezpieczone		3 765 733 84	19 385 211 07	wekslowe	639 400 41		
Różne rachunki:				b) przekazy na bank	315 302 97		
pozycje tranzytacyjne i inne			974 552 38	c) pozycje tranzytacyjne i in.	3 135 617 83	4 090 321 21	
			<u>53 716 014 31</u>	Zysk:			
Dłużnicy za gwarancje			2 279 715 00	a) z lat ubiegłych	204 312 73		
Inkaso			12 174 776 26	b) za 1936 r.	514 171 06	718 483 79	
			<u>68 170 505 57</u>	Wierzyciele za gwarancje			2 279 715 00
				Inkaso			12 174 776 26
							<u>68 170 505 57</u>

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

ROZCHODY		zł	zł	PRZYCHODY		zł	zł
Procenty i prowizje wypłacone			2 263 787 00	Pozostałość zysków z lat ubiegłych		204 312 73	
Koszty handlowe:				Procenty i prowizje pobrane		5 054 278 81	
a) osobowe		1 573 459 22		Różnice kursowe na walutach, dewizach i walorach		333 061 15	
b) rzeczowe		508 760 31	2 082 219 53	Zwrot sum dawniej odpisanych		48 369 83	
Podatki i należności			304 991 87				
Amortyzacja			23 046 58				
Odpisy i rezerwy			247 493 75				
Zysk:							
a) przeniesienie z 1935 r.		204 312 73					
b) za 1936 r.		514 171 06	718 483 79				
			<u>5 640 022 52</u>				<u>5 640 022 52</u>

Naczelny buchalter: zast. dyrektora Stanisław Bagnowski

Dyrekcja: Dr Hugo Groyecki, Dr Emil Spät, Emil Grabscheid, Othmar Weiss-Ulog.

1063

Wapno i Kamieniołomy w Jaworzni, Spółka Akcyjna

Bilans n-tto w dn. 31 grudnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 713.73; Papiery wartościowe zł 2 622.34; Kaucje zł 500.00; Zaliczenia kolejowe zł 1 114.60; Rymesy zł 190.00; Magazyn produktów i surowców zł 43 788.40; Magazyn materiałów pomocniczych zł 18 268.43; Gospodarstwo rolne zł 2 633.70; Ruchomości i urząd. fabr. zł 9 012.43; Banki i dłużnicy zł 26 961.95; Sumy przechodnie zł 25 672.01; Nabyte prawa majątkowe zł 564 709.18; Straty i zyski saldo z 1935 r. zł 11 799.03; Dopisano w 1936 r. zł 4 106.22; Różni za akcepty zł 33 300.00; Różni za depozyty zł 2 440.60; **Razem zł 747 832.62.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 47 124.29; Akcepty zł 11 500.00; Banki zł 306 340.35; Wierzyciele zł 92 979.30; Sumy przechodnie zł 4 148.08; Akcepty gwarancyjne zł 33 300.00; Depozyty u różnych zł 2 440.60; **Razem zł 747 832.62.**

Rachunek strat i zysków

Koszty handlowe i ogólne zł 168 698.28; Procenty zł 26 119.41; Umorzenie obiektów i terenów zł 25 981.94; Strata na gospodarstwie rolnym zł 3 743.25; **Razem zł 224 542.88.**

Zysk B-tto na sprzedaży zł 218 331.42; Uzyskane z odpisanych należności zł 150.00; Inne zyski zł 1 955.24; Strata zł 4 106.22; **Razem zł 224 542.88.** 1131

Huta Poldi (Poldina Hut)

postanowiła na odbyłym w dn. 30 kwietnia b. r. 46 Walnym Zgromadzeniu

wypłacić 7½%-ową dywidendę

tj. Kć. 30.00 po potrąceniu 10%-owego podatku dywidendowego więc Kć. 27.00 (dwadzieścia siedem) Koron czeskich na jedną akcję. Wypłacenie dywidendy nastąpi od dn. 3 maja b. r. za okazaniem poświadczenia dywidendowego Nr 27. Wypicie kuponów dywidendowych odbywa się w Pradze w Česká escompti banka a úvěrni ústav i w Zivnostenska banka; w Wiedniu w Oesterreichische Industriekredit A. G.; w Genewie w Sociéte de Banque Suisse.

Praga, dn. 30 kwietnia 1937 r.
1127

Rada Zarządzająca

Zarząd Spółki Akcyjnej

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM

Spółka Akcyjna w Sosnowcu

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że rozpoczęta została wypłata dywidendy w wysokości 3%, tj. zł 3.00 od akcji 100-złotowej za kupon Nr 2.

Dywidendę wypłaca się w biurze Spółki w Będzinie, ul. Małobądzka 141 oraz w biurze Spółki Akcyjnej „Siła i Światło” w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 94, codziennie w godzinach od 10-ej do 12-ej. 1109

Elektryczne Koleje Dojazdowe, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Linia Warszawa—Grodzisk i Warszawa—Włochy: a) grunty z 1 282 147.70, b) torowiska z 14 053 647.80, c) sygnalizacja i telefony z 1 347 038.32, d) budynki: fabryczne z 640 632.53, gospodarcze z 450 766.28, mieszkalne z 102 027.57 = z 1 193 426.38, e) przewody elektryczne z 4 797 146.32, f) maszyny i urządzenia z 2 286 992.40 = z 24 960 398.92; 2) Bocznicza Pruszków—Komorów z 487 475.48; 3) Nowe budowy z 636 738.06; 4) Tabor z 8 820 958.26; 5) Ruchomości z 96 358.74 = z 35 001 929.46; II. Majątek płynny: 1) Kasa z 8 647.98; 2) Banki z 81 926.53; 3) Papiery wartościowe z 10 006.09; 4) Materiały z 292 731.64; 5) Dłużnicy: a) dostawcy i przedsiębiorcy z 31 287.23, b) wypłacone zadatki za grunty z 16 863.60, c) różni z 24 984.72 = z 73 135.55 = z 466 447.49; III. Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu przyszłego z 23 517.19, b) inne z 2 273.00 = z 25 790.19; IV. Agio na obligacjach w belgach z 106 481.25; V. Koszty obsługi kapitału do amortyzacji z 1 058 770.96; VI. Renowacje z 50 391.17; VII. Straty: a) z lat ubiegłych z 453 840.63, b) za 1936 r. z 341 078.70 = z 794 919.33; **Razem stan czynny z 37 504 730.15.**

Poza sumą bilansową: różni za gwarancje z 17 542 900.00, złożone kaucje z 11 866.00; kaucje z 12 311.00 = z 17 567 077.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny z 1 500 000.00; 2) Kapitał zapasowy z 19 390.33; 3) Kapitał rezerwowy z 43 864.05; 4) Kapitał odnowienia z 2 875.02 = z 1 566 129.40; II. Kapitały obligacyjne Ł 188 726.94 a z 26.01 = z 4 908 775.40, belgów 2 000 000 a z 89.51 = z 1 790 200.00 = z 6 698 975.40; III. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) zobowiązania długoterminowe: 1) zagraniczne z 7 202 630.68, 2) krajowe z 16 388 875.69 = z 23 591 506.37, b) zaległe podatki i świadczenia socjalne 35 634.53, c) należności za zajęte grunty z 308 805.93, d) dostawcy z 111 718.97, e) odbiorcy z 744.93, f) inni wierzyciele 515 016.03 = z 24 563 426.76; 2) Akcepty z 194 540.00 = z 24 757 966.76; IV. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych z 4 421 135.45; V. Sumy przechodnie: a) dochody, dotyczące okresu przyszłego z 14 115.75, b) inne z 46 407.39 = z 60 523.14; **Razem stan bierny z 37 504 730.15.**

Sumy poza bilansem: gwarancje hipoteczne z 17 542 900.00; Kaucje z 11 866.00; Otrzymane kaucje przez E. K. D. z 12 311.00; **Razem z 17 567 077.00.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — I. Koszty administracji ogólnej: 1) Wynagrodzenie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej z 42 757.50; 2) Koszty nadzoru państwowego: a) pensja Komisarza Rządowego z 7 250.00, b) opłaty na rzecz Ministerstwa Komunikacji 0.5% od wpływów brutto z 7 555.14 = z 14 805.14 = z 57 562.64; 3) Podatki państwowe i komunalne, oraz opłaty stempowe z 56 351.27; 4) Świadczenia socjalne z 58 091.82 = z 114 443.09; II. Koszty eksploatacji z 1 161 487.33 = z 1 333 493.06; III. Procenty, prowizje, odsetki i dyskonto z 1 261 858.12; IV. Koszty emisji obligacji z 27 490.32; V. Spisano nieściągalne należności z 774.74; VI. Dodatkowe koszty utrzymania ruchu kolejowego w granicach Warszawy w związku z robotami kanalizacyjnymi, prowadzonymi przez Zarząd m. st. Warszawy na trasie E. K. D. z 19 391.74; **Razem straty z 2 643 007.98.**

ZYSKI. — I. Wpływy z eksploatacji z 1 513 798.15; II. Różnice kursu na spleconych zobowiązaniach w walucie obcej z 665 907.36; III. Procenty otrzymane z 1 441.97; IV. Bonifikaty wierzycieli z 120 781.80; V. Strata za 1936 r. z 341 078.70; **Razem zyski z 2 643 007.98.**

Uwaga. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych wynosi poza kapitałem obligacyjnym Ł 22 035.08 a z 26.01 = z 573 131.21, Belg. z 560 000.00 a z 112 056 = z 499 750.00, oraz z 6 129 749.47, **razem z 7 202 630.68.** 1144

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowych H. B. Raabe, Spółka Akc.

podaje do wiadomości, że w dn. 31 maja r. b. o godz. 14 odbędzie się w siedzibie Zarządu Spółki, w Warszawie przy ul. Zamenhofska Nr 5,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie rachunku strat i zysków za 1936 r. i bilansu zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.; 3) Wybór władz Spółki; 4) Wolne wnioski. 1175

Zjednoczone Fabryki Maszyn, Kotłów i Wagonów

L. Zieloniewski i Fitzner-Gamper, Spółka Akc. w Krakowie

Bilans na dz. 30 września 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Grunta: a) Kraków z 1 319 804.85, b) Lwów z 50 000.50, c) Sanok z 610 927.89, d) Dąbrowa z 141 990.69, e) Sosnowiec z 1 940 619.47, razem z 4 063 343.40; 2) Budynki fabryczne: a) Kraków z 1 950 227.38, b) Lwów z 161 554.10, c) Sanok z 1 409 496.26, d) Dąbrowa z 1 173 352.51, e) Sosnowiec z 5 998 444.54, razem z 10 693 074.79; 3) Budynki administracyjne: a) Kraków z 225 420.00, b) Lwów z 10 000.50, c) Sanok z 194 171.73, d) Dąbrowa z 60 823.73, e) Sosnowiec z 876 524.25, razem z 1 366 940.21; 4) Budynki mieszkalne: a) Kraków z 200 000.00, b) Sanok z 205 264.21, c) Dąbrowa z 84 785.31, d) Sosnowiec z 3 620 088.55, razem z 4 110 138.07; 5) Maszyny i urządzenia: a) Kraków z 3 492 552.79, b) Lwów z 131 828.50, c) Sanok z 2 760 591.84, d) Dąbrowa z 2 471 113.89, e) Sosnowiec z 10 721 105.03, f) Centrala z 55 984.32, razem z 19 633 176.37; Suma z 39 866 672.84; II. Majątek płynny: 1) Gotówka w kasie z 25 222.89; Gotówka w bankach z 267 614.26; 2) Papiery procentowe z 205 720.41; 3) Weksle w portfelu i inkasie z 65 819.39; 4) Akcje i udziały w in. przeds. z 1 962 423.10; 5) Materiały: a) surowce z 1 462 083.91, b) pomocnicze i pędne z 204 987.40; 6) Półfabrykaty z 2 897 326.18; 7) Dłużnicy: a) należności wynikłe z umów kartel. z tyt. operacji finans. z 246 339.67, b) odbiorcy z 4 731 392.75, c) dostawcy z 60 925.21, d) interesenci z 1 596 410.94, e) różni na fabrykach z 38 683.84, f) zastępcy z 16 194.45, g) należn. w postęp. rew. z 433 093.07; 8) Kaucje gotówkowe z 443 870.29; 9) Kaucje w papierach wartości.: a) oprocentowanych z 195 317.00, b) w innych walorach z 1 047 671.00; 10) Sumy przechodnie z 109 780.17; Suma z 16 010 875.93; III. Strata: za czas do 30/IX 1935 r. z 3 555 792.28; Zysk od 1/X 1935 r. do 30/IX 1936 r. z 50 937.96; Pozostaje z 3 504 854.32; **Suma ogólna z 59 382 403.09.**

Sumy pozabilansowe. — Dłużnicy za kaucje z 742 379.13; Kaucje z 428 808.00; Dłużnicy za żyro-obligo z 807 256.99.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy z 15 000 000.00; 2) Kapitał zapasowy z 1 463 945.30, a) zwrot odpisu z 116 954.47, pozostaje z 1 580 899.77; 3) Kapitał zapasowy nadzwyczajny z 1 223 954.49; 4) Kapitał zapas. specjalny z 961 410.19; 5) Kapitał zapas. na odnow. urządzeń z 400 000.00; Razem z 19 166 264.45; II. Kapitał amortyzac.: 1) Kapitał amortyzacyjny dla budynków i maszyn wg stanu z dn. 1/X 1935 r. z 24 059 460.40, a) odpis. z powodu wycofania maszyn i urządzeń z 12 196.10, pozostaje z 24 047 264.30; 2) Dotacja za 1935/1936 r. z 981 637.06; Razem z 25 028 901.36; III. Obligacje f-my Fitzner & Gamper z 417 202.23; IV. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) akcepty zabezpieczone papierami wartościowymi z 1 000 000.00, b) banki z 9 749 374.95, c) dostawcy z 855 303.69, d) zaliczki odbiorców z 1 436 648.98, e) odbiorcy z 8 756.59, f) interesenci z 362 561.51, g) różni na fabrykach z 133 025.44, h) zastępcy z 1 984.33; 2) Fundusze i zobowiązania specjalne: a) Fundusz premiowy pracowników z 75 000.00, b) Fundusze przeznaczone na pokrycie wątpliwych pretensyj z 303 181.04; 3) Nierozliczone faktury z 638 541.51; 4) Sumy przechodnie z 96 723.67; Sumy przechodnie rozliczenie międzyokresowe z 108 933.34; Razem z 14 770 035.05; **Suma ogólna z 59 382 403.09.**

Sumy pozabilansowe. — Wierzyciele za kaucje z 726 355.75; Kaucje z 444 831.38; Wierzyciele za żyro-obligo z 498 455.27; Żyro-obligo z 308 801.72; Zobowiązania zagraniczne z 3 616 236.72; Żyro-obligo z tyt. zdyskont. i oddanych weksli dostawcom z 518 799.41.

Rachunek strat i zysków na dz. 30 września 1936 r.

WINIEN. — Strata z ubiegłych okresów z 3 555 792.28; Koszta produkcji z 7 113 847.77; Koszta administracji ogólnej z 551 076.37; Koszty kredytów z 620 369.46; Koszty sprzedaży z 289 344.08; Podatki państwowe i komunalne z 297 700.21; Koszty Stalmostu z 39 017.37; Różnice kursowe z 10 916.96; Bonifikaty i odpisy z 141 463.58; Amortyzacja: budynków z 383 905.37, maszyn z 597 731.69; Razem z 981 637.06; **Suma ogólna z 13 601 165.14.**

MA. — Dochód brutto z produkcji z 9 713 129.43; Inne dochody z 316 910.21; Skonta kasowe z 66 271.18; Strata do dn. 30/IX 1935 r. z 3 555 792.28; Zysk za czas od 1/X 1935 r. do 30/IX 1936 r. z 50 937.96; Pozostaje z 3 504 854.32; **Suma ogólna z 13 601 165.14.** 1162

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

MAJĄTEK. — I. Majątek stały: Grunty zł 1 074 459.13; Budynki: fabryczne zł 4 012 352.11, gospodarcze zł 98 890.04, mieszkalne zł 504 199.12, razem zł 4 615 441.27; Urządzenia techniczne: elektrownia zł 11 384 541.22, sieć zł 5 951 594.76, aparaty u odbiorców zł 1 221 658.95, bocznice i tory kolejowe zł 323 454.95, razem zł 18 881 249.88; Ruchomości zł 423 712.45; Nowe budowle zł 113 753.18; Koszty nabycia urządzeń od Warszawskiego T-wa zł 726 365.39; Razem zł 25 834 981.30; II. Majątek płynny: Kasa zł 8 926.71; Banki zł 59 377.53; Papiery wartościowe zł 42 005.00; Weksle zł 44 601.91; Udziały zł 1 777 854.05; Materiały: do ruchu zł 74 113.53, do budowy zł 630 366.34, w sklepie zł 34 194.56, razem zł 738 674.43; Dłużnicy: odbiorcy zł 1 186 900.23, różni zł 4 114 286.28, razem zł 5 301 186.51; Razem zł 7 972 626.14; III. Sumy przechodnie zł 5 358 30; Razem zł 33 812 965.74.

IV. Sumy pozabilansowe — Depozyty zł 14 575.00; Gwarancje otrzymane zł 313 034.20; Różni za gwarancje udzielone zł 5 866 725.00; Różni za żyra zł 1 112 584.30; Razem zł 7 306 918.50.

ZOBOWIĄZANIA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 12 500 000.00; Kapitał zapasowy: Saldo z roku ubiegłego zł 507 764.44; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 32 608.70; Razem zł 540 373.14; Kapitał rezerwowy zł 3 497 198.91; Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 8 843 919.33; Odpisano w roku sprawozdawczym zł 192 343.49; Razem zł 8 651 575.84; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 098 284.97; Razem zł 9 749 860.81; Razem zł 26 287 432.86; II. Zobowiązania: Zobowiązania długoterminowe — dostawcy zł 2 253 961.45; Zobowiązania krótkoterminowe — dostawcy zł 407 336.68; Różni zł 2 940 362.16; Razem zł 3 347 698.84; Razem zł 5 601 660.29; III. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 1 508 554.15; IV. Sumy przechodnie zł 5 993.44; V. Zysk zł 409 325.00; Razem zł 33 812 965.74.

VI. Sumy pozabilansowe. — Różni za depozyty zł 14 575.00; Różni za gwarancje otrzymane zł 313 034.20; Gwarancje udzielone zł 5 866 725.00; Żyra zł 1 112 584.30; Razem zł 7 306 918.50.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 4 993 798.62.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

WYDATKI. — Koszty ogólnej administracji zł 477 179.93; Koszty fabrykacji energii elektr. zł 1 512 038.69; Koszty sprzedaży energii zł 244 763.91; Zakup i koszty sprzedaży towarów zł 311 618.97; Koszty kredytów zł 472 164.20; Podatki państwowe i komunalne zł 127 442.05; Opłaty uprawnieniowe zł 24 257.50; Świadczenia socjalne zł 81 299.34; Ubezpieczenia zł 13 889.73; Nieściągalne należności zł 5 326.93; Różnice kursowe zł 6 932.36; Różne zł 15 819.92; Razem zł 3 292 733.53; Odpisy na amortyzację budynków i urządzeń zł 1 098 284.97; Zysk zł 409 325.00; Razem zł 4 800 343.50.

WPLYWY. — Wpływy przedsiębiorstwa zł 4 800 343.50; Razem zł 4 800 343.50. 1111

Warszawsko - Łódzkie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akc.

w likwidacji

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 121.45; Papiery wartościowe zł 2 747.00; Banki zł 11 426.50; Dłużnicy zł 195 717.60; Odbiorcy zł 23 500.00; Ruchomości zł 13 332.31; Straty do 1936 r. zł 366 150.98; Strata za 1936 r. zł 444.22; Razem zł 613 440.06.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 600 000.00; Fundusz amortyzacyjny zł 13 332.31; Wierzyciele zł 107.75; Razem zł 613 440.06.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 5 281.76; Różnica kursowa zł 1 224.00; Razem zł 6 505.76.

MA. — Wpływ spisanych należności zł 1 828.83; Wpływ ze sprzedaży zamortyzowan. ruchomości zł 1 082.00; Przedawniona dywidenda zł 3 150.71; Strata zł 444.22; Razem zł 6 505.76. 1094

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Garbarskich „Nowość”, Spółka Akc.

w Radomiu

zawiadamia, że w dn. 23 maja 1937 r. o godz. 10 rano w siedzibie Spółki w Radomiu, Garbarska 27, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Porządek obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za 1936 r., uchwała o pokryciu strat i udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 3) Budżet na 1937 r.; 4) Wybory członków Zarządu i Rady; 5) Wolne wnioski.

Akcje lub świadectwa depozytowe winny być składane Zarządowi na siedem dni przed terminem Zgromadzenia.

1128

Karolewska Manufaktura Karol Kroening i S-ka

Spółka Akcyjna, Łódź, ul. 6 Sierpnia Nr 5

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: posesje-grunty zł 134 693.20; Budynki fabryczne zł 984 339.46; Budynki gospodarcze zł 146 003.00; Budynki mieszkalne zł 139 464.03; Razem zł 1 269 806.49; Maszyny i urządzenia zł 2 476 980.59; Środki lokomocji: inwentarz żywy zł 2 208.00, inwentarz martwy zł 119 738.76, razem zł 121 946.76; Inwentarz biurowy zł 83 380.11; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 20 043.42; Należności bankowe zł 52 321.52; Razem zł 72 364.94; Weksle w portfelu i inkasie zł 78 646.80; Papiery wartościowe zł 4 102.00; Udziały zł 1 202.00; Razem zł 83 950.80; Materiały techniczne zł 47 583.72; Surowce zł 376 726.71; Półfabrykaty zł 108 660.10; Gotowe wyroby i towary zł 981 812.25; Razem zł 1 514 782.78; Dłużnicy: Odbiorcy zł 212 398.41; Dostawcy zł 1 241.07; Różni zł 64 194.24; Weksle protestowane zł 38 663.82; Wątpliwe należności zł 11 156.00; Wątpliwe należności w postępowaniu rewidykacyjnym zł 20 774.04; Razem zł 348 427.58; Sumy przechodnie: wydatki dotyczące okresu przyszłego zł 21 087.92; Sumy uwarunkowane zł 1 407 395.71; Razem zł 1 428 483.63; Sumy do stopniowego umorzenia zł 36 928.36; Straty z 1931 i 1932 zł 967 264.68; Ogółem stan czynny zł 8 539 009.92.

STAN BIERNY. — I. Kapitał akcyjny zł 3 000 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 2 092 511.22; Odpisano z sprzed. środków lokomocji zł 5 572.64; Pozostaje zł 2 086 938.58; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 157 485.79; Razem zł 2 244 424.37; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Dostawcy zł 361 481.93; Odbiorcy zł 59 210.17; Różni zł 206 591.07; Zobowiązania długoterminowe zł 868 049.67; Banki zł 2 506.50; Akcepty zagraniczne zł 127 091.67; Obciążenia hipoteczne zł 9 182.08; Razem zł 1 634 113.09; Sumy przechodnie: dochody dotyczące okresu przyszłego zł 23 311.38; Sumy uwarunkowane zł 1 407 395.71; Razem zł 1 430 707.09; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 226 705.61; Zysk za rok operacyjny 1936 zł 3 059.76; Ogółem stan bierny zł 8 539 009.92.

Sumy pozabilansowe. — 1) Różni z tytułu udzielonej gwarancji zł 166 462.60; 2) Różni z tytułu otrzymanej gwarancji zł 51 490.00; 3) Różni z tytułu żyra na wekslach zł 476 350.00. Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 1 079 806.20.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracyjne zł 323 894.12; Koszty fabrykacji zł 1 860 328.34; Koszty sprzedaży zł 146 474.12; Koszty ubezpieczeń zł 22 023.42; Koszty kredytów zł 95 602.76; Koszty inkasa i prowizji bankowej zł 33 692.50; Podatki państwowe i komunalne zł 202 564.82; Świadczenia socjalne zł 110 449.14; Razem zł 2 795 029.22; Straty na dłużnikach zł 245 315.44; Straty na sprzed. środków lokom. zł 3 665.32; Amortyzacja sum do stopniowego umorzenia zł 7 922.64; Różnice kursowe zł 22 470.74; Razem zł 279 374.14; Odpisy amortyzacyjne w 1936 r. zł 157 485.79; Straty z 1931/1932 r. zł 967 264.68; Zysk za rok operacyjny 1936 zł 3 059.76; Ogółem zł 4 202 213.59.

MA. — Zysk brutto zł 3 169 155.24; Wpływ odsetek z oblig. Pożyczek Państwowych zł 2 169.50; Wpływ z różnic kursowych zł 46 352.95; Różne wpływy zł 17 271.22; Razem zł 65 793.67; Straty z 1931/1932 r. zł 967 264.68; Ogółem zł 4 202 213.59.

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1937 r. 1079

Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Mięsnego S. Diszkin

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Plac Pomorska 71 zł 83 704.58; Nieruchomość Piotrkowska 31 zł 101 325.00; Nieruchomości Piotrkowska 8 zł 101 524.13; Rk Maszyn zł 30 000.00; Remanent inwentarzewy oraz masz. fabr. Piotrk. 8 zł 55 590.82; R-k Ruchomości zł 51 439.13; R-k Kasy zł 15 209.59; Obligacje 6% Poż. Narod. zł 288 00; Obligacje 3% Pr. Poż. Inw. zł 790.00; R-k Weksli zł 17 920.25; Dłużnicy: p/g. wyszczególnionej specyfikacji w ks. inwentarzowej i dzienniku zł 211 448.70; R-k protestów zł 1 839.10; Sumy przechodnie R-k wierz. E. Z. Kon zł 30 000.00; Wydatki dotyczący okresu przyszłego zł 823.16; R-k zysków i strat: strata z lat ubiegłych zł 55 408.20; strata na dz. 31/XII 1936 r. zł 4 651.53; Razem zł 60 059.73; **Suma bilansowa zł 761 962.19.**

Sumy pozabilansowe. — Kaucja hipoteczna zł 132 450.00; R-k żyra wekslowego: weksli w obiegu zł 44 178.98, weksli żyrow. zł 14 600.00; **Ogółem zł 953 191.17.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 500 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 34 557.05; Wierzyciele: p/g. wyszczególnionej specyfikacji w ks. inwentarzowej i dzienniku zł 34 830.20; Wierzyc. hipot. Piotrk. 31 zł 18 000.00; Wierzyc. hipot. Piotrk. 8 zł 44 703.49; Wierzyc. hipotecz. Pl. Pomorska 71 zł 26 490.00; Zaległe pod. państw. i kom. zł 37 735.07; R-k dłużników i wierzycieli p/g. wyszczeg. w ks. inwentarz. zł 37 300.28; Sumy przechodnie: za okres ubiegły odsetki zł 389.50; Specjalny rachunek przejśc. różnic kurs. zł 27 956.59; **Suma bilansowa zł 761 962.19.**

Sumy pozabilansowe. — Zabezpieczenie hipoteczne zł 132 450.00; R-k Weksli w obiegu zł 58 778.98; **Ogółem zł 953 191.17.**

Rachunek zysków i strat na dz. 31/XII 1936 r.

WINIEN. — R-k wydatk. nieruchom. Piotrk. 31 zł 6 349.64; R-k wyd. nieruchom. Piotrk. 8 zł 5 353.40; R-k komornego nieruch. Piotrk. 31 zł 4 924.10; R-k komornego nieruch. Piotrk. 8 zł 4 17.56; R-k ubezpieczeń — świadc. socj. zł 1 191.42; R-k kosztów handlowych zł 3 474.65; R-k pensji zł 17 097.76; Odsetki od dysk. weksli zł 1 578.63; Odsetki hipoteczne zł 21 843.82; R-k podatk. nieruch. Piotrk. 31 zł 8 461.75; R-k podatk. nieruchom. Piotrk. 8 zł 5 951.19; Fundusz amortyzacyjny zł 7 379.98; R-k różnic kursowych zł 4 387.69; Rk dłużników i wierzycieli — strata zł 556.66; **Razem zł 88 968.25.**

MA. — R-k komornego nieruchom. Piotrk. 31 zł 42 303.54; R-k komornego nieruchom. Piotrk. 8 zł 27 489.14; R-k podatk. nieruchom. Piotrk. 31 zł 8 628.43; R-k dzierżawy zł 5 000.00; Rk różnic kursowych zł 807.61; R-k dłużników i wierzycieli zł 88.00; Strata na dz. 31/XII 1936 r. zł 4 651.53; **Razem zł 88 968.25.**

Powyższy bilans oraz rach. zysków i strat zatwierdzony został przez Walne Zgromadzenie w dn. 29 kwietnia 1937 r.

1092

Kutnowskie Zakłady Przetworów Zbożowych, Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 355 373.29; Maszyny i ruchomości zł 268 808.65; Kasa zł 8 978.59; Pożyczka inwestycyjna zł 2 000.00; Kasa fabryczna zł 1 690.52; Remanenty zł 6 653.60; Utensylia zł 5 225.25; Sumy przechodnie zł 1 300.00; Dłużnicy zł 168 372.86; Zyski i straty (straty za lata ubiegłe) zł 39 623.10.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 600 000.00; Sumy przechodnie zł 11 056.70; Amortyzacja zł 229 470.15; Wierzyciele zł 898.41; Zyski i straty (zysk za 1936 r.) zł 16 600.60; Razem zł 858 025.86.

Rachunek zysków i strat

ZYSKI. — Pożyczka inwestycyjna zł 40.00; Procenty zł 5 508.00; Przerób zł 120 841.50; Pośląd zł 8 984.76; Słód zł 7 912.46; Transakcje giełdowe zł 14 065.09; Bilans otwarcia (zysk za 1935 r.) zł 4 576.43; Bilans zamknięcia (straty za lata ubiegłe) zł 39 623.10.

STRATY. — Bilans otwarcia zł 44 199.53; Koszty produkcji zł 107 795.31; Sumy przechodnie zł 7 000.00; Amortyzacja zł 25 995.90; Bilans zamknięcia (zysk) zł 16 600.60.

Powyższy bilans i rachunek zysków i strat został zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów odbytym w dn. 28 kwietnia 1937 r. przed rejentem Kurmanem z następującymi zmianami: powiększono kapitał amortyzacyjny dodatkowo kwotą zł 13 118.38 przez powiększenie amortyzacji maszyn i bruku do pełnych 10% za 1936 r. i jednocześnie zmniejszono zysk bilansowy o tę samą kwotę. Zysk bilansowy wynosi zatem zł 3 481.62.

1103

Młyn Parowy „Hermanka“, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Grunty zł 176 665.60; Budynki zł 1 120 238.18; Maszyny i urządzenia zł 2 021 202.25; Papiery wartościowe zł 34 013.50; Gotówka w kasie zł 24 077.22; Gotówka w bankach zł 2 334.76; Weksle w portfelu zł 4 200.00; Kaucje zł 260.00; Towary zł 219 037.81; Dłużnicy zł 1 591 755.03; Strata zł 167 517.71; Pozostałość zysku z 1935 r. zł 53 202.63; Pozostaje zł 114 315.08; **Razem zł 5 308 099.43.**

Gwarancje zł 20 000.00.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 104 732.01; Fundusz rezerwy specjalnej zł 600 000.00; Fundusz im. Hermana Rotholza zł 50 000.00; Fundusz z przechowania zł 908 014.85; Kapitał amortyzacyjny zł 2 215 227.31; Zobowiązania zł 430 125.36; **Razem zł 5 308 099.43.**

Zobowiązania z tytułu gwarancji zł 20 000.00.

Zobowiązania zagraniczne zł 8 450.39.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 178 494.90; Koszty fabrykacji zł 306 268.58; Koszty sprzedaży zł 52 144.38; Koszty kredytów zł 21 786.06; Ogrodnictwo zł 523.85; Podatki państwowe i komunalne zł 58 400.49; Odpis na żywy inwentarz zł 800.00; **Razem zł 618 418.26.**

MA. — Towary zł 428 439.30; Papiery wartościowe zł 356.20; Dzierżawa roli w Junikowie zł 2 520.00; Różnice kursowe zł 19 585.00; Strata zł 167 517.71; **Razem zł 618 418.26.**

1096

Fabryka Przetworów Chemicznych „Rędziny“, Spółka Akc.

Poczta Rudniki—Rędziny

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 37 500.00; Budynki zł 1 009 453.47; Urządzenia techniczne zł 2 663 072.14; Ruchomości zł 37 760.93; Gospodarstwo rolne Wysokie zł 88 290.95; Ogółem majątek stały zł 3 836 077.49; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 220 906.13; Papiery wartościowe zł 54 347.99; Weksle w portfelu zł 22 583.60; Materiały: a) surowce zł 462 916.09, b) pomocnicze i pędne zł 66 335.53; Razem zł 529 251.62; Gotowe wyroby zł 309 626.27; Dłużnicy zł 383 889.55; Dłużnicy wątpliwi zł 276 193.60; Rachunki inkasowe i inne zł 11 826.65; Należności z tyt. układ. konwers. zł 164 049.88; Akredytywa bankowa zł 188 179.20; Ogółem majątek płynny zł 2 160 854.49; Strata z 1934 r. zł 127 342.68; Strata z 1935 r. zł 55 767.65; Ogółem zł 6 180 042.31; Rachunki przejściowe zł 151 511.00; Gwarancje zł 427 757.00; Depozyty zł 14 890.94; **Razem stan czynny zł 6 774 201.25.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra na wekslach zł 176 407.22.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 950 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 255 700.82, dopisano w 1936 r. zł 11 278.12, razem zł 266 978.94; Kapitał rezerwowy zł 529 402.04; II. Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 2 323 031.74; Dopisano w 1936 r. zł 157 128.36; Razem zł 2 480 160.10; III. Zobowiązania: Akcepty zł 91 940.89; Wierzyciele zł 342 875.96; Akredytywa bankowa zł 188 179.20; Niepodniesione dywidendy zł 21 450.99; Fundusz stypendialny im. ś. p. St. Bielskiego zł 8 000.00; Sumy przechodnie zł 29 331.08; Akcepty układowe konwers. zł 131 091.00; Fundusz karny zł 51.34; Rachunki inkasowe zł 9 391.90; Podatek od uposażeń zł 1 490.45; Zysk za 1936 r. zł 129 698.42; Ogółem zł 6 180 042.31; Rachunki przejściowe zł 151 511.00; Gwarancje zł 427 757.00; Depozyty zł 14 890.94; **Razem stan bierny zł 6 774 201.25.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tytułu żyra na wekslach zł 176 407.22.

U w a g a. — Zobowiązania zagraniczne zł 12 927.60.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 184 788.20; Koszty fabrykacji zł 1 713 695.78; Koszty sprzedaży zł 45 412.71; Podatki państwowe i komunalne zł 66 943.31; Asekuracje ogniowe zł 6 075.17; Koszty sądowe i adwokackie zł 15 279.93; Ultrzymanie nieruchomości zł 46 187.94; Procenty zł 24 175.10; Straty na dłużnikach zł 248 515.70; Różnica kursowa na papierach wartościowych zł 1 451.75; Odpis na amortyzację zł 157 128.36; Odpis na kapitał zapasowy zł 11 278.12; Zysk za 1936 r. zł 129 698.42; **Razem zł 2 650 630.49.**

ZYSKI. — Wpływ umorzonych należności zł 56 563.74; Wpływ za kupony zł 6 190.28; Dochód z gospodarstwa rolnego Wysokie zł 1 108.88; Dochód brutto ze sprzedaży zł 2 586 767.59; **Razem zł 2 650 630.49.**

1068

„JASŁO” Zakłady Przemysłowo-Naftowe „Gartenberg i Schreyer”

Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA		zł	zł
I.—Majątek stały:			
Grunty		80 000 00	
Budynki		1 295 000 00	
Maszyny i urządzenia techniczne		1 584 585 07	
Cysterny		165 243 79	
		<u>3 124 828 86</u>	
Kopalnia w Libuszy		607 613 50	3 732 442 36
II.—Majątek płynny:			
Gotówka w kasie i bankach		102 260 49	
Papiery wartościowe		149 695 00	
Weksle w portfelu		6 606 76	
Udziały w innych przedsiębior.		3 330 953 30	
Zapasy (surowce i materiały techniczne i pomocnicze)		143 362 45	
Dłużnicy		1 490 997 52	
Sumy przechodnie		462 50	5 224 343 52
Rachunek strat i zysków:			
Strata za 1936 r.			406 971 75
			<u>9 363 757 63</u>
U w a g a. — Suma zobowiązań zagranicznych zł 4 321 168 25			
PASywa		zł	zł
I.—Kapitały własne:			
Kapitał akcyjny			2 000 000 00
Kapitały rezerwowe:			
Fundusz rezerwowy		1 589 027 28	
Specjalny fundusz rezerwowy		120 812 77	1 709 840 05
II.—Wierzyciele:			
a) Akcepty		25 350 00	
b) Różni		4 632 213 66	4 657 563 66
Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych			
			996 353 92
			<u>9 363 757 63</u>
Rachunek strat i zysków za 1936 r.			
STRATY		zł	zł
Koszty administracji ogólnej			180 678 75
Koszty utrzymania rafinerii			40 985 94
Koszty kredytów			187 203 25
Różnice kursowe			54 443 22
Podatki państwowe i komunalne			36 728 05
Odpisy amortyzacyjne			349 554 86
Inne odpisy			170 229 27
Ubezpieczenia społeczne			7 645 41
Opał			14 020 68
Kopalnie:			
Koszty eksploatacji kopalni Libusza		155 124 41	
„wierzenia”		64 535 37	
Ropa brutowa Libusza		26 061 13	
Koszty pogłębiania szybu „Michał”		12 668 40	258 389 31
			<u>1 299 878 74</u>
ZYSKI			zł
Rachunek towarów			
Urycka Spółka dla Przemysłu Naftowego, Drohobycz			385 223 56
Kopalnia „Alma”, Wietrzno			4 169 09
Wynajem cystern			38 270 95
Kopalnia gazu			10 788 78
Produkcja ropy kopalni „Libusza”			284 113 41
Gospodarstwo rolne			665 95
Zysk z powodu przeniesienia pretensji			141 812 72
Strata za 1936 r.			406 971 75
			<u>1 299 878 74</u>

1102

W myśl par. 2 art. 398 Kodeksu Handlowego

Likwidatorzy Spółki Akcyjnej

Spieß - Rhône - Poulenc, Specyfiki Farmaceutyczne, Specia Polska

w likwidacji

niniejszym

ogłaszają uchwały

powzięte na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki, odbytym w dn. 30 kwietnia 1937 r. w Warszawie, na którym to Zgromadzeniu reprezentowany był cały kapitał akcyjny Spółki, t. j. 1000 sztuk akcji:

1) Sprawozdanie likwidatorów i Komisji Rewizyjnej przyjęć bez zastrzeżeń;

2) Zatwierdzić bilans otwarcia likwidacji na dz. 2 stycznia 1936 r. oraz bilans i rachunek zysków i strat za 1936 r. i udzielić władzom Spółki absolutorium za powyższy okres sprawozdawczy;

3) Zysk netto po wypłaceniu z niego wynagrodzenia dla członków Komisji Rewizyjnej i po zarezerwowaniu odpowiedniej sumy na podatek dochodowy przenieść na rok następny;

4) Jednocześnie na członków Komisji Rewizyjnej wybrani zostali:

J. Bądryński
B. Krzyżański
G. Rangheard
K. Strasburger
A. Malinowski.

Uchwalone jak powyżej bilanse i rachunek zysków i strat opiewają jak następuje:

Bilans otwarcia likwidacji na dz. 2 stycznia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Aporty zł 330 000.00; Ruchomości zł 873.00; Gotówka w kasie zł 6 813.45; Papiery wartościowe zł 2 198.00; Towary zł 15 437.82; Odbiorcy zł 984 668.28; Dostawcy zł 7 721 30; Sumy przechodnie zł 740.00; **Razem zł 1 348 451.85.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 33 868.79; Rezerwa do dyspozycji akcjonariuszów zł 19 421.08; Dostawcy zł 131 563.23; Odbiorcy zł 542.50; Akcepty zł 27 391.98; Rezerwa na podatki skarbowe zł 25 548.47; Rezerwa na dodatkowe wynagrodzenie pracowników zł 25 450.00; Rezerwa na wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej zł 1 500.00; Dywidenda zł 70 000.00; Sumy przechodnie zł 13 165.80; **Razem zł 1 348 451.85.**

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Aporty zł 330 000.00; Gotówka w kasie zł 1 694.26; Papiery wartościowe zł 1 460.10; Odbiorcy zł 839 119.27; **Razem zł 1 172 273.63.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 33 868.79; Rezerwa do dyspozycji akcjonariuszów zł 19 421.08; Dostawcy zł 56 123.19; Zysk netto zł 62 860.57; **Razem zł 1 172 273.63.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji zł 5 322.90; Koszty sprzedaży zł 2 979.41; Koszty handlowe zł 2 626.27; Podatki państwowe i komunalne zł 3 865.95; Świadczenia socjalne zł 132 96; Różnice kursowe zł 868.09; Zysk netto zł 62 860.57; **Razem zł 78 656.15.**

MA. — Procenty zł 73 706.15; Pozostałość funduszu gratyfikacyjnego zł 4 950.00; **Razem zł 78 656.15.**

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Kauczukowe „Piastów”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1937 r. o godz. 18 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie przy ul. Złotej Nr 35 z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1936 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku zysków i strat za tenże okres oraz podział zysków; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Wybór władz Spółki; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki akcje lub też kwity depozytowe na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

1137

Korzystajcie z poczty lotniczej!!!

Towarzystwo Zgierskiej Manufaktury Bawełnianej, Spółka Akc.

Łódź, Piotrkowska 174

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 294 377.81, Budynki: a) fabryczne zł 1 098 354.03, b) gospodarcze zł 147 721.22, c) mieszkalne zł 281 550.64, razem zł 1 527 625.89; Urządzenia techniczne: Maszyny zł 4 316 755.22; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 1 527.00, b) martwy zł 63 262.10, c) urządzenie biurowe zł 7 150.25, razem zł 7 939.35; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 25 583.89, Czeki w kasie zł 3 750.60, Gotówka w bankach zł 61 794.29, razem zł 91 128.78; Papiery wartościowe zł 48 617.63, Kupony zł 1 419.00, razem zł 50 036.63; Weksle w portfelu zł 92 797.04, Weksle inkasowe w bankach zł 44 366.40, Weksle protestowane zł 1 748.52, razem zł 138 911.96; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 23 000.00; Materiały: a) surowce zł 213 216.73, b) pomocnicze i pędne zł 39 310.47, c) zarekwirowane zł 1.00, razem zł 252 528.20; d) materiały w drodze zł 446 875.33; Półfabrykaty zł 81 385.86, Gotowa przędza zł 411 930.73, razem zł 493 316.59; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 277 095.64, b) dostawcy zł 2 317.87, c) różni zł 244 413.94, d) należności zabezpiecz. hipotecznie zł 257 979.83, e) wątpliwe zł 54 754.83, f) należności w postępowaniu rewidkacyjnym zł 69 974.05, razem zł 906 536.16; Należności hipotecznie zł 197 697.20; Różnice kursowe przejściowe zł 41 112.25; Sumy przechodnie zł 21 835.18; **Ogółem zł 8 873 676.55.**

Złożone depozyty zł 20 000.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 485 800.00, Kapitał zapasowy zł 261 282.67, Rezerwa specjalna zł 63 209.34, razem zł 2 810 292.01; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 3 049 489.26, b) zwrot amortyzacji na sprzedanych ruchomościach zł 87 168.67, razem zł 2 962 320.59, c) spisano w 1936 r. na umorzenie budynków, maszyn i samochodów zł 350 288.94, razem zł 3 312 609.53; III. Zobowiązania: Długoterminowe wkłady akcjonariuszów zł 944 316.95, Zobowiązania długoterminowe zł 361 001.14, Dług hipoteczny zł 355 332.64, razem zł 1 660 650.73; Akcepty zł 197 081.57, Kredyt rebusowy zł 117 795.07, razem zł 314 876.64; Wierzyciele: a) banki zł 5 851.00, b) dostawcy zł 117 828.03, c) odbiorcy zł 3 078.16, d) różni zł 54 571.24, razem zł 181 328.43; e) dostawcy za materiały w drodze zł 446 875.33; Różnice kursowe przejściowe zł 89 621.86; Sumy przechodnie zł 40 440.50; Przeniesienie pozostałości zysku z 1935 r. zł 5 262.81, Ogólny zysk w 1936 r. 362 007.65, Na umorzenie budynków, maszyn i samochodów zł 350 288.94 = zł 11 817.71, Zysk do podziału zł 16 981.52; **Ogółem zł 8 873 676.55.**

Obligo wekslowe zł 185 324.97.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 1 675 849.23.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 303 743.20; Koszty fabrykacji zł 973 901.85; Koszty sprzedaży zł 23 933.11; Koszty kredytów zł 133 030.39; Świadczenia socjalne zł 70 107.07; Świadczenia społeczne zł 8 608.53; Podatki państwowe i komunalne zł 175 376.41; Prowizja bankowa zł 22 724.39; Koszty ubezpieczeń zł 18 219.89; Różnice kursowe zł 14 953.18; Strata na dłużnikach zł 158 944.11; Strata na sprzedanych maszynach zł 34 765.40; Strata na hipotekach zł 44 029.74; Odpisy amortyzacyjne zł 350 288.94; Zysk z 1935 r. zł 5 262.81; Zysk netto w 1936 r. zł 11 718.71; razem zł 16 981.52; **Razem zł 2 349 607.73.**

MA. — Zysk z 1935 r. zł 5 262.81; Zysk na papierach wartościowych zł 17 209.52; Zysk na maszynach zł 1 560.67; Dochody z fabrykacji zł 2 321 480.03; Dochody z dzierżawy zł 4 094.70; **Razem zł 2 349 607.73.**

Podział zysku. — Dotacje na kapitał zapasowy zł 3 000.00; Dotacje na rezerwę specjalną zł 9 944.13; Przeniesienie zysku na 1937 r. zł 4 037.39; **Razem zł 16 981.52.**

1118

1 OGŁOSZENIE

L i k w i d a t o r

Spółki Akcyjnej Towarzystwa Handlowo-Ajenturowego

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się dn. 31 maja 1937 r. o godz. 12 we Lwowie przy ul. Halickiej Nr 19, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania likwidatora, bilansu na dz. 31 grudnia 1936 r. i rachunku likwidatora za 1936 r.;

2) Upoważnienie likwidatora do zbycia nieruchomości z wolnej ręki.

1084-20-21

Fabryka Wyrobów Włókienniczych Hirsberg i Birnbaum

w Łodzi. Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 55 040.00; Budynki zł 514 080.00; Maszyny zł 2 663 395.92; Urządzenia biura i składu zł 46 072.63; Konie i wozy zł 1.00; Razem majątek stały zł 3 278 589.55; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w bankach zł 21 921.51; Papiery procentowe zł 34 147.48; Weksle w portfelu i na inkasie zł 85 463.24; Materiały: Towary zł 802 499.80; Przędza zł 247 737.15; Bawełna zł 115 465.26; Materiały pomocnicze zł 6 415.90; Dłużnicy: Odbiorcy zł 283 349.34; Różni zł 119 788.19; Wątpliwi zł 60.00; Razem zł 403 197.53; Zaliczki zł 8 513.00; Rekwizycje zł 1.00; Sumy przechodnie zł 11 000.00; Razem majątek płynny zł 1 736 361.87; **Ogółem aktywa zł 5 014 951.42.**

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 75 000.00; Kapitały rezerwowe: Rezerwa waloryzacyjna zł 119 190.00; Kapitał rezerwowy zł 57 004.25; Rezerwa na podatki zł 19 938.02; Kapitał amortyzacyjny: Stan na dz. 1/I 1936 r. zł 1 843 701.94; Ubyło w 1936 r. zł 66 672.00; Przybyło w 1936 r. zł 131 792.00; Razem zł 1 908 821.94; Zobowiązania: Dostawcy zł 508 055.02; Odbiorcy zł 1 886.70; Różni zł 12 112.14; Razem zł 522 053.86; Akcepty zł 251 936.97; Sumy przechodnie zł 8 661.63; Zysk za 1936 r. zł 52 344.75; **Ogółem pasywa zł 5 014 951.42.**

Sumy pozabilansowe. — Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 302 313.42; Obligo weksli klientowskich zł 411 342.85.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji: Surowce: Bawełna zł 243 123.96; Przędza zł 1 054 045.97; Materiały pomocnicze zł 2 756.00; Wykończenie i farbowanie zł 235 036.56; Robotnicza zł 387 793.24; Opłaty, cło, przewóz i ekspedycja bawełny zł 25 365.64; Wydatki fabryki zł 140 228.11; Ubezpieczenie od ognia i kradzieży zł 13 016.54; Razem zł 2 101 366.02; Koszty administracji ogólnej: Koszty handlowe zł 57 337.73; Pensje zł 195 532.00; Razem zł 252 869.73; Koszty sprzedaży: Prowizje zł 93 410.46; Procenty zł 34 763.27; Przewóz tkanin zł 1 539.15; Straty na dłużnikach zł 15 109.98; Straty na papierach procentowych zł 7 280.15; Podatki państwowe i komunalne zł 66 901.53; Świadczenia społeczne — dopłata zł 38 324.84; Odpisy amortyzacyjne zł 131 792.00; Zysk za 1936 r. zł 52 344.75; **Ogółem zł 2 795 701.88.**

MA. — Pozostałość z 1935 r. zł 116.45; Towary zł 2 218 597.26; Przędza zł 551 163.66; Maszyny zł 3 960.00; Różnice kursowe zł 11 648.56; Dywidenda akcyj Banku Polskiego zł 1 800.00; Zwrot sum spisanych na straty zł 510.55; Przeniesienie z r-ku „Rezerwy na Podatki” zł 7 905.40; **Ogółem zł 2 795 701.88.**

1150

Zakłady Chemiczne „Kantoria”, Spółka Akcyjna

w Opatowie-Kieleckim

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: a) grunty zł 25 800.00, b) budynki i urządzenie własne zł 400 959.24, c) ruchomości obce zł 22 733.25; Majątek płynny: Gotówka w kasie i w P. K. O. zł 6 060.86; Papiery wartościowe zł 11 050.00; Weksle w portfelu i w inkasie zł 37 919.29; Materiały: a) surowce zł 144 385.13, b) pomocnicze i pędne zł 43 158.62; Wyroby gotowe zł 127 156.04; Dłużnicy zł 338 310.72; Sumy przechodnie zł 6 170.59; **Razem zł 1 163 703.74.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 150 000.00; Kapitał zapasowy zł 46 777.46; Kapitał amortyzacyjny zł 253 297.33; Wierzyciele zł 618 840.08; Sumy przechodnie zł 367.25; Specjalny r-k przejściowy różnic kursowych zł 93 315.99; Zysk za 1936 r. zł 1 105.63; **Razem zł 1 163 703.74.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za gwarancje i kaucje zł 228 001.89; Zobowiązania zagraniczne zł 5 427.04.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 64 291.03; Koszty fabrykacji zł 660 595.41; Koszty sprzedaży zł 103 814.86; Koszty kredytów zł 14 954.53; Podatki i daniny publ. pr. zł 41 961.57; Amortyzacja zł 16 538.60; Asekuracja zł 4 671.99; Strata pogorzelowa zł 5 849.89; Różnice kursowe zł 112.66; Długi nieściągalne zł 33 690.41; Zysk za 1936 r. zł 1 105.63, **Razem zł 947 586.58.**

MA. — Z produkcji i sprzedaży zł 940 475.52; Zysk na papierach wartościowych zł 6 462.41; Dochód z nieruchomości zł 648.65; **Razem zł 947 586.58.**

1126

Częstochowskie Zakłady Wyrobów Włókiennych „Stradom“

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: 1) Place z 154 916.00; 2) Budynki fabryczne z 3 956 421.00; Budynki gospodarcze z 32 274.21; Budynki mieszkalne z 344 935.98; Studnia artetyzyczna z 118 398.83; 3) Maszyny i urządzenia techniczne z 13 526 946.24; 4) Przyrządy, narzędzia i utensylia fabryczne z 741 390.71; 5) Inwentarz fabryczny i ruchomości biurowe z 238 762.57; Ogółem majątek stały z 19 114 045.54; II. Majątek płynny: 6) Kasy z 11 302.68; 7) Banki z 51 732.77; 8) Weksle, czeki, zaliczenia w portfelu i inkasie z 151 034.95; 9) Papiery wartościowe z 137 622.50; 10) Akcje i udziały z 192 614.00; 11) Materiały z 2 260 483.38; 12) Półfabrykaty z 824 351.00; 13) Gotowe wyroby z 1 441 148.00; 14) Należności z tytułu umów kartelowych: a) z tytułu operacji handlowych z 281 556.08; b) inne z 8 086.38; 15) Odbiorcy z 865 825.64; 16) Dostawcy z 101 508.61; 17) Różni dłużnicy z 208 660.51; 18) Należności wątpliwe z 39 534.55; 19) Sumy przechodnie z 54 411.78; Ogółem majątek płynny z 6 629 872.83; **Suma bilansowa z 25 743 918.37.**

Pozycje pozabilansowe. — Różni za wadia i kaucje w papierach wartościowych z 224 950.00; Różni za gwarancje bankowe z 178 950.00; Suma pozabilansowa z 403 900.00; **Razem z 26 147 818.37.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: 1) a) Kapitał zakładowy z 6 400 000.00; b) Kapitał zapasowy: saldo na 1/I 1936 r. z 1 450 786.00; dopisano z podziału zysku za 1936 r. z 11 130.00; razem z 1 461 916.00; II. Kapitał amortyzacyjny: 2) Saldo na 1/I 1936 r. z 13 203 395.49; Spisano zamortyzowane zniszczone maszyny z 336 657.32; Pozostaje z 12 866 738.17; Dopisano w 1936 r. z 80 146.14; Razem z 12 946 884.31; Rezerwa na podatki z 55 088.09; III. Zobowiązania: 3) Akcepty z 418 455.93; 4) Banki z 558 237.77; 5) Banki za rebursy z 675 122.79; 6) Dostawcy z 1 972 327.82; 7) Odbiorcy z 162 771.32; 8) Różni wierzyciele z 600 805.59; 9) Kasa Przewoźności i Pomocy Pracowników z 249 700.00; 10) Niewypłacona dywidenda z lat ubiegłych z 7 580.00; 11) Sumy przechodnie z 107 028.75; IV. Zysk z 128 000.00; Ogółem zobowiązania z 4 880 029.97; **Suma bilansowa z 25 743 918.37.**

Pozycje pozabilansowe. — Papiery wartościowe w depozycie z 224 950.00; Banki za gwarancje z 178 950.00; Suma pozabilansowa z 403 900.00; **Razem z 26 147 818.37.**

U w a g a. — Zyra na wekslach zdyskontowanych z 796 029.45; Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych z 1 250 524.16.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej z 530 789.50; 2) Koszty fabrykacji z 9 950 466.84; Świadczenia socjalne z 473 769.26; 3) Koszty ogólnofabrykacyjne z 377 085.73; 4) Koszty sprzedaży z 589 801.87; 5) Koszty handlowe z 308 428.07; 6) Koszty kredytów z 209 409.47; 7) Podatki państwowe i komunalne z 350 880.25; 9) Wkład 5% od pensji urzędników do Kasy Przewoźności i Pomocy Pracowników z 23 402.61; 9) Asekuracja z 68 538.19; 10) Utrzymanie budynków z 46 077.29; 11) Strata na dłużnikach wątpliwych z 5 283 54; 12) Odpisy amortyzacyjne z 80 146.14; 13) Odpis na kapitał zapasowy z 11 130.00; 14) Zysk netto z 128 000.00; **Razem z 13 153 208.76.**

ZYSKI. — 1) Rachunek sprzedaży z 13 104 129.71; 2) Wpływ za kupony, odsetki i różne z 15 475.96; 3) Odzyskane należności od dłużników wątpliwych ze spisanych w latach ubiegłych z 621.30; 4) Różnice kursowe z 31 701.79; 5) Nieopodniesiona dywidenda za r. 1930 z 1 280.00; **Razem z 13 153 208.76.**

1081

Fabryka Wyrobów Bawełnianych „Franciszek Ramisch“

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty z 371 520.00; Budynki: a) fabryczne z 339 233.13, b) gospodarcze z 103 527.48, c) mieszkalne z 102 826.75; Razem budynki z 545 587.36; Maszyny i urządzenia fabryczne z 2 075 809.51; Inwentarz zakładowy i biurowy z 116 803.05; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach z 17 792.59; Papiery procentowe z 17 405.60; Weksle w portfelu i inkasie z 20 605.16; Udział w Spółdz. Banku Przemysłowców Łódzkich z 64 000.00; Materiały: a) surowe z 108 830.93, b) pomocnicze i pędne z 31 717.35, c) gotowa przędza z 45 242.16; Razem materiały z 185 790.44; Dłużnicy: a) dostawcy z 36 402.00, b) odbiorcy z 145 673.12, c) różni z 23 298.57, d) weksle protestowane z 3 504.02, e) należn. w post. rewind. z 16 485.04; Razem dłużnicy z 225 362.75; Wierzytelność hipoteczna z 17 909.84; Sumy przechodnie: a) wydatki dot. okr. przyszl. z 16 912.10; b) procenty itp. z 3 629.30, razem sumy przechodnie z 20 541.40; Strata z lat ubiegłych z 371 512.64; Zysk w roku operacyjnym 1936 z 4 914.10; Pozostaje z 366 598.54; **Suma stanu czynnego z 4 055 726.24.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny z 1 068 750.00; Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego z 1 417 908.48; Odpisano z 754 05; Amortyzacja za 1936 r. z 143 733.77; Razem kapitał amortyzacyjny z 1 560 888.20; Zobowiązania: Wierzyciele: a) wkłady akcjonariuszy z 671 150.93, b) banki z 37 203.20; c) podatki z 12 916.77, d) dostawcy z 49 650.57, e) zobowiązania długoterminowe z 42 227.71, f) różni z 112 599.03, g) odbiorcy z 45 229.75, h) akcepty długoterminowe z 26 010.00; Akcepty bieżące z 359 530.03; Razem akcepty z 385 540.03, i) przedwojenny dług hipoteczny z 66 309.85; Sumy przechodnie: a) różnice kursowe dotyczące okresu przyszłego z 3 260.20; **Suma stanu biernego z 4 055 726.24.**

U w a g a. — Ogólna suma zobowiązań zagranicznych z 452 556.74.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej z 212 473.73; Koszty fabrykacji z 731 481.76; Koszty sprzedaży z 88 549.39; Koszty kredytów z 122 816.32; Podatki państwowe i komunalne z 117 443.05; Świadczenia socjalne z 54 218.10; Opłaty kartelowe, fundusz eksportowy i składki z 40 689.97; Zpomogi z 4 170.40; Strata na dłużnikach z 951.00; Strata na papierach wartościowych z 13 514.40; Amortyzacja za rok 1936 z 143 733.77; Zysk w roku operacyjnym 1936 z 4 914.10; **Suma Winien z 1 534 946.99.**

MA. — Przewyżka na przędzy z 1 522 139.26; Zysk na sprzedanym inwentarzu z 124.05; Różnice kursowe z 6 613.58; Dywidenda z udziału z 4 480.00; Różnica na długi hipotecznym z 130.10; Różne wpływy z 1 460.00; **Suma Ma z 1 534 946.99.**

1090

Zjednoczone Ziemiańskie Mleczarnie Parowe

w Warszawie, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — Kasa z 213.48; Banki z 118.50; Dłużnicy i wierzyciele z 34 362.87; Gospody z 4 567.35; Papiery procentowe z 768.00; Nieruchomości z 622 021.12; Ruchomości z 297 486.96; Straty z lat ubiegłych z 137 174.46; Strata w 1936 r. z 15 484.98; **Razem z 1 112 197.72.**

MA. — Kapitały: Zakładowy z 750 000.00; Zapasowy z 63 110.88; Rezerwowo z 262.19; Amortyzacyjny z 236 420.31; Akcepty z 20 000.00; Dłużnicy i wierzyciele z 42 404.34; **Razem z 1 112 197.72.**

Zyski i straty

WINIEN. — Amortyzacja z 28 647.62; Ruchomości z 240.00; Dłużnicy odpisy z 9 757.50; Gospody odpisy z 5 423.58; Koszty handlowe z 27 769.71; **Razem z 71 838.41.**

MA. — Dzierżawa z 35 000.00; Koszty handlowe dochód z posesji na Walicowie z 13 790.00; Posesja na Czerniakowskiej z 7 563.43; Strata w 1936 r. z 15 484.98; **Razem z 71 838.41.**

1082

Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskim, Spółka Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place i grunty pod torowiska zł 208 666.56; Budynki: a) fabryczne (wozownia i podstacja) zł 697 571.58, b) gospodarcze (poczekalnie) zł 2 276.23; Urządzenia techniczne: a) tory zł 4 508 718.45, c) sieć napowietrzna zł 1 685 502.31, c) tabor zł 3 983 974.40, d) maszyny i urządzenia podstacji zł 810 033.84, e) maszyny i urządzenia warsztatów zł 107 413.32; Ruchomości biurowe zł 35 679.88 = zł 12 039 836.57; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 49 167.16; Papiery procentowe zł 15 951.30; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 12 000.00; Materiały: a) materiały do eksploatacji zł 58 698.36, b) materiały do budowy zł 373 417.06; Dłużnicy zł 20 302.83; Sumy przechodnie: a) rozliczenia międzyokresowe zł 12 362.54, b) inne zł 3 500.00 = zł 545 399.25; **Razem zł 12 585 235.82.**

Sumy pozabilansowe zł 22 100.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 200 000.00; Kapitał zapasowy zł 8 844.97 = zł 3 208 844.97; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 2 509 256.33, b) odpisano za sprzedane i zdemontowane urządzenia zł 2 063.10 = zł 2 507 193.23, c) dopisano w roku sprawozdawczym zł 80 053.08 = zł 2 587 246.31; III. Kapitał obligacyjny Ł. 122 553.73 a zł 25.99 = 3 185 161.89; IV. Specjalny rachunek różnic kursowych zł 2 141 007.25; V. Zobowiązania: Wierzyciele: a) kredyt długoterminowy zł 587 000.00, b) kredyt krótkoterminowy zł 250 000.00, c) zaległe podatki zł 3 873.69, d) dostawcy zł 6 042.98, e) różni zł 615 383.42 = zł 1 462 300.09; VI. Sumy przechodnie: a) rozliczenia międzyokresowe: a) rozliczenia międzyokresowe zł 72.64, b) inne zł 602.67 = zł 675.31; **Razem zł 12 585 235.82.**

Sumy pozabilansowe zł 22 100.00.

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne wynoszą Ł. 122 553.73 = zł 3 185 161.89.

Rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1936

STRATY. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 107 333.60; 2) Koszty eksploatacji zł 875 528.83; 3) Koszty nadzoru państwowego zł 6 956.28; 4) Podatki państwowe, komunalne i opłaty stemplowe zł 43 228.00; 5) Świadczenia socjalne zł 36 951.02; 6) Procenty i prowizje oraz różnice na papierach procentowych zł 316 472.59; 7) Straty na sprzedaży materiałów i zdemontowaniu urządzeń zł 30 935.70; 8) Przelew na kapitał amortyzacyjny zł 80 053.08; **Razem zł 1 497 459.10.**

ZYSKI. — 1) Dochody zł 1 497 459.10; **Razem zł 1 497 459.10.**
1110

W bilansie firmy

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, Sp. Akc.

w POZNANIU

drukowanym w zesz. 19/1937 tygodnika — omyłkowo wydrukowaliśmy; „Bilans surowy na dz. 31 grudnia 1937 r.” — gdy powinno być

BILANS SUROWY NA DZ. 31 MARCA 1937 R.

1164

PODRÓŻUJ CIE SAMOLOTAMI

„Petropol“ Polska Akcyjna Spółka Górnicza

w DROHOBYCZU

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Własność terenu kopalni „Ewa” zł 27 129.60; Budynki kopalniane zł 42 068.40; Prawa naftowe zł 690 361.67; Maszyny i urządzenia kopalniane zł 535 837.57; Urządzenie biura zł 3 258.25; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 1 480.93; Papiery wartościowe procentowe zł 7 300.00; Rymesy zł 1 000.00; Dłużnicy zł 57 070.31; Strata do 31 grudnia 1935 r. zł 43 753.00; Strata za 1936 r. zł 10 900.46; **Razem zł 1 420 161.16.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 490 000.00; Fundusz rezerwowy zł 459.99; II. Fundusz amortyzacyjny; saldo z roku ubiegłego zł 150 278.57, dopisano za reaktywizację wartości za 1927/1933 zł 471 975.43, za 1936 r. zł 71 016.02; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 14 067.82, b) różni zł 205 668.28, c) bruttowcy zł 8 257.40; IV. Dochód z przedsprzedaży ropy zł 8 437.65; **Razem zł 1 420 161.16.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych wynosi zł 145 218.83.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty ruchu zł 60 349.54; Koszty tłoczenia zł 7 019.27; Płace robotników zł 114 380.81; Administracja zł 30 368.21; Pensje urzędników technicznych zł 20 083.41; Dowozy i dojazdy zł 8 022.70; Świadczenia społeczne zł 41 181.22; Koszty opału zł 43 759.56; Koszty zarządu zł 58 740.00; Podatki zł 10 141.23; Metrówki zł 3 958.18; Ubezpieczenie od ognia zł 1 387.86; Odsetki zł 4 586.77; Amortyzacja: praw naftowych zł 41 643.79, maszyn i urząd. kopalnianych zł 28 049.05, budynków kopalnianych zł 1 268.04, urządzenia biura zł 55.14; **Razem zł 447 994.78.**

MA. — Dochód z ropy zł 398 523.22; Dochód z gazów zł 57 840.08; Zwrot kosztów od brutowców zł 11 720.93; Różnice kursowe zł 10 09; Strata za 1936 r. zł 10 900.46; **Razem zł 447 994.78.**

Na odbytych w dn. 26 kwietnia 1936 r. Walnym Zebraniu Akcjonariuszów

podwyższono dotychczasowy kapitał akcyjny

wynoszący zł 450 000.00 o zł 110 000.00 do ogólnej wysokości zł 600 000.00 drogą emisji zł 1 100 nowych akcji po zł 100.00.
1106

Fabryki Szkła Ujście, Spółka Akcyjna, dawn. Friedr. Siemens

Ujście

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunty zł 101 584.40; Budynki zł 2 094 508.15; Urządzenia fabryczne zł 1 884 725.12; Inwentarz zł 161 819.90; Patenty zł 82 751.00; II. Majątek płynny: Kasa i banki zł 33 468.07; Papiery procentowe zł 4 465.00; Weksle zł 162 442.52; Akcje i udziały zł 13 840.00; Materiały zł 119 442.49; Półfabrykaty zł 33 752.25; Towary zł 435 314.16; Dłużnicy zł 285 322.22; Kaucje zł 200.00; Sumy przechodnie zł 5 541.46; Straty z 1935 r. zł 240 283.29; Zysk za 1936 r. zł 5 893.28; **Razem zł 5 653 566.75.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 500 000.00; Kapitał rezerwowy zł 84 100.49; Kapitał rezerwowy specjalny zł 33 000.00; II. Kapitał amortyzacyjny: Stan na 1/I 1936 r. zł 1 164 787.88; Odpisano zł 50 851.38 = zł 1 113 936.50; Dopisano amortyzację 1936 r. zł 204 653.10 = zł 1 318 589.60; III. Zobowiązania: Hipoteki zł 774 000.00; Banki zł 183 130.21; Wierzyciele krótkoterminowi zł 38 118.57; Wierzyciele długoterminowi zabezp. 2 009 243.50; Wierzyciele niezabezp. zł 666 406.63; Sumy podatkowe zł 19 897.32; Sumy przechodnie zł 27 030.43; **Razem zł 5 653 566.75.**

Zobowiązania zagraniczne zł 3 623 946.19.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracyjne zł 113 415.83; Koszty fabrykacji zł 382 187.42; Robocizna zł 188 681.08; Świadczenia socjalne zł 17 717.99; Koszty sprzedaży zł 144 496.30; Procenty zł 25 094.30; Podatki zł 56 854.56; Odpisy na zdemontowane przedmioty zł 76 023.90; Amortyzacja zł 204 653.10; Strata z 1935 r. zł 240 283.29; **Suma ogólna zł 1 449 407.77.**

MA. — Towary zł 1 164 137.24; Inne wpływy zł 50 880.52; Strata z 1935 r. zł 240 283.29; Zysk z 1936 r. zł 5 893.28; **Razem zł 234 390.01; Suma ogólna zł 1 449 407.77.**
1098

VISTULA Allgemeine Versicherungs-Gesellschaft

Spółka Akcyjna w Tczewie, w likwidacji

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA	zł	zł
Kasa		1 822 72
Instytucje kredytowe:		
a) Krajowe:		
1. Państwowe i Bank Pol- ski	0 00	
2. Inne	299 409 71	
b) zagraniczne:	0 00	299 409 71
Papiery wartościowe:		
a) Krajowe:		
1. posiadające bezpie- czeństwo prawne	55 58	
2. inne	0 00	
b) zagraniczne:	0 00	55 58
Pozyczki hipoteczne		576 117 91
Dłużnicy:		
a) Agenci	0 00	
b) Różne z tytułu zaległej składki	0 00	
c) Zakłady ubezpieczeń	9 923 73	
d) Inne	115 567 94	125 491 67
Koszty regulacji szkód w zawie- szeniu		15 779 34
Samochód	6 334 20	
20% odpisano	1 266 80	5 067 40
		<u>1 023 443 33</u>

PASYWA	zł	zł
Kapitały i fundusze gwarancyjne:		
a) emitowany kapitał akcyjny	250 000 00	
b) kapitał rezerwowy	100 000 00	
c) rezerwa hipoteczna	4 578 61	354 578 61
Fundusze i rezerwy techniczne:		
rezerwa na nieregulowane szkody na udział własny		40 879 43
Wierzyciele:		
a) Agenci i ubezpieczeni	6 812 02	
b) Zakłady ubezpieczeń	249 524 54	
c) Inne	6 260 48	262 597 04
Reszta przeniesienia z roku ubiegłego		365 689 25
		<u>1 023 744 33</u>

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

STRATY:	zł
Niepodzielona część kosztów administracji	9 613 23
Odpisano na samochód	1 266 80
Strata na kursie	233 300 00
Reszta przeniesienia z roku ubiegłego	365 689 25
	<u>609 869 28</u>

ZYSKI	zł
Przeniesienie z roku ubiegłego	428 541 52
Zwrot państwowego podatku dochodowego	31 724 36
Zysk w dziale ubezpieczeń od ognia	78 886 89
Czysty dochód z majątku	64 606 91
Zysk na kursie	6 109 60
	<u>609 869 28</u>

1167

Sąd Okręgowy w Katowicach

Do rejestru handlowego B 1411 wpisano dn. 27 marca 1937 r. przy firmie

Zakłady Elektro, Spółka Akcyjna w Łaziskach Górnych

że uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 15 lutego 1937 r. zmieniono Statut w §§ 3, 15, 18, 21 i 30-tym.

1174

„Lubań-Wronki“ Przemysł Ziemniaczany, Spółka Akc. w Poznaniu

Bilans na dz. 31 lipca 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 251 497.00; Budynki zł 4 246 684.10; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 7 224 356.55; Bocznice i tory kolejowe zł 440 346.58; Zaprzęg zł 17 098.46; Ruchomości zł 81 359.34; Beczki zł 271 606.69; Samochody zł 63 000.00; Licencje zł 10 600.00; Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 23 787.36; Papiery procentowe zł 63 003.81; Weksle zł 1 620 121.99; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 54 500.00; Materiały zł 320 718.34; Półfabrykaty zł 17 304.40; Gotowe wyroby i towary zł 3 043 828.86; Dłużnicy: odbiorcy zł 675 779.00; Dostawcy zł 11 563.84; Różni zł 332 916.34; Podatki zł 11 610.36; Wątpliwe należności: weksle protestowane zł 54 994.37; W postępowaniu rewindykacyjnym: zł 5 186.95; Inne zł 64 256.37; Sumy przechodnie zł 55 744.42; Wątpliwe pretensje zł 124.00; Pozycje pro memoria a zł 1.00, zł 124.00; Strata zł 781 294.85; **Razem zł 19 743 283.98.**
Sumy pozabilansowe. — Dłużnicy z poręczeń i kaucyj zł 166 561.28.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 6 000 000.00; Fundusz rezerwy ustawowej zł 241 156.35; Fundusz rezerwy nadzwyczajnej zł 2 861 513.56; Kapitał amortyzacyjny zł 2 149 681.80; Zobowiązania: Wierzyciele — Akcepty z transakcji handlowych zł 887 765.74; Akcepty zabezpieczone kaucją hipoteczną: dla Banku Handlowego (w myśl umowy) zł 500 000.00; Państwowy Bank Rolny — lombard zł 652 477.50; Warranty zł 14 602.50; Banki: zabezpieczony kaucją hipoteczną kredyt długoterminowy skonwertowany w Banku Akceptacyjnym zł 1 400 000.00; Kredyt średnioterminowy zł 419 353.51; Inne banki zł 412 777.89; Niezabezpieczony kredyt średnioterminowy zł 130 072.12; Inne banki zł 3 818.24; Podatki i akcyza zł 146 316.34; Świadczenia zł 60 579.42; Dostawcy zł 87 561.06; Odbiorcy krajowi zł 57 676.11; Odbiorcy zagraniczni z tytułu wpłat za sprzedany towar zł 1 244 063.28; Różni zł 710 765.65; Fundusz dla urzędników i robotników zł 13 879.31; Hipoteki zł 152 640.00; Redyskont weksli zł 1 571 870.55; Sumy przechodnie zł 24 713.05; **Razem zł 19 743 283.98.**

Sumy pozabilansowe. — Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń i kaucyj zł 166 561.28; Wysokość kaucji hipotecznej na zabezpieczenie akceptów i banków wynosi Ł 65 000.00. — i zł 1 700 000.00; Suma zobowiązań zagranicznych zł 1 670 206.42.

Rachunek zysków i strat za 1935/36 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 639 285.40; Koszty fabrykacji zł 1 591 816.94; Zakup surowca i towarów zł 4 743 962.24; Koszty sprzedaży zł 445 783.22; Straty na klientach zł 58 451.55; Koszty kredytów zł 615 317.24; Koszty reportu Ł angielskich zł 10 675.00; Różnice kursowe zł 32 541.70; Podatki państwowe i komunalne zł 130 364.89; Akcyza (podatek od cukru skrobiowego) zł 685 559.85; Świadczenia socjalne zł 98 586.20; Amortyzacja zł 165 692.00; Strata na aktywach zł 22 577.50; **Razem zł 9 240 613.73.**

ZYSKI — Pozostały zysk z 1934/35 r. zł 491.64; Rachunek sprzedaży towarów zł 8 458 827.24; Strata zł 781 294.85; **Razem zł 9 240 613.73.**

1172

Myszkowska Przędzalnia „August Schmelzer“

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 1 148 544.76; Urządzenia techniczne zł 2 431 075.07; Walory płynne zł 280 004.98; Magazyny zł 799 840.49; Należności zł 391 541.60; Wydatki na okresy przyszłe zł 27 849.47; Strata w 1936 r. zł 70 536.14; **Ogółem aktywa zł 5 149 392.51.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 500 000.00; Amortyzacyjny zł 1 491 565.78; Wierzyciele zł 2 129 043.74; Akcepty zł 4 975.40; Sumy przechodnie zł 23 807.59; **Ogółem pasywa zł 5 149 392.51.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Saldo z 1935 r. zł 20 000.00; Koszty administracji ogólnej i przewozów zł 370 720.94; Koszty fabrykacji i sprzedaży zł 1 540 317.56; Koszty kredytów zł 115 146.88; Podatki państwowe, komunalne i daniny socjalne zł 109 297.25; Amortyzacja zł 258 169.32; Ubezpieczenie od ognia zł 19 871.27; Straty na towarach, protestach i otwartych długach odbiorców zł 84 217.47; Straty na sprzedaży starych maszyn zł 144 150.00; Utrzymanie Stacji Lotnej zł 2 205.77; **Razem zł 2 664 096.46.**

MA. — Produkcja zł 2 589 437.53; Komorne zł 2 172.33; Różnice kursowe i wpływy spisanych protestów zł 1 950.46; Strata zł 70 536.14; **Razem zł 2 664 096.46.**

1185

Spółka Akcyjna Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

zatwierdzony przez 49 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów.

STAN CZYNNY.

I. Majątek stały: Place, grunty i lasy: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 284 864.40; Ostrowiec zł 343 492.12; Niekłań zł 1 031 138.82; Kopalnia rudy na Południu Rosji zł 4.37; Razem zł 1 659 499.71; Budynki: Fabryczne: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 478 652.60; Ostrowiec zł 7 229 535.70; Niekłań zł 232 231.51; mieszkalne: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 12 900.00; Ostrowiec zł 2 088 354.17; Niekłań zł 281 046.10; gospodarcze: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 312 474.12; Ostrowiec zł 306 351.99; Niekłań zł 238 442.23; Razem zł 11 179 988.42; Maszyny i urządzenia techniczne: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 1 683 923.13; Ostrowiec zł 26 499 052.62; Niekłań zł 990 176.97; Razem zł 29 173 152.72; Inwentarz zakładowy i biurowy: Narzędzia: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 84 280.59; Ostrowiec zł 1 546 055.81; Niekłań zł 13 861.01; Ruchomości: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 22 856.85; Ostrowiec zł 215 799.87; Niekłań zł 17 138.98; Warszawa — Centrala zł 48 149.48; Inwentarz żywy: Ostrowiec zł 1 280.00; Niekłań zł 4 922.00; Razem zł 1 954 344.59; Patenty i licencje: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 10 000.00; Ostrowiec zł 5 350.54; Razem zł 15 350.54; Nowe roboty: Warszawa — Wytwórnia Parowozów zł 22 565.03; Ostrowiec zł 58 932.42; Razem zł 81 497.45; Majątek stały razem zł 44 063 833.43.

II. Majątek płynny: A. Do zrealizowania: Magazyny — Materiały pomocnicze i pędne zł 1 133 328.47; Surowce zł 1 358 734.73; Półprodukty zł 3 546 703.69; Wyroby gotowe zł 3 394 136.05; Papiery procentowe zł 338 420.42; Akcje i udziały w przedsiębiorstwach zł 417 874.97; Dłużnicy: Odbiorcy zł 5 056 770.54; Dostawcy zł 92 716.77; Różni zł 359 896.23; Z tytułu umów kartelowych (z tyt. oper. handlowych) zł 330 808.12; Razem zł 16 029 389.99; B. Środki płynne: Kasy zł 70 934.62; Waluty obce zł 3 099.19; Banki zł 491 357.38; Weksle w portfelu: Weksle zł 312 108.34; Skrypty dłużne Min. Komunikacji zł 876 406.95; Razem zł 1 753 906.48; C. Sumy przechodnie: Wydatki okresu przyszłego zł 33 307.27; Majątek płynny razem zł 17 816 603.74.

Ogółem zł 61 880 437.17.

Pozycje pozabilansowe. — Różni za kaucje zł 1 837 388.09; Gwarancje zł 2 028 389.00; Depozyty zł 100 790.00; Towary na składzie konsygnacyjnym zł 43 968.23; Fundusz stypendialny im. s. p. T. Popowskiego zł 55 315.98; Różni za oblię wekslowe zł 3 581 261.35.

STAN BIERNY.

I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 20 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 6 756 313.79; Kapitał rezerwowy zł 2 576 467.48; Kapitał ubezpieczeniowy zł 500 000.00; Razem zł 29 832 781.27.

II. Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego zł 14 799 940.91; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 1 001 214.52; Razem zł 15 801 155.43.

III. Zobowiązania długoterminowe: Kapitał obligacyjny zł 2 500 000.00.

IV. Zobowiązania krótkoterminowe: Niepodniesiona dywidenda zł 130 526.00; Niepodniesione procenty od obligacji zł 3 396.25; Wierzyciele: Banki zł 808 960.10; Akcepty własne: Akcepty zł 2 963 744.73; Akcepty wydane pod skrypty dłużne zł 876 406.95; Dostawcy zł 1 968 204.83; Odbiorcy zł 2 130 062.94; Różni zł 2 985 856.16; Zobowiązania z tytułu umów kartel. (z tyt. oper. handl.) zł 42 836.66; Razem zł 11 909 994.62.

V. Rachunek zysków i strat: Zysk na 31 grudnia 1936 r. zł 1 836 505.85.

Ogółem zł 61 880 437.17.

Pozycje pozabilansowe. — Kaucje zł 1 837 388.09; Różni za gwarancje zł 2 028 389.00; Różni za depozyty zł 100 790.00; Różni za towary na skl. konsygnac. zł 43 968.23; Kapitał funduszu stypendialn. im. s. p. T. Popowskiego zł 55 315.98; Oblię wekslowe zł 3 581 261.35.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Remanenty: Stan na dz. 1/I 1936 r.: Półprodukty zł 2 701 915.44; Wyroby gotowe zł 2 535 407.41; Razem zł 5 237 322.85; Koszty fabrykacji zł 23 972 820.74; Świadczenia socjalne: Ubezpieczenie na wypadek choroby zł 233 315.24; Ubezpieczenie emerytalne i od braku pracy zł 239 184.60; Ubez-

pieczenie od nieszczęśliwych wypadków zł 178 228.67; Fundusz Bezrobocia zł 115 305.09; Fundusz Pracy zł 112 128.36; Zapomogi i odszkodowania zł 104 298.63; Wpisy szkolne zł 12 023.00; Urlopy zł 261 599.60; Odprawy pośmiertn. pomoc zdrowotna i dopłata do węgla robotnikom zł 137 723.01; Razem zł 1 393 806.20; Podatki i opłaty skarbowe w Zarządzie zł 366 188.75; Koszty administracji ogólnej w Warszawie zł 1 213 073.60; Koszty sprzedaży zł 513 048.32; Koszty kredytów: odsetki od obligacji zł 125 000.00, procenty, dyskonto i skonto zł 389 379.90; Razem zł 514 379.90; Różnice kursowe zł 1 645.85; Straty na dłużnikach wątpliwych zł 9 029.48; Zysk na 31 grudnia 1936 r. zł 1 836 505.85. Ogółem zł 35 057 821.54.

ZYSK. — Sprzedaż zł 26 659 247.70; Dostawcy między wytwórniami Z. O. zł 1 362 433.06; Odzyskane należności wątpliwe zł 47 637.97; Różne zyski zł 40 364.88; Wpływy związane ze sprzedażą kontyngentów zł 7 298.19; Remanenty: stan na 31/XII 1936 r.: Półprodukty zł 3 546 703.69; Wyroby gotowe zł 3 394 136.05; Razem zł 6 940 839.74; Ogółem zł 35 057 821.54.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano na podatki i opłaty skarbowe: Wykazane w r-ku zysków i strat zł 366 188.75; Na podatki i opłaty skarbowe, poniesione przez wytwórnie Z. O. zł 77 660.26; Razem zł 443 849.01.

1080

Towarzystwo Przędzalni Czesankowych, Spółka Akc. w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 145 000.00; Budynki: fabryczne zł 875 530.37; gospodarcze zł 9 225.70; mieszkalne zł 201 583.66; Maszyny zł 721 302.65; Majątek płynny: Kasa zł 130.92; Banque Franco-Polonaise zł 6 680.00; Pożyczka Narodowa zł 384.00; Dłużnicy: różni dłużnicy zł 42 192.57; dłużnicy za komorne zł 2 355.00; Dostawcy zł 1 284.80; Strata za 1935 r. zł 29 864.61; Strata w 1936 r. zł 85 411.50; Razem zł 2 120 945.78.

Sumy pozabilansowe. — Akcje zdeponowane zł 20 000.00. Razem aktywa zł 2 140 945.78.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny saldo z roku ubiegłego zł 171 651.43; odpisano za sprzedane maszyny zł 7 124.32; Saldo zł 164 527.11; Zobowiązania: Wierzyciele: Rachunki hipoteczne zł 1 069 056.00; Akcjonariusze r-k s-to zł 522 270.76; Podatki i inne świadczenia do zapłacenia zł 20 419.01; Dostawcy zł 9 363.98; Dłużnicy za komorne zł 4 187.50; Inni wierzyciele zł 73 232.18; Wierzytelności wątpliwe zł 7 889.24; Razem zł 2 120 945.78.

Sumy pozabilansowe. — Akcje przyjęte w zastaw zł 20 000.00. Razem pasywa zł 2 140 945.78.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WYDATKI. — Koszty administracji ogólnej: Pensje personelu administracyjnego zł 12 420.00; Zarobki pracowników fizycznych zł 21 195.77; Koszty sądowe i notarialne zł 674.80; Prenumerata i ogłoszenia zł 1 267.65; Tramwaje i dorożki zł 213.13; Podatki i świadczenia socjalne zł 20 649.20; Różne rachunki: Reparatcja i konserwacja budynków zł 31 316.44; Ubezpieczenie od ognia zł 4 793.38; Energia elektryczna zł 3 939.81; Reparatcja maszyn zł 1 800.40; Komisowe agentom zł 798.75; Wydatki biurowe, poczta, telefony, opłaty stemplowe i inne różne wydatki zł 1 896.66; Koszty kredytów zł 977.07; Strata na sprzedaży maszyn zł 45 387.89; Strata na protestach zł 1 357.50; Razem wydatki zł 148 688.45.

WPŁYWY. — Odzyskane należności zł 117.80; Komorne zł 54 783.28, % z papierów wartościowych 24.00; Dzierżawa maszyn zł 200.00; Koszty kredytów zł 605.95; Różnice kursowe zł 569.52; Bonifikaty z rachunku wierzycieli i dostawców zł 1 224.13; Zredukowany podatek zł 5 752.27; Strata za 1936 r. zł 85 411.50; Razem po stronie wpływów zł 148 688.45.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą „Towarzystwo Przędzalni Czesankowych” Sp. Akc. w Łodzi podaje niniejszym w myśl art. 398 Kod. Handl. do wiadomości, że na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 28 kwietnia 1937 zapadły uchwały niepodlegające wpisowi do rejestru handlowego treści następującej:

1) Zatwierdzić sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej, bilans, rachunek zysków i strat i udzielić Zarządowi absolutorium Uchwała dotyczy się roku operacyjnego 1936.

2) Spółka istnieć będzie nadal, a straty z 1935 i 1936 r. w łącznej kwocie zł 115 276.11 przenieść do pokrycia w latach przyszłych.

3) Zwolnić Zarząd od przedstawienia budżetu i uprawnienia tenże Zarząd do prowadzenia przedsiębiorstwa i czynienia wszelkich wydatków w roku operacyjnym 1937 całkowicie według swego uznania na prawach Walnego Zgromadzenia.

1060

T. B. O. Towarzystwo Budowy Osiedli, Sp. Akc. w Gdyni

Rachunek strat i zysków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

ROZCHÓD	zł	zł	PRZYCHÓD	zł	zł
1) Koszty handlowe	175 256'21		1) Zysk ze sprzedaży:		
2) Wydatki maj. „Suchy Dwór”	17 812'54		a) domów	14 530'48	
3) Wydatki na zakup podkładek katastralnych i ksiąg wieczystych	12 014'23		b) parcel	363 528'60	
4) Wydatki na pomiary ulic, na zakup drzewek i za parcele pod ulice	6 559'05		c) planów	1 052'00	
5) Amortyzacja ruchomości	1 927'10		d) magazyn	200'00	379 311'08
6) Bonifikaty udzielone odbiorcom	6 013'97		2) Dochód z majątku „Suchy Dwór”		1 448'24
7) Procenty zapłacone	79 171'12		3) Dochód ze sprzedaży podkładek katastralnych		19 373'05
8) Odpisy	5 471'11		4) Dochód z dzierżawy terenów		5 487'41
9) Różne	2 042'02	306 267'35	5) Dochód ze sprzedaży żwiru i piasku		255'90
10) Zysk netto		201 835'96	6) Bonifikaty uzyskane		22 783'10
		508 103'31	7) Procenty uzyskane		78 869'00
			8) Różne		575'53
					508 103'31

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA	zł	zł	PASYWA	zł	zł
I. — Majątek stały:			I. Kapitały własne		1 082 873'07
1) Tereny	1 928 910'64		II. Fundusz amortyzacyjny		8 199'81
2) Inwentarz żywy	26 245'00		III. Zobowiązania:		
3) Ruchomości	61 339'27	2 016 494'91	a) krótkoterminowe:		
II. — Majątek płynny:			1) Akcepty	697 750'00	
1) Kasa	zł 2 019'64		2) Banki	136 986'73	
2) Banki	zł 22 862'22		3) Wierzyciele	157 860'60	
3) Weksle obce	zł 957 541'83	982 423'69	4) Kaucje	8 860'94	
4) Różni	720 416'25		5) Zainkasowane sumy obce	5 459'76	
5) Kredyty udzielone	34 075'71		6) Komisariat Rządu m. Gdyni	42 142'49	1 049 060'52
6) Magazyn	76 753'86		b) długoterminowe:		
7) Weksle protestowane	1 895'00		1) Komisariat Rządu m. Gdyni za tereny	543 431'28	
8) Niezwrócone weksle	50 000'00		2) Pożyczki	1 317 260'76	1 860 692'04
9) Inkaso weksli	400'00	1 865 964'51	IV. Inne pasywa:		
III. — Inne aktywa:			1) Przedpłaty na parcele i domy	80 516'43	
1) Domy w budowie	zł 349 736'87		2) Sumy przechodnie	1 303'42	81 819'85
2) Domy na sprzedaż gotowe	zł 19 490'18	369 227'05	Zysk netto		201 835'96
3) Tereny dzierżawione	1'00				
4) Kaucje	30'00				
5) Koszty okresu przyszł.	817'14				
6) Dłużnicy wątpliwi	24 988'16				
7) Sumy przechodnie	6 958'48	402 021'83			
		4 284 481'25			4 284 481'25
Różni za gwarancje	2 978 976'10		Gwarancje wydane		2 978 976'10
Gwarancje otrzymane	688 135'00		Różni za gwarancje		688 135'00

Buchalter: W. Tomczak

Zarząd: Julian Michalik — dyrektor. Antoni Gandecki — prokurent

Komisja Rewizyjna: Hilary Ewert-Krzemieniewski — przewodniczący, Stanisław Rzeczycki — wiceprzewodniczący

Członkowie: Kazimierz Wdzięczkowski, Ferd. Podhorodecki, Inż. Edmund Sawnor

Gdynia, dn. 23 marca 1937 r.

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Maszyny i urządzenia techniczne zł 179 766.65; Inne ruchomości zł 14 143.20; Kasa i banki zł 893.98; Materiały zł 2 682.90; Dłużnicy: a) Odbiorcy gazetowi zł 272.55; b) Odbiorcy ogłoszeniowi zł 11 044.38, c) Dostawcy zł 52.68, d) Różni zł 179.29; Razem dłużnicy zł 11 608.90; Weksle protestowane zł 62.00; Sumy przechodnie zł 633.35; Straty za lata ubiegłe zł 414 724.05; Straty za 1936 r. zł 982.45; Razem straty zł 415 706.50; **Suma bilansowa zł 625 497.48.**

Różni za zobowiązania z tytułu zyr na wekslach zł 2 237.00; **Ogółem aktywa zł 627 734.48.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 450 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 18 594.00; Akcepty własne zł 29 998.37; Wierzyciele: a) Odbiorcy gazetowi zł 36.37, b) Odbiorcy ogłoszeniowi zł 5 502.92, c) Dostawcy zł 26 067.85, d) Różni zł 81 249.83, Razem wierzyciele zł 112 856.97; Kaucje zł 240.00; Sumy przechodnie zł 13 808.14; **Suma bilansowa zł 625 497.48.**

Zobowiązania z tytułu zyr na wekslach odbiorców zł 2 237.00; **Ogółem pasywa zł 627 734.48.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Straty za lata ubiegłe zł 414 724.05; Koszty administr.-handlowe zł 119 432.46; Koszty redakcji zł 341 992.72; Procenty zł 7 115.89; Podatki państwowe i komunalne zł 1 875.27; Odpisy na straty z rachunku ruchomości zł 786.16; Odpisy z rachunku dłużników zł 1 608.40; Odpisy z rachunku weksli protestowanych zł 742.82; Odpisy na amortyzację zł 18 594.00; **Razem winien zł 906 871.77.**

MA. — Wpływy własne zł 261 233.27; Subwencje zł 229 932.00; Straty za lata ubiegłe zł 414 724.05; Straty za 1936 r. zł 982.45; **Razem ma zł 906 871.77.** 1146

„Oikos“ Spółka Akcyjna dla Przemysłu Drzewnego we Lwowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty i drzewostany zł 1 496 993.99; Budynki fabryczne zł 539 319.80; Gospodarcze zł 294 428.81; Mieszkalne zł 259 010.41; Urządzenia techniczne zł 1 441 295.05; Inwentarz zakładowy i biurowy zł 41 322.54; Łącznie zł 4 072 370.60; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie, bankach i P. K. O. zł 48 623.54; Papiery procentowe zł 50 134.04; Weksle w portfelu zł 7 102.57; Akcje i udziały w in. przedsięb. zł 105.00; Materiały zł 743 496.85; Towary zł 886 532.75; Dłużnicy zł 500 129.35; Kaucje zł 17 311.00; Łącznie zł 2 253 435.10; **Razem zł 6 325 805.70.**

Obligacje wekslowe z zyr. zł 169 804.25.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 2 625 000.00; Kapitał zapasowy zł 1 143 754.54; II. Kapitał amortyzacyjny zł 1 462 555.16; III. Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 29 590.91; IV. Zobowiązania: wierzyciele: akcepty zł 280 700.00; Banki zł 441 658.35; Dostawcy zł 101 325.74; Odbiorcy zł 131 532.60; Różni zł 8 816.07; V. Dywidendy niepodjęte zł 11 932.55; VI. Sumy przechodnie zł 5 880.33; Zysk zł 83 059.45; **Razem zł 6 325 805.70.**

Zyra wekslowe zł 169 804.25.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 138 502.42.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji zł 220 646.68; Koszty handlowe zł 135 559.60; Koszty fabrykacji zł 1 689 896.56; Koszty sprzedaży zł 87 568.32; Frachty zł 107 467.42; Koszty opakowania zł 5 234.95; Koszty gospodarstwa leśnego zł 59 809.12; Koszty kredytów zł 99 623.41; Podatki państwowe i komunalne zł 191 677.25; Świadczenia socjalne zł 72 477.28; Odpisy amortyzacyjne zł 138 509.39; Bonifikaty i odpisy różnicy cen zł 5 321.03; Straty na zabudowaniach rozebranych i sprzedanych zł 16 517.39; Dubiosa zł 23 906.47; Zysk zł 83 059.45; **Razem zł 2 937 274.32.**

MA. — Rachunek towarów zł 2 876 107.97; Czynsz dzierżawny zł 23 533.38; Gospodarstwo leśne zł 8 321.85; Różnica kursu zł 29 267.52; Zwrot sum dawniej odpisanych zł 43.60; **Razem zł 2 937 274.32.**

Bilans powyższy oraz rachunek strat i zysków zostały zatwierdzone przez Walnego Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 12 maja 1937 r., a władzom Spółki udzielono absolutorium. 1203

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans za 1936 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunta zł 908 438.02; Budynki: a) kopalniane zł 3 590 418.13, b) gospodarcze zł 149 215.16, c) mieszkalne zł 6 498 516.40, d) elektrowni zł 1 737 085.65; Urządzenia techniczne: a) szyby zł 5 144 163.07, b) chodniki i przecznice główne zł 1 534 813.86, c) maszyny i urządzenia: 1) kopalniane zł 7 149 499.65, 2) elektrowni zł 5 704 066.00, 3) wodociągi, kanalizacje etc. zł 451 782.69; Drogi żelazne zł 4 494 686.00; Ruchomości: a) inwentarz żywy zł 1 050.00, b) inwentarz martwy zł 2 060 391.52; Poszukiwania górnicze zł 51 654.95; Nadania górnicze zł 2 904 634.52; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie zł 26 332.25; Gotówka w bankach zł 534 766.19; Papiery procentowe zł 4 412.95; Weksle w portfelu i w inkasie zł 54 294.28; Kaucje własne zł 25.00; Akcje zł 25 001.00; Depozyty zł 212.00; Materiały: a) zapasy węgla na zwalach zł 147 318.33, b) pomocnicze i pędne zł 202 229.91; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 532 958.76, b) dostawcy i różni zł 534 680.73, c) Sumy przechodnie: a) wydatki, dotyczące okresu sprawozdawczego zł 42 005.39, b) wydatki, dotyczące okresu przyszłego zł 92 536.02; Strata za 1936 r. zł 77 345.18; **Razem zł 44 654 533.61.**

Redyskonto zł 275 937.37; **Ogółem zł 44 930 470.98.**

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 16 200 000.00; Kapitał zapasowy zł 285 469.24; II. Kapitał amortyzacyjny zł 20 615 352.13; III. Zobowiązania: Wierzyciele: a) akcepty zł 1 470 985.63, b) banki zł 769 115.50, c) wierzyciele na rachunku otwartym zł 4 497 380.31, d) dostawcy i różni zł 327 714.12, e) zaległe podatki zł 35 375.85, f) odbiorcy zł 38 152.42, g) rachunek przejściowych różnic kursowych zł 177 480.38, h) sumy przechodnie: wydatki, dotyczące okresu sprawozdawczego; 1) rezerwa na odsetki zł 51 396.01, 2) podatek obrotowy za grudzień 1936 r. zł 7 618.83, 3) robocizna za grudzień 1936 r. zł 164 074.35; 4) węgiel na pomoc zimową zł 5 999.66; 5) różni zł 8 419.18; **Razem zł 44 654 533.61.**

Zobowiązania z tytułu redyskonta zł 275 937.37; **Ogółem zł 44 930 470.98.**

Zobowiązania zagraniczne zł 5 012 784.05.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

DEBET. — Koszty administracji ogólnej zł 380 539.52; Koszty eksploatacji węgla zł 3 749 189.30; Koszty ekspedycji zł 23 347.67; Koszty sprzedaży zł 72 006.42; Koszty wytwarzania prądu elektrycznego zł 470 098.93; Koszty kredytów: a) prowizje i procenty zł 300 840.39, b) odsetki od akceptów zł 146 193.58, c) dyskonto od weksli zł 2 379.99; Podatki: a) państwowe zł 128 441.66, b) sejmikowe zł 59 474.40, c) gminne zł 14 572.84; Strata na niezamortyzowanej części zużytych maszyn i urządzeń zł 41 081.07; Odpisy amortyzacyjne zł 1 391 078.66; **Razem zł 6 779 244.43.**

KREDYT. — Wpływ z węgla zł 5 268 667.44; Wpływ z prądu elektrycznego zł 681 556.01; Różnice kursowe zł 421 046.14; Różne wpływy: a) wpływy z sum, odpisanych na straty w latach ubiegłych zł 33 601.51, b) różne zł 297 028.15; Strata zł 77 345.18; **Razem zł 6 779 244.43.** 1170

„GAZ“ Fabryki Gazów Przemysłowych, Spółka Akcyjna

w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Place zł 195 968.10; Budynki zł 423 079.32; Maszyny, zł 479 629.67; Maszyny biurowe zł 3 570.72; Warsztaty zł 21 325.87; Narzędzia zł 7 375.19; Instalacje zł 32 038.07; Umeblowanie zł 8 304.38; Środki przeznaczone zł 928.69; Suma majątku stałego zł 1 172 220.01; Majątek płynny: Udziały zł 168 150.00; Papiery wartościowe zł 1 312.50; Dłużnicy różni zł 86 101.80; Suma majątku płynnego zł 255 564.30; **Suma aktywów zł 1 427 784.31.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 397 659.28; Kapitał zapasowy zł 27 373.79; **Ogółem zł 1 425 033.07;** Zysk za rok operacyjny 1936 zł 2 751.24; **Suma pasywów zł 1 427 784.31.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 3 661.94; Odpisy amortyzacyjne zł 46 167.14; Straty na inwentarzu zł 1 977.95; Straty na różnicach kursowych zł 687.50; **Razem zł 52 494.53;** Zysk za rok operacyjny 1936 zł 2 751.24; **Ogółem zł 55 245.77.**

ZYSKI. — Za dzierżawy zł 50 000.00; Za kupony Pożyczki Inwestycyjnej zł 60.00; Zysk z tytułu posiadanych udziałów zł 5 185.77; **Ogółem zł 55 245.77.** 1199

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WŁÓKIENNICZE „LENKO”

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA:	zł	zł
I.—Majątek stały.		
Nieruchomości:		
Grunty		50 000 00
Budynki:		
a) fabryczne „B”	3 472 658 23	
b) „ „ „A”	321 979 88	
c) mieszkalne „B”	716 640 00	4 511 278 11
Maszyny i urządzenia techn. „B”	6 470 832 40	
„ „ „ „A”	1 177 392 46	7 648 224 86
Inwentarz zakład. i biurowy:		
a) żywy	4 675 00	
b) martwy — wozy i auta	75 370 15	80 045 15
c) „ — ruchomości „B”		228 270 74
d) „ „ „A”		9 401 09
II.—Majątek płynny.		
Gotówka w kasie		37 307 63
„ „ bankach		1 193 065 08
Dewizy i czeki w port. i ink.		41 217 03
Weksle w port. i ink.		581 157 50
Zaliczki		25 047 84
Papiery wartościowe		111 916 68
Dłużnicy:		
a) odbiorcy	2 157 798 71	
b) należn. z tyt. umów kartel. I. z tyt. operacji handl.	220 217 13	2 378 015 84
c) dostawcy	222 720 86	
d) należn. z tyt. umów kartel. I. z tyt. operacji handl.	51 500 00	
e) inni	108 027 84	382 248 70
Sumy przechodnie		120 000 00
Materiały:		
a) surowce	2 480 050 22	
b) pomocn. i pędne	318 357 45	
Półfabrykaty	957 237 70	
Gotowe wyroby	1 811 195 91	5 566 841 28
		22 964 037 53
Sumy pozabilansowe:		
gwarancje		153 685 08
żyra		20 704 27
kaucje		17 087 83
depozyty		36 300 00
		227 777 18
PASYWA:	zł	zł
I. Kapitał własny.		
Kapitał zakładowy		6 000 000 00
„ „ amortyzacyjny:		
a) saldo z roku ubiegłego	7 543 713 80	
b) dopisano w roku sprawozd.	435 198 87	7 978 912 67
II. Zobowiązania.		
Wierzyciele:		
a) odbiorcy		48 270 36
b) dostawcy	1 636 924 39	
c) inni	3 636 675 74	5 273 600 13
Akcepty		3 037 000 00
Sumy przechodnie		44 136 07
Zysk		582 118 30
		22 964 037 53
Sumy pozabilansowe:		
różni za gwarancje		153 685 08
„ „ żyra		20 704 27
„ „ kaucje		17 087 83
„ „ depozyty		36 300 00
		227 777 18

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

Amortyzacja:	zł	zł
Odpis przy:		
maszyny i urządz. techn. „A” 10%	93 305 48	
„ „ „ „ „B” 10%	193 646 35	
ruchomości „B”	14 730 52	
„ „ „A”	751 76	
nieruchomości „B” fabr.	104 152 64	
„ „ „B” mieszk.	7 166 40	
„ „ „A” fabr.	9 258 89	
konie, wozy, auta	12 186 83	435 198 87
Koszty ogólnej administracji		491 432 74
Koszty handlowe		443 496 88
Koszty fabrykacji		1 602 762 81
Koszty kredytu		395 780 27
Koszty sprzedaży		537 600 87
Koszty ubezpieczeń		80 902 01
Podatki		593 249 26
Ciężary społeczne		210 341 17
Dubioza		21 021 66
Datki		10 371 70
Różnice kursowe		52 746 36
Zysk		582 118 30
		5 457 022 90
Potrącenia skontowe		78 323 40
Brutto zysk		5 378 699 50
		5 457 022 90
Zarząd: Inż. Oskar Deutsch mp., Juliusz Deutsch mp., Otton Pelzman mp. 1168		

Towarzystwo Handlowo - Przemysłowe „Jakub Gutman”

Spółka Akcyjna w Będzinie

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 773 299.89; Ruchomości zł 36 732.25; Gotówka w kasie i w bankach zł 24 280.36; Papiery wartościowe zł 38 496.01; Rymesy zł 84 940.51; Dokumenty w inkasie zł 2 976.61; Zaliczenia zł 1 508.58; Towary zł 885 353.97; Dłużnicy zł 1 891 934.03; Sumy przechodnie zł 9 379.74; **Ogółem zł 3 748 901.95.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo żyrowe zł 876 129.43; Gwarancje hipoteczne zł 53 859.75; Kaucje zł 517.20; **Ogółem zł 930 506.38.**

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 500 000.00; Kapitał zapasowy zł 379 211.24; Fundusz rezerwowy zł 45 000.00; Fundusz O. P. L. biernej zł 13.14; Kapitał amortyzacyjny zł 48 750.94; Akcepty zł 120 000.00; Wierzyciele zł 1 314 985.71; Różni za inkaso zł 2 976.61; Niepodjęta dywidenda zł 7 250.00; Sumy przechodnie zł 64 206.97; Zysk netto za 1936 r. zł 266 507.34; **Ogółem zł 3 748 901.95.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyro zł 876 129.43; Gwarancje odbiorców zł 54 376.95; **Ogółem zł 930 506.38.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty handlowe ogólne zł 591 254.76; Procenty i prowizje wypłacone zł 114 741.56; Podatki zł 109 385.19; Odpisania na amortyzację zł 10 618.12; Straty: a) na dłużnikach zł 28 819.61, b) na inwentarzu zł 1 605.00; Czysty zysk zł 266 507.34; **Ogółem zł 1 122 931.58.**

MA. — Zysk brutto ze sprzedaży towarów zł 997 522.67; Procenty i prowizje pobrane zł 106 805.06; Dochód z nieruchomości zł 14 284.64; Wpływy na poczet spisanych strat na dłużnikach zł 1 698.41; Przelew z kapitału amortyzacyjnego zł 2 620.80; **Ogółem zł 1 122 931.58.**

PODRÓŻUJMY LOTEM
BILET POWROTNY
KOSZTUJE 20% TANIEJ

ŻĄDAJCIE W BIURACH PODRÓŻY
ROZKŁADU LOTÓW

Fabryka Kabli, Spółka Akcyjna, Kraków

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości: Grunty zł 404 067.54; Budynki fabryczne zł 4 077 780.55; Budynki gospodarcze zł 526 245.73; Budynki mieszkalne zł 368 576.93; Łącznie zł 4 972 603.21; Urządzenia techniczne: Maszyny i urządzenia techniczne zł 6 331 372.24; Narzędzia zł 320 354.89; Samochody zł 85 040.41; Tor przemysłowy zł 103 804.40; Łącznie zł 6 840 571.94; Inwentarz: Urządzenie biurowe zł 139 774.30; Maszyny do pisania i liczenia zł 75 927.95; Łącznie zł 215 702.25; Prawa nabyte: Licencja na druty emaliowane zł 43 000.00; Razem zł 12 475 944.94; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 37 184.53; Papiery wartościowe zł 99 147.16; Rymsy w inkasie zł 300.00; Rymsy w portfelu zł 8 060.55; Łącznie zł 8 360.55; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 101 800.00; Materiały: Surowce zł 1 405 884.27; Pomocnicze zł 250 139.44; Półfabrykaty zł 95 034.30; Gotowe wyroby zł 681 204.17; Razem zł 2 432 262.18; Dłużnicy: Odbiorcy zł 3 405 914.10; Protesty zł 1 319.13; Wątpliwe należności zł 10 917.34; Dostawcy zł 5 307.80; Należności z tyt. umów kartelowych zł 42 946.67; Różni zł 59 135.69; Łącznie zł 3 525 540.73; Razem zł 6 204 295.15; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 797 005.04; Sumy przechodnie zł 44 772.96; Razem zł 19 522 018.09.

Gwarancje wydane zł 505 293.33; Różni za gwarancje otrzymane zł 414 460.00; Łącznie zł 919 753.33; Razem zł 20 441 771.42.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 10 000 000.00; Kapitał zapasowy zł 540 000.00; Rezerwa podatkowa zł 18 652.08; Rezerwa na spodziewane straty i podatki zł 514 500.00; Łącznie zł 11 073 152.08; II. Kapitał amortyzacyjny: Stan funduszu amort. na dz. 31/XII 1935 r. zł 4 487 238.24; Odpisano w ciągu 1936 r. z powodu sprzedaży zł 6 921.60; Łącznie zł 4 480 616.64; Dopisano z tyt. amortyzacji za 1936 r. zł 840 114.02; Łącznie zł 5 320 430.66; III. Zobowiązania: Dostawcy zł 445 411.39; Odbiorcy zł 113 485.85; Zobowiązania z tyt. umów kartelowych zł 18 033.47; Różni zł 1 295 716.20; Łącznie zł 1 872 646.91; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 108 481.82; Sumy przechodnie zł 232 449.44; Zysk z lat poprzednich zł 37 486.53; Zysk za 1936 r. zł 877 370.65; Łącznie zł 914 857.18; Razem zł 19 522 018.09.

Gwarancje otrzymane zł 414 460.00; Różni za gwarancje wydane zł 505 293.33; Łącznie zł 919 753.33; Razem zł 20 441 771.42. Zobowiązania zagraniczne zł 578 083.97.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — Koszty administracji ogólnej zł 698 182.08; Koszty produkcji zł 1 344 876.14; Koszty sprzedaży zł 317 279.62; Koszty nabycia kontyngentów zł 96 269.18; Podatki zł 264 584.87; Strata na sprzedanych maszynach zł 3 294.40; Różnice kursowe efektywnie poniesione zł 595 502.64; Amortyzacje zł 840 114.02; Rezerwa na spodziewane straty i podatki zł 350 000.00; Pozostałość zysku z 1935 r. zł 37 486.53; Zysk za rok operacyjny 1936 zł 877 370.65; Łącznie zł 914 857.18; Razem zł 5 424 960.13.

MA. — Wpływy ze sprzedaży towarów zł 5 057 580.83; Zwroty za kontyngenty zł 9 631.07; Odsetki towarowe i z papierów wartościowych zł 52 079.39; Różnice kurs. efektywnie zrealizowane zł 267 215.21; Inne zł 967.10; Pozostałość zysku z 1935 r. zł 37 486.53; Razem zł 5 424 960.13.

1191

Tow. Włók. A. Aronson i Synowie

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans netto po dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA. — Maszyny, ruchomości i utensylia zł 191 444.87; Kasa zł 72.32; Remanenty zł 1 171.22; Papiery wartościowe zł 324.70; Dłużnicy, wierzyciele, banki zł 86 165.38; Sumy przechodnie zł 370.00; Straty niepokryte zł 245 836.54; Strata za 1936 r. zł 1 794.59; Razem zł 527 179.62.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 250 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 109 270.90; Dłużnicy, wierzyciele, banki, podatki należne zł 134 642.51; Akcepty zł 23 024.77; Sumy przechodnie zł 10 241.44; Razem zł 527 179.62.

Rachunek zysków i strat

PRZYCHÓD. — Razem zł 99 964.92; Suma zł 99 964.92.

ROZCHÓD. — Razem zł 98 170.33; Strata za 1936 r. zł 1 794.59; Suma zł 99 964.92.

1119

Zakłady Przemysłu Drzewnego „Lignopol”, Spółka Akc.

w e L w o w i e

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Inwentarz: a) artykuły techniczne zł 4 047.78, b) urządzenia biurowe zł 2 266.60, c) żywy zł 160.00, razem zł 6 474.38; II. Majątek płynny: 2) Prawa brodzkie (roszczenie o oddanie 596 561.79 m³ drewna użytkowego na pniu zł 3 675 824.46; 3) Gotówka w kasie Zarządu w Brodach zł 1 092.98; 4) Dłużnicy zł 403 033.43; III. Strata: Przeniesienie straty z dn. 1/I 1936 r. zł 11 945.65; Strata z 1936 r. zł 14 172.79; Razem zł 4 112 543.69.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 250 000.00; II. Zobowiązania: a) akcepty zł 27 781.88, b) różni zł 3 834 761.81; Razem zł 4 112 543.69.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

STRATY. — Przeniesienie straty z dnia 1/I 1936 r. zł 11 945.65; Koszty drewna na pniu 474.82 m³ zł 2 924.89; Koszty wyrobki drewna zł 393.30; Koszty ogólne zł 21 864.32; Ubezpieczenia od ognia zł 1 657.92; Różne naprawy zł 1 715.99; Podatki zł 336.20; Razem zł 40 838.27.

ZYSKI. — Przeniesienie straty z dnia 1/I 1936 r. zł 11 945.65; Utarg ze sprzedaży 474.82 m³ drewna okrągłego zł 8 499.82; Odsetki zł 1 095.98; Zysk ze spieniężenia artykułów technicznych i kwaterunkowe zł 892.26; Różnice kursowe zł 4 231.77; Strata netto w 1936 r. zł 14 172.79; Razem zł 40 838.27.

1171

Przemysł Chemiczny „Boruta”, Spółka Akcyjna

w Z g i e r z u

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 340 275.13; Budynki: a) fabryczne zł 2 536 129.14, b) gospodarcze zł 149 253.18, c) mieszkalne zł 620 972.91; Urządzenia techniczne zł 4 777 997.50; Inwentarz żywy zł 1 862.50; Ruchomości zł 192 922.26; Inwestycje nie ukończone zł 151 019.54; Razem zł 8 770 432.16; Majątek płynny: gotówka w kasie i bankach zł 270 549.46; Papiery procentowe zł 27 209.62; Weksle w portfelu i w inkasie zł 96 654.65; Akcje i udziały w innych przedsiębiorstwach zł 1.02; Materiały: a) surowce zł 680 329.31, b) pomocnicze i pędne zł 475 941.37; Surowce i produkty w fabrykacji zł 394 487.04; Gotowe wyroby zł 2 671 594.96; Dłużnicy: a) odbiorcy zł 994 633.19, b) dostawcy zł 94 429.35, c) różni zł 460 672.43, d) wątpliwe należności: weksle protestowane zł 3 625.83, inne zł 73.00; Kaucje zł 56 132.96; Sumy przechodnie: wydatki, dotyczące przyszłego okresu zł 11 483.75; inne zł 4 283.18; Razem zł 6 242 101.12; Razem stan czynny zł 15 012 533.28.

Sumy pozabilansowe. — Weksle żyrowane w obiegu zł 25 492.33.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 750 000.00; Kapitał zapasowy: saldo z roku ubiegłego zł 6 954.00; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 11 513.37; Razem zł 18 467.37; Kapitał amortyzacyjny: saldo z roku ubiegłego zł 4 953 485.98; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 263 278.43; Razem zł 5 216 764.41; Odpisano zł 569 298.77; Razem zł 4 647 465.64; Zobowiązania: Wierzyciele: banki zł 4 189 458.00, zaległe podatki zł 0.00, dostawcy zł 543 315.62, odbiorcy zł 62 648.19, różni zł 815 914.17; Razem zł 5 611 335.98; Sumy przechodnie: dochody dotyczące przyszłego okresu zł 0.00, inne zł 8 323.08; Razem zł 8 323.08; Zysk zł 976 941.21; Razem stan bierny zł 15 012 533.28.

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyra zł 25 492.33.

Ogólna suma zobowiązań zagranicznych zł 92 535.63.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

STRATY. — Koszty administracji ogólnej zł 818 759.07; Koszty sprzedaży zł 1 255 506.55; Procenty i prowizje bankowe zł 544 003.04; Podatki zł 1 101 891.43; Różnice kursowe zł 22 618.09; Amortyzacja zł 263 278.43; Straty na dłużnikach wątpliwych zł 10 870.64; Razem zł 4 016 927.25; Zysk zł 976 941.21; Razem zł 4 993 868.46.

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży towarów zł 4 865 711.44; Uzyskane od dłużników wątpliwych zł 44 523.12; Różne wpływy zł 83 633.90; Razem zł 4 993 868.46.

Sprawozdanie za 1936 r. zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 kwietnia 1937 r.

Wyplata 6% dywidendy i 2% superdywidendy uskuteczniانا będzie przez biuro Spółki w Zgierzu, poczynając od 15 maja 1937 r. po przedstawieniu kuponów za 1936 r.

1189

Zakłady Włókiennicze Karol Hoffrichter, Spółka Akcyjna

Łódź, Piotrkowska Nr 204

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Grunty zł 354 997.00; 2) Budynki: a) fabryczne zł 786 668.46, b) gospodarcze zł 144 835.98, c) mieszkalne zł 169 956.41; 3) Maszyny i urządzenia techniczne zł 4 474 602.69; 4) Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 4 248.75, b) środki lokomocji zł 55 784.28, c) ruchomości zł 18 986.44; Razem zł 6 010 080.01; II. Majątek płynny: 5) Gotówka w kasie i bankach zł 53 489.63; 6) Papiery procentowe zł 178 096.00; 7) Weksle w portfelu i w inkasie zł 101 342.32; 8) Materiały: a) surowce zł 84 764.28, b) pomocnicze i pędne zł 214 960.09; 9) Półfabrykaty zł 179 730.99; 10) Towary zł 175 926.48; 11) Dłużnicy: a) odbiorcy zł 97 567.45, b) dostawcy zł 5 004.79, c) banki zł 1 254.98, d) różni zł 75 127.66, e) patent i podatki zł 11 100.00, f) wątpliwe należności: 1) należności w postępowaniu reindykacyjnym zł 68 000.29, 2) dłużnicy wątpliwi zł 164 363.03; 12) Sumy przechodnie, wydatki okresu przyszedłego zł 34 363.74; Razem zł 1 445 091.73; 13) Straty lat ubiegłych zł 961 663.06; **Razem zł 8 416 834.80.**

Sumy pozabilansowe. — Różni za żyro wekslowe zł 749 589.96; Wydatek zabezpieczenia zł 140 800.00; **Razem zł 9 307 224.76.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał zakładowy zł 3 500 000.00; 2) Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 3 245 575.62, b) dopisano w roku sprawozdawczym: zł 100 175.36, Ostatecznie zł 3 345 750.98; Razem zł 6 845 750.98; II. Zobowiązania: 3) Wierzyciele: a) akcepty i rembursy zł 361 578.49, b) dostawcy zł 346 604.47, c) odbiorcy zł 322 431.86, d) banki zł 1 876.41, e) kredyty hipoteczne zł 48 870.19, f) zaległe podatki zł 4 484.37, g) długoterminowe wkłady zł 28 858.85, h) pożyczka długoterminowa przedwojenna zł 9 625.25, i) różni zł 92 134.13; Razem zł 1 469 464.02; 4) Zysk za 1936 r. zł 101 619.80; **Razem zł 8 416 834.80.**

Sumy pozabilansowe. — Za żyra zł 749 589.96, różni za zabezpieczenia zł 140 800.00; **Razem zł 9 307 224.76.**

Uwaga. — Zobowiązania zagraniczne zł 394 645.23.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — 1) Koszty administracji ogólnej zł 369 964.00; 2) Koszty fabrykacji i surowców zł 4 454 299.47; 3) Koszty sprzedaży zł 64 511.69; 4) Koszty kredytów zł 205 508.96; 5) Podatki państwowe i komunalne zł 124 237.19; 6) Inne wydatki zł 24 344.09; 7) Odpisy na dłużników zł 72 415.97; 8) Odpisy amortyzacyjne zł 100 175.36; 9) Czysty zysk zł 101 619.80; **Razem zł 5 517 076.53.**

MA. — 1) Pozostałość z rachunku produkcji zł 5 505 437.73; 2) Wpływy z komornego zł 6 970.00; 3) Różnice kursowe zł 2 165.95; 4) Wpływy z należności reindykacyjnych zł 2 502.85; **Razem zł 5 517 076.53.**

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PP. Akcjonariuszów, odbyte w dn. 30 kwietnia 1937 r. zatwierdziło sprawozdanie Zarządu, protokół Komisji Rewizyjnej, wyżej ogłoszony bilans oraz rachunek strat i zysków za 1936 r. i udzieliło Zarządowi absolutorium; postanowiło całkowitą sumę zysku za 1936 r. operacyjny w kwocie zł 101 619.80 zużyć na częściowe pokrycie strat z lat ubiegłych. 1180

Bank Handlowo-Przemysłowy we Włocławku, Spółka Akc.

Bilans netto po dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji zł 50 278.53; Papiery % zł 8 845.26; Kupony zł 132.20; Korespondencje nostro zł 86.50; Skup weksli zł 154 296.18; Rachunki bieżące zł 276 455.49; Protestowane weksle zł 20 550.04; Ruchomości zł 9 782.80; Pożyczki zabezp. hipotecznie zł 103 718.51; Układy konwersyjne zł 28 563.00; Różne rachunki zł 8 730.31; Strata na nieruchomości zł 68 781.26; Strata z lat ubiegłych zł 16 828.74; **Razem zł 747 048.82.**

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Wkłady zł 117 444.68; Rachunki bieżące zł 78 530.97; Redyskonto zł 13 299.00; Zobowiązania inkasowe zł 8 840.32; Różne rachunki zł 24 400.58; Zysk za 1936 r. 4 533.27; **Razem zł 747 048.82.**

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

Procenty i prowizje zapłacone zł 7 042.16; Koszty handlowe zł 16 776.44; Różnice kursu zł 12.50; Zysk za 1936 r. zł 4 533.37; **Razem zł 28 364.37.**

Procenty i prowizje pobrane zł 27 578.65; Zysk na papierach wart. zł 785.72; **Razem zł 28 364.37.** 1147

Północne Towarzystwo Transportowe i Ekspedycyjne

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Nieruchomości: a) dom mieszkalny w Warszawie przy ul. Widok 6 zł 327 098.58, b) plac w Łodzi pod budowę magaz. ul. Karolewska Nr 27 zł 88 765.45 = zł 415 864.03; Ruchomości zł 69 554.56; Budowa magazynu zł 1 300.00; II. Majątek płynny: Kasa zł 65 436.63; Weksle: a) w portfelu zł 60 018.37, b) w inkasie zł 76 619.41 = zł 136 667.78; Papiery wartościowe zł 45 745.20; Dłużnicy: Banki — rachunki bieżące zł 132 132.45; Klienci krajowi zł 271 587.55; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 31 500.00; Warranty zł 5 690.53; Sumy przechodnie (sumy dotycz. okresu przyszedłego) zł 156 246.39; Oddziały w rozrachunku między sobą zł 308 454.68; Razem zł 1 640 179.80; Różni za zaliczenia zł 661 867.47; Różni za depozyty i kaucje zł 596 607.18; Zabezpieczenia hipoteczne: z tytułu koncesji zł 131 444.87; Różni za należytości zahipot. zł 89 773.25; Obligo wekslowe zł 112 638.53; **Ogółem zł 3 232 511.10.**

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z roku ubiegłego zł 4 623.27, b) dopisano w roku sprawozdawcz. zł 867.91 = zł 5 491.18; II. Kapitał amortyzacyjny: a) saldo z roku ubiegłego zł 94 632.82, b) dopisano w roku sprawozdawcz. zł 8 124.47 = zł 102 757.29; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Długi hipoteczne zł 57 166.81; Banki: a) rachunki bieżące zł 166 366.79, b) rachunki towarowe zł 192 572.04, c) inkaso weksli zł 65 814.35; Korespondenci zagraniczni zł 186 414.56; Sumy przechodnie (sumy dotycz. okresu przyszedł.) zł 34 413.42; Oddziały w rozrachunku między sobą zł 308 454.68; Zysk za rok operacyjny 1936 zł 20 728.68; Razem zł 1 640 179.80; Korespondenci za zaliczenia zł 661 867.47; Depozyty i kaucje zł 596 607.18; Różni za zabezpieczenia hipoteczne zł 131 444.87; Należytości zahipot. zł 89 773.25; Różni za obligo wekslowe zł 112 638.53; **Ogółem zł 3 232 511.10.**

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 186 414.56.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

ZYSKI. — Ekspedycja zł 1 095 121.37; Różnice kursowe zł 14 073.12; Dochód z nieruchomości zł 12 247.81; Wylosowane papiery wartościowe zł 4 457.00; Różnice wymiar. pod. skarb. i świadcz. soc. zł 15 064.06; **Ogółem zł 1 140 963.36.**

STRATY. — Koszty handlowe zł 942 539.47; Podatki i świadczenia socjalne zł 113 531.00; Procenty zł 23 508.81; Odpisy na dłużnikach zł 32 530.93; Odpisy amortyzacyjne: a) 2% od nieruchomości zł 5 040.00, b) 5% od ruchomości zł 3 084.47 = zł 8 124.47; Zysk zł 20 728.68; **Ogółem zł 1 140 963.36.** 1190

Włocławska Fabryka Fajansu Leopold Czamański i S-ka

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — 1) Budynki mieszkalne zł 56 500.00; 2) Budynki fabryczne zł 78 259.87; 3) Piece i muflę zł 138 000.00; 4) Maszyny i aparaty zł 84 159.88; 5) Urządzenia biurowe zł 4 631.80; 6) Urządzenie techniczne zł 133 186.57; 7) Inwentarz żywy zł 800.00; 8) Kasa zł 6 007.76; 9) Banki zł 33 986.80; 10) Akcje zł 1 800.00; 11) Papiery wartościowe zł 2 500.00; 12) Weksle zł 22 988.51; 13) Dłużnicy zł 237 880.97; 14) Surowce zł 91 003.62; 15) Towar zł 147 883.20; **Razem zł 1 039 588.98.**

STAN BIERNY. — 1) Kapitał akcyjny zł 310 000.00; 2) Kapitał amortyzacyjny zł 195 445.13; 3) Kapitał zapasowy zł 28 320.59; 4) Rezerwa podatku obrotowego zł 1 648.12; 5) Akcepty zł 175 000.00; 6) Wierzyciele zł 273 667.76; 7) Rachunek strat i zysków: zysk z lat poprzednich zł 50 620.39; Zysk w 1936 r. zł 4 886.99 = zł 55 507.38; **Razem zł 1 039 588.98.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1936 r.

WINIEN. — 1) Koszty fabrykacji zł 924 571.21; 2) Świadczenia socjalne zł 34 105.48; 3) Administracja ogólna zł 64 608.00; 4) Podatki zł 28 835.16; 5) Koszty sprzedaży zł 35 613.37; 6) Koszty handlowe zł 38 090.21; 7) Procenty i prowizje zł 2 641.98; 8) Odpisy na dłużnikach zł 14 297.47; 9) Amortyzacja za 1936 r. zł 17 966.51; 10) Zysk z lat poprzednich zł 50 620.39; Zysk w 1936 r. zł 4 886.99 = zł 55 507.38; **Razem zł 1 216 237.77.**

MA. — 1) Pozostałość z lat poprzednich zł 50 620.39; 2) Przychód brutto z produkcji w 1936 r. zł 1 160 214.92; 3) Zysk z różnic kursowych zł 5 402.46; **Razem zł 1 216 237.77.** 1148

Fabryka Firanek, Tiulu i Koronek „Szenker, Wydźga i Weyer“

Spółka Akcyjna, Warszawa, ul. Dzielna 91

Bilans w dn. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Place zł 346 359.64; Budynki zł 1 286 830.33; Maszyny zł 2 665 177.77; Ruchomości zł 93 138.14; Razem majątek stały zł 4 391 505.88; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 41 931.45; Papiery procentowe zł 43 352.96; Weksle w portfelu zł 182 875.76; Akcje i udziały przedsiębiorstw obcych zł 2 178 584.41; Magazyn (towary, w likwidacji) zł 17 297.84; Odbiorcy zł 38 504.83; Bieżące zł 1 325 698.47; Weksle protestowane zł 106.50; Razem majątek płynny zł 3 828 352.22; Sumy przechodnie zł 64 669.63; Gwarancje wydane zł 220 000.00; **Ogółem stan czynny zł 8 504 527.73.**

Sumy pozabilansowe. — Udzielone gwarancje zł 250 669.78.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 3 002 000.00; Kapitał zapasowy zł 550 805.60 (po skorygowaniu); Razem kapitały własne zł 3 552 805.60; II. Kapitał amortyzacyjny: Saldo z roku ubiegłego (po skorygowaniu) zł 3 425 029.45; Dopisano w roku sprawozdawczym zł 88 069.52; Razem kapitał amortyzacyjny zł 3 513 098.97; III. Zobowiązania: Odbiorcy zł 9 634.42; Bieżące zł 534 801.12; Pożyczki długoterminowe zł 302 281.42; Razem zobowiązania zł 846 716.96; Sumy przechodnie zł 333.40; Przejściowe różnice kursowe zł 173 610.73; Akcepty gwarancyjne zł 220 000.00; Suma rachunków stanu biernego zł 8 306 565.66; Zysk za 1936 r. zł 197 962.07; **Ogółem stan bierny zł 8 504 527.73.**

Sumy pozabilansowe. — Obligo z tytułu zryta wekslowego zł 250 669.78.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 91 894.94; Podatki i asekuracja zł 40 119.24; Różne straty zł 27 174.58; Strata przy likwidacji starych towarów zł 5 547.51; Amortyzacja za 1936 r. zł 88 069.52; Razem zł 252 805.79; Zysk za 1936 r. zł 197 962.07; **Ogółem zł 450 767.86.**

MA. — Czysn dzierżawny zł 320 000.00; Procenty zł 75 421.81; Różnice kursowe zł 28 386.11; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 2 167.07; Różne zyski zł 24 792.87; **Ogółem zł 450 767.86.**

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 29 kwietnia 1937 r. 1159

Lwowska Fabryka Skór „Dermata“, Spółka Akcyjna we Lwowie

Gabrieliówka 1—3

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Skóry surowe zł 107 708.23; Garbniki i chemikalia zł 197 059.29; Węgiel zł 11 666.91; Materiały pomocnicze zł 1 929.83; Półfabrykaty zł 671 845.14; Skóry gotowe zł 129 537.82; Gotówka zł 3 634.89; Pocztowa Kasa Oszczędności zł 38.31; Wkłady na książeczki oszczędności zł 1 800.00; Zaliczki kolejowe zł 3 641.84; Weksle zł 22 839.18; Odbiorcy zł 135 712.19; Dostawcy zł 55 547.00; Rachunki bieżące zł 8 435.86; Ruchomości zł 27 346.49; Zezwolenia przywozu zł 9 366.84; Koszty organizacji zł 10 986.07; Sumy przechodnie zł 1 082.00; **Razem zł 1 400 177.89.**

Gwarancje zł 325 000.00; Depozyty zł 14 400.00; Różni za kaucje i wadia zł 16 200.00; Zobowiązania żyrowe zł 290 181.72; Różni za inkaso zł 5 686.72; **Razem zł 2 051 646.33.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 500 000.00; Fundusz amortyzacyjny zł 3 053.97; Odbiorcy zł 25 682.22; Dostawcy zł 226 518.37; Rachunki bieżące zł 574 281.53; Sumy przechodnie zł 3 453.01; Zysk zł 67 188.79; **Razem zł 1 400 177.89.**

Różni za gwarancje zł 325 000.00; Różni za depozyty zł 14 000.00; Kaucje i wadia zł 16 200.00; Eskont weksli zł 290 181.72; Inkaso dokumentów zł 5 686.72; **Razem zł 2 051 646.33.**

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

ZYSKI. — Zysk ze sprzedaży skór gotowych zł 290 765.89; Odpadków i produktów ubocznych zł 13 377.97; Worków itp. opakowań zł 1 990.06; Różnice kursowe i odpisy zł 5 780.61; **Razem zł 311 914.53.**

STRATY I KOSZTY. — Koszty handlowe i administracji zł 149 772.41; Koszty remontu zł 22 956.71; Czysn dzierżawny zł 60 000.00; Koszty zezwoleń przywozu zł 1 957.03; Straty na surowcach (manka) zł 834.13; Amortyzacje: ruchomości zł 6 458.94; kosztów organizacji zł 2 746.52; Czysty zysk za 1936 r. zł 67 188.79; **Razem zł 311 914.53.** 1198

Polskie Towarzystwo Asfaltowe, Spółka Akcyjna

Bilans po dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Maszyny i aparaty zł 826 058.46; Ruchomości biurowe zł 10 953.50; Zabudowania na placu zł 1.00; II. Majątek płynny: Kasa zł 2 896.58; Papiery wartościowe zł 283 932.55; Waluty obce zł 372.75; Kaucje pieniężne zł 35 696.53; Skrypty dłużne zł 106 613.67; Weksle w portfelu zł 12 702.90; Materiały: a) surowce zł 41 533.44, b) materiały pędne zł 2 770.44; Dłużnicy: a) banki miejscowe zł 2 491.90, b) banki zagraniczne zł 31 071.86, c) magistraty zł 70 693.10, d) różni zł 104 619.91, łącznie zł 208 876.77; Wątpliwe należności: Weksle protestowane zł 1 100.00; Sumy przechodnie zł 43 763.77; Strata za 1934 r. zł 305 944.67; Odpisano z zysku za 1935 r. zł 15 000.00; łącznie zł 290 944.67; **Ogółem zł 1 868 217.03.**

Gwarancje zł 35 000.00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 500 000.00; Kapitał zapasowy: a) saldo z lat ubiegłych zł 20 500.89, b) dopisano z zysku za 1935 r. zł 2 269.26, łącznie zł 22 770.15; II. Kapitał amortyzacyjny: Maszyny i aparaty: Saldo z lat ubiegłych zł 511 946.30; Dopisano za 1936 r. zł 82 748.39; łącznie zł 594 694.69; Ruchomości biurowe: saldo z lat ubiegłych zł 4 422.48, dopisano za 1936 r. zł 515.13, łącznie zł 4 937.61; III. Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 458 162.91; Banki zł 32 385.00; Magistraty zł 167 625.87; Zaległe podatki zł 51 962.18; Różni zł 22 560.73; Sumy przechodnie zł 9 290.57; Zysk za 1936 r. zł 3 827.32; **Ogółem zł 1 868 217.03.**

Gwarancje zł 35 000.00.

Rachunek strat i zysków po dz. 31 grudnia 1936 r.

DEBET. — Koszty ogólne zł 50 854.31; Podatki zł 40 895.28; Świadczenia socjalne zł 17 097.36; Uposażenia administracji zł 67 619.19; Amortyzacja ruchomości biurowych zł 515.13; Amortyzacja maszyn i aparatów zł 82 748.39; Zysk za 1936 r. zł 3 827.32; **Ogółem zł 263 556.98.**

KREDYT. — Zysk brutto na nawierzchni zł 203 563.71; Procenty i prowizje zł 53 456.97; Różnice kursowe zł 6 536.30; **Ogółem zł 263 556.98.** 1186

Pierwsza Polska Farbiarnia i Wykończalnia Jedwabi, Spółka Akc. dawniej Artur Meister w Rudzie Pabianickiej

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

zatwierdzony przez Walne Zebranie Akcjonariuszy w dn. 27 kwietnia 1937 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Grunty zł 223 771.70; Budynki: fabryczne zł 1 929 912.39, gospodarcze zł 122 685.00, mieszkalne zł 46 960.00; Razem zł 2 099 557.39; Maszyny i urządzenia zł 2 534 578.21; Inwentarz: żywy zł 1 467.00, martwy zł 39 313.20, razem zł 40 780.20; Ruchomości zł 20 439.08; Majątek płynny: gotówka w kasie i bankach zł 25 229.93, papiery procentowe zł 51 000.00, weksle zł 82 954.70, udziały w bankach zł 150 921.00; Materiały pomocnicze i pędne zł 252 427.41, inne zł 86 894.22, razem zł 339 321.63; Dłużnicy: odbiorcy zł 1 235 780.64, odbiorcy za protesty zł 63 355.06, odbiorcy wątpliwi zł 49 525.42, dostawcy zł 5 690.88, dostawcy za kaucję zł 25.00, razem zł 1 354 377.00; Licencje zł 200 000.00; Koszty organizacji zł 31 849.83; Sumy przechodnie zł 11 100.00; Straty i zyski: z przeniesienia z 1935 r. zł 386 173.59, za 1936 r. zł 158 198.25, razem zł 544 371.84; **Razem zł 7 710 252.51.**

STAN BIERNY. — Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 3 000 000.00; Kapitał rezerwowy zł 41 887.51; Rezerwa specjalna zł 200 000.00; Wkłady akcjonariuszy zł 2 970 517.38; Wierzyciele: dostawcy zł 708 180.76, odbiorcy zł 6 161.51, banki zł 2 083.91, razem zł 716 426.18; Sumy przechodnie zł 23 996.05; Amortyzacja: pozostałość zł 614 425.39, za 1936 r. zł 100 000.00; Razem zł 714 425.39; Akcepty zł 43 000.00; **Razem zł 7 710 252.51.** Różni za obligo zł 591 703.40; Różni za depozyty zł 80 000.00; Zobowiązania zagraniczne zł 2 908 609.48.

Rachunek strat i zysków za 1936 r.

WINIEN. — Koszty: administracji ogólnej zł 51 900.00, fabrykacji zł 3 456 742.91, kredytów i dyskonta zł 309 940.63; Podatki państwowe i komunalne zł 133 168.82; Strata na dłużnikach zł 10 700.95; Odpisy amortyzacji zł 100 000.00; Z przeniesienia z roku ubiegłego zł 386 173.59; **Razem zł 4 448 626.90.**

MA. — Różnice kursowe zł 34 480.00; Zysk na farbowaniu zł 3 869 775.06; Strata zł 544 371.84; **Razem zł 4 448 626.90.** 1149

Bank Spółek Niemieckich w Polsce, Spółka Akc. W Ł O D Z I

Bilans na dz. 31 grudnia 1936 r.

AKTYWA	zł	zł	PASywa	zł	zł
1) Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P.K.O. i Banku Gosp. Krajowego		437 620 89	1) Kapitały własne:		
2) Waluty zagraniczne		35 239 50	a) zakładowy	1 500 000 00	
3) Papiery wartość. własne:			b) zapasowy	96 557 00	
a) poz. państwowe	48 875 25		c) inne rezerwy	67 610 00	
b) papiery hipoteczne	2 745 00		d) fundusz amortyzacyjny	71 620 10	1 735 787 10
c) akcje	26 982 50	78 602 75	2) Wkłady:		
4) Udziały i akcje w przedś. konsorcjalnych		372 003 00	a) terminowe	1 063 682 43	
5) Banki krajowe		80 885 65	b) à vista	1 372 478 58	2 436 161 01
6) Banki zagraniczne		112 962 95	3) Rachunki bież. (saldo kredyt.)		1 684 773 51
7) Weksle zdyskontowane		2 606 135 77	4) Zobowiązania inkasowe		23 658 86
8) Weksle protestowane		3 855 20	5) Redyskonto weksli		567 556 59
9) Rachunki bież. (saldo debet):			6) Banki krajowe		454 514 50
a) zabezpieczone	1 166 435 39		7) Banki zagraniczne		2 983 50
b) niezabezpieczone	327 466 59	1 493 901 98	8) Wierzyciele hipoteczni		11 176 37
10) Pożyczki terminowe, udzielone spółdzielniom		877 017 12	9) Różne rachunki		117 420 75
11) Należności z tyt. układów konwersyjnych, zaopatrzonych w akcept. Banku Akceptacyjnego		16 947 47	10) Rachunek Dubio		4 000 00
12) Ruchomości		62 295 58	11) Zysk		14 195 04
13) Nieruchomości		861 142 99			
14) Różne rachunki		13 616 38			
		7 052 227 23			7 052 227 23
15) Gwarancje		168 932 59	12) Gwarancje		168 932 59
16) Inkaso		541 071 74	13) Inkaso		541 071 74
		7 762 231 56			7 762 231 56

Rachunek strat i zysków 1936 r.

WINIEN	zł	MA	zł
1) Procenty wypłacone	256 220 03	1) Pozostałość zysków z lat ubiegłych	4 475 69
2) Prowizje wypłacone	60 382 88	2) Procenty pobrane	357 238 54
3) Koszty handlowe	192 021 86	3) Prowizje pobrane	222 971 64
4) Podatki	22 471 53	4) Różnice kursowe na rachunkach walutowych	8 493 29
5) Amortyzacja ruchomości	6 252 10	5) Dochody z nieruchomości	11 383 77
6) Amortyzacja nieruchomości	8 224 70		
7) Odpisy na dłużnikach	38 408 51		
8) Odpisy na rachunek Dubio	4 000 00		
9) Różnice kursowe na papierach wartościowych własnych	863 28		
10) Odpisano na poczet podatku dochodowego za rok oper. 1936	1 523 00		
11) Czysty zysk	14 195 04		
	604 562 93		604 562 93

1077

Polskie Zakłady Marconi, Spółka Akcyjna

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1936 r.

STAN CZYNNY. — Majątek stały: Nieruchomości zł 1 074 776.71; Ruchomości zł 1 179 719.60; Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 6 702.51; Papiery procentowe zł 9 343.75; Materiały surowe i pomocnicze zł 52 635.66; Półfabrykaty zł 3 980.05; Fabrykaty gotowe zł 47 748.86; Towary obce i dawny radio-sprzęt zł 30 698.70; Produkcja w toku zł 68 664.03; Dłużnicy zł 598 884.81; Koszty organizacyjne zł 133 279.35; Sumy przechodnie zł 1 110.00; Aporty zł 0.01; Strata za lata 1934 i 1935 zł 255 637.89; **Razem zł 3 463 181.93.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 800 000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 256 892.45; Zobowiązania krótkoterminowe zł 452 787.24; Zobowiązania długoterminowe zł 1 950 713.37; Zysk za 1936 r. zł 2 788.87; **Razem zł 3 463 181.93.**

Suma należności zagranicznych zł 423 875.90; Suma zobowiązań zagranicznych zł 2 383 749.55.

Rachunek zysków i strat za 1936 r.

WINIEN. — Amortyzacja niewliczona w produkcję i w koszty administracyjne zł 57 198.00; Strata na sprzedaży dawnego radio-sprzętu zł 71.62; Różnica w oszacowaniu dawnego radio-sprzętu zł 3 591.05; Braki towarowe zł 1 761.98; Bonifikata dotycząca transakcji z lat ubiegłych zł 3 500.00; Koszty administracji zł 91 391.20; Koszty sprzedaży zł 19 783.31; Koszty patentowe i doświadczalne oraz pomoc techniczna zł 70 607.16; Procenty zł 87 830.85; Zysk za 1936 r. zł 2 788.87; **Razem zł 338 524.04.**

MA. — Zysk brutto na sprzedaży wyrobów własnych zł 245 542.10; Zysk brutto na sprzedaży wyrobów obcych zł 26 629.85; Różnice kursowe zł 10 444.91; Procenty zł 4 126.12; Odzyskane należności zł 5 188.33; Storno z amortyzacji z lat 1931/32 zł 45 968.55; Superaty towarowe zł 262.55; Licencje zł 266.89; Salda dostawców zł 94.74; **Razem zł 338 524.04.**

1153

TARYFA CELNA

wydana w formie kartkowej
stałe uzupełniana
według aktualnego stanu

Cena Taryfy zł 40.-

Cena „Uzupełnień” zł 7.-

■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■ kwartalnie ■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■

Nakładem Tygodnika

„POLSKA GOSPODARCZA”

POLMIN

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
POLISH PETROLEUM COMPANY NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
KREBSMARKT 7/8 MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECH-
NIKI SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUK-
TY SMAROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW
PO JAKNAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH
CENACH

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN“,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEW-
NIA UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI,
ZWIĄZANYCH Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ
SMARNICZĄ

OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”

SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI

ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA, GDYNIA, JAROSŁAW,
KALISZ, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE SIRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZO-
WIECKI, TORUŃ, WARSZAWA, WILNO
